ISSN 0-1301-0220-2
89
9 770130 102202
AYLIK KÜLTÜR - FİZİK DERGİSİ
Ekim 2001 - 112210 Sayı: 2001/ Fiyatı: 00.000 TL. (KDV Dahil)

ÖKÜZ

www.leman.com.tr

yıllar geçse de ardından bu kalp seni unutur mu

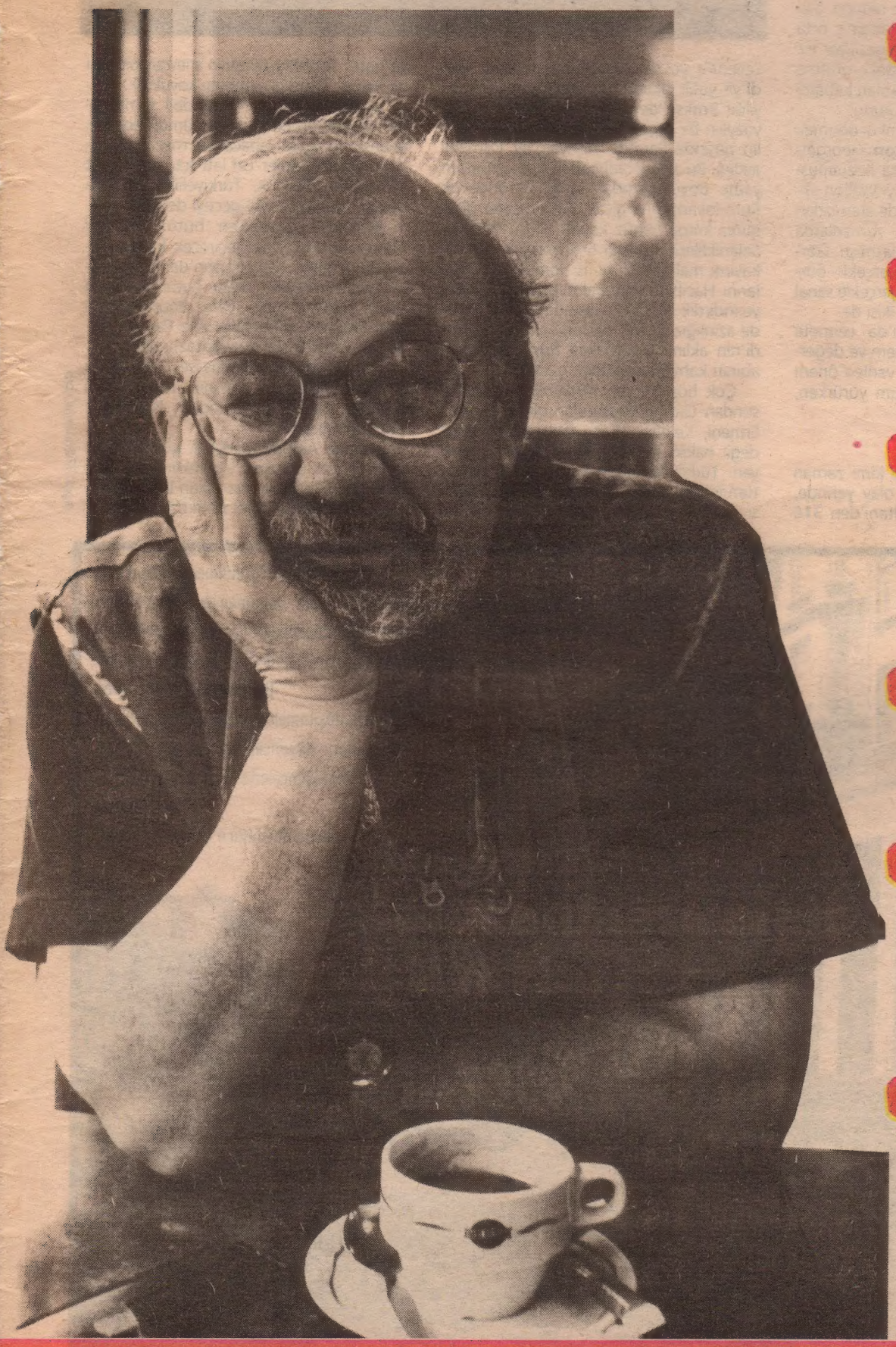

- **Amerika Bir Savaş Olmadan Büyük Bir Savaş Kaybetti!**
- **Tekeller Düzeninde Aşk Olmaz!**
- **Hiçbir Ölüme Sevinmek Bize Yakışmaz!**
- **Tarkan'ın Sesi Yok!**
- **Hepimizi Solucanlaştırmak İstiyorlar!**
- **Türkiye İlk Defa Bu Kadar Cahil Bir Kadro Tarafından Yönetiliyor!**

Yalçın Küçük Suskunluğunu Öküz İçin Bozdu

Akşamsefası

Bu yazılar 'Kentnâme' gibi oluyor artık. Kentleri yaşadığı insanlara, oradaki eşime dostuma göre tartar, sever ya da uzak dururum. İş gereği sık sık gittiğim bir şehir de Brüksel.

Brüksel'de Önce Rene Sonra Hadi ve Turan Abi

RAGIP DURAN

1973 yılı olmalı. Brüksel'e ilk kez Aix en Provence'dan otomobille gitmiştim. Atomium'u hatırlıyorum. Hızlı, keskin, heyecanlı düşünür ve yaşardık o zamanlar. Marks, Lenin, Mao okurduk bol bol. Bir keresinde, yılını hatırlamıyorum, Brüksel'e Galatasaray'ın Anderlecht'le maçını izlemeye kaçmıştım. Kalede Yasin vardı ve beş gol yemiştik o gece. Bad old days! Schaarbeek'te Türk kahvelerinde dergimizi satardık Emirdağlılara. 25 yıl önce Brüksel'in **'Dünyanın gastronomi başkenti'** olduğunu bilmezdim. Patates kızartmasının mayonez ve sirkeyle yendiğini de... Başka bir sürü şeyi de.

Sonraları çok işim düştü Brüksel'e. Avrupa Komisyonu orada çünkü. Bir de yakınlarda bir televizyon kurumu var. Amsterdam'dayken de ayda en az bir kez Paris'e giderken mecburen geçerdim Thalys treniyle Gare du Midi'den. Geçenlerde yine Avrupa'nın Ankara'sındayım. Aynı zamanda Paris'in bir köyüdür Brüksel. Pazar günü gelmişken René'lere bir uğrayayım dedim. 1927 tarihli **'Bu bir pipo değildir'** adlı tablosuyla görsel sanatlarda devrim yapan gerçeküstücü ressam **Magritte**, Belçika Komünist Partisi'nin üyesi idi. 'René and Georgette Magritte with their dog after the war' da, **Paul Simon**'un çok hoş bir şarkısıdır. Magritte'lerin zengin bir yakını, 30 yıl oturdukları evi restore edip müze haline getirmiş. Brüksel'in kuzey batısında Heysel stadına yakın, orta ve küçük burjuvazinin yaşadığı bir semtte, üç katlı realist bir ev. René'nin şapkası, şemsiyesi, bazı kitapları ve birkaç tablosu ile evin orijinal eşyaları gayet iyi muhafaza edilmiş. Tablolarındaki şömine, sokak feneri olduğu gibi duruyor. Kendini Magritte'e adamış orta yaşlı bir kadının rehberliğinde geziliyor ev. Selam sabahtan sonra girişteki oturma odasını anlatırken Belçikalı damarı kabardı kadının ve Fransız'a attı çamurunu:

- Paris'ten dönünce... çünkü dönmek zorunda kaldılar. **André Breton**, Georgette'in koyu bir dindar olmasına bozulmuştu, bir de Rene'nin Fransızca'yı Wallon aksanıyla konuşmasına...1967'de aramızdan ayrılan René Magritte son zamanlarda **Michel Foucault** ile mektuplaşmıştı. Görselliğin etimolojisi üzerine. Gerçekle görsel, yani bugünün deyimiyle gerçekle sanal arasındaki ilişkileri deşiyordu ikisi de.

Hava yağmurluydu. Batı'da cennete gitmiş bir ressama verilen önem ve değerle, bizde, yaşayan insanlara verilen önem ve değeri kıyaslamaya kalktım yürürken, sonra vazgeçtim.

* * *

Jacques Brel'in kentinde kimi zaman iki yıldızlı otelleri incelerim olay yerinde, kimi zaman da Mektebi Sultani'den 316 Levent'e ya da kadim meslektaşım **Hadi**'ye yatılı çıkarım. Uluengin yaklaşık 30 yıldır Brüksel'de yaşasa da, aslında o 18. yüzyılın bir İngiliz soylusudur ya da yüzyılın başında Pera'da yaşayan bir Osmanlı aydını. Bu sefer Hadi bana şık bir program yaptı. Boyu yaşındaki oğlu ile önce bir Rum lokantasına gittik. Geçen sefer gittiğimiz İmroz henüz kapalı idi bu nedenle Selaniklilerin işlettiği 5-6 masalık şirin bir kayıntı mahallinde nefis domuz kaburgalarını Hacıbilmemnedakis şarabıyla mideye indirdik. Sohbet sırasında azınlıklar (Biz de azınlığız ya...) mevzuu açıldığı için Hadi'nin aklına Diyarbakırlı **Süryani Turan** abinin kahvesine gitmek geldi.

Çok hoş bir yer...Anadolu'nun Doğusundan Güneydoğusundan gelen Süryani, Ermeni, Keldâni (Bizim gibi saçsız olanlar değil hakiki Keldâniler) yurttaşların uğrak yeri. Türkiye'de yayın yapan şifreli şifresiz tüm televizyon kanallarının, Almanya baskısı Türk gazetelerinin, Apikoğlu sucuğunun ve hatta Tekirdağ rakısının mevcut olduğu bir kahve. Oturduk sohbete koyulduk.

İstanbullu Musevi otomobil tamircisinin ölümünün birinci yıldönümü nedeniyle beş gün sonra yapacakları mezar ziyaretini organize ettiler. Laf lafı açtı, memleket meseleleri, Türklük, Türkiyelilik, mozaik-beton münazarasıyla geceyi devirdik.

Brüksel'e gitmişken bütün vaktimi Türkçe konuşmakla geçirecek kadar mazohist değilim... Chez Léon'da 'Provençale' usulü midyeleri çatır çutur yedikten sonra FNAC'a gidip Pierre Bourdieu'nün yeni kitabı (Contre feux 2)le Paolo Conte'nin yeni CD'sini (Razmataz) edindim.

Ne menem bir mıknatıs ise, **'Toprak su çekiyor'** derler ya, 4-5 gün ne rahattım aslında, sonra yine döndüm Istanbul'a. Bonjour tristesse!

Hamiş: Aslında medyatik güncellik, bu ay New York'u yazmamı gerektiriyordu ama olup biteni biliyorsunuz. 'Tarih bitti, ideolojiler bitti, Dünya Ticaret Merkezi de'.

ragip137@hotmail.com

Düşünce, bayat çörek gibi, mantığın dişlileri arasına yapışıyor. Beyin, düşünce ve mantık arasında. Boğuluyor. | New Ankara, Eylül 2001 | EXTRAMÜCADELE

Akşamsefası

İnsana ait hiçbir duruşun, kılığın, dilin, şivenin, zevkin, yemeğin, kilonun, örfün, adetin "hayret" ve "yabancılık" hissi uyandırmadığı New York'luluk durmadan çeşitlenen "sonsuz bir ötekilik" olduğu için, "öteki" kavramının başka toplumlardaki anlamını yitirdiği bir adanın benzersiz havası... New York'lu için yeryüzünde tek bir "ötekilik" durumu vardı: o an New York'ta olmamak... Orada olan HERKES ise, teker teker, New York bütünlüğüne katkıda bulunuyordu...

Sahipsiz Rüya

VİVET KANETTİ

Jung'un ve bilinçdışından gelen işaretlere sadık Fellini'nin ruhu için...

Sabahları erken uyanıp, saat 14.00-15.00'e kadar masa başında sözcüklerin dikişi, çamaşırı, ütüsü, dövülmesi, taranması, amuda kaldırılması, içi az pişerek kızartılması. Bir sözcükler evinin işi bitmiyor.

O gün, rutubetli bir gün, saat 15.00'lerde, bitap, ben ve **İris Kantemir**'in çok güzel çevirisinden okuduğum Jung'un **"Anılar, Düşler, Düşünceler"** kitabı (Can Yayınları), biraz uzanıyoruz... Ne yazık ki artık kitabın sonlarına yaklaşıyorum. Ölülerin varlığı, onların Jung'u "sorgulaması", "insanın, bilinçdışından yükselmeye çalışanı bilincine yükseltmesi", "bilinçdışının bizi etkilediği gibi, bilincimizin artmasının da bilinçdışını etkileyeceği"...

Jung'un, o büyük doktorun, o kâşifin dudak uçuklatan cesareti! **"Üşütük", "üfürükçü", "divane"** diye damgalanmaktan ürkmeyişi (o risklerin binde biri nice bilimciyi titretebilir!); varlığın ve zamanın bütün katmanlarından yükselen işaretlere açık o özel ve görünmez çanak anteniyle kat ettiği yol!..

Jung, Tibetli'lerin ölüler kitabına da bir önsöz yazmıştı... Kitabı bana armağan eden arkadaşım, sık sık beni sınava çekmek ister... Bir yolunu bulur, sınavdan kaçarım, Jung'un önsözüne rağmen, kitabı tümüyle okuma cesaretini kendimde bulamadığımı itiraf edemem. Sanırım bu yıl artık itiraf edeceğim. Bu itiraftan sonra, kitabı okuma gücünü de belki kendimde bulacağım.

Jung'un **"bilinçdışının bilinçten çok daha fazla şey bildiği"** sözleri ve uyku, içi çe giriyorlar, beni alıp götürüyorlar...

Terapist seanslarından sonra çok rüya görülürmüş, niye büyük bir ruhçunun kitabı okununca da öyle olmasın mı? Son günlerde durmadan rüya görüyorum... Hele Jung'un birçok rüyasında **"ev"** gördüğünü, bu sembolün ona kişiliğiyle ilgili birçok çözüm getirdiğini okuduktan sonra, "evler" benim de rüyalarıma giriyorlar, neredeyse bir büyük emlakçının katalogundan fırlayarak; kat, kat, balkonlu, balkonsuz, bahçeli bahçesiz... Hatta, daha önce görmüş olduğum ve her nedense unutmak istediğim bütün ev dekorlu rüyalarımı hatırlıyorum...

Çalışma arası siestamdan terli uyandım. Teri İstanbul'un nemine yordum. Bilincimde son rüyamı netleştirdim ve hemen bir öncekini... Çok şükür, bir balon gibi hemen elimden fırlamıyorlar (ne çok rüya vardır, ipi hemen elinizden kaçıp, siz daha ne olduğunu anlamadan, gökyüzünde kaybolan)...

İlki, tam teşekküllü bir rüyadan çok, neredeyse tek bir sahne... Kazara yanlış bobine karışmış bir film sahnesi... Bir yolcu uçağının içindeyim. Alçalıyoruz ve yere çok yakınız ama bir türlü inemiyoruz. Aşağıdaki şehri tanımasam da, netlikle seçiyorum... Sırttan bir yolcunun siyaha yakın lâcivert kazağını görüyorum. Kimseyle konuşmuyorum. Sadece, **"Niye inemiyoruz? Herhalde aşırı trafikten havaalanı kulesi bize izin vermiyor"** diye düşünüyorum. İçimde endişe, telaş yok, sadece küçücük bir kaygı, çok küçücük, varla yok arası, belki hakiki bir korkunun hemen öncesi... Uçak içinde havada asılı bekliyoruz... Hemen sonra, sahne kayboluyor ve artık bambaşka bir rüyanın içindeyim. Farklı bir dekor, farklı insanlar... Uyandıktan sonra, başı sonu olmayan uçaklı sahneyi hatırlıyorum... "Yoksa bu uçak sahnesi 'cinsel' bir rüya mıydı?"

Siesta sonrası iştahsızlığıyla salondaki divana gidiyorum (yeni bir şevki bekleme bankı), günümün ve hatta bütün hayatımın geri kalan kışmıyla ilgili bir karar alana kadar, bari dolar ne olmuş ona bakayım diyorum, tutkusu garaja kaldırılmış, ama her an otobana fırlamaya hazır kumarbaz refleksiyle... Bakalım, bugün ne olmuş dolar... Televizyonu açıyorum, CNN Türk'ü, ekrana kuleli bir şehir çıkıyor, dumanlar içinde, henüz NY olduğunu idrak etmiyorum, sonra daha basık bir bina, başka bir şehir, **"Pentagon"** adı, sonra gene o kuleli şehir, nihayet NY olduğunu anlıyorum ve dumanın 'bir şimdiki zaman'dan, hatta 'hemen şimdi'den yükseldiğini... **"Uçaklar"** lafı ediliyor, o sırada telefon çalıyor, **Ömer** soruyor, **"duydun mu?" "Şimdi duydum"** diyorum. Ve sonra: **"Biliyor musun, ben az önce uykudan kalktım ve rüyamda bir uçakta olduğumu, bir türlü yere inemediğimi gördüm".** Ama o, rüyamdan çok televizyonda gördüklerinin ve duyduklarının şokunda... Televizyon karşısına dönüyorum, gözlerimi kocaman, hep daha kocaman açıyorum, çok geç saatlere kadar bir daha kapamıyorum.

Fotoğraf: Vivet Kanetti

Ertesi gün, e-mailler gönderiyorum. Arkadaşlarım var NY'ta, merak etttiğim insanlar... Ve orada kendi günlerim, aylarım, Manhattan'ın bir ucundan bir ucuna, gözlerimin değdiği ve gözlerimle bilincimin bir kere daha var ettiği yerler var... Oraların benim tarafımdan bir algılanışı var... O algılanışın da titrediğini, sallandığını, çatladığını ve son medyatik lafla **"bir daha asla eskisi gibi olmayacağını"**, bu faaliyetin bütün gürültüsüyle içimde duyuyorum... Bu bir ölüme tanıklık. Kendi dışında ve kendi içinde...

Ertesi gün, olanları daha iyi idrak ettiğimde, eminim: Son günlerde Jung'un anılarını okuyarak kendimi bilinçdışına açtığıma; o 11 Eylül, İstanbul'da sıcak bir odaya ve rüyama hızla girenin, girdiği gibi hemen çıkanın, o uçaklardaki insanlardan birinin kaygısı olduğuna...

Yoksa ben, uçaktaki insan büyük bir endişeyi duymaya başlarken, o endişe bana çok fazla, çok ağır geldiği için mi, onu rüyamdan dışarı atmıştım? Bilinçdışına yeni açtığım bir pencereden süzülecek dehşeti sezip, pencereyi aniden şrak diye kapatarak... Her şeye biraz o gözle baktım sonra.... Uçakta sıkışmış bir insanın çağrısını ve bilincini, çok kısa bir an rüyasında ağırlamış birinin gözüyle... Kimdi o rüyanın hakiki sahibi?

Birkaç gün sonra, NY'ta çekmiş olduğum (bu yıl, iki yıl önce; beş yıl önce) fotoğrafları elime aldım. Fotoğraflar arasında **"ikizler"**i görmeyi hiç beklemiyorum. Onların varlığını unutmuştum bile... 2 yıl önce Memorial gününde Ellen'in bizi yemekli bir nehirüstü gezisine davet ettiği gün, hem ben "ikizler"i yanyana çekmişim; hem Ellen beni ve Ömer'i onların önünde çekmiş... Aynı günden, uçak fotoğrafları da var... Ama Memorial gününde (şehitlerin ve gazilerin anıldığı gün) Amerikan ordusunun uçurttuğu, o olağanüstü dizaynlı, bu dizaynla bir uçağın ne kadar acımasız olabileceğini unutturan, NY semalarına ne kadar hâkim uçaklardı onlar...

11 Eylül günkü çaresiz insan çağrısı, yoksa o fotoğraflardan ötürü mü benim adresimi, mahallemi, odamı, rüyamı bulmuştu? Yoksa, biraz da son romanım "Turuncu Kayık" ikizlerle dolu olduğu için mi?

Fotoğrafa bakarken, oradaki bütünlük, bilincimde yırtılıyor. Fondaki ikiz binalar artık yok... Bir şeyler ebediyen çıkıyor o fotoğraftan, başka şeyler içine dalıyor... O kulelerdeki insanların ve onlara çarpanların dehşeti, cehennemi, çırpınışı, öfkesi, nice beden, bomba, metal, cam, bilinç, bilinçaltı, bilinçdışı parçacığı, gökyüzünde asılı kalıyorlar... Yere düşmüyorlar, görünür gerçeklikteki gibi... Başka bir gerçeklikte ve sonsuzlukta yerlerini alıyorlar...

Daha yakın günlerde, kafamı çok kurcalayan bir NY fotoğrafı daha var... Onu iki yıl önce şık butiklerin, evlerin ve Whitney Müzesi'nin bulunduğu yukarı NY'ta çektim... Akşam vakti, kapanan müzeden çıkmış, arkadaşları beklerken, kepenklerini artık indirmiş olan Dior'ların YSL'ların dizildiği caddede yürüyordum... Bir taksi kaldırıma yanaşıp park etmişti... İçinden Pakistanlı olduğunu sandığım bir şoför çıkmış (pek çok Pakistanlı taksi şoförü vardır NY'ta), bagajdan aldığı küçük bir halıyı kaldırıma sermiş, namaz kılmaya başlamıştı... Yanından geçen mahallenin varlıklı sakinleri, böyle bir manzara karşısında Avrupa'nın, başka bir kıtanın kentlerinde, Amerika'nın herhangi bir köşesinde insanların göstereceği şaşkınlığı göstermek bir yana, dönüp bakmamışlardı bile...

Amerika'nın dünya kargaşasında oynadığı büyük rol ne olursa olsun, Manhattan'ın, sadece kendinden menkul "hava"sını belki en çok o gün hissettim... İnsana ait hiçbir duruşun, kılığın, dilin, şivenin, zevkin, yemeğin, kilonun, örfün, adetin **"hayret" ve "yabancılık" hissi** uyandırmadığı, NY'luluk durmadan çeşitlenen **"sonsuz bir ötekilik"** olduğu için **"öteki"** kavramının başka toplumlardaki anlamını yitirdiği bir adanın benzersiz havası... New York'lu için yeryüzünde tek bir "ötekilik" durumu vardı: o an New York'ta olmamak... Orada olan HERKES ise, teker teker, New York bütünlüğüne katkıda bulunuyordu...

Son günlerde, Pakistanlı ve Arap şoförler NY'ta taksinin içindeki isimlerinin yazılı olduğu kartı kaldırıyorlarmış... New York'un da, bütün dünya gibi, Amerika gibi, Batı gibi, Doğu gibi, artık "ötekiler"i varmış... Yeryüzünün her yerinden savaş nidaları yükselirken, iki yıl önce namazını rahatsız etmekten korkarak son anda çekmeye karar verdiğim taksi şoförünün fotoğrafı ve onunla birlikte bütün bir **"kurtarılmış ada"** ruhu, bilincimizde can çekişiyor..

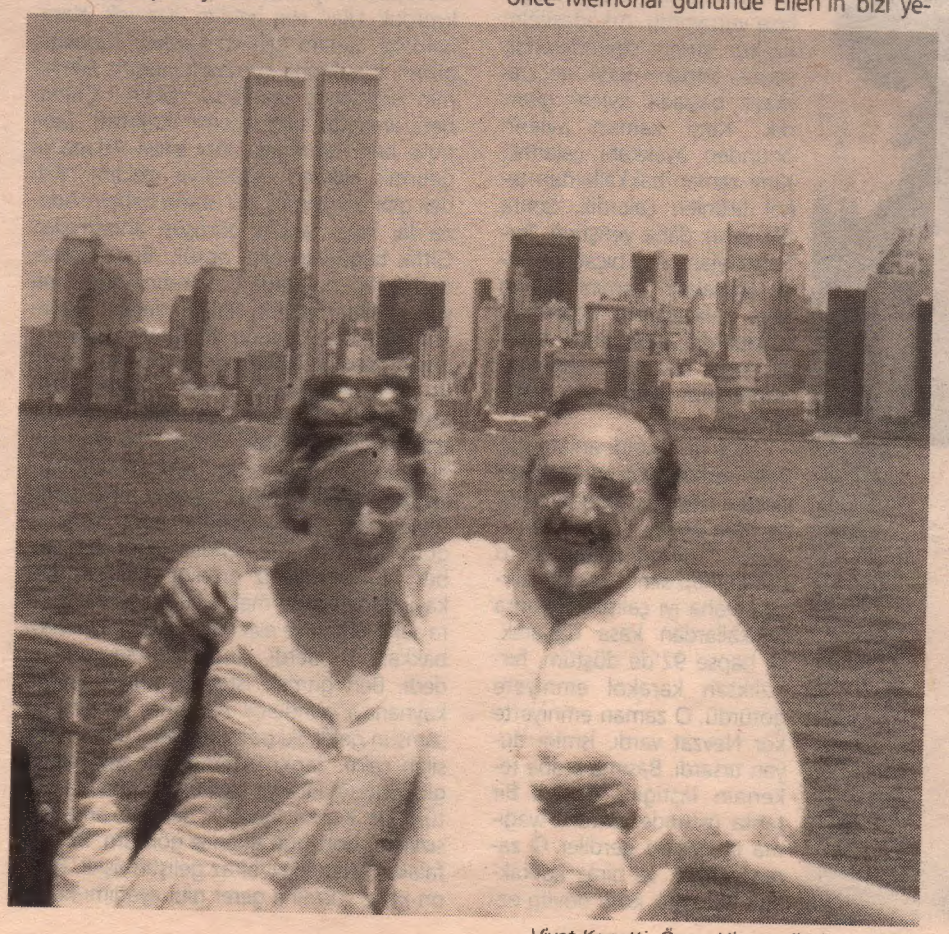

Vivet Kanetti, Ömer Uluç ve ikizler... 1998

Akşamsefası

Belki bu ay tüm gazetelerin, dergilerin ana konusu Amerika'daki, yıkılan dev ikizler olacak, belki Usame Bin Ladin... Ama sıkı bir Öküz okuru, bize Adana sokaklarında yaşamak zorunda kalan iki çocuğun anlattıklarını yazıp göndermiş. Biz de aynen yayınlıyoruz.

Adanalı İki Sokak Çocuğu

Adım M. Silopi'nin köyündenim. Dokuz kardeşiz. Olağanüstü Hal'den sonra Silopi'ye taşındık. Babam serbest meslek, inşaatta minşaatta çalışırdı. Ortaokul son sınıfa kadar okudum. Okula göndermek istiyorlardı. Ama defter yok. Kitap yok. Ben de bıraktım, ailem çok kızdı, evde duramadım artık, kaçtım. Akrabalarımın yanına gittim. Babama haber verdiler. Sokağa kaçtım. Önce tektim. Küçük birkaç iş yaptım, o zamanlar 12-13 yaşındaydım. Zamanla 11 arkadaş olduk Habur Sınır Kapısı'na gidiyorduk. Bu taraftan gizlice arabaların kasalarına saklanıp diğer tarafa geçiyorduk. Tırlar, kamyonlar yakıt getiriyorlardı. Onlar daha boşaltacakları yere varmadan fazla olan mazotu biz alıyorduk. Yükü boşalttıktan sonra ise bize uğrayıp tekrar mazotu geri satın alıyorlardı. Tekrar bu tarafa geçiyorduk. Bu tarafa geçmek kolay oluyordu. O parayı da o gün yiyorduk. Genelde camilerde ve bozuk arabalarda yatardık. Babam yine yerimi bulunca Adana'ya kaçtım. Şu anda kağıt işi yapıyorum. Hiç uhu tiner çekmedim. Onlar ayrı yerde kalıyorlar. E-5'te kalıyorlar. Şimdi seni götürsem oraya, yarın öbür gün yolumu kesip bıçaklarlar beni, onlara bulaşmamaya çalışıyorum. Hepsi iri yarı zaten. Şimdi sokağa bakıyorum. Kendime bakıyorum. İyi giyimli çocukları, okula giden çocukları gördükçe onlara küfrediyorum.

Adım Orhan... Biz dört kardeşiz. Antepliyiz. Babam kebapçıydı. Annem ev hanımı. Sene 1986 veya 1983'tü, ilkokul üçe gidiyordum, annem babam ayrıldılar. Çünkü babam alkol kullanıyordu. Biz annemde kaldık. Akrabalar vardı ama, destek yoktu. Aileye yardım için boyacılık yapmaya başladım. Babam bizi yolda yakalayıp eve götürüyordu ve genelde hep sarhoştu. Hep döverdi. Bir gün hiç unutmam lunaparkın önünde yakaladı. O günü hiç ama hiç unutmam, beni kaldırıp halk otobüsünün camından içeri attı, niye gelmiyorsunuz, diye bağırdı. Sonra da eve götürüp hani pompa vardı eskiden, lastikleri şişirirdi. Onun hortumuyla dövdü. Kurtulmayı düşündüm; annemin yanına gitsem beni yine buluyordu. Evden kaçtım garajlarda kaldım. Karın tokluğu için cam sildim. Kışın, geceleri sıcak yer bahanesiyle, çay ocaklarında bedava iş yapardım. Sırf bir çay içicem, bir de sıcak bir yer tabii, o zaman Adana'nın kışı bir çocuk için çok soğuk geliyordu. Bazen orda yatardım. Film izlerdim televizyonda. 90 senesine kadar böyle sürdü. Ondan sonra uhucularla tanıştım. Aslında biz uhu'yu bilmezdik, **Uğur Dündar** yayınlamıştı, 90'larda uhu'yu oradan öğrendik. İstanbul'un köprüaltı çocuklarından karpuz çalardık. Kimi zaman satardık bir kutu bali alırdık. Her kutuda 24 tane vardı. Naylon torbaya koyardık. İlk çeken için az bir tane az, ama alışan için bir tane ancak yeter, ben bir tane tam sıkardım ağız yoluyla diavram (diafram) soluğu ile çekerdim. Çekince bir hoş olurdum. Binalara bakardım. Mesela binaları deviridim. Camiyi kaldırıyordum. Tövbe estağfurullah camideki herkes kaçıyordu, çok güzeldi, o an içimdeki boşluk doluyordu. Sonra bir gün, büyük bir adam geldi, benimle beraber iki arkadaşımı Denizli mahallesine götürdü, içimizden biri sakattı. Birkaç hafta bize yemek verdi. Ben 12-13 yaşlarındaydım. Sonra bize, hırsızlık yapacaksınız, dedi. Ben, yok, dedim, bizi bir tarlaya götürdü beni falakaya yatırdı. Kalan bir sopayla nereye rastgelirse vuruyordu. Arkadaşlarım korku içinde seyrediyorlar, sonra, tamam dedik ve çalmaya başladık. Evlere girerdik. Kimi zaman evlerin önünden ayakkabı çalardık. Kimi zaman bakkallardan tekel ürünleri çalardık. Sonra bizi biraz daha yetiştirdi. Tornavidayla, Bursa bıçağıyla nasıl arabaların camını çıkarıp teyp çalacağımızı öğretti. İyi iş yapardık, bize yemek verirdi. Ama her gün döverdi. Sonra bizi uyuşturucu hapa alıştırdı.

Niye mi? Şimdi anlatayım: Fare kediden kaçarken şarap fıçısına düşmüş, fıçıdan çıkınca nara atmış, "getirin lan o kediyi.." demiş, bizimki de o hesap, hap alınca cesaret alırdık. Daha iyi çalışırdık. Sonra bakkallardan kasa başladık. İlk hapse 92'de düştüm, hırsızlıktan karakol emniyete götürdü. O zaman emniyette kör Nevzat vardı. İsmini duyan tırsardı. Başıma araba tekerinin lastiğini geçirdi. Bir tahta üstünde ip var. Ayağıma ip geçirip gerdiler. O zaman küçük ve biraz korkaktım. Beni çok kötü dövüp ezdiler. Yaptığım her şeyi anlattım. İki üç ay yattım. İşte o zaman hakim demedi, "Oğlum sen niye çaldın, ailen yok mu, niye hırsızlık sende alışkanlık yaptı" diye sormadı. On beş yaşından küçüklerin kaldığı koğuşta kaldım. E-tipinde kaldım. Temizliği, tüm işleri, tuvalet temizliğini bize yaptırırlardı. Sigara yasak, uhu canım istemedi. Ama hap istiyordu. Genelde bulabilirsek pöçük içerdik. Hapisten çıktık. Gene dışarıda kaldık. Eczaneler zamanında hap veriyorlardı: Acination, roch kullanırdık. Direk alırdık. Çoğunda yüksek dozda uyuşturucu vardı. Hap bulamayınca uhu çekerdik. Tabii gene hırsızlık yapıyordum. Esrar falan filan, sene 98'de bir kız kaçırdım, inan. İmam nikahı ile evlendik; kızın yaşı tutmuyordu. Antep'e götürdüm. Akrabalara gittim. Kızın ailesi Antep'e gelmiş, ben o zaman terlik fabrikasında çalışıyorum. Emmimgilde kalıyorduk. Ulan eve geldim. Kız yok. Karakoldalar. Benim gözüm kararadı. Karakola gittim. Karakolda kurnazlık yaptım. Emmimin oğluymuş numarası çektim. Çünkü beni arıyorlar, bizi serbest bıraktılar. Tabii polis beni tanımadı. Kızı ailesi Adana'ya getirmiş. Hemen Adana'ya geldim. Kızı deli gibi seviyorum. Bu arada babam Adana'da, karşı tarafla görüşüp anlaşmışlar. Gittik babasının elini öptük. Baba maba, dedik. Tabi bu arada kız tarafına güvenmiyorum. Hadi yüzük alalım, dediler. Gecenin saat sekiz buçuğu bu saatte kuyumcu olmaz, dedim. Nöbetçi kuyumcu var, dediler. Ben de güldüm, ama babadır dedik gittik. Arabada dört kişiyiz, ben, karım, babası ve şoför (akrabası) hiç alâkası olmayan bir yere götürüyorlardı. Araba biraz yavaşlayınca atladım, bıçak çektim, niye yalan söylüyorsunuz diye; çünkü beni karakola götürüyorlardı. Kız benden yana ama haberi yok. Sonra kız ortalığı yatıştırdı. Ben kayınbabayı öldürmekle tehdit ettim. Sonra sakinleştim ve evlerine gittik. Kaynanayı bakkala gönderdi, iki bira bir samsun al, dedi. Ben gitmek istedim ama o ısrarla kaynanayı gönderdi. Az sonra iki bira bir samsun geldi. İki polis bir bekçi. Polis direk silah çekti. Sanki üstümde bir şey varmış gibi donuma kadar soydular. Karakola götürdüler. Kız kaçırmadan serbest, ama hırsızlıktan dört gün işkence gördüm. İlk gün falaka. Teknolojiyi biraz geliştirmişler. Beşe on kalas çarmıha gerer gibi ayağımı kollarımı dolayıp, ikisi tutuyor birisi vuruyor, ama ben kabul etmiyorum suçları. Çünkü kız var. Baktılar konuşmuyorum. Bir ayak ucundan, bir kamıştan elektrik bağladılar üstüme. Islak battaniye attılar. İkide bir su döküyorlar. Sonra göğüslerimin ucuna iki çengel geçirdiler. Öyle elektriğe verdiler. Ama sanki ben bu acıdan ölüyorum, sanki imha oluyorum, sanki içimdeki her şey derimden dışarı çıkıyor. Sonra beni sadece kollarım tahtaya bağlı ayakta diğer vücudum boşta hiçbir yere dayanmıyor artık cıyak cıyak bağırıyorum. Hatta biri alttan asıldı daha çok canım yandı. Ama gene kabul etmedim, bıraktılar ama artık bitmişim. İştahım yok bu arada kız da nezarette tam karşımda, birbirimizi görüyoruz. O ağlıyor ben ağlıyorum. Sonra beni tekrar yukarı çıkardılar. Kızı da çağırdılar, "Bu mu ulan kaçırdığın kız?" he dedim. Bu sefer kızı gözümün önünde falakaya yatırdılar. Canı çok yanıyordu. Beni kurtar, diye bağırıyordu. Beni zaptemediler yerimde duramıyordum. Tamam, dedim, ben yaptım, dedim. Her şeyi ben yaptım. Bana bir kağıt imzalattılar, içinde yapmadığım suçlar da yazılıydı. 16 sene yedim. 3 sene yattım aflaşartlı salıverildim. Çıkınca valiliğe gittim. İş istiyorum, dedim. Sokaklarda kalıyorum, dedim. Bura iş bulma yeri değil, dediler. O zaman sokaklarda kalıyordum. Çok açtım, pöçük içiyordum. Bu laf çok zoruma gitti. Çok ağladım. Sosyal yardımlaşmaya gittim. Boya sandığı verin, dedim. Sermaye sizden olsun, dedim. Çalışır öderim, dedim, gene yok dediler. Askere gitmem lazım, dedim. Gitmeden önce uğra, dediler, yol harçlığı veririz. İş ve İşçi Bulma Kurumu'na gittim. Onlar da senin gibi herkese biz sermaye verirsek, iş verirsek halimiz ne olur, dediler. 23 yaşındaydım artık sinirlendim. Kimliğimi çıkardım. Ben artık T.C. insanı değilim, dedim. Ben iş istiyorum, sadaka istemiyorum, siz bana zorla hırsızlık yap diyorsunuz, çamurdan çıkmak istiyorum, siz batırıyorsunuz... Çok ama çok ağladım. Sonra Sokak Çocukları Derneği'ne gittim, oradan biri: Sen artık büyüksün burada yemek yemen doğru mu? dedi. Ben yani utandım, bunda yaş olur mu sokaktayım sonuçta. En son şu işe atladım. Kağıtçılık yapıyorum. Ama 2013 yılına kadar gözetim altındaydım. Ufacık bir olayda atarlar beni içeri.

Akşamsefası

Alooo! Öküz'den Arıyoruz?!

"Beni sensiz bırakma
Beni ne yap biliyor musun
Beni yont beni arıt beni ayıkla"

Metin Eloğlu

Alo Öküz'den arıyoruz, Muhsin Kızılkaya'yla mı görüşüyoruz?
- Evet benim.
Son kitabınız 'Yılmaz'dan bahseder misiniz?
- Kitabın önsözünde de belirttiğim gibi, sekiz sene Yılmaz Erdoğan'la aynı evde yaşadık. Bu nedenle onunla iş için, röportaj için görüşmek isteyenler, ona ulaşmak isteyenler sürekli beni arıyordu. Bu kitabı yazma nedenlerimden biri Yılmaz Erdoğan bilirkişiliğinden kurtulmaktı. Ama kitabı yazmaktaki birinci amacım Yılmaz Erdoğan'ın hayat hikayesini malzeme olarak kullanıp bir dönemin Türkiye manzarasını, politik atmosferini ve kültürel hayatını göstermekti.
Kitabı yazarken hafızanızdan başka bir kaynağa başvurdunuz mu?
- Bu kitabı yazmaya çalışırken Yılmaz Erdoğan'ın benim belleğimde kalan anılarını kullandım. Herhangi bir kaynak, arşiv taraması yapmadım, annesiyle, babasıyla, arkadaşlarıyla konuşmadım. Bu hem Yılmaz Erdoğan'ın hem de bir biçimiyle benim hayatım. Çünkü kitapta bir kahraman olarak kendimi de anlatmaya çalıştım. Birçok arkadaştan olayların ayrıntılarıyla ilgili "Bu böyle değildi, şöyleydi." şeklinde tepkiler geldi. Ama bunlar çok büyük tepkiler değildi tabii. Birebir araştırma yapılarak oluşturulmuş şeyler değil, benim belleğimde kalan anılardan müteşekkil. Kitapta anlatılan şey benim hatırladıklarım. Bunları doğrulamak için adı geçen şahıslara başvurmadım. Kimsenin özel hayatına dokunan, rencide eden bir şey yapmadım. Dolayısıyla orada anlatılan şeyler de bazı küçük ayrıntılar, o naiflik içinde kalır diye düşündüm.
Yılmaz Erdoğan her zaman gündemde olan bir insan. Bu kitabı yazmadan önce 'Acaba nasıl tepkiler gelir' diye düşündünüz mü?
- Her kitabı yazmadan nasıl tepkiler gelebileceğini düşünürüm. Bu çok daha tepkiye müsait bir konu. İki tür düşünce var; birincisi Türkiye'de hiçbir şeyi beğenmeyen bir snob grup var, bunlar Yılmaz Erdoğan'ı da, Coca cola'yı da, Albert Einstein'ı da beğenmiyorlar, ben ne yazarsam yazayım beğenmeyecekler, '"Arkadaşına kıyak geçti" diyecekler belki. Bunun benim için bir önemi yok. İkinci olarak, Yılmaz Erdoğan'ın gerçek okuru ve seyircisi bu kitabı 'ağır' bulabilir. Ben ne birinci grubun, ne de ikinci grubun kaygılarını gözetmedim, kendi istediğim kitabı yazdım. Edebi arka planı olan bir kitap olsun istedim. Kolay okunan bir kitap, çok sık çıkan herhangi bir gazeteci kitabı olsun istemedim. Çünkü böyle bir kitabı yazmak kolay olurdu.
Kitabı görünce Yılmaz Erdoğan'ın tepkisi ne oldu?
- Yılmaz çok sevindi. İlk tepkisi; "Sanki insanın heykeli dikilmiş gibi." dedi. Bazı şeylere itiraz etti; çok önemli olmadığı için kaale almadım. Bazı yanlış hatırladığım isimleri, ayrıntıları düzeltmemi hatırlattı.
Diğer insanlardan nasıl tepkiler geldi?
- Birincisi "Kürt yanı fazla vurgulanmış." diyenler oldu. İkincisi de "Fazla Anadolu delikanlısı, yokluk içinden gelmiş gibi bir şeye çok vurgu yapılmış." diyenler oldu. O hayat bunlardan oluşuyor, kitapta da bunlar var. Kürt, esmer, İstanbul'da bir dayısı yok... Bu yokluğun içinde buraya gelmiş. Bana enteresan geldi. Bu, Batı edebiyatında çok yaygın bir tür. Bizde bu yok. Fazlasıyla kendini ve karşındakini kaale alamama durumu var. Şimdiye kadar İbrahim Tatlıses'le ilgili kitap yazılmadı; birkaç tane yazılması lazımdı. "Erken değil miydi?" diyenlere bir cevap verilmesi gerekiyorsa, buradan vermek gerekir.
Kitap, Yılmaz Erdoğan'ın Elif Dağdeviren'le tanışmasıyla bitiyor... Daha sonraki yaşamına neden yer vermediniz?
- Ondan sonrasını herkes benden daha iyi bildiği için anlatmadım. Herhalde Yılmaz'ın ondan sonraki hayatını en az bilen insan benim. Biz de uzaklaştık doğal olarak. Ondan sonrasını takip etmedim. Sonrası bana da çok ilginç gelmiyor.. Çok 'kamu malı' haline geldi. Belki arşivle, belki de pop kültürle ilgilenen bir insan yazar ondan sonrasını da...
Teşekkür ederiz, iyi çalışmalar...
- Size de iyi çalışmalar, arkadaşlara selam...

Alo Öküz'den arıyoruz, Melih Kibar'la mı görüşüyoruz?
- Evet, benim.
Son albümünüz 'Yadigar" müzik hayatınız boyunca yaptığınız eserlerden oluşuyor. Albümden bahseder misiniz?
- Yaklaşık sekiz yıldan beri eski şarkılarımı toplayıp böyle bir albüm çıkarmam için baskı yapılıyordu. Çoban Yıldızı ve Hababam Sınıfı'nın kayıtları yoktu. Ama bana gelen prodüktörlerin samimiyetine inanmadığım, ticari kaygılar taşıdıklarını düşündüğüm için uzun süre bu işe yanaşmadım. Dost Müzik'ten salt duygu dolu bir faks gelince, biri enstrümantal, biri sesli double bir albüm yapmak üzere yola çıktık. Ancak biz işe başladığımızda dolar 680 bin lira idi, krizden sonra 1 milyon küsur olunca, insanların alım gücünü de düşünerek şarkıları 6 sesli, 6 enstrümantal olarak harmanladık ve iki albüm haline getirdik. Bu albüm Yadigar 1 olarak yayınlandı. Bu albümün satış grafiği şu anda çok iyi gidiyor; biraz yavaşlamaya başladığı zaman ikinci albümü piyasaya süreceğiz. Bunu bir dizi olarak planladık.
Yadigar için bir 'best of' albüm diyebilir miyiz?
- Kesinlikle değil. Ben 25 yıl önce yazdığım şarkıları halkla buluşturmak istiyorum. Bugünkü soundla gençlerin reaksiyonunu ölçmeye çalışıyorum.
Albüme alınacak şarkılar nasıl seçildi?
- Önce bir repertuar oluşturdum. Daha sonra bu şarkıları seslendirmesini isteğim kişileri belirledim. Zaten isimlerini yazdığım kişilerin hepsi de şarkıları seslendirmeyi kabul etti.
Albümde yer alan her şarkıyı farklı isimler seslendiriyor. Bu kişi ve gruplar neye göre belirlendi?
- O parçaları dinlediğim zaman aklıma ilk gelen kişilerdi. Bu bir tür içgüdüsel yaklaşım.
Eklemek istedikleriniz...
- Çok sevindiğim bir şey var. Satış grafiği verilerine bakarak söylüyorum; bugünün gençleri iyi müziği dinliyor. Bunu gördükçe Türkiye'yenin geleceğiyle ilgili umutlarım arttı.
Teşekkür ederiz, iyi çalışmalar...
- Ben teşekkür ederim.

Alo Öküz'den arıyoruz, Kül dergisi mi?
- Evet, ben Bilal Kolbüken.
Derginizden bahseder misiniz?
- 1998-1999 döneminde 12 sayı yayınlandıktan sonra, yayın kurulundaki kimi sorunlar nedeniyle Kül'ü kapattık. 2001 Ocak'tan itibaren tek başıma devam ediyorum. Dört sayısı 2 aylık olarak yayınlandı; bundan sonra aylık periyotta devam edecek. Bir kadro dergisi olmamaya, genç yazarlara ve herkese açık olmaya çalıştık. Zaten çıkışlarımızda da 'Üye olmayanlar girebilir.' sloganını kullandık. Bütün edebiyat dergilerinde ilişkilerin içeriği belirlediğini düşünüyoruz; bu nedenle her sayımızda yeni isimlere yer vermeye çalışıyoruz. Edebiyata, politikaya, ekonomiye ya da düşünceye yapılabilecek en büyük iyilik, alternatif yaratmaktır. Sürekli yazan kişiler Hayati Baki, Altay Öktem, Oktay Taftalı, Zafer Ekin Karabay, Serhan Sözdinler... Bunların yazılarının yayınlanması bile Kül'ün çıkması için yeterli bir nedendir. Bunların dışında her sayının giriş yazısında antoljilere, şiire politikanın karışmasına, iyi şeyler üretemeyen insanların Türkiye okurundan şikayetçi olmasına, birçok edebiyat dergisinde yüzlerce niteliksiz şiir yayınlanmasına eleştiriler getirdik. Diğer edebiyat dergilerinden farklı olarak ve okuru düşünerek dergimizde sanatın diğer dalları üzerine yazılar yayınlamaya çalışıyoruz. Sinema, plastik sanatlar, tiyatro vs... Bu anlamda Kül'ü satın alacak okur yalnızca edebiyat değil, birçok konuyla ilgili yazıları bulabilir. Kül'de hiçbir zaman bir hiyerarşi olmamıştır; herhangi biri dergimizde çalışabilir, yazılarını yayınlatabilir. Yerleşik, sistematik, bilinen, 'al gözüm seyreyle dünyayı' tutumdaki yazınsal yapılanışa kendince dur demeye çalışan bir avuç insanın çabasını yazıyla, yazınsallıkla buluşturmaya çalışan Kül, her sayıda kendini yeniden ve kendi külünden yaratmaya çalışıyor. Bu dergide, meraklısına notar, rezervasyon, püf noktası köşeleri bulamazsınız, kendini yakmayı, külünü savurmayı göze alabilenler için...
Dağıtımı, tirajı...
- Dağıtımı Pentimento yapıyor. 1000 basıyoruz, satışımız 800 civarı, 200'e yakın kısmı da protokole gönderiliyor. Abone işlemlerini de kendimiz yapıyoruz.
Teşekkür ederiz, iyi çalışmalar...
- Size de iyi çalışmalar...

Alo Öküz'den arıyoruz, Semih Poroy'la mı görüşüyoruz?
- Buyrun benim.
Semih bey kısa bir süre önce İstanbul-Hakkari Sanat Köprüsü organizasyonu ile Hakkari'ye gittiniz. Hakkari'ye dair izlenimlerinizi anlatır mısınız?
- Önce uçakla Van'a, oradan da otobüsle Hakkari'ye gittik.
Çok etkileyici bir coğrafya. Hakkari'ye giderken yolda birkaç yerde çevirme, kimlik kontrolü oldu. Bunlardan biri uzun süreli bir çevirmeydi. Güneydoğu'nun o bölgesinin, OHAL bölgesi olduğunu düşündüğünüzde bu durum doğal gibi geliyor. Tabii oradaki insanlar bunu her gün yaşadıkları için, rahatsızlık verici boyuta çıkıyordur. Anadolu'nun diğer küçük kentlerinde olduğu gibi Hakkari'nin de bir ik büyük caddesi var. Dört beş gün kalıp salt oralara bakınca bile insan, Hakkari üzerine bir izlenim elde edebiliyor. Son yedi sekiz yılın bir sonucu olarak, yakınındaki köylerin yakılması ve boşaltılmasından ötürü, oradaki köylülerin bir bölümü Hakkari'ye taşınmış. Tabii iş güç yok. Büyük bir işsizlik ve parasızlık hüküm sürüyor bu insanlar arasında. Bu ailelerin ufak yaştaki çocukları dileniyorlar. Anadolu'daki küçük kentlerde böyle bir şey mümkün olmaz; belki büyük bir iki kentte olabilir. Bu durum beni çok üzmüştü. Tabii ki nüfusun müthiş artması ve işsizlik, ailelerin çocuklarını dilendirmesine yol açıyor. İlk izlenimlerim bunlar.
Oradaki insanlar bu kadar zor hayat şartları içerisinde ülkede olup bitenleri izleyebiliyorlar mı?
- Biz İstanbul-Hakkari Sanat Köprüsü diye gittiğimizde orada bizi karşılayan ve yardımcı olan insanlar Türkiye'nin gündemi ile yakından ilgililer. Salt Hakkari ya da o bölgede oluşan olaylarla değil, Türkiye'nin diğer bölgelerinde ve kentlerinde de neler olduğunu izliyorlar elbette.
Varlık dergisindeki tüm yazıların vinyetlerini siz çiziyorsunuz. Tüm yazıları okuyup onlara uygun vinyetler mi çiziyorsunuz, yoksa sizin desenlerinizden uygun olanlar mı o yazılarda kullanılıyor?
- Derginin Genel Yayın Yönetmeni Enver Ercan yazıları bana ulaştırıyor ve o yazılara özel olarak çiziyorum. Ancak bana ulaşamadıkları sıkışık zamanlarda, 1-2 yıl önce yayınlanmış vinyetlerden bazıları uygun olacağı düşünülen yazılara konuluyor. Bu tabii benim haberim olmaksızın gerçekleşiyor. Ama benim ve derginin genel kuralı, yazıları okuduktan sonra onlara özel olarak vinyet çizilmesi. Doğrusu da bu. Yıllardır sadece kendilerine söylenen birkaç söz ile kitap kapağı çizen insanlar gördüğüm için bunu yapmak istemiyorum. Bu yanlış bir şey ve aynı duruma düşmek istemiyorum.
Teşekkür ederiz, iyi çalışmalar...
- Size de iyi çalışmalar.

Akşamsefası

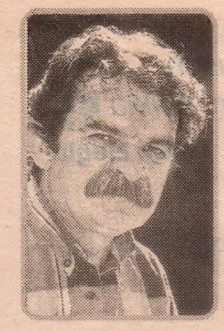

Alo Öküz'den arıyoruz, Oruç Aruoba'yla mı görüşüyoruz?
- Evet benim.
Son kitabınız 'Çengelköy Defteri'nden bahseder misiniz?
- Benim, Tümceler diye bir derlemem vardır. Onun içinde de Boğazdan Tümceler diye bir bölüm var. O derlemeyi İstinye'de otururken yazmıştım. Oraya bir ek olur diye düşünmüştüm. Başı ve sonu olan bir şey haline geldi.
Kitabın bazı yerlerinde Almanca, İngilizce bölümler, haikular var. Bunlar kitabın anlaşılmasını zorlaştırmıyor mu?
- Yabancı dilde olan şeyler hep alıntı. Okurken benim ilgimi çeken, not aldığım, bu deftere yazdığım şeyler. Zaten çevirilerini de altta verdim. Haikular da kendi yazdığım şeyler.
Defterdeki yazılarda duyarlılıklarınıza, özlemlerinize, kaygılarınıza da yer vermişsiniz. Bu özellikle seçtiğiniz bir anlatım biçimi mi?
- Hayır. Benim bütün defterlerim zaten böyledir. Bu da bir defter. Yazdıklarımdan bir ayıklama yaptım. Köşeli parantezler, üç noktaların anlamı budur. O anda ne düşünüyorsam onu yazarım. Bir kitap haline getirmeyi düşündüğüm zaman da çok özel, kişisel gördüğüm yerleri çıkarırım. Burada öyle bir şey yapmak istemedim. Sadece bazı yerleri çıkardım.
Sizin için 'Anlaşılması zor yazar' deniyor...
- Anlaşılmamak için özel bir çaba göstermiyorum. Bir şey anlatmaya ne kadar yetiyorsa, o kadar yazmaya çalışıyorum.
Çengelköy Defteri'nde batı filozofları ile haikular iç içe. Bu anlamda bu kitap için bir Doğu-Batı buluşması diyebilir miyiz?
- Asya'da oturularak, Avrupa'ya bakılıp yazılmış bir kitap.
Teşekkür ederiz...
- Ben teşekkür ederim.

Alo Öküz'den arıyoruz, Yırtık Krampon dergisi mi?
- Evet, ben Süleyman Yıldız.
Derginiz Yırtık Krampon'dan bahseder misiniz?
- Yırtık Krampon, aşağı yukarı bir buçuk yıllık bir çalışmanın ürünü. Çalışan arkadaşların bir kısmı eski GırGır'cı. Zaten hepimiz GırGır kökenliyiz. Eski Dinozor ve Solak'ı çıkaran arkadaşların da katkıları var. Yeni bir şeyler yapma peşindeyiz. Mizah dergilerinin sayısı çok fazla, artık illallah dedirttiler gibi bir düşüncemiz var. 2-3 kişi bir yerden ayrılıyor, yeni bir dergi yapıyorlar. Bir şeyler yapılmaya çalışılıyor ama arkanızda patron, büyük paralar olmadan çok zor. Yırtık Krampon, muhalif bir duruş taşıyor. Futbol, Galatasaray'ın Avrupa'da kazandığı başarılardan sonra, Türkiye'de çok başka bir yere geldi. Düne kadar tuttuğu takımı gizleyenler, futbolu ayaktakımının sporu gibi görenler, birdenbire birinci sayfalarından futbol haberleri vermeye başladılar. Spor sayfalarında entelektüel diyebileceğimiz kişiler yazılar yazmaya başladı. Galatasaraylı, Fenerbahçeli, Beşiktaşlı olmakla kimlik edinmeye başladılar. Futbolun çok büyük bir endüstri olduğunu bizimkiler yeni fark etti. Ve burada hem futbolun içinde olmak, hem de bizden kurtulmak istiyorlar. Bunun en iyi örneği, pahalı bilet uygulaması. Halkla iç içe olmak istemiyorlar. Futbolu başka bir yere götürmeye çalışıyorlar. Bir golf, tenis maçı gibi olsun istiyorlar. Ama bu futbolun doğasına aykırı. Bunları ard arda koyunca çok keyifli bir şey ortaya çıkıyor; dergimiz için malzeme çok bol; kendini futbol yazarı, kulüp yöneticisi sananlar...
Derginizde çalışan arkadaşlar en çok hangi takımı tutuyor?
- Dergimizde her takımın taraftarı var. Çalışmalarımız çok keyifli geçiyor. Mesela Fenerbahçe'nin Galatasaray'a yenilmesiyle Cem'in hayatı kaydı, çalışamıyor; Serhat ağlamaya başladı, eline kalem alamıyor. Biz işin bu yönünde fanatiğiz. Ancak bizimkilerin fanatikliği diğerleriyle karıştırılmasın. Tümüyle kulübün daha iyi yere gelebilmesi için bir fanatiklik. Bizde hiçkimse ne kongre üyesi, ne yönetim kurulu üyesi, ne de böyle bir şeye niyetleri var. Kulüpte kendini gösterip, başka iş tezgahlayanlarla asla kıyaslanmamalı.
Dağıtımı, tirajı, periyodu...
- Dergimizin periyodu haftalık. Bütün bayilerde bulunması için seksen bin bastık. Hâlâ bir yerlerde bulunamıyorsa bu bizim dışımızda bir etken. İlk tiraj geldiğinde, bize on iki bin dendi. Bize göre bu rakamın on iki binin üzerinde olması gerekiyor. Sanırım veriler bize doğru gelmedi, bir yanlışlık oldu. Belki dağıtımda bir aksaklık yaşandı.
Teşekkür ederiz, iyi çalışmalar...
- Biz teşekkür ederiz, kolay gelsin...

Alo Öküz'den arıyoruz, Agora dergisi mi?
- Evet, ben Hasan Özkılıç.
Agora'dan bahseder misiniz?
- Ocak 2000'den bu yana yayınlanıyor. İzmir'de yayınlanan bir dergi. İzmir, ülkenin 3. büyük kenti. İki tespitimiz vardı. Birincisi, İzmir kültür anlamında, sanat üretimi anlamında bir taşra görünümü sergiliyor. 2000 yılının başında İzmir'de ciddi anlamda yayınlanan edebiyat-sanat dergisi yoktu. 1999 yılı içinde yazarlar, şairler biraraya gelerek bunu tartıştık. Bir edebiyat, sanat, kültür dergisine İzmir'in ihtiyacı vardı. Bu ihtiyaçtan yola çıktık. İkinci tespitimiz ise, özellikle İstanbul'da, Ankara'da yayınlanan edebiyat, kültür-sanat dergilerindeki yazılara baktığımızda, bu yazanların yüzde 50'yi aşan kısmının İzmirli olduğu idi. Geçmişten bu yana bu şekilde gelmiş. Böyle bir potansiyel var ama İzmir'in sürekli var olabilen bir edebiyat, kültür, sanat dergisi yoktu. Buradan yola çıkarak biraraya gelip böyle bir dergi çıkarmayı tartıştık. İsim konusu da açıklığa kavuştuktan sonra yeni bir binyılın başında yayına başladık. Şunu hedefledik; İzmir'de çıkacağız ama bir taşra dergisi olmayacağız, Agora'da yalnızca İzmirli yazarlar yazmayacak. Yerel, ülkesel, evrensel boyutu olan, böyle düşünen ve bu anlamda yazar ve sanatçıları kucaklayan bir dergi düşündük. İkincisi toplumsal bakışı, ideolojik duruşu olmalıydı. Buradan hareketle, derginin toplumcu yanı da öne çıkıyor. İnsanın sorununu sürekli gündemde tutan, tartışan bir sanat, edebiyat dergisi oldu.
Derginin periyodu, tirajı, dağıtımı...
- İki ayda bir yayınlıyoruz. Dergi Mersin, Adana, Diyarbakır, Ankara, İstanbul, Bursa ve Antalya'da bulunuyor. Temsilcilikler kanalıyla kitapevlerine dağıtılıyor. Ayrıca abone sistemi de uyguluyoruz. 1000 basıyoruz ama bu sayı çok değişken. Hem okurdan hem de yazarlardan gördüğümüz ilgi bizi doyuruyor. Bir hedefimiz de artık dağıtıma çıkıp, dağıtım kanalıyla ülkenin her yerinde satışını gerçekleştirmek. Tekellerin büyük bir engeli çıkmazsa bunu sağlamak istiyoruz.
Derginin finansmanını nasıl sağlıyorsunuz?
- İzmir'den bu biçim ve içerikle, böyle bir derginin çıkması hem okuru, hem de yazarları şaşırttı. Ülkenin koşulları belli, bir holding dergisi değilseniz, geçmişten beri olduğu gibi ömrünüz çok uzun olamıyor. Ama biz kararlıydık, kısa sürede pes edip yayını durdurmayacaktık. Bunu da başardık. Hem okuyucu, hem de yazarlar 1-2 sayı çıkıp kapanmasını bekliyordu. Tabii bu kimsenin istediği bir şey değildi. Yazarlardan çok büyük destek gördük. Afşar Timuçin, Feridun Andaç, Atatürk Üniversitesi öğretim görevlileri, İzmirli ve İstanbullu yazarlar, şairler dergiye sahip çıktılar. Uzun soluklu olma nedeni de burada yatar. Hedefimiz bundan sonra gönüllü temsilciliklerle daha geniş okura ulaşabilmek. Bunun dışında finansal açıdan başından bu yana kendi çabamla sürdürmeye çalışıyorum. Tabii abonelerin de büyük katkısı var.
Eklemek istedikleriniz...
- Bir şeyin altını çize çize vurgulamak gerektiğini düşünüyorum. Bu küreselleşen sistem içinde tek kültürlülüğe, tek tip insana doğru bir gidiş var. Bu anlamda Anadolu'da yazarların veya edebiyata gönül veren insanların büyük çabasıyla, emeğiyle ortaya koyduğu Agora gibi dergilerle okuyucunun sahip çıkması gerekiyor. Yoksa yarın, farklı bir sesi, soluğu bulabileceğimiz, okuyabileceğimiz kitap, dergi kalmayacak bunu çok önemsiyoruz. Burada okura, gönüllü şairlere, yazarlara iş düşüyor.
Teşekkür ederiz...
- Ben teşekkür ederim.

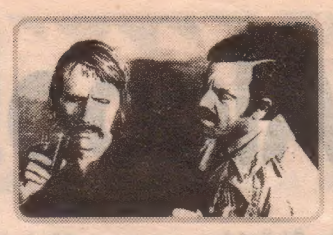

Alo Öküz'den arıyoruz, Mehmet Güleryüz ile mi görüşüyoruz?
- Evet benim.
Hayal Kahramanlar adlı belgeselinizden bahseder misiniz?
- Bu, bir kültürü yaratırken, kıyıda köşede kalanların, arka plandakilerin, öncülerin ardında kendi varoluşlarını gerçekleştirenlerin çarpıcı öyküsünün belgeseli. Türk sinemasının yardımcı ve dublör oyuncularının drama-belgeseli olan bu proje, sinemadaki üretimin düşüşüyle yerlerine yenilerinin yetişmediği bir kuşağın öyküsü. Amerikan film endüstrisi düşünüldüğünde, teknik donanımsızlık, parasızlık zamansızlık gibi tüm engellere karşın, bu oyuncu dublör kuşağın çekimlerde gösterdiği olağanüstü cesaret ve beceri Türk sinemasının varoluşunun temelini oluşturuyor.
Çekimler nerelerde gerçekleştirildi?
- Türk sinemasınca çok sık kullanılan, Rumelihisarı, kemerler, Galata Kulesi gibi tipik mekanlarda gerçekleştiriliyor.
Bu belgesel nerede yayınlanacak?
- TRT'nin teknik destek sunduğu proje, 'Genç Sinemacılar' programında yayınlanacak. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin Yaşam Boyu Onur Ödülü gecesinde de gösterilecek olan belgesel, yurtiçi ve dışındaki festivallere de katılacak.
Hayal Kahramanlar'da kimler yer alıyor?
- Türk sinemasına emek veren Süheyl Eğriboz, Dündar Aydınlı, Sırrı Elitaş, Faruk Panter, Cihan Alp, Necdet Kökeş, Hakkı Kıvanç, Hasan Yıldız, Mehmet Uğur gibi isimlerin yanı sıra danışman olarak, yönetmen Yılmaz Atadeniz de belgeselde yer alıyor.
Eklemek istedikleriniz...
- Geniş kapsamlı bir proje olarak düşündüğümüz Hayal Kahramanlar, belgesel olmanın yanı sıra, kitaplaştırılıp, set fotoğraflarından oluşan bir sergi, web sayfası oluşturulacak şekilde tasarlandı.
Teşekkür ederiz, iyi çalışmalar...
- Ben teşekkür ederim.

Alo Öküz'den arıyoruz, Sabri Kaliç'le mi görüşüyoruz?
- Buyrun benim.
Irvine Welsh'in filme de çekilen romanı Trainspotting'i Türkçe'ye çevirdiniz. İskoç argosu ve aksanının çok yoğun olduğu bu romanı çevirirken zorlandınız mı?
- Aslında ağırlıklı bir İskoç aksanı olduğu için, Trainspotting'in çevirisi İngilizce'den Türkçe'ye çeviri sayılmaz. Normal bir İngiliz'in bile çok kolay anlayacağı bir roman değil; çok fazla argo ve İskoç aksanı var. Başlangıçta zor oldu ama bir kez içine girip, şifreyi çözünce gerisi kolay.
Çeviriyi yaparken ne tür kaynaklardan yararlandınız?
- Filmi 4-5 yıldır seyretmemiştim. Bazı arkadaşlar bunu duyunca "Otur bir seyret." dediler. İstemedim; romanı çevirirken filmden etkilenmek istemiyordum. Çünkü roman çok farklı bir dünyaya ve yapıya sahip. İskoç aksanı ve argosu üzerene özellikle internetten çok yararlandım.
Romanla film arasındaki farklılıklar neler?
- En büyük fark karakterlerin ağırlığı. Roman, Mark, Sput, Sickboy ve bir de Bagbie üzerine kurulu. Günümüzde kadınsız film çekmek 'yasak' olduğu ve filmin daha geniş kitlelere hitap etmesi istendiği için Diane karakteri, Mark'ın sevgilisi olarak beşinci bir karakter olarak öne çıkarılmış. Oysa romanda çok küçük bir karakter.
Trainspotting tarzı romanları çevirmeye devam edecek misiniz?
- Şu anda İskoç aksanından sıkıldığım için başka bir kitap üzerinde çalışıyorum.
1990'ların Amerika'sında, San Fransisco'da geçen, syberpunk'çı gençlerin yaşamını anlatan bir roman.
Eklemek istedikleriniz...
- Medya çevirdiğim romanlara ilgi gösteriyor ama benim kitabıma ilgi göstermiyor.
Umarız kitabınız da hak ettiği ilgiyi görür...
- Teşekkür ederim...

Akşamsefası

KALAN MÜZİK

Alo Öküz'den arıyoruz, Kalan Müzik mi?
- Evet, ben Hasan Saltık.
Kalan Müzik'ten bahseder misiniz?
- Bu sene Kalan'ın 10. yılı. Biraz anarşist bir yapısı var. Müzik sektörünün pek ilgi göstermediği, yayınlamaya cesaret edemediği projelerle uğraşıyoruz. İlk çıkış noktamız sol kültüre hizmet etmekti. Daha sonra sol kültüre yönelik protest müziğin bizi kısıtlayacağını düşündük. Yapımızı bozmadan, daha geniş bir yelpazeye yöneldik. Bünyemizde Klasik Türk Müziği de var, Osmanlı da, etnik de... 12 Eylül sonrası müzikteki yozlaşmayı, içine kapanıklığı yıkmamız, müziği gelecek kuşaklara açmamız gerektiğini düşündük. Klasik Türk Müziği'nin de, Halk Müziği'nin de, diğer müziklerin de orijinallerini sunmaya, kalıcı olmaya çalışıyoruz. Geçirdiğimiz 10 yıllık süre bize şunu öğretti, Türk Halk Müziği diye bir şey yok, Anadolu Halk Müziği var. Bunların ilk Türkçelerini, Ermenicelerini, Lazcalarını, Pontusçalarını biz yaptık. Şimdi Süryanicesini hazırlıyoruz. Anadolu'nun bütün seslerine kucak açtık. Yok edilmeye çalışılan, görmezden gelinen sesleri yaşatmaya çalışıyoruz. Ayrıca enstrümanına hakim iyi virtüözlerin projelerini desteklemeye karar verdik. Grup Yorum'un, Kardeş Türküler'in, Erkan Oğur'un albümleri gibi ticari kazancı olan projelerden kazandığımızı bu tür şeylere aktarıyoruz.
Çalışmalarınıza gelen tepkiler nasıl?
- Çalışmalarımıza sağ basından da, en sol basından da destek geliyor. Bütün basında çalışmalarımızın çeşitliliğinden dolayı bize karşı bir sempati doğdu. Anladığım kadarıyla farklı bir yere sahibiz. Başsavcısından tutun da askeriyesine kadar birçok yerden destek geldi. Mesela daha önce yargılanan bir kasedimizi, birkaç yıl sonra Dışişleri Bakanı İsmail Cem alıp yabancı parlamenterlere hediye etmeye başladı.
Çalışmalarınız biraz geç anlaşılıyor galiba...
- 3 yıl önce bizden Fuat Saka'nın, Birol Toptaş'ın albümleri çıkmıştı. O dönemde yaptığım bir röportajda "3 yıl sonra sektöre Karadeniz müziği hakim olacak ama uydurma bir şey olacak." demiştim. Şimdiki durumu görüyorsunuz. Ayrıca Türkiye'deki ilk ritim albümü de Kalan Müzik'ten çıktı. Yarkın grubunun bir albümüydü. Bir yıl sonra Harem çıktı. Tamamen modaya uygun, taklit bir şeydi. Bir şekilde sektöre yön veren durumundayız. Ama biz işin kültürel yönüne bakıyoruz, diğerleri ise piyasaya bakıyor. Ayrıca popçulardan bizden eser isteyenler, düzenleme konusunda yardım isteyenler var. Film müzikleriyle ilgili birçok teklif de geliyor.
Yeni projeleriniz var mı?
- Bundan sonra daha çok dünyaya yönelmeyi düşünüyoruz. Erkan Oğur ile Djvan Gasparyan'ın ortak albümü aynı anda tüm dünyada piyasaya çıkacak; İngiltere ve Fransa'da dinleme istasyonlarına konacak. İngiltere'nin ünlü müzik dergisi Songline, Kalan Müzik'in sample'ını aldı ve tüm dünyaya dağıttı. Yunanistan'ın müzik dergisi Difono Haziran sayısında 'Komşudan Türküler' diye özel bir CD verdi. 1 haftada 2. baskısını yaptı, 55 bin kopya sattı. Bu dergi ilk defa bu kadar çabuk tükeniyor. Bir sürü yabancı dergide çalışmalarımızla ilgili iyi kritikler çıkıyor. Türkiye'deki kültür-sanat sayfalarında da çıkardığımız albümlerle ilgili sürekli haberler çıkıyor. Son beş yıldır albümlerimiz hep bir numara. Seçilen en iyi 10 albümün yarısı bize ait. Tabii bu bizim dışımızda gelişen bir olay. Aslında işin reklamına fazla girmek istemiyoruz.
Eklemek istedikleriniz...
- Türkiye'de dünya çapında müzisyenler var. Ama, ben de dahil, iyi prodüktörler yok. Bu müzisyenlere ilgi gösterilse dünya çapında yarışa girilebilir. Biraz destek gerekli. Biz üzerimize düşeni yapıyoruz. Halimizden memnunuz. Rahatız, iyiyiz. Bizim yaptığımız albümler sürekli satıyor, modası geçmiyor.
Teşekkürler...
- Biz teşekkür ederiz.

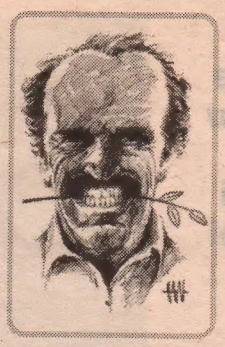

Alo Öküz'den arıyoruz, Tan Oral ile mi görüşüyoruz?
- Buyrun benim.
1960'larda çizmeye başladığınız Yürüyenler dizisinden bahseder misiniz?
- Yürüyenler'in çizildiği yıllarda sokaklar gösteri yürüyüşü yapan insanlarla doluydu. 61 Anayasası gösteri yürüyüşlerini bir hak olarak tescil etmişti. Türkiye'deki gelişen siyasi olaylarda bir muhalefet biçimi olarak, o günün hükümeti karşısında kullanılabilir hale geldi. O yıllarda Yürüyenler ilk kez sergilendi ve Gençlik dergisinde yayınlandı. Yürüyenler ilk yayınlandığı zaman dergiye küçük bir yazı koymuştum. Bu yazıda Yürüyenler'in tek tek kişilerden farklı olduğunu, bir amaç etrafında hareket eden yeni bir varlık olduğunu, bilincinin, hareket etmesinin kendine özgü olduğunu, siyasal talepleri olduğunu, tek insanlarla karşılaşanların üstlerine asker, at, panzer sürdüğünü, en sonunda da onların hep siyasal amaçlarına doğru adımlar attığını söylemiştim. Böyle, kitlelerin sürekli gösteri yürüyüşleri ile muhalefet yaptığı bir ortamla karşı karşıya olup bundan etkilenmemek mümkün değil.
Yürüyenler kitabının giriş yazısında "Yürüyenler yaşayanlardır" diyorsunuz...
- Yürüyenler, o dönemin sorunlarına duyarlı insanlardır. Bir kıyıda köşede kalmamış, etkilerini ortaya koyan, özetle ülkenin sorunlarına sahip çıkan ve alternatif sunan insanlardır. Bu sözü o anlamda kullanmıştım.
Yürüyenler ilk defa 1965 yılında Erdek'te, standını bile sizin kurduğunuz bir sergide sergilenmiş...
- Yürüyenler dizisini yayınlamadan önce ortaya çıkan işlerin önemli olduğunu sezmiştim. Bunları sunarken ciddi bir biçimde sunmak istiyordum. Erdek'te her sene yapılan şenlik, o yılların en önemli kültür olaylarından biriydi. O yüzden Yürüyenler'i ilk defa bu şenlikte sunmayı düşündüm. Yürüyenler dizisi o güne kadar hem benim için, hem de benim karikatür anlayışım, ve hem de benim dışımdaki karikatür anlayışının dışındaydı. O yıllarda epey ses getirdi. Daha sonra Türkiye ve dünya, bilinen olaylarla bugünlere geldi. Yürüyenler'i yoğun olarak o yıllarda çizdim. Ondan sonraki yıllarda birkaç yeni çizim daha eklendi bunlara. Yürüyenler o yılların bir belgesi gibidir. Aradan yıllar geçtikten sonra, o belge niteliğindeki çizimler yeni belge niteliğinde bir kitap haline getirildi.
O yıllardan günümüze bakıldığında yürüyenlerde ve yürüyüşlerde ne gibi farklılıklar görülüyor?
- Gösteri yürüyüşleri bir tepki ve toplum düşüncesinin açıklama biçimi. Bir tepki biçimi olduğu için ne zaman, nerede ve nasıl olacağı kestirilemeyebilir. Ama yasalar bunu kurallara bağladı ve zamanımıza gelirken de 'yasadışı yürüyüş' gibi bir kavram ortaya çıktı. Kentin belli caddelerinde ve izin alınarak yapılabilme hükmüne bağladılar. Eski etkisi kalmadı. Öte yandan o yıllardaki muhalefet, iletişim imkânları bugünkine göre daha zordu. Bugün gösteri yürüyüşü kısıtlamaya uğruyor ama öte taraftan muhalefet etmenin başka yolları açılıyor. Daha kolay iletişim imkânları var. Bütün bunlar biraraya geldiği zaman yürümenin eskisi gibi bir anlamı kalmıyor. Yine de gerek Türkiye'ye, gerek dünyaya baktığınız zaman insanların tepki vermek ve düşüncelerini açıklamak için bu tür yürüyüşler yaptığını görüyoruz. Mesela, gelişmiş ülkelerin son yıllarda yaptıkları toplantılara karşı bütün dünyadan insanların toplanıp yürüyüş yapması örnek olarak verilebilir.
Yürüyenler kitabı geçtiğimiz günlerde Avrupa Yazarlar Birliği'nden bir ödül aldı...
- Bu biraz gecikmiş bir ödül ama yine de insanın hoşuna gidiyor. Avrupa Yazarlar Birliği'nin, Hollanda'da Aralık ayında bir festivali olacak. Onun şartnamesini okurken bir karikatür yarışması olduğunu gördüm. Yürüyenler kitabı da sevdiğim, güvendiğim bir kitaptı. Yarışmaya gönderdim, Golden Pencil (Altın Kalem) alarak geri geldi.
Teşekkür ederiz...
- Ben teşekkür ederim, kolay gelsin.

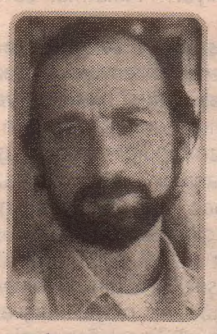

Alo Öküz'den arıyoruz, Tayfun Pirselimoğlu'yla mı görüşüyoruz?
- Buyrun benim.
Tayfun bey ilk uzun metrajlı filminiz 'Hiçbir Yerde'nin çekimlerine başladınız. Bundan bahseder misiniz?
- Oğlu kaybolan bir anne var, ve oğlunu arıyor. İstanbul'da başlayıp Mardin'e giden bir hikaye.
Öyleyse filmi izlerken bir Türkiye panoraması da göreceğiz denebilir mi?
- Evet, söylenebilir.
Filmin kadrosunda Zuhal Olcay'ın bulunduğunu biliyoruz, başka kimler var?
- Parkan Özturan, Devin Çınar, Meral Okay, Ruhi Sarı, Cezmi Baskın, Selçuk Uluergüven, Michael Mendl...
Filmin çekimleri ne zaman bitecek?
- 7 Ekim gibi bitecek.
Peki ne zaman vizyona girmesi düşünülüyor?
- Şubat gibi vizyona girecek.
Teşekkür ederiz, kolay gelsin...
- Ben teşekkür ederim

Alo, Turhan Günay'la mı görüşüyoruz?
-Evet, ben Turhan Günay.
Cumhuriyet Kitap Eki'nden istifa ettiğinizi duyduk, doğru mu?
- Şu anda net bir şey söyleyemeyeceğim. Maddi sorunlardan dolayı birtakım problemlerimiz oldu, eğer halledebilirsek, tekrar geri dönebilirim.
Sizin dışınızda Cumhuriyet'ten üç kişi daha istifa etmiş...
- Evet, ama yöneticiler bu işe bir çözüm bulmaya çalışıyor. Herkesin gerekçesi ekonomik. Yoksa gazeteyle kimsenin bir sorunu yok.
17 yıldır Cumhuriyet Gazetesinde çalışıyorsunuz, Cumhuriyet Kitap Eki kendi alanında bir ilk olduğunu söyleyebilir miyiz?
- Türkiye'deki kitap ekleri tarihi 1916 yıllarına dayanıyor. Adını şu anda hatırlamadığım bir gazetenin 1916 yılında kitap eki verdiğini biliyorum. On altı-on yedi sayı kadar devam edebilmiş. Ondan sonra böyle bir ek çıkmamış ama, kitap dergileri yer yer çıkmış. Memet Fuat'la, Refik Erduran'ın birlikte hazırladığı Arslan Kaynardağ'ın hazırlandığı bazı yayınlar oldu. Ama yetmişten sonra yine Cumhuriyet'in öncülüğünde, sürekli olmasa da kitap ekleri verilmiştir. Cumhuriyet Kitap Eki, Çerçeve adı altında uzun yıllar Cumhuriyet Kitap Kulübü'nün bülteni olarak yayınlandı.1989'da bu bülten Kitap Eki haline dönüştürüldü. O tarihten bu yana Cumhuriyet sürekli olarak kitap ekleri vermeye başlamış, şu an çıkan Kitap Eki de o ek zaten. Cumhuriyet Kitap Eki 650. sayısına ulaşmak üzere.
Daha önce de Cumhuriyet Kitap Eki'nin kapanma olasılığı var diye duymuştuk, bu artık geçerli değil herhalde...
- O uzun zamandır gündemde olan bir şeydi. Gazete boyutunda, yirmi sayfalık hafta sonu eki olarak çıkarmayı düşündüler. Bir bölümü bilim teknik, bir bölümü kitap eki, belki biraz magazin olan pazar dergisi olsun diye bir proje vardı, ama o şimdilik askıya alındı. Kısacası Cumhuriyet Kitap Eki çıkmaya devam edecek. Böyle bir ekin kapatılması bana çok da anlamlı gelmez, çünkü Cumhuriyet Kitap Eki okuruyla, aldığı reklamların geliriyle iyi bir ek olma özelliğini taşıyor .
Teşekkür ederiz...
- Ben teşekkür ederim.

Sevgili doğal gazcımız **İGDAŞ**'ın düzenlediği **"Basında Dostluk Futbol Turnuvası"**nda dergimiz Öküz bütün rakiplerine bir bir ve en az 10 farkla eze eze yenilerek turnuvanın haklı şebekleri oldu... İşte İGDAŞ'ın Alibeyköy Tesisleri'nde destan yazan Öküz kadrosu toplu halde görülüyor..
Ayaktakiler, soldan sağa: Sunay Akın ve oğlu Ozan, Musa Tekin, Cüneyt Özdemir, Rewhat Arslan, Savaş Ezgi, **Oturanlar, soldan sağa:** Ferzende Kaya, Şerafettin Kaya, Büyük başkan Eflatun Nuri, Bayram Uslu, ben Cebrail Okçu, Ali Ekber Uslu, **En Arkadakiler, soldan sağa:** Efsane Teknik Direktör: met üst ve meşhur malzemeci: Hatice Meryem... **LAY LAY LAY LAY LAY LAY LAY LAAAY MÖÖÖÖ ÖÖÖÖKKKÜÜÜÜZZZZ**

Haz: OYLUM GÖLBAŞI

okuz2000@hotmail.com

Akşamsefası

"Ben her güne bembeyaz boş kağıt gibi hafızamla başlıyorum. Sonra saatler geçtikçe, konuştukça, dinledikçe kim olduğumu ve nerede olduğumu, niye böyle olduğumu yeniden öğreniyorum." **Bu sözler ölüm orucunda hafızası silinen İsmail Hakkı Sadiç'in günlüğünden... Edirne F Tipi Cezaevi'nde 120 gün ölüm orucunda kaldıktan sonra, tıbbi müdahale görerek hastaneye kaldırılıp, daha sonra da hücreye geri gönderilen Sadiç, ailesinin imzaladığı bir anlaşma sonucu tahliye ediliyor. Sadiç'in doktorların tavsiyesi üzerine, tuttuğu günlük, Şubat Yayınları tarafından, "Puslu Aydınlık" adıyla kitaplaştırıldı. Kitapta en çok, "Hatırlayamıyorum" kelimesini kullanan İsmail Hakkı Sadiç'le yaşadıkları üzerine konuştuk.**

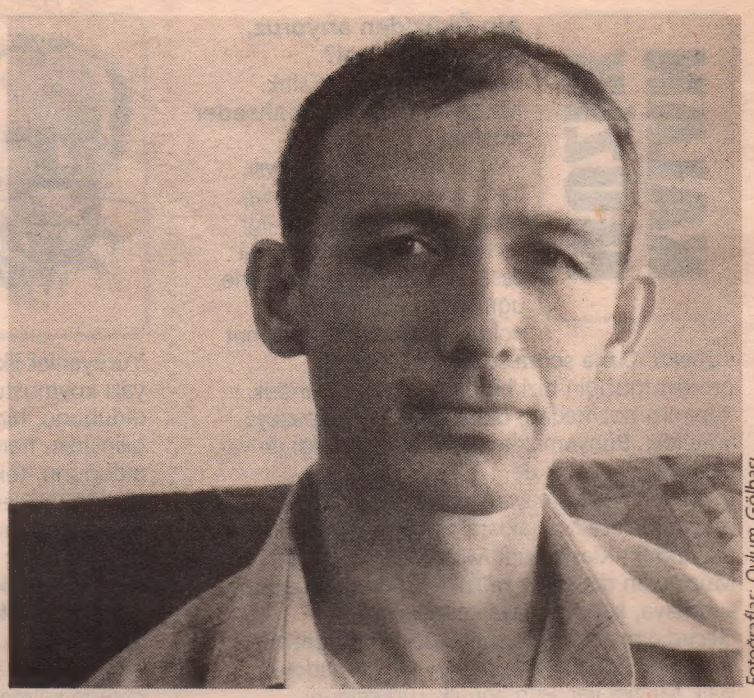

Fotoğraflar: Oylum Gölbaşı

"Hatırlayamıyorum"

FERZENDE KAYA

Sağlık durumunuzla başlamak istiyorum. Şu an ne durumdasınız?

- Açıkçası sağlık durumum konusunda çok ayrıntılı bir bilgim yok. Doktor arkadaşların verdikleri ilaçları kullanıyor, söyledikleri egzersizleri yapıyoruz. Ama ayrıntılı olarak, fiziksel olarak ne gibi sorunlar olduğunu bilmiyorum.

Bir hafıza kaybı yaşadınız. Bu durum kalıcı mı?

- Onu da tam olarak bilemiyorum. Bu hafıza kaybından öte bir durum aslında. Mesela geçmişin bazı kesitlerini çok iyi hatırlıyorum. Operasyon sürecini ve tecritteki günlerin bir bölümünü hatırlıyorum. Ama sonlara doğru olan bölüm, hastanedeki zorla müdahale, ondan sonraki bütün bölümleri hatırlayamıyorum. Her şey kopuk, kopuk. Anlık bir şey oluyor ve o bana birşeyleri çağrıştırırsa hatırlıyorum. Ama ne zaman oldu, nasıl oldu onları bulamıyorum. Zaman içine yerleştiremiyorum. Onun öncesi ve sonrası arasında bağlantı kuramıyorum.

Ölüm orucuna başladınız, kendinizden geçtiniz, müdahale edilip hastaneye kaldırıldınız. Bir gün kendinize geldiğinizde hiçbir şey hatırlamıyorsunuz? Bu nasıl bir duygu?

- İlk önce insan şunu düşünüyor: Ben ne oldum? Niye öyle olduğundan öte ne olduğunu düşünüyor. Ama tabii kendi başınıza ne olduğunuzu bulamıyorsunuz. Daha sonra ancak, tecritte geri götürüldüğümde, orada duyduğum sloganlarla, oradaki arkadaşların anlatımlarıyla, daha sonra aynı davadan yargılandığım arkadaşımın yanına geçtikten sonra onun anlatımıyla, ziyarette ailemin anlatımlarıyla kendimin farkına varmaya çalışıyordum. Unuttuklarımı fark ettikçe, kendi durumumu kavramaya başlıyorum. Ondan önce insan şunu düşünüyor: Ben hep bu şekildeydim ve normal olan bu. Eğer hiç normal ve sağlıklı insanlarla, benim gibi bedensel sorunları olmayan insanlarla karşılaşmazsam normal insanın, kendim gibi olduğunu düşünürdüm. Zaten şaşırtıcı olan da, tuhaf ve korkutucu olan da bu. Hiçbir şeyi hatırlamıyorsunuz, sağlıklı olduğunuz döneme ilişkin hiçbir şey yok. Ve hep böyle olduğunuzu zannediyorsunuz. Bunun doğal olduğunu sanıyorsunuz.

Hafıza kaybını engellemek için birtakım yollara başvuruyorlar ölüm orucundaki insanlar. Siz neler yapıyordunuz o süreçte?

- En başta günlük tutma olayı var. O önemli bir şey. Çünkü olaylar sıralamanın dışına çıkıyor bir süre sonra. Kendinizi günlüğe yansıtıyorsunuz ve kendinizle konuşmaya başlıyorsunuz. Sürekli bir denetim aracı haline geliyor. Duygusal ve düşünsel anlamda oraya yazıyorsunuz ve belli bir süre sonra açıp bakıyorsunuz. Sürekli bir diyaloğun, denetimin bir süre sonra da, bunların aslında sağlıklı bir denetim, bir koruma mekanizması olmadığını, bir üretim aracı olduğunu fark ediyorsunuz. O zaman daha da fazla ona yöneliyorsunuz. En önemlisi günlük tutmaktı.

Kitabınızda tıbbi müdahalede kullanılan özel amaçlı bir serumdan söz ediyorsunuz. Bunu biraz açar mısınız?

- Kendimdeki sorunları fark ettikçe, onların normal olmadığını fark ettikçe, niye öyle olduğunu öğrenmeye çalıştım. O arada da Türk Tabipler Birliği'nin bir açıklaması oldu. Tuz yoğunluklu serumların müdahale edilen kişiler üzerinde, bende ve diğer arkadaşlarda olduğu gibi fiziksel - organik değişikler yarattığını açıklıyordu TTB. Yaşamı uzatıyor fakat siz öncekinden farklı oluyorsunuz. Tuz uzun süreli açlıktan sonra, önce beyni şişiriyor, damar onu beyne götürüyor. Beyin o tuzu aniden aldığında, şişip büzüşüyor. Büzüştüğü için damarları ve sinirleri sıkıştırıyor ve beynin normal beslenmesini, sinirlerin iletişimi sağlamasını engelliyor ve kopukluklar çıkıyor. Ya yaşadığınız anları kaydedemiyorsunuz, ya da kayıtlı olan şeyleri çıkartamıyorsunuz. Böyle bir boşluğun ortasında kalıyorsunuz. Ben bu serumların bir bilgisizlik sonucu kullanıldığına inanmıyorum. Türkiye'de daha önce de ölüm oruçları yaşandı. Bunların hepsinin bilgisi rapor olarak bulunuyor. Ayrıca dünyanın birçok yerinde benzer vakalar yaşandı ve onların da bilgisi var. Buna rağmen bize bu serumları kullandılar. Bundan dolayı ben böylesi bir müdahale yönteminin kesinlikle, yanlış hatalı ve bilgisizlikten kaynaklandığına inanmıyorum. Bu tümüyle, yaşatacaksın ama şu ve bu sorunlarla yaşatacaksın mantığının bir ürünü. Bizi hem ölüm orucundakilere, hem de dışardaki insanlara ders olmamız için bu hale soktular. Bu, çok bilinçli ve üzerinde düşünülerek, planlanmış yapılmış bir şey.

Cafer Gürbüz (1996 süresiz açlık grevi), İsmail Sadiç, Ömer Ünal ve Hasan Cebe son ölüm orucunda tıbbi müdahaleye rağmen sağlık durumları düzelmediği için tahliye edildiler.

Düşünsel olarak bir kimlik bulma probleminin ötesinde, dünyayı tanıma aşamasını da yeniden yaşıyorsunuz. Bu nasıl oluyor?

- Çok zor. Tanımının maddi zorluğunun ötesinde, düşünsel anlamda çok zor oluyor. İnsan ne olduğunu gördükçe, kavrayabiliyor niye böyle olduğunu. Niye bir başka türlü olmadığını, olamadığını, bunun önündeki engellerin neler olduğunu ve o engellere karşı nasıl mücadele yapmak gerektiğini kavrayabiliyor. Ama kavramak başka bir şey, anlamak başka bir şey. En önemli sorun da bu. Kavramak ile anlamak arasındaki ilişkiyi sağlayamamak. İnsan nasıl bu kadar insanlıktan çıkartılabilir, insan nasıl kendisine yabancılaştırılır. Her şeyi yeniden tanıma, yeniden kavrama ve anlamaya başlıyorsunuz. Ama bu yenidenler hiç bitmiyor... Anlatmak zor...

Siz anı yaşamaya çalıştığınız için, geçmişi değerlendiremiyorsunuz. Bunun üzerinizdeki etkisi nasıl oluyor?

- Öncesini hatırlayamadığım için, kaydetmekte zorlandığım için, bugünü anlamakta zorlanıyorum. Mesela gazeteyi açıp okuduğumda, sanki ilk defa o gün gazete okuyorum gibi oluyor. O gün yaşanan olayın nasıl bir siyasal, toplumsal sürecin ürünü olarak şekillendiğini anlamıyorum. Teorik anlamda bir olayla karşılaştığım zaman, o olay şöyle şekillenmiştir diyebiliyorum. Ama onu somutlayacak yaşanmış olayları hatırlayamıyorum. Ondan dolayı insan bayağı zorlanıyor. Onun için bu günlük tutma, gazete kitap okuma programına ağırlık veriyorum. Sürekli notlar alıyorum. Ve onları mümkün olduğunca tekrar tekrar okumaya ve kalıcılaştırmaya çalışıyorum. Bir de benzerlikleri kalıcılaştırmak için farklı birtakım yöntemler geliştirmeye çalışıyorum. Olaylar arasındaki benzerlikleri bulup, zorunluluk ilişkisi kurduğumda o olayı hatırlamak kolaylaşıyor.

Müdahaleden sonra kendinize geldiğinizde ölüm orucunda olduğunuzun farkına vardınız mı?

- İlk günlerde farkına varıp varmadığımı, ya da farkına vardıysam bile, bunun ne kadar farkına varmak, ne kadar bilmek olduğunu hatırlayamıyorum. Çünkü o ilk günlerden bu yana çok zaman geçti ve çok gelişme yaşandı. Hastaneden tecrite geri dönüş, tecritteki değişikler, daha sonra 399 *(ailenin anlaşması sonucu, ölüm orucundakiler, müdahele edilerek tahliye ediliyor)* meselesinin çıkması, onunla ilgili yoğun bir tartışma, daha sonra dışarıya çıkış, dışarda yaşanan bir sürü olay, bunlardan dolayı, ilk günleri hatırlayamıyorum.

Dışardaki tartışmalar size nasıl yansıyor? "Bu kadar insan öldü, gelinen nokta ne oldu?" gibi tartışmalar yürütülüyor. Bunlar size nasıl yansıyor?

- Tartışmaların nerde ve kimler arasında olduğunu ve nasıl bir tartışma olduğunu şu anda bilmiyorum. Ama bu ve benzer tartışmalar bugün olabileceği gibi yarında olacaktır. Olması da gerekiyor. Ben kendi adıma şunu hiçbir zaman ölüm orucu öncesinde de, sonrasında da söylemedim. Biz herşeyi doğru yaptık, bizim yaptığımız herşey doğru demedim. Elbette biz ölüm orucu sürecinde yer alanlar için birtakım hata ve eksikliklerden söz edebiliriz. Bunları yok diye kestirip atamayız. Bunun yanı sıra, dışardakiler açısından da birtakım eksiklerin olduğu, yanlışlıkların olduğu ortada. Şu an detay verebilecek durumda değilim ama onlarında benzer şekilde yanlışları vardır. Bunlar beraber ele alınmalı.

Şu an bir gününüz nasıl geçiyor, neler yapıyorsunuz?

- Bir yandan bedensel anlamda ortaya çıkan sorunları giderecek, ya da asgariye indirecek bir yaşama uyum sağlamaya çalışırken, diğer taraftan durumu anlamaya çalışıyoruz. Gazete okuyarak, kitap okuyarak, sohbetlerle, bulmaca çözerek geçiyor günler. Bunlar sorunu ortadan kaldırmasa bile, sorunla birlikte yaşamımızı devam ettirebilecek, yaşamımızı sağlamaya yarayacak şeyler. Bir de günlük tutmaya devam ediyorum.

Eklemek istediğiniz bir şey var mı?

- Aslında anlatacak hem çok şey var, hem de yok. Ama bugüne kadar her şey o kadar yazıldı, o kadar çizildi ve o kadar çok söylendi ki, söylenecek söz kalmadı. Bilinmeyen hiçbir şey yok. Sadece şunu söylemek istiyorum; bildiğimiz, duyduğumuz, hissettiğimiz şeylerin gereğini yapalım artık. Kaçarak, sorumluluklardan, insani ve sosyal sorumluluklardan kaçarak, hayalle daha fazla kendimizi dibe bastırıyoruz. Giderek daha fazla çıkışın uzağına düşüyoruz.

Akşamsefası

Ülkesine döndüğü gün tutuklandı. En son Gebze Cezaevi'nde yatıyordu. Ölüm Oruçları başladığında, oradaydı. Hâlâ onu orada sananlar var. Aslında pek de haksız sayılmazlar, "kalbinin yarısı" orada, "bizimkilerle" hâlâ. Dışarıda sekizinci ayını dolduruyordu, kendisiyle görüştüğümüzde. Bize "ancak son on beş gündür dışarıda olduğumu düşünmeye başladım" diyordu. "Ülkem, zaten her zaman büyülü bir hapishaneydi." O da ülkesine tutukluydu. Arkadaşımız Erdal Doğan, Yalçın Küçük Hoca'yla bu büyülü hapishaneyi ve daha birçok kişi ve konuyu Öküz için konuştu...

"Omzumuzda Hep Tabutumuzu Taşıdık"

Neden medyaya konuşmuyorsunuz?

- Farklı bir deneme gerçekleştirmeye çalışıyorum. Bunlardan bir tanesi, "medya" denilen basın ve televizyonun dışında, bir haberleşme, okuma, duyma, duyurma kanalı açmanın gerekli olduğunu düşünüyorum. Burada da Türkiye aydınından farklı bir yerdeyim: Türkiye aydını kendisinin televizyonda görülmesini ister, ben hem istemem, hem hiç önem vermem, hem de doğru bulmam, ayrıca basına demeç de vermem. Paris'ten dönmeden önce **ATV** ve **Kanal D** Türkiye'ye beraber girmemizi önerdiler, kabul etmedim, böyle bir yanım var. **"Türkiye medyası"**ndan sayılmayan dergi ve yayınlarla konuşuyorum. Beni ilgilendiren özellikle soru soran gençliğin okuduğu dergiler, mesela Öküz dergisi gençliğin okuduğu bir dergi olduğu için önemli benim için. Benim bilgilerime göre, dünyaya biraz eleştiriyle, biraz alayla bakan, soruları olan gençlerin dergisi Öküz. Birincisi bu. Ancak bunun ötesinde, bir de Öküz dergisine duygusal yakınlığım var; onu size belki Gebze Cezaevi'nden Öküz'e bir mektupla ifade ettim, **Ece Ayhan'la** Öküz arasındaki yakınlıktan dolayı çok şükran duyuyorum. Ece benim çok sevdiğim bir arkadaşım, Öküz dergisinin benim için böyle bir yanı da var...

Ece Ayhan'la öğrencilik yıllarından mı tanışıyorsunuz?

- Şöyle bir bilgi vermek durumundayım, bunu söylerken utandığımı da eklemek istiyorum, Türkiye üniversitelerine hem girişte hem de bitirişte, yıllar itibariyle belki de en başarılı olmuş öğrencilerden biriyim. O dönemin üniversite giriş birincisiyim, sınıfları hep birincilikle geçtim, çok parlak bir öğrenciydim. Hocalarıma hiçbir haksızlık yapmak istemiyorum ama, bu kadar başarılı bir öğrenci olmamın yanında benim asıl öğretmenlerimin **"yoldaş arkadaşlarım"** olduğunu düşünürüm. **Ece** de bunların içinde. **Ece,** benden birkaç sınıf büyüktür. Siyasal Bilgiler Fakültesi kantinine girince solda, bir köşeleri vardı onların; onlardan başka da kimse oturamazdı oraya.

"Onlar" kimdi?

- **Ece Ayhan**, şimdi İzmir'de müzik eleştirileri yapan **Hüner Birkan**, "Ercü" derdik **Ercüment Gencer**. **Ercü**, dünya güzeli bir arkadaşımızdı; komünist dediler, halbuki Ercü tiyatroyla ilgilenirdi, sanatla ilgilenirdi. Ercü'ye **"hadi Ercü ihtilâl yapacağız, komünizmi kuracağız"** desen, "aa boşver" derdi, öyle de biriydi Ercü. Bir uçak kazasında kaybettiğimiz, çok sevgili arkadaşım şair **Ergin Günçe**. **Ergin**, o zaman üniversiteyi bitirmişti, ama yedeksubay olarak da hiç kaçırmaz, neredeyse her öğleyin o köşeye gelirdi. Ve **Cemal Süreya**... Onlar beni yetiştirdi. Biz birbirimizi yetiştirdik, benim söylemek istediğim budur. Çeşitli üniversitelerde hocalık yaptım, ama evvela kantinlerinin olup olmadığına bakarım. Eğer yoldaş öğrenci, yoldaş öğrencinin hocası, öğretmeni olamıyorsa o üniversite, üniversite değildir. **Stefan Zweig'ın** hayatına son vermek istediği zaman kadın arkadaşına yazdığı bir mektup var, **"öğrenmek yaşamın sevinciydi, artık öğrenmenin yaşam sevinci olmaktan çıktığı bu dünyadan ben de göçüyorum"** diyor. "Öğrenmek" yaşamın en büyük sevinçlerinden bir tanesi. İşte **Ece**'ye olan sevgim, **Cemal**'e olan sevgim... Beni gördüler sanki, gerçek üniversiteye giriş sınavı o köşeye girmek gibiydi, onlar seçtiler. Biz de sonra şimdi çok uysal **Ünsal Oskay'**ı ve diğerlerini aldık aramıza. Yanımızdaki Hukuk Fakültesi'nde okuyan ve öyküler yazan **Erdal Öz** vardı, o da gelirdi bizim köşemize.

Yazılarınızda İkinci Yeni'yi överken, Garip'i eleştiriyorsunuz, neden?

- **İkinci Yeni**'yi o koşullar içinde çok olumlu buluyorum. **Garip** ise, yerlerde sürünmeyi yükselten bir edebiyattı; insanı düşünsel, entelektüel amaçlarından uzaklaştırmak istiyordu; yılgınların edebiyatıydı ve bunu halkçılık adına yapıyordu, bunlara hiç inanmadım. **İkinci Yeni** birazcık da buna tepkiydi, uç noktalara gitti, her akım gider. Yer yer **Ece**'nin bazı şiirlerini okumak, hatta onların şiir olduğunu da tartışmak mümkündü, düzyazı yapardı, büyük, yeni sözcükler bulmaya çalışırdı. **İkinci Yeni**, şiire bir entelektüalizm getirdi. Hem Ece'de, hem de Cemal Süreya'da vardır bu. Dolayısıyla o dönemin kuşağı, bizim köşe, bizim hakiki üniversite, Siyasal Bilimler Fakültesi'nde bir yenilenmeyi, içini doldurmayı amaçlıyordu, nitekim o köşeden sıradan insan çıkmadı. Benim **Ece**'yle duygusal ilişkim ise budur ve böylece bu ilişki şimdi Öküz'e de yansımış oluyor...

İkinci Yeni yıllarını biraz anlatır mısınız?

- 50'li yıllar, elimizde köylülerin idare lambası komünizmi arıyoruz. Komünizm adına da o sırada **Doktor Hikmet Kıvılcımlı** konuşuyor. Biz Doktor Hikmet Kıvılcımlı'nın tezgahına gitmek istiyoruz. Dr. Hikmet bir demeç veriyor, **Menderes'**i destekliyor, biz hem özgürlük mücadelesi veriyoruz, Menderes'e karşıyız, komünizm adına. Hepimiz komünizmi arıyoruz, nihayet kurabildiğimiz tek bağlantı **Mehmet Barlas**'ın babası **Cemil Sait Barlas**'ın **"Pazar Postası"**. Orada da **Muzaffer Erdost** var...

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin dekanı Turhan Feyzioğlu'nun görevinden alınması o dönemin ilk ciddi öğrenci eyleminin nedeni mi oluyor?

- **Turhan Feyzioğlu** aynı zamanda Türk aydın tarihinde çok çok büyük bir hareket olan **Forum** hareketinin lideri konumunda. Menderes ise onu cezalandırmak, üniversiteden almak istiyordu. **Turhan Feyzioğlu**'nu bakanlık emriyle aldılar, 3 Aralık 1956. Annem bana söylerdi, başkalarına da anlatırmış, **"benim oğlum üç yaşındayken sokağa çıkar on beş kişiyle gelirdi"**, dermiş. Üniversite geleneğinde yok, 15 günlük öğrenciyim, ama bir baktım ki duruyoruz, Turhan Bey'i, aydın hareketinin liderini, üniversiteden almışlar ve ben o tarihte ilk öğrenci eylemini örgütledim ve üniversiteden kovuldum. Sonradan pazarlık yaptılar; çünkü o tarihte çok büyük olaydı yaptığımız iş. O kadar önemliydi ki sonradan beraber biraz iş yaptığımız **Hüsamettin Cindoruk,** o sırada, çok parlak bir politikacıydı. **Hürriyet Partisi**'nin Ankara il başkanıydı, Ankara'yı dolaşıyordu; bana, Yalçın dedi, **"Ben köylere gidiyorum, köylü bana soruyor, talebe niye isyan etti?"** O eylem ilk isyan olarak kabul edildi. O dönem Hüsamettin Cindoruk, parlak bir insandı. Turhan Bey de çok parlak bir insandı, Bolşevik estetikten gelen bir yanlışlık var, ben bunu hep düzeltmeye çalışıyorum, **bir adam son noktaya geldiği zaman doğduğu noktada da öyledir,** deniyor. Halbuki insanların gelişme eğrisi vardır, yükselirler, ileriye zirveye gelirler, maalesef bizim memleketimizde zirveden iniyorlar. Turhan Bey inanılmaz yükseklikte bir adamdı, Türk aydınının idolüydü; ama sonradan nefret edilen bir insan haline geldi. Benim dışımda herkes Turhan Bey'i, nefret ettikleri yer ile yazıyorlar; ben buna karşıyım. Bolşevikler de **Trotskiy**'i böyle yazdılar. **Trotskiy'i başından beri hain yazarsan, tarih fakirleşir, estetik zayıflar.** Ben o dönem bir köprüydüm; nasıl bir köprüydüm, bir ayağım politikacılar içindeydi. Diğer ayağım da sanat içindeydi. Kitaplarımı okuyan, beni tanıyan insanların bana çok ısrarla önerdikleri işler var, roman, anı yazmamı söylüyorlar, yazmayacağım, bunlar benim işim değil. Ama dayanamıyorum, yeni kuşaklara bir dönemi anlatmak için bunları da anlatıyorum... Türkiye'de zannediyorum, ilk sinema dergisini biz kurduk. Galiba adı **'sinema dergisi'**ydi. **Ece** ve diğer arkadaşlar kalplerinin derinliklerinde bir sol parti arıyorlardı, bulamıyorlardı, onu da sanatla götürüyorlardı. Benim politik çevrelere, kültür-sanat çevrelerine de ilgim vardı.

O yıllarda, o köşedeki insanlar Pazar Postası'na yazmanın haricinde kendi yayınlarını çıkarmayı düşündüler mi?

- Hayır hayır.. Bir defa **Varlık** vardı, onu alıyorlardı; bunların çoğu Varlık'ta yazıyor-

Akşamsefası

du, başka dergiye bir ihtiyaç yoktu, bir de **Forum** vardı.

Siz Forum'a yazıyor muydunuz?

- Ben öğrenciydim nasıl yazabilirim? Ama **Forum**'a okuyucu mektupları gönderiyordum, aşırı aktivist bir insandım. Buna rağmen, **"Yalçın Küçük büyük adamdır, çok iyi aydındır, belki filozoftur, ama örgütçü değildir"**, derler. Sol söyler bunu, ben gülerdim. Örgüt nedir? Ben **Fikir Kulüpleri Genel Başkanı**'ydım. Fikir Kulüpleri, sonradan **Fikir Kulüpleri Federasyonu** oldu. Ardından Sosyalist Fikir Kulüpleri Federasyonu. **Doğu Perinçek**'le **Ertuğrul Kürkçü** arasındaki kavga o zaman başlar, biri birinden aldı, biri birini tasfiye etti; en sonra da **Dev-Genç** oldu. Bazen derslerimde de söylerdim. **ODTÜ**'de **Dev-Genç'li** çocuklar olurdu, **"ben sizin eski genel başkanınızım"** derdim.

Çocuklar nasıl karşılardı?

- **Temren**'in kız kardeşinin kocası **Süha**, **ODTÜ**'nün rektörü. Bu sorunuzu onun bana anlattıklarıyla yanıtlayayım. Bir gün Devrimci Yol'cu öğrenciler Süha'ya, **"Yalçın Küçük ne oldu?"** diye sormuşlar. Hakkımda birtakım şeyler söylemişler. Süha da bana aktarırken şunu söyledi, **"Ağabey ağızlarından söz alıyorum zannetmelerinden korktum, onun üzerine yanlış anlamayın bu benim bacanağım dedim." dedi. Çocuklar da rektöre "Sen de yanlış anlama hoca. Biz onu beğeniyoruz, ama hiç sevmeyiz."** demişler. Bu benim çok hoşuma gider.

"Beğeniriz, ama hiç sevmeyiz", cümlesi niçin hoşunuza gider?

- Çok hoş, arada çok önemli bir fark var. **Doğu Perinçek**'e mektup yazmışlar, yazılarını çok beğeniyorlarmış. Övücü laflar söylüyorlar, **"tek başına tarih kurumu"**, diyorlarmış. Üstelik bunu söyleyenler MHP'liler. **Doğu**, bunu heyecanla, İstanbul'dan telefonla söyledi. Sonra bir araya geldiğimiz bir günde de, **"Ben mektubun bir kısmını söyledim, öbür kısmını söylemedim, bunlar seni çok beğeniyorlarmış, ama hiç sevmiyorlarmış, sevmediklerini de yazıyorlar."** dedi. Ben bir MHP'linin beni beğenmesini isterim, beni sevmesini istemem. Aradaki fark budur. Benim düşüncelerimi ciddiye almalıdır, yararlandığı kadar yararlanmalıdır, ama benimle kendisi arasında ortaklık görmemelidir. Sevgi ortaklıktır, ortaklık olmadığı zaman aşk olmaz, sevgi olmaz. **Devrimci-Yolcu** öğrenciler de benimle kendileri aralarında ortaklık görmüyorlar. Ortak noktaları bulamadığınız noktada hiçbir aşk yoktur; aşk birlikte gelişmedir, bütün duygunuzla. Onun için tekeller düzeninde aşk bitmiştir. Tekeller düzeninde aşk, bugünkü yaşadığımız düzeyde aşk, ancak aylakların işidir, rantiyenin işidir, onların da yüreği olmadığı için aşık olamazlar, bu düzene en büyük itirazımız bu noktadadır; bizim en güzel halimiz olan aşk halimizi ortadan kaldırıyor, yazık, bu yüzden insanların bir kısmı Bodrum'a bilmem nereye kaçıyorlar; orada da pisliğe, o dejenere, boğucu hayatta ölüyorlar, bu düzende bizim nadide bir çiçek gibi aşkı yüksek tutmamız lazım, sevgiyi kaldırdığımız zaman hiçbir şey olmaz. Hepimizi solucanlaştırmak istiyorlar.

Birkaç ay önce Milliyet Gazetesi köşe yazarlarından Güngör Uras'ın bir yazısının çoğaltılıp elden ele dolaştırıldığına tanık olduk. O yazıda Güngör Uras, Türkiye'nin geleceğine dair bir tablo çiziyor, yaşadığımız ekonomik krizin, insanlarımızı başka ülkelerde birkaç dolara en kötü işler yapmaya zorlayacağına dikkat çekiyordu. Öngörüsü günlerce konuşuldu, çözümler üretti başka köşe yazarları bu öngörü üzerine. Yine Güngör Uras, sizin için şunları söylüyor; "Yalçın Küçük, Türkiye'de genel kabul görmüş ve kalıba bağlanmış fikir ve eylem çizgisinin dışına çıkan bir entelektüel, bir yazardır." Güngör Uras, çok mu dürüst biri, tanışıyor musunuz?

- Evet, Güngör'ü tanıyorum; biz 27 Mayıs'tan sonra Başbakanlık Planlama Teşkilatı'nda meslek memuruyduk, bununla kıvanç duyuyorduk, **Güngör** dışarıdan geldi, ve daha önceki kuşaktandı, plancılık başka bir şeydi. Biz bir defa Güngör'ün gelmesini hoş karşılamadık ve Güngör'ü önce sevmedik, ben sevmedim. Bizim gibi insanlar, arkadaşlarım 27 Mayıs'ı yapan gençlik kuşağıydık, yöneticilere, bizden yukarıda olanlara saygılıydık, ama aynı zamanda özgür bir saygıydı duyduğumuz. Güngör mizaç itibariyle de amir-memur durumunun gerektirdiği davranışları gösteriyordu, o nedenle sevmiyorduk. Benim Güngör'ü beğenmem planlamadan ayrıldıktan sonra oldu; her planlamadan ayrılan ister Uluslararası Para Fonu, isterse Dünya Bankası'nda, isterse Türk özel sektöründe çok yüksek bir yere geliyordu, bana da çok önerdiler, reddettim. Güngör TÜSİAD genel sekreteri oldu bir ara.

TÜSİAD'dan size de teklif geldi mi?

- Bana Odalar Birliği'nden geldi. Dünyanın çeşitli yerlerinden geldi; yakın zamanda göçen **Üzeyir Garih,** üç saat beni ikna etmeye çalıştı. En sonunda o kadar baskı yaptı ki **Üzeyir Bey**'e, **"Ben sol tanınan bir adamım, Alarko'da çalışmam."** dediğim zaman, **"Ne demek o? Benim en yakın arkadaşım Kemal Türkler'dir."** dedi. Türkler, o zaman DİSK Genel Başkanı, **"Biz her hafta buluşur, her şeyi konuşuruz."** dedi. Yurtdışından da çok öneri geldi, gayet açık söylüyorum, ben burayı bekledim, bu toprakları bekledim. Hapishanelerini, gözaltılarını bekledim. Dolayısıyla Dünya Bankası'nda bir yere gelme laflarını küçümsüyorum. Bu toprakları acısıyla, işsizliğiyle, hapishanesiyle bekledim, bunlardan çok daha çalışkanım, bunlardan çok daha üreticiyim. Eğer Dünya Bankası'nda çalışmak bu topraklar için iyi olsaydı, giderdim; kötü olduğu için gitmedim. Dolayısıyla Dünya Bankası'ndan kabak gelir Türkiye'ye, hiçbir şey bilmezler, bunu abartı anlamında söylemiyorum.

Turgut Özal da Dünya Bankası'ndan geldi.

- **Özal** buradan gitti, Özal, buranın çocuğudur, burada yetişmedir, iyi veya kötü, o bu toprakların çocuğudur.

Kemal Derviş?

- **Derviş** hayır; Derviş dışarıdadır. **Atilla Karaosmanoğlu**, artık dışarıdadır onlar. Gören bir canlı türü mağaraya konduğu zaman, yıllar sonra o canlı türü gözünü kaybeder. Mağara karanlıktır, siyahtır. Gözü kullanmazsan göz olmaktan çıkar, Darwin bana bunu öğretti. Dünya Bankası'na giderseniz beyninizi kaybedersiniz, çünkü orada beyninizi kullanmanıza ihtiyaç yoktur. Onların biriki formülü vardır. Masrafı kısacaksın, devalüasyon yapacaksın. İki sözcük bilir bunlar, başka hiçbir şey bilmezler, bu kadardır.

Karşılığında ne isterler?

- Karşılığında da işçi sınıfının maaşlarının daha fazla düşmesini isterler. Bir söz vardır; **"büyük iktisatçı, ne sorulursa, arz ve talebe bağlıdır, diyen bir papağandır"**; iktisatçıyı biz öyle tarif ederiz. IMF de, ne sorulursa, **"bütçe harcamalarını kısacaksın, özelleştirme yapacaksın, işçi ücretlerini arttırmayacaksın"** diyen bir papağandır. **Derviş**'in geldiğinin on beşinci gününde bunu yazdım, "bilmez" dedim, şimdi Derviş'in hiçbir şey bilmediğini herkes kabul ediyor. Ekonomiyi kurtarsın diye Derviş'e emanet edip altı ay sonra o ekonomiyi hutbelere, imamlara devrettiğin anda "bu adam işe yaramaz" diyorsun. Toplum da bunu söylüyor, ama Dünya Bankası'ndan kim gelirse öyledir. Biz bekledik burayı, tüm tezlerimiz haklı oldu. Planlamada da öyleydik, **Güngör**'e dönecek olursam; Güngör benim üzerime yazdı, ama ben de onun için çok övücü yazdım. **Güngör,** oligarşinin içinde görev aldı, ama küçük memur içgüdüsünü hiçbir zaman bırakmadı, halka olan sevgiyi ben Güngör'de hep gördüm. Paris'in en pahalı otelinde kalırdı, parasını oligarşi verirdi. Karısı da bizim arkadaşımızdı, ama Güngör bu kadar rahata rağmen bir yanıyla zenginlikten nefret ediyordu; onu görebiliyordum. Zaten görmek, derini görmek. Onun için hep halkçı kalkınmacı bir ekonomiyi arıyordu ve bu Dünya Bankası'ndan gelen soytarılığa karşı da oligarşi içinde tek direnen insandı. Bunu söylemek lazım. Şimdi emekli olmuş, bundan sonra daha da özgür oldu. Güngör'ün bir tarafı bu. İkincisi TÜSİAD bizim karşımızda, ama onu bir bakkal örgütü olmaktan çıkarttı. Genel sekreteriydi TÜSİAD'ın ve şu an hükümette bakan olan insanları, Güngör TÜSİAD adına parayla çalıştırırdı.

Geçenlerde Türkiye'de beğendiği iktisatçıları söyledi; gayet açık olarak söyleyeyim beni söylemedi, o kadar denge tutuyor, söylediği iktisatçı **Oktay Yener**, iktisat bilmez. Planlama Teşkilatı'nda birlikte çalıştık, vücut vücuda kavga ettim. Şimdi Bilkent'te dekan **Merih Celasun**, bizim yanımıza planlamaya geldi, terbiyeli bir çocuk, ama bunlar iktisatçı değildir. Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası'ndaki papağanlardan farkı yok. Ama Güngör iktisatçıdır, iktisadı bilen bir arkadaşımızdır. Kim iktisatçı dersen, biz genç iktisatçılar iktisatçı olmaya çalışırken bizim için **Atilla Karaosmanoğlu** iktisatçı değildi, ama **Arslan Başer** iktisatçıydı. Hem mali idarede, Maliye Bakanlığı'nda yetişmişt, hem de teoriyi bilirdi. Güngör de bunu yaptı Türkiye'de; eğer mali idarede çalışmamışsanız Türkiye ekonomisini bilmezsiniz. Derviş bilmez bunları. O, bize hem planlamadayken gelirdi, hem ben üniversitede hocayken asistan olarak. Kemal Derviş Türkiye'de iki sene hocalık yapmak istedi yapamadı.

Kapasitesi mi yetersizdi?

- Vasat biriydi **Kemal Derviş**. Paris'te, Paris üniversitelerinden doktoralı on bin şoför vardır. Derviş ekonomiyi bilmez! Hiçbir şey bilmez! **Arslan Başer Kafaoğlu** ve **Öztin Akgüç**... Ben onların çalışmalarını hep okurum; çünkü her ikisi de mali idare içinde yani icracı olarak çalıştılar, ekonomiyi ellerine aldılar, duydular. Dünya Bankası'ndan gelenler hiçbir şey duymazlar.

"Emperyalist Türkiye" tezinize dönersek, çok eleştiriler almıştı. Ama ardından kabul gördü, neden?

- Benim kabul görmem mümkün değildir. Çünkü ben dağları delmeye çalışıyorum, Emperyalist Türkiye'yi 91'de söyledim ve çok büyük bir husumetle karşılaştım. Ama görebildiğim buydu; bu husumetin bir kısmı iyi niyetliydi, ama bugün solda da sağda da kabul gördü; ben ise o görüşleri biraz daha nüanse ediyorum. Artık sağda-solda Yalçın Küçük'ün bir kehaneti daha tuttu, diyorlar. Olmayacak sözler söylüyorum, doğru çıkıyor. 12 Eylül'de 8 yıla mahkum ettiler, hepsi bahaneydi, beni bir sözümden dolayı mahkum ettiler. O kitap, 12 Eylül'den bir hafta önce çıktı, bazı yazıları 79'da yazılmıştı. Orada **"ordu iktidarı eline alacak, Erbakan'ı hapse atacak, Erbakan'dan daha çok Erbakancılık yapacak."** diyordum, öyle oldu. Demirtaş Ceyhun, **"Yalçın davadan kazandı, savunmadan mahkum oldu."** der. Doğrudur; çünkü yargıçlara yalvarıyordum, dini getiriyorsunuz, akılcılıktan dönüyorsunuz diyordum; bunu önlemeye çalışıyordum. Adamlar o sözüme karşıydılar ve herkes benimle alay etti... Gebze'de çok yakında bu fıkra yazarlarının hepsi atılacaktır dedim ve bunu da Darwin'e dayandırdım; bir tek yanlış çıktı, **Güneri Civaoğlu**'nun da atılacağını tahmin ediyordum, ama gazete dedikodularında da atmak istemişler de atamamışlar. Bak işte bu bilimsel bakıştır.

İnsanoğlu yeni düşünceye, bilime tembeldir; hele tekeller düzeninde bilim, hayır... Çünkü, **solucanların bilime ihtiyaçları yoktur.** Tekeller düzeni dünyayı solucanlar dünyası yapmak istiyor. Niye bilim istesinler, bilim yeni bir bakıştır, yeni görünümdür, hiç kimse yeniyi görmek istemiyor ki! Böyle bir mukavemet var, ama her halükarda, çok açıcı oldu, çünkü emperyalist Türkiye analizi olmadan, bugünkü gelişmeleri anlayamazsınız ki! Neden anlayamazsınız? Niye beni çok sevmiyorlar, demin de söylediğim gibi, bir defa ben yıllarca inat ettim, umulmadık görüşler ortaya attım, o görüşlerdeki gelişmeler beni ürkütecek şekilde doğruladı. Peki şimdi ne oldu? Kosova'ya gidiyorsun, zavallı imkânlarınla, Azerbaycan'ı kendi bölgen ilân ettin, ikincisi de, iki bölgeli federasyonu bırakıp ya ilhak yahut da konfederasyona geldi. Bunlarla Türkiye'nin bölgesel heveslerini açıklamak mümkün değildir. Çünkü Kıbrıs'ın bir parçasını tutmadan Suriye'yi ve Irak'ı tutmak mümkün değildir. Kıbrıs'ın bir parçasını tutmadan, orda bir sürü asker bulundurmadan, İskenderun'u tutmak mümkün değildir. Bu noktada çok net bir önerim var. Kırk yıldır bu önerinin tek sahibi benim;

Aşk birlikte gelişmedir, bütün duygunuzla. Onun için tekeller düzeninde aşk bitmiştir. Bugünkü yaşadığımız düzeyde aşk ancak aylakların işidir, rantiyenin işidir, onların da yüreği olmadığı için aşık olamazlar, bu düzene en büyük itirazımız bu noktadadır...

Bugün Aydın Doğan devlettir; devletten öte bir devlettir, bir devletten daha acımasız bir devlettir.

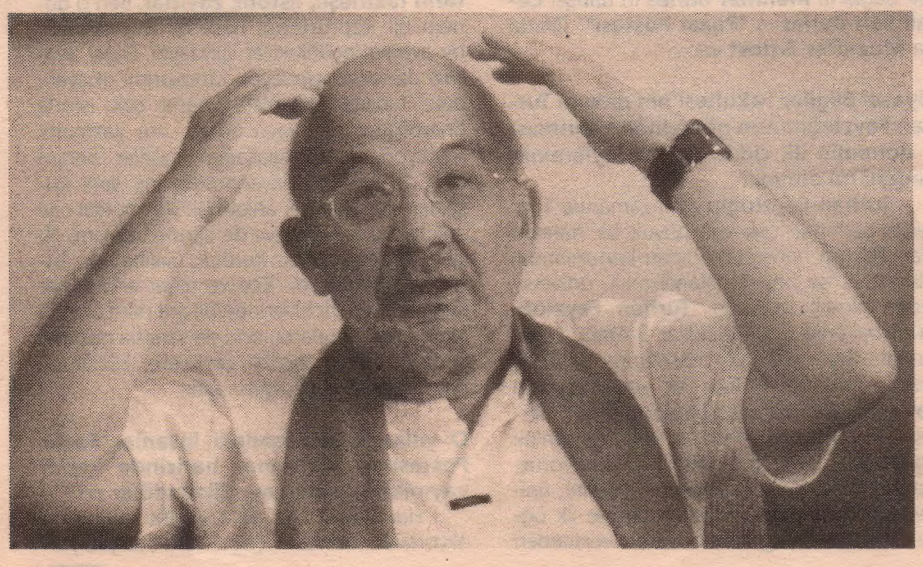

Akşamsefası

ne Kürtler var, ne İslamcılar var. Suriye, Irak, İran, üç Kafkas ülkesi Azerbaycan, Gürcistan, mutlaka Ermenistan, Bulgaristan ve mutlaka Yunanistan'ı, Kıbrıs'ı içine alan Doğu Birliği projesi; **Birleşik Doğu Devleti.**

Bir ara Doğu Cumhuriyetler Birliği diyordunuz...

- Sonra, **Doğu Sosyalist Cumhuriyetler Birliği** dedim, şimdi **Doğu Birliği** diyorum. Çünkü sosyalist adı hiç olmazsa şu konjonktürde iknâ edici değil. Bunu kırk yıldır ileri sürerim, **"sen Osmanlı'yı yeniden yaratmak istiyorsun"** diyorlar. Hayır, bu **Büyük İskender**'in projesidir. Burada benim söylediğim şudur: Yeni tezlerdir bunlar. Tarihe baktığım zaman Anadolu'da hiçbir devlet, sadece Anadolu'da yaşayamamış. Bugünkü Türk yöneticileri de son elli yılda Anadolu'da yaşayamayacaklarını bildikleri için ya Nato'ya, Avrupa Birliği'ne sığınmak istediler. Bunun karşısında bir tek benim bu tezim vardı. Bu tezimi bir ara Kürtler benimsediler, şimdi bıraktılar; bütün Kürtler Avrupacı, bizden uzaklaştılar. Erbakan söylüyordu, o da vazgeçti, o da Avrupacı oldu, Hıristiyan kulübüne iltihak etti. Bir tek biz kaldık burada... Yakında bu birlik için somut adımlar atmayı planlıyorum. Bütün dünyada en önemli, en doğru olan ekonomik birliklerdir. Amerika'yı çok rahatsız edecek bir şey bu..

Aynı zamanda Avrupa Birliği'ni de çok rahatsız edecektir.

- Tabii, Avrupa Birliği bir yandan çok memnun olup, bir yandan da çok rahatsız olur. Çünkü asıl güç budur, bizim kültürümüz aynıdır. **Doğu**, Avrasya diyor ama, orda o kadar yanılıyor ki! Yine 91'de çıkan "Sovyetler Birliği'nde Sosyalizmin Çözülüşü" kitabımın iki önemli tezi vardır. Birinci teze şu anda Amerikalılar yeni yeni geliyormuş; bir, Sovyetler ekonomik nedenlerle çökmedi, ideolojik nedenlerle çöktü. Bakın bütün dünya buraya geldiği zaman benim umurumda değil. Bana İngilizce yaz dediler, ben Türkçe yazıyorum, hiç ilgilendirmiyor beni, İngilizce yazmakla bilim yapılamaz.

Neden İngilizce bilim yapılamaz?

- Çünkü İngilizce artık kısırlaştırıldı, soru sormayan bir kafaya dönüştürüldü İngilizce, ancak solucanların dili haline geldi. Bilim titreşimlidir. Her dilin titreşimi olacak. İngilizce'nin titreşimi yok; o işte havaalanlarında satılan romanlar neyse, Amerikan bilimi de budur, iktisadı budur. Hiçbir akla hitap etmeyen bir yazıdır. Amerika artık akla hitap etmeyen bir topluluk oldu, aklı harekete geçirmeyen bir toplum oldu. Onun için ben dilimi seviyorum. Bu hafta bir kitabım çıkıyor, **"Sırlar"**, Sırlar'ın önsözünde şu var, **"böyle bir kitap hiçbir dilde yazılmamıştır, ya çevirtirler ya Türkçe öğrenirler."** Kopyalarından okuyanların da görüşü budur. Benim bir tek yanım var gördüklerimi cesaretle söyleyebiliyorum, kendimden korkarak söyleyebiliyorum tezlerimi... Söylediklerimden korkan bir adamım, çok korkuyorum, çok tereddüt ediyorum, ama sonunda bir iyice tereddüt edip, doğru olduğuna inandığım zaman onu söylemezlik edemiyorum. Bu korku savcılardan korku değil, öyle bir şey değil. Benim yazdıklarımda bir şey yok, ama bilimsel olarak korkuyorum; bazıları hiç inanılmaz gibi geliyor. İnönü zaferi ile ilgili bulgularıma ulaştığım zaman, Kemalizmle, Enverizm arasındaki bağlantıyı bulduğum zaman tezlerde, hepsinde korktum...

Devlet ideolojik işlerinin devrinde, özelleştirmeye kalktığı kurumlara kıyasla daha mı toleranslı davranıyor, yoksa birçok konuda olduğu gibi bunda da beceriksizliğini mi sergiliyor? Yani Cumhuriyet'in ilk yıllarında ideoloji daha önemli görünürken, şimdi Türk Telekom'a ya da THY'ye daha bir sahip çıkılıyor; bu anlamda siz de ideolojinin tekellere teslim edildiğini söylüyorsunuz, neden böyle bir devir söz konusu?

- Çok basit, bir defa şunu söylemek gerekiyor, Türkiye'de ideolojinin rolü artmıştır, azalmamıştır. Çok daha kitlesel bir ideolojiye ihtiyaç vardır. Tekellerle, işte benim görüşüm gayet açık **"bugün Aydın Doğan devlettir"**, devletten öte bir devlettir, bir devletten daha acımasız bir devlettir, Kanal D bugün TRT'den daha özgürlük düşmanıdır, daha dardır, bunu çok iyi görmek lazım. Şimdi böyle çok parçası olmaktan onur duyduğum Türkiye aydınıyla burada tartışmak istemiyorum, ama illüzyonları vardı özel televizyonlar açılırken... Ben gülüyordum. Şimdi özel televizyonların çoğalması Türkiye'yi daha çok özgürleştirmedi, hepsi birlikte bir boru oldular. Bu borunun şu anda tek hedefi vardır, varoşlar; bu yüzden bu çirkinlik, o onla yatmış bu bunla yatmış, başka türlü olmaz. Bir hafta önce İstanbul'a gittim, Çağlayan'ı gördüm, Çağlayan'ı gördüğüm zaman nasıl okudum, bu deyim çok önemli bir deyimdir, Çağlayan'ı şöyle okudum: **"bu düzen tarikatlar olmadan ayakta duramaz..."** Tarikatlar olmadan

ayakta duramaz, bu düzen, bu iğrenç ahlaksızlık, televole kültürü denilen, yirmi tane otuz tane genç kızın hangisiyle hangi geceyi geçirdiğine dayalı bir ahlâk. Bu ahlâksızlığı yayan eğer Kanal D, Show TV, atv, neyse. bunlar devletin olsa bu kadar terbiyesiz olamazlardı; bir de bu tarafına bakmak lazım. Bunlar ancak **Dinç Bilgin**'in, **Aydın Doğan**'ın, **Ayhan Şahenk**'in aile kültürünü yansıtıyor, hiçbir aile babası böyle bir televizyona sahip olamaz, bunlar ahlâksızlık, bunlar ahlâksızlık. TRT'de de başladı bu, yeni genel müdürüyle; hapisanedeyim, yılbaşı gecesine **Müslüm Gürses**'le giren bir televizyon karşınızda, çöküntüyü bundan daha iyi anlatamazsınız.

Ve beraberinde bir çöküşü getirir mi diyorsunuz?

- Benim özel yaşamım, günlük yaşamımla düşüncelerim arasında beni yakından tanıyanların çok rahatsız olduğu bir paralellik bir benzerlik var; bu düşüncelerime de yansıyor. Sovyetler ideolojik nedenle çöktü. Sovyetler kapitalizm dışında bir boş zaman geçirme, tüketim veya tüketimsizlik düzeni kuramadı. Sovyet insanı Amerika'ya özendi, bundan çöktü. Türkiye solunda da bunları geliştirmek lazım (lüks değil, çayını hoş yap bir tek çay iç, bira da iç ona bir itirazım yok, ben sevmem soysuz bir içkidir, rakı iyidir, şarap iyidir, bunları söylemek istemiyorum, ama ne yaparsan onu özenle yapmak, bu esas, evde çayı kimseye yaptırmıyorum, bana gülüyorlar elli dakika sürüyor, aşkla sevgiyle, neyi aşkla sevgiyle yaparsan daha iyi olur).

12 Mart ve 12 Eylül, aydını ve üniversiteyi çökertti. Türkiye'de **"aydın ve üniversite"** başkaldıran kurumlardı, bunları çökertti. Şu anda aydın bitmiş, üniversite bitmiş, hiçbir şeyi yok. Üniversiteler yasasında üniversite hocasının görevi toplumu aydınlatmaktır; bu bitti. O üniversite hocası da bir solucan oldu. Zaten okumuyor. Eskiden Türkiye'de ne olur, hemen üniversite hocaları demeçler verir gazetelere veya imza toplanırdı. Şimdi yok. Üniversite hocasına bunu aşıladılar, o da kabul etti. Aydını da çok bağladılar, bağımsız aydın ortadan kalktı. Dolayısıyla çok otomatik olarak ideoloji medyaya kaldı. Medya da en kötü teslimiyetçiliği yapıyor. Bir yandan da en kötü kültürü, yozlaşmayı savunuyor. Çünkü toplumu yozlaştıramadığınız taktirde bu düzeni sürdüremezsiniz. Şu anda Türkiye'de olan kavga, varolan insanımızı da insanlığından çıkartma kavgası ve insan olarak

Türk solu, Kürt solu, kendini bomba yapıp patlatmak istediği zaman ya polis karakolu arıyor, ya asker. Onu ayırıyor. Bence bu ayrım da çok anlamlı değil, anlamak mümkün değil. Çünkü oradaki ölen polis de nihayet bir emekçi insan, belki kalbi onlarla beraber, belki kardeşi ölüm orucundaydı.

kalma kavgasıdır. Ölüm oruçlarını da bu çerçevede almak lazım.

Öyleyse ölüm oruçlarıyla devam edelim; neden bu noktaya gelindi?

- Ölüm oruçları başladığı zaman ben cezaevindeydim. Ölüm oruçlarını başlatan arkadaşlara, beni dinlemeyeceklerini bildiğim halde, başlamamalarını söyledim. Başlamamalarını söylerken, F tipinin insan onuruna aykırı olduğunu, F tipine karşı mücadelenin mutlaka gerektiğini de söyledim. Ancak onlara bir de şunu söyledim: F tipi, 80'li yıllarda da tek tip elbiseydi; ben tek tip elbise hareketinin içindeydim, onun için büyük açlık grevine katıldım. 24 gün sonra çöktüm, dünya radyoları benim öldüğümü haber verdi. 26 gün devam etti, ondan sonra bizi dağıttılar ve birtakım arkadaşlarımız Bayrampaşa E Tipi Cezaevi'ne gitti ve orada göçtüler. Onlar benimle beraber ölüm orucuna yatan arkadaşlardı. **Abdullah Meral, Hasan, Haydar, Fatih...** Şimdi cezaevi başka bir şeydir. Onlar benim için çok değerli, çok yiğit insanlardı, bir de fizik olarak da çok güzel insanlardı. Haydar çok yakışıklıydı, Meral de öyleydi. Bir duygusallığım da var bunlara. Ancak şunu söyledim, bakın kazandık biz, tek tipte. Ama gittiler, birinci nokta bu.

İkinci nokta, meseleye artık felsefi bakılabilir. Bu şaşılacak bir gelişmedir. Ben bu arkadaşları çok eleştiriyorum, sadece bu konuda değil, bu konuda eleştirim bitmiştir, ama sol olarak da eleştiriyorum, gayet açık. Biz 60'lı yıllarda, 50'li yıllarda, size anlattım Ece'nin devamında, hiçbir örgüt yok; ama hep bize şu eleştiri yapıldı, çok halktan uzaksınız, hep aydınsınız, solcu halk olmalıdır, sosyalistler halk olmalıdır. Şimdi de ben diyorum ki, biz eskiden sadece aydındık, halk yoktu, şimdi halk var aydın yok. Hem kişi olarak aydın yok bugün Türkiye solunda, hem kafa olarak aydın yok. İkincisi daha vahim, daha vahim. Bizde, Türkiye solu olarak geriye yalnızca bir direnç kaldı, bir de mülk sahibi sınıflardan nefret kaldı. Türkiye solu dediğimiz çoğu silahlı mücadeleye katılan ve bizleri de, beni de pasifist, oportünist –tırnak içinde, gülerek anlattığım biz TİP'lileri öyle söyleyen insanlar kaldı. Ancak bu böyle olmakla birlikte, ben ölüm oruçlarına başlamayın dedim, ama kazandılar. Bana göre bu arkadaşlar kazanmışlardır bunu. Avrupa, Amerika hepsi bu meselede başında Türk Adalet Bakanının yanındaydı, görüş değiştirdiler. Avrupa şu noktaya geldi. Bu gençler, ölenler Avrupa'ya da ders verdiler, Avrupa'da F tipi cezaevi olabilir, Türkiye'de olmaz. Bunu gösterdiler.

Örgüt baskısından çok bahsedildi...

- Hiçkimse beni, bu gençlerin örgüt veya aile baskısıyla ölüm orucuna katıldıklarına inandıramaz. Ben gördüm. Türkiye'nin bu solu için ölüm tek gerçekleşme, ölüm bir eylem, ölüm bir ispat, ölüm bir yaşama türü... Ne kadar ilginç! Öldükleri an yaşadıklarına inanıyorlar. Dolayısıyla böyle bir şeyi kabul etmek için yarışıyorlardı. Ve ne kadar halk desek, ne kadar aydın demesek çok büyük bir onur. Bize aykırı diyorlardı, haklıydılar... Ben yazılarımdan dolayı hapisteydim, beni terörist saydılar, beni ziyaret eden sevdiklerimi göremiyordum, dokunamıyordum. Ben konuşurken hep dokunurum, dokunmak o kadar güzel bir duygu ki; Çakıcı, başkası, karısını öldüren, kocasını öldüren, şunu bunu öldüren her bayramda kucaklaşıyor, dokunabiliyor, biz dokunamıyoruz. Çok sevimli bir Kürt çocuğu vardı; becerikli, küçük yaşta girmiş, adı Ünal, hiç suçları yoktu onların. Bir usül uydurdular, cezaevinde evleniyorlardı, evlenme dolayısıyla savcılar beş-on kişiyi bir yere alıyordu. Orda bir evlenme, nikâh töreni olurken de akrabaları geliyordu. Bir gün gördüm, o cezaevinin maltalarında Ünal yürümüyordu, bin mumluk elektrik ampülü yürüyordu Ünal'la. Ünal yürüdüğü zaman sanki ışık saçıyordu, yüzü gülüyordu. Hiç görmemiştim. "Ünal" dedim "ne oldu sana böyle, pırıl pırılsın?" "Nasıl olmaz Hocam, dört senedir görmemiştim annemi, kucakladım, onu" dedi. İnsan bu. Bu Turgut Özal denilen adam bunları yaptı, bizler görüşemeyeceğiz, insan annesini, kardeşini, sevgilisini kucaklayamayacak! Bu çocuklar bunların hepsini aldı. Ve bu öyle bir kamikaze yapan bir Japon'un durumu değil, basarsın ölürsün, bu öyle değil, gün gün öldü onlar.

Dolayısıyla ölüm oruçları hem sonuç almıştır, hem de Türk hayatında önümüzdeki yıllarda çok büyük felsefi etkileri olacaktır. Bugün bahsedilip bahsedilmemesi hiç önemli değildir. Çok abartmak istemem, ama ben öyle hissediyorum ki, bunun felsefi etkileri, her gün biraz daha olacaktır. Ve ölmemelerini istiyorum; çünkü insan yaşamı o kadar güzel ki, onlar o kadar bizim insanımız ki... Bu çocuklar toprağın dili oldular, yaşadığı toprağın dilini duymayan, hissetmeyen, haykırmayan insan olamaz, devrimci olamaz, bu çocuklar bunu duydular ve duyuruyorlar.

İntihar eden çocuğa geldiğimizde, zannediyorum o da açlık grevinden çıkmış birisi, ölüm orucundan. Bizim çocuklar hâlâ romantik, hâlâ saf. Bizimkiler böyle, yani Türk solu, Kürt solu, kendini bomba yapıp patlatmak istediği zaman ya polis karakolu arıyor, ya asker. Onu ayırıyor. Bence bu ayrım da çok anlamlı değil, anlamak mümkün değil. Çünkü oradaki ölen polis de nihayet bir emekçi insan, belki onların kalbi onlarla beraber, belki kardeşi ölüm orucundaydı. Onu bilmek mümkün değil ki, öyledir. Ama yine de bir ayrım yapıyor. Halk olana zarar vermek istemiyor. Halbuki işte Amerika'da görüyorsun, öbür tarafta, hiç umurunda değil, bu bir savaştır diyorlar. Bu gençlere kızanlar bir de bu noktayı hesaba katmalıdırlar. Yaptıkları doğrudur, demiyoruz; çünkü ölüm kötüdür, ölüm çok kötüdür ama Türkiye'de böyle inanılmaz, dünyanın hiçbir yerinde kitlesel bir ölüm, bu kadar iradi ölüm görül-

memiştir. Artık bir eylem değil bu, bu ilerde Türkiye insanının, Türkiye aydınının formasyonunun içine giren bir aksiyon. Hepimizi etkileyecektir, düşüncemizi biçimlendirecektir. Türkiye'nin gelecek kuşakları, "Türkiye'de birtakım insanlar öldü, gençler öldü, dışarda onların yakınları öldü, yoksul insanlar öldü, ölüm olarak niteledikleri, mezar olarak niteledikleri F tipine girmemek için öldüler", diyecekler. Bu böyledir. Ben oranın mezar olduğuna inanıyorum. Çünkü Haymana'da beni öyle bir yere koydular.

Ne kadar kaldınız orada?

- 12-15 gün, hiçkimseyi görmüyordum, hiçkimseyle konuşmuyordum. Ben yattım orda. O yüzden de arkadaşlara söylüyordum. Ben mezar diyordum, hatta orda yazılarım vardır, "atalarımız atlarıyla, eşleriyle, kap kacakla gömülür, beni de işte böyle bir şeyle gömdüler", diye. Hiç moralsiz olmadım. Ama şunu biliyorum; o öndeki havalandırma hiçbir işe yaramaz. O havalandırmanın, hani Türk filmlerinde gördüğümüz pencereden dışarıya bakmakla hiçbir farkı yoktur. Biz onlara, devlete şunu söyledik, hiçkimse sizden bir şey istemiyor. Bir yarım basketbol sahası büyüklüğünde, birkaç koğuşun açıldığı, oradakilerin voleybol oynayabileceği, yarım saha futbol oynayabileceği bir yer olmadığı zaman orası mezardır. O vücut hareket edecek, budur. Bir de içerde eğitim varmış, bunların gerçekle hiçbir ilgisi yok. Ne olacak içerde eğitim? Ne eğitimleri oluyor ki bunların? Yani Kürtler ne yapıyor ki? Siz yazıyorsunuz, Öcalan'ın bütün kitapları serbest, onlar da onu okuyor, ezberliyorlar. Okursa ne olur, okumazsa ne olur? Sen yasak kitap göndermiyorsun ki bunlara. Yasak kitabı vermiyorsun, böyle şeyler olmaz. Benim bildiğim içerde hiçbir eğitim olmuyor. Ha buradan da o koşulları yüceltmiyorum, bizim bu söylediğimiz arkadaşların da yaptığı yanlışlar var, ama o değil.

Silah da çıkmadı!

- Çıkmadı tabii, bir tek silah çıkmadı Gebze'den. Bayrampaşa'dan da sonunda çıkmadığını kabul ettiler. Bizim bildiğimiz belki bir iki örgüttür, bizim bildiğimiz Türkiye solu bu konularda titizdir. Demirlerle kendilerini korudular, koruyamadılar da. Devlet, beş dakikada girdi, bunlar hikaye, bunlar ayrı. Gelecek kuşaklar buna bu şekilde bakacaktır, her düşüncesinde anlamaya çalışacaktır.

Gümüşsuyu'ndaki intihar eyleminden bir iki gün sonra Amerika'da da intihar eylemleri gerçekleştirildi. Savaş, kıyamet günü, İslamcılar yaptı, denildi...

- Bir defa ben, Amerika'daki işi kimin yaptığı konusundaki tartışmalara girmeyeceğim. Ancak kim yaparsa yapsın, ister Amerika içindeki yeni yeni oluşmaya başlayan, tıpkı Türkiye'de yaşanan yaşam ve ölüm arasındaki sınırda olanlar gibi, Amerikan düzenine nefretleri nedeniyle, yaşamla ölüm arasında fark görmeyenler, isterse Amerika dışındakiler... Amerika, dışarıda neden arayacak yerde kendi toplumuna baksın, sevgisiz bir toplum, işinden atılıyor, sevgilisini, beş arkadaşını öldürüyor, kolaylıkla kendi hayatına son veriyor, bunlar yeni. Ancak modern insanın yapabileceği bir nokta değil, ilkel insanda ölüm ile yaşam arasındaki sınır çok belirsizdir. Ölümü bilmez, yaşamı bilmez, birinden birine geçtiğini bilmez, halbuki diğer insanlar için öldürmek veya ölmek çok zordur. Hele intihar, intihar kadar teorik bir eylem yoktur; kolay bir iş değildir intihar. Demek ki, Amerikan toplumu böyle oldu ve Amerikan toplumunda nüfus oranına göre hapishanedeki insan sayısı çok yüksek. Ha şimdi kim yaptı, kendisi mi yaptı, Araplar mı yaptı, devlet mi yaptı bunları?

Amerika, Araplar, İslamcı örgütler üzerinde yoğunlaşıyor. Böyle bir yaklaşım var, oysa suçladıkları insanlara, örgütlere bakıyorsunuz, yıllar önce bu örgütlerle birlikte başka cephelerde savaşmışlar. İçerde olduğu gibi, dışarıda da mı bir canavar beslemiş Amerika?

- Hani bir sözüm var benim, **"emperyalizm evlatlarını öldürüyor"** bu, odur. Afganistan, Bin Ladin, Amerika'nın evladıdır, elinde büyütmüştür; şimdi oraya geliyor, o noktaya çok fazla girmek istemiyorum, ama bu modern Amerika'nın normal tepkisidir. Amerika 1917'ye kadar Almanları çok seviyordu, birdenbire Almanlara karşı savaşa girmeye başladı; bugün yapıldığı gibi Almanları tutuklamaya başladılar. İsmi Almanca'ya yakın restoranları yıktılar. Amerika da ilkeldir. Aynı şeyi Sovyetler'le yaşadı, çok büyük dostlukları vardı 2. Dünya Savaşı'nda, şimdi de orada Arap avlayacaklar; avlanmaya başladılar bile, bu tipiktir. Onlar bu ilkel tepkiyi gösterir, bu tepki genel bir anti-İslam'a ve Araplara döner mi dönmez mi onu bilemeyiz, dönebilir de. Bu da son on beş yirmi yıldır kurdukları politikayı altüst etmek demektir. Çünkü Amerika, şu anda dünyada İslam'ın patronu. Clinton ramazan bayramında Beyaz Saray'da törenler yaparak, Müslüman bayramlarını da kutlamaya başlamıştı. Kayser eskiden 1900'lü yılların başında İslam'ın koruyucusuydu, sonunda Amerika aldı. Bu politikada bir değişiklik olacak mı olmayacak mı bunu göreceğiz; ama burada nükleer bir silah kullanmadığı müddetçe Amerika'nın söyleyeceği, yapacağı hiçbir şey yok; Amerika bir savaş kaybetmiştir. Durum budur, tıpkı ölüm oruçlarına baktığımız gibi bu çok çok önemli bir noktadır. Nedir bu, 1991 Sovyetler'in yıkılması ve dünyada refah devleti denilen kapitalizmin yıkılması ve vahşetin gelmesiyle Amerika çok güçlendi. İstediği adamı alıp istediği mahkemeye istediği hapse atıyordu, bu bitti. İstediği kadar adam öldürsün, istediği kadar insan cezalandırsın, istediği kadar Nato Amerika'ya yapılmış bana yapılmıştır desin, Türkiye yas ilan etsin... bir dönem bitmiştir. **"Untouchable"** İngilizce bir sözcük, **dokunulmaz** denir, iki anlama gelir, biri **Hindistan'daki inekler "untouchable"dır, kutsaldır,** ikincisi **Amerika'daki mafya liderlerine otuzlu yıllarda söylenirdi,** şimdi **Amerika da "untouchable" olmuştur.** Bu çok çok önemlidir, kim ne derse desin, **şair Akif**'in **tek dişi kalmış canavarı Amerika'dır,** yahut Başkan **Mao**'nun **kağıttan kaplanı**'dır. Şimdi bütün çaba yeni bir savaş alanı bulup zevahiri kurtarmak. Onun için birtakım adamlar öldüreceklerdir; şu anda anladığımız kadarıyla Afganistan, Pakistan...

İlginçtir, Arap ülkelerinin devlet başkanları, saldırıyı kınayıp mesajlar gönderseler de, kendi sokaklarında kendi insanları sevinç gösterileri yaptı, neden?

- Sorunuz çok açıklayıcı; bunun açıklayıcı tarafı şu, doğrular doğada, toplumlarda vardır. Bilim adamı doğruların yaratıcısı değildir. Onları bulup çıkartan insandır, onları güzel formüle eden insandır, onları tutarlılık testlerinden geçiren insanlardır. Kim ne söylerse söylesin Filistin halkı olanı bilir, Rusya halkı da bilir. Buralar bütün dinleri yaratmış topraklardır, bütün uygarlıkları yaratmış topraklardır. Halklarımız bugün ne kadar fakir olursa olsun, bu birikim onlarda vardır. Bu birikim bizde vardır. Fransızlar çok hoş bir millettir, Ruslar çok kültürlü, terbiyeli bir millettir. Hiçkimse ölüme sevinmez, ölüme sevinmiyor onlar, bu kadar masum insanın ölümüne sevinmiyor, ama savaşta da bir yığın masum insan ölüyor. Burada söylenen Amerika'nın bu kadar zayıf, yere düşen hali... Amerikan Cumhurbaşkanına bakın...

Havada saklamışlar...

- Ne yapacağını bilmiyor da o yüzden. Ne ortaçağda, ne de modern zamanda böyle bir kral vardır. Televizyonda gördüm yüzünü; yüzü ilkel bir Amerikalı yüzüdür. Yüzünde hiçbir acı yok. Amerikalının yüzü sevinç ve acıyı gösteremeyen bir yüzdür. Bunu görüyorsun orada. Sevinilen nokta budur, siz kimsiniz diyor dünya, bu kültürsüzlükle bu zaafla, bu içinizdeki sorunlarla dünyaya hükmedecek biri misiniz, diyor; herkesin sevinci budur. Ölenlere hiç kimse sevinmemelidir, sevinmek bize yakışmaz. Bu bir dönüm noktasıdır, artık kırılmıştır bu cam, bu camı geri getiremezler; dünyanın her tarafında artık Amerikan hayat biçimine karşı, coca colaya karşı, Mcdonalds'a karşı, Amerikan hegemonyasına karşı mücadele edenler yalnız değildir, daha morallidir. Bir savaş kaybetti Amerika. Sovyetler Birliği savaşsız sosyalizmden ayrıldı, Sovyet sisteminden ayrıldı, Amerika bir savaş olmadan büyük bir savaş kaybetti.

Ölenlere hiçkimse sevinmemelidir; sevinmek bize yakışmaz. Amerikan hayat biçimine karşı, coca colaya karşı, McDonalds'a karşı, Amerikan hegemonyasına karşı mücadele edenler yalnız değildir.. Bir savaş kaybetti Amerika. Bir savaş olmadan büyük bir savaş kaybetti.

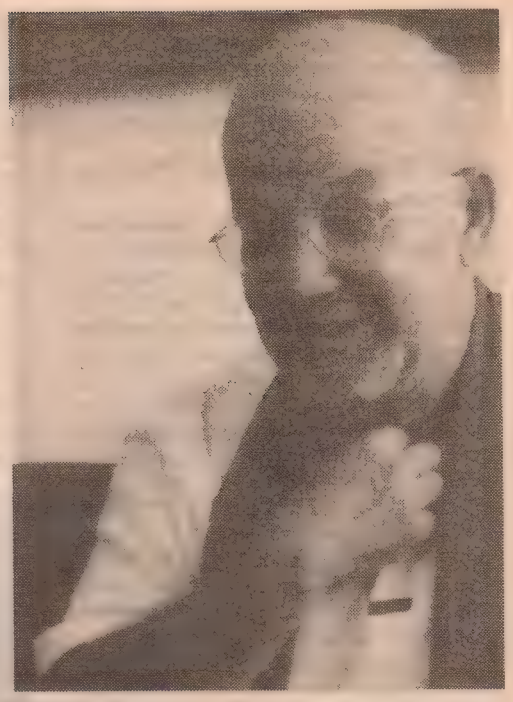

O halkın "ilahi adalet" olarak nitelediği bir şey var...

- İlahi adalet değil, bu topraklar, İskender imparatorluğunu gördü, Babilon imparatorluğunu gördü, Mısır imparatorluğunu gördü, Hitit imparatorluğunu gördü. Bu birikimdir. Laik olarak bakıyorum, o halk bunu sezer. Bir de şunu çok iyi söylemek lazım. Biz yapanların kim olduğunu bilmiyoruz ama toprağın yedi kat derinliğinde, göğün yedi kat yukarısında; İstanbul'daki Garih'in öldürülmesiyle Amerika'daki intihar saldırılarının arasında bir bağ vardır. Çünkü İsrail'in dışında, Filistin topraklarının dışında, İsrail'e ve dünya Yahudiliğine bugünkü konjonktürde zarar vermek istersen, ya İstanbul'da yaparsın ya da New York'ta. New York dünya Yahudiliğinin gerçek başkentidir.

Basında "Türk devleti teyakkuza geçti", dendi, neden?

- Türk devletinin teyakkuza geçtiğini sanmıyorum. Türk devleti şu anda reflekslerini kaybetmiş bir devlettir. Teyakkuz da bir refleks hâlidir. Dolayısıyla, Türk devletinin teyakkuza geçtiğini ben görmedim. Refleksini kaybetmiş bir yönetimle karşı karşıyayız. Basın abartıyor. Türk devletine baktığımızda iki noktayı görmek lazım. Bilim eninde sonunda bir soyutlama yeteneğidir. Bilim somutu değil, somutun gizlediği soyutu görebilmektir. Şimdi bugün Türk başbakanına bakıyorsunuz, iki tane diğer partilerden yardımcısı var, ne görüyorsunuz? Burada da benimle, ilerici Türkiye aydını arasında yıllardır devam eden aşk ve tartışma ilişkisi var. Türkiye aydını **Bülent Ecevit**'e kötü mü dedi? Benim şu anda yasak olan "Bir Yeni Cumhuriyet İçin" kitabımın önsözünde kültürsüz olduğu yazılıdır. Şimdi de kültürsüz olduğu çıkıyor. Bütün kültürü **İzzet Altınmeşe**'yi geçmiyor. Ben yıllardır konsere giderim, bir tek gün Bülent Ecevit'i konserde görmedim. Şiirleri de **Yunus Emre**'nin şiirlerinden biraz daha geri plandadır. Bülent Ecevit'i nasıl görebiliriz? Şöyle görebiliriz; milletvekili babası almış, elinden tutmuş, oğlum Hukuk Fakültesi gereklidir demiş, Hukuk Fakültesi'ne kaydetmiş. O da okuyamamış, milletvekili babası almış, oğlum okuyamadın burayı, Dil-Tarih iyidir demiş, oraya götürmüş, orada da okuyamamış. Okumayı sevmeyen bir adam. Milletvekili babası **Nihat Erim**'den rica etmiş, hadi seni Londra'ya gönderelim, devlet kesesinden oku, hem de ataşe ol, o zaman ataşelerin hiçbiri yok. Oraya gitmiş. Dürüst de değil, Sanskritçe bilir, bunların gerçekle hiçbir alakası yok. Dil bilimi konferansına gitti mi, onu işitmiş. Demek ki başbakanın hiçbir okuması yok; hiçbir iş yapmamış hayatında. Mesut Yılmaz bir üniversite bitirebilmiş; ama girdiği kamu yönetimiyle ilgili bütün sınavları kazanamamış. Tek olarak TRT'nin tercüme bürosunda çalışmış, ki oraya her geleni alırlar. Hiçbir iş yapmamış. Devlet Bahçeli, benim de profesörlük yaptığım yerde asistandı, ordinaryüs asistan derler ona, 15 yıl asistan, on beş yıl hiçbir şey yok. Türk yönetimi bu. Hiçbir kamu yönetimi, hiçbir üretim tecrübesi yok bunların. Türkiye hiçbir zaman böyle bir durumda kalmadı. İlk defa bu kadar ciddi bir üniversite eğitiminden geçmemiş, hiçbir sınavı kazanamamış bir ekip Türkiye'yi yönetiyor. Bunların doğru deyimle, temyiz kudreti yoktur.

Hâlâ nasıl kalıyorlar peki?

- Büyük bir yalan fabrikaları var. O yüzden hiçbir devlet kuruluşu, bugünkü özel televizyonlar ve özel ideolojik kurumlar kadar, Aydın Doğan kadar yanıltıcı yayın yapmaz. Neden? Bakın bir tek insan sormuyor. Bir büyük –tırnak içinde- romancı keşfettiniz, bir büyük bestekar keşfettiniz, bir büyük tiyatro yazarı keşfettiniz, hepsi de aynı adam, hepsi de **Yılmaz Karakoyunlu**. Güzel keşfettiniz ama, bu adamı büyük romancı, büyük tiyatro yazarı, büyük bestekâr, her şeyi büyük keşfettiğinizde 65 yaşındaydı; bu adamın 60 yaşından önce bir tek sanat-ı nefise yazısını gösterin. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde mezun olanlarda kazgan vardır. Adamların komik hayatını yazar. Yılmaz'ın hayatını ben yazdım orda, benden bir sınıf önceydi. Yılmaz, bizi güldüren bir adamdır, başka yerlerde de yazdım. Yılmaz okuldayken, Borçlar Hukuku'ndan, Borçlar Kanunu'ndan cümleler ezberler, başı ve sonu belli olmayan Arapça sözcükleri arka arkaya getirirdi; evvela biraz konuşma biliyordu, Yılmaz budur. Bir tek adam söylüyor mu, **Banker Kastelli**'yi batıranın Yılmaz olduğunu? Banker Kastelli'nin, "**Yılmaz Karakoyunlu** bakan olduğu zaman beni arkamdan hançerledi" dediğini hangi gazete yazdı. O söz benim değil, **Cevher Özden**'in sözü; ama hepimiz biliriz ki, son görevi battığı zaman, yani binlerce insanın tasarrufunu batırdığı zaman Banker Kastelli'nin yöneticisi Yılmaz Karakoyunlu'dur. Budur. Türk solu, Türk aydını, bu konuları bir söylesin. Biz yanıldık, Yalçın Küçük bize dedi ki, özel televizyonlar kampanyası devlet televizyon tekelini kaldırırken, siz özgürlük istemiyorsunuz. Bunu Yalçın Küçük söyledi, yine Yalçın Küçük'e kızdılar, şimdi böyledir. Bunu söylesinler.

Abant Toplantıları'na dönersek...

- Orada tek başına yetmeyen uysal bir İslam'ın yanına, bir de uysal solu ekleyip diyalog kurmak istediler. Abant'ta son olarak bunu denediler. Eskiden daha fazla "sol aydın" götürüyorlardı, şimdi azaldılar. Sol aydın olarak da **Mete Tunçay** ile **Mehmet Ali Kılıçbay**'ı götürdüler. Hep tariflerden yana olmamız lazım; bir defa Türkçe'nin güzel bir sözü var, Arapça'dan gelen, kendinden menkul, kendinden taşınan. Şimdi kimse Mete Tunçay'a sol demedi ki. Mete Tunçay'ın da bir sol iddiası yok. Nedir Mete Tunçay? Türkiye aydını, solu tarif etmek mecburiyetinde ve bugünkü matbuatın yaptığı asıl iş tarifleri ortadan kaldırıyor, hiçbir tarif yok. Demek ki Türkiye birikimsiz bir toplum,

amip. Alıyorsunuz şarkıcı yapıyorsunuz. Fıkra yazarı yapıyorsunuz, niye yapıyorsunuz. Roman yazdırıyorsunuz, film çevirtiyorsunuz, bu tekellerin hiçbir şeyi yok, bunu görüyorsunuz. **Ciguli** diye bir adam çıkartıyor bir topluma... Televizyonlarda bir **Tarkan** klibi olduğu zaman bakıyorum, çevremdekiler şaşırıyor, niye bakıyorsun diyorlar? Sesine bakıyorum diyorum, bu adamın sesi yok. Hep belini oynatıyor, bilmem neyini oynatıyor. Türkiye toplumu artık, Türkiye tekelleri sesi olan bir şarkıcıya tahammül edemiyor. Şarkıcı için ses lazım. Eğer ses olmadan onu şöhret yaparsa, bağımlı olur. Sesi olan adam, sesim var, der. Türkiye toplumu kekeme olmayan bir konuşmacı, talk-show'cu, stand-up'çıya tahammül edemiyor. Türkiye tekelleri güldüğü zaman dudakları burnuna kadar giden, dişlek olmayan bir kadını tiyatrocu olarak çıkartamıyor. Her yaptığı, her yücelttiği işte değeri olmayan insanı seçiyor. Bu bağımlılıktır. Ve her şey samimiyetsiz. Abant'a götürüyorsun, solcu aydınlarla... nedir solcu aydın? Tarifini yapacaksın. Bir sol dergi çıkartmak lazım solcu olmak için. **Mete Tunçay** hiçbir sol dergide yazı yazmamıştır. Üniversiteden ayrıldığı zaman **Osman Kavala**'nın parasıyla çıkan, Türkiye'nin en büyük silah tacirlerinden biri, Kavala'nın parasıyla çıkan **İletişim**'in **Tarih ve Toplum**'unda yazmıştır. Şimdi de **Bilgi Üniversitesi**'ndedir. Solculuğun bir tarifi var. Eğer sen Kavala'nın parasıyla yaşadıysan, üniversiteden ayrılıp, Kavala sana para vermek için o dergiyi çıkarttıysa, oradan da gidip Bilgi Üniversitesi'nde hocalık yapıyorsan, hiçbir sol dergide, hiçbir sol partide olmamışsan... tarif budur. Solcu, sol dergide yazan adamdır, solcu sol partiye üye olan veya parayla yardım eden, onun sempatizanı olan adamdır. Mete Tunçay bu tariflere uymuyor.

Bakın ben bu çerçevede **Mete Tunçay**'ın değerlerini tartışmıyorum. Vardır veya yoktur. Ama benim söylemek istediğim, bu bir oyundur. Abant'ta sağ ve sol aydın bir araya gelmemiştir. Sağ aydın oraya gelmiştir. Bunların karşısına sol aydın kümesiyle hiçbir ilgisi olmayan **Tunçay** ile **Kılıçbay** geçmiştir. Bu söylediklerim Kılıçbay için de geçerlidir. Bütün kariyerleri boyunca hiçbir sol derginin, partinin kurucusu, yazarı, destekçisi olmadıkları gibi Tunçay, bunun ötesinde Türkçe'ye **Poper** çevirmiştir. Tunçay'ın sol ile ilgisi **Türkiye'nin Sol Tarihi** isimli doktora tezidir. İyi, dürüst bir çalışmadır. Ancak, sol tarihi yazmak, solcu olmaya yetmez. Şu anda bizim, sol tarihle ilgili en iyi kaynaklardan biri **Tevetoğlu**'nun yazdıklarıdır. Ama Tevetoğlu da azılı bir sol düşmanıdır. Veya Amerikalı **George Harrison**'un yazdığı da öyledir. Demek, tarihi yazmak, solcu olmaya yetmiyor. Ben bunu söylemek istiyorum. Samimiyetten uzak bir toplantıdır.

Aslında yalnızca solu değil, sağı da samimiyetten uzak görüyorsunuz...

- Biz başından beri MHP'yi büyük sermayeyle eşgüdüm içinde, paramiliter ve emperyalizme hiçbir zaman karşı olmayan bir örgüt olarak görüyorduk. Biz bunu ortaya çıkarmaya çalışırken, öte taraftan bizim yerel olduğumuz görülmüyordu. Aynı şekilde bugün **Üzeyir Garih**'in öldürülmesiyle çok açık ortaya çıktı; Türkiye İslamcı hareketi samimiyetten uzaktır, bunu anlatıyorduk. Türkiye solu dine karşıdır zannediliyordu; Türkiye solunun felsefi olarak, rasyonalist olduğu, içinde ateizme giden bir çizgiye sahip olduğu doğru; ancak Türkiye solu aynı zamanda dine saygılıdır. Şu anda öyle bir haddeye gelindi ki, ben günlük notlarımda, emperyalizm evlatlarını öldürüyor diyorum. Emperyalizm MHP ile MSP'den gelen Refah'la devam eden, Fazilet'le, Saadet'le bugüne gelen bu iki hareketi öldürüyor.

Neden emperyalizmin evlatları?

- Biz MHP'yi, Türkiye solunun karşısına çıkarılan, devlet legalitesinin sınırlamalarına bağlı olmayan bir yok edici ve bu anlamda dünya emperyalizminin bir evladı olarak görüyorduk. Aynı şekilde **Erbakan**'ı da, içlerinde dine saygılı olmakla beraber, tamamen Türkiye solunun radikal düzen değişikliğini gölgeleyen, boğan, tutarsız ve kendi içinde sistematik olmayan bir hareket olarak ele alıyorduk. Her ikisini de Türkiye soluna ve Türkiye aydınına karşı ve dolayısıyla emperyalizmin evladı olarak görüyorduk. Ama şu anda IMF ve Dünya Bankası'nın her isteğini karşı koymadan uygulaması MHP'yi bitiriyor, öldürüyor. **İsrail** ile yapılan en önemli anlaşmalarda **Erbakan**'ın imzası vardır. Ayrıca başta **Yeni Şafak** gazetesi olmak üzere İslamcı yayınlarda olağanüstü Tel Aviv yanlısı bir çizgi görüyoruz. Yazarlarının çoğu öyle; **Nazlı Ilıcak** bugünlerde değişmekle birlikte **Cengiz Çandar, Mehmet Barlas.** Bunlar, çok açık olarak Washington-Tel Aviv çizgisini gösteriyor. **Nazlı Ilıcak** her şeye itiraz ediyor, ama başından itibaren **"Kemal Derviş iyidir"** diyor. En sonunda matbuatta **Kemal Derviş**'in çöktüğüne dair yazılar yazıldığında, Nazlı Ilıcak **"Bu çöküş Kemal Derviş'e gitmemeli"** diyor. Bütün Yeni Şafak yazarları, benim Kemal Derviş'in sabetayist olduğuna dair ortaya koyduklarım karşısında, onun sabetayist olmadığını ispat etmeye çalıştılar. Bu Washington-Tel Aviv çizgisine biat etmektir. Emperyalizm her ikisini de öldürüyor. Orada Türkiye solunun yerel, halkçı, bu topraklara bağlı, bağımsız çizgisi ortaya çıkıyor. Biz ülkemizi boğmak isteyen her türlü ilişkiye karşı çıkıyoruz. İslamcılar karşı çıkamıyor. Bu da hem MHP tabanında, hem de İslamcı tabanda etki yapıyor. Bu etkileri görmek başka, sağ ile sol aydın birleşiyor havasını yaratmak başka. Oligarşinin buna ihtiyacı var. **Mete Tunçay** ile **Mehmet Ali Kılıçbay**'ın yaptığı bu sahneyi yaratmak. Saygılı, tartışmaya dayanan bir karşıtlık var. Her ikisi de eninde sonunda birbirinin tabanını yok etmeye mahkumdur.

"Ulusal güvenlik" tartışmasında, medya desteğini aldıktan sonra Mesut Yılmaz "ben bu meseleye kellemi koyuyorum" dedi ve tartışmayı sürdürdü, yoksa susmuştu. Medya destek verince bu kez ve belki de ilk kez genelkurmaylık da sustu, sizce bu neden olmuş olabilir?

- Genelkurmay'ın sustuğu değerlendirmesi benim gözlemlerime uymuyor. Genelkurmay, **Mesut Yılmaz**'ın bu konuşmasından önce, görülmemiş unsurlar içeren, çok açık ithamları olan bir bildiri yayımladı. O kadar öyle ki, **Ecevit** bile bunu anladı. "İyi, güzel, Mesut Yılmaz'a karşı çıkmak iyi, ama soygun düzeni, teslimiyetçilik, hırsızların cezalandırılmaması gibi kavramlar var burada. Bunlara üzüldüm." dedi. Ayrıca son 30 Ağustos'tan sonra ara verilen yolsuzluklarla ilgili kovuşturmaların yeniden başladığını görüyoruz. Bir de şunu görüyoruz; Genelkurmay'ın belli kurumları çok açık olarak basının köşeleriyle tartışmaya başladılar. Genelkurmay basın merkezinden **Oktay Ekşi**'ye bir yazı geldi ki, çok çok ağırdı. Amerika, TÜSİAD, **Aydın Doğan** matbuatı ve bunlarla en çok beraber hareket eden Mesut Yılmaz, Türk Genelkurmay'ına karşı orkestrasyonu olan bir kampanya başlattılar. Her zaman orduyu gözeten TÜSİAD, ilk defa Mesut Yılmaz'ın kongredeki açılımı üzerine çok ağır ifadeler kullandı. Ne olduğunu bilemediğim bir şekilde, medya ve oligarşi o güne kadar **Tayyip Erdoğan**'a yaptığı desteği geri çekti. Yazarların köşelerinde yaptıkları ordu eleştirileri, yerini ordu övgüsüne bıraktı.

Ama Aktüel dergisindeki bir yazısında Ahmet Altan, "Türkiye'nin bütün generalleri, kışlalarınıza dönün" dedi. Bilim adamının ya da kelli felli köşe yazarının gösteremediği cesareti bir edebiyatçının göstermesi sizi şaşırtıyor mu?

- Hayır, hiç şaşırtmıyor. Bir defa **Ahmet Altan**'ın Türkiye matbuatındaki yeri sınırlıdır. **Aktüel**, o kadar önemli bir yayın değildir. Benim buradaki tutumum yanlış anlaşılmasın. Herhangi bir yazarın ya da aydının herhangi bir yöndeki eleştirisine itiraz edecek değilim. Bence eleştiri çok çok önemlidir. Ahmet Altan'a geldiğimizde, açık olarak söylenmesi gereken şudur: **Kemal Tahir**'den beri gelen yer yer **Vedat Türkali**'yi de içine alan, Ahmet Altan'la billurlaşan bir tutumu, şiddetle eleştiriyorum: Türkiye'de romancıların bir kısmı, edebiyat eksiklerini tarih kırıntılarıyla, tarih eksiklerini de edebiyatla doldurmaya çalışıyorlar. Bunun piri **Kemal Tahir**'dir. Ben, Kemal Tahir'i eleştiren tek adamım. Hatta olaylar beni doğruladı. Zannederim **Demirtaş Ceyhun**'un **Edebiyat Cephesi** dergisinde söylemiştim; **Kemal Tahir'i MHP'ye verelim, Peyami Safa'yı biz alalım,** dedim. Türkiye aydını henüz **Peyami Safa**'yı almadı. Bir Nazım bağlantısı yüzünden, duygusal davranıyor. Oysa Türkiye edebiyatının iyi örneklerinden biridir, Peyami Safa. Hiçbir faşist yanı yoktur. Ama MHP taraftarları söylediğimi yaptı, Kemal Tahir şimdi onların yazarı. O kadar onların yazarı ki, milyar dolarlar veren Ecevit-Bahçeli yönetimi eserlerini filme almak istiyor. Rejisör olarak da bir sabetayisti seçmeleri de çok ilginçtir. Çünkü Kemal Tahir'in yazı üslubu sabetayist tasavvufa uygundur. Ben şunu doğru bulmuyorum; 12 Eylül'de Türk Genelkurmayı, Türkiye solunu karşı görülmemiş bir karalama kampanyası yaptı. Ahmet Altan ilk romanını o zaman yazdı ve o da Türk solunu çok karaladı. Büyük güçle paraleldi. İkincisi, deminki soruyla Ahmet Altan'ın buraya gelmesi bir paralellik oluşturdu. Ahmet Altan'ın Star Televizyonu'nda çalışırken de bir düzen karşıtı tutumu yoktu.

Ama Milliyet gazetesindeki köşesinden de "Atakürt" dediği için Aydın Doğan tarafından işine son verildi. Sizce bu çok radikal bir tutum değil mi?

- Bakın ben **Ahmet Altan**'ı bir felaket olarak gören biri değilim. Eğer siz Kürt sorununda Ahmet Altan'ın bu tutumunu görüyorsanız, ben size Kürt sorununda asıl Ahmet Altan tutumunu söylerim; '92 yılında Ahmet Altan, kardeşi **Mehmet Altan** ve **Murat Belge**'yle birlikte Kürt sorunuyla ilgili **"ver, kurtul"** kampanyası başlattılar. Söyledikleri şuydu; **"Kürtler Doğu'da yaşıyorlar, ekonomik olarak bize yük oluyorlar, biz bütçeyi onlara ayırıyoruz, bunları verelim, Türkiye rahatlasın, Batısı daha mutlu olur."** Bu Kürtlerin de hoşuna gitti. O zaman Kürt gazetelerinde yazıyordum ve eleştiren yine tek ben oldum. Çünkü birlikten yanayım. Ayrıca bu iktisaden, sosyolojik açıdan, tarihi açıdan felakettir. Böyle hesap olmaz. Sadece şu kadar aldın, şu kadar verdinle bakılmaz. Bakılırsa ilkellik olur. Nihayet bu arkadaşlarım bir fikir buldular, dedim ve ben onların sandığım bu fikri eleştirdim; hiç de suçlamadım. Ama yurtdışına çıktığımda, bu düşüncenin, **Mehrdad R. Izady** adlı, Amerika'da yaşayan Kürt kökenli birine ait olduğunu öğrendim. Kürtlerin bile Amerikan istihbaratıyla çalışıyor dedikleri bir adammış Izady. İyi ki görüşmemizi benim çalışma odamda yapıyoruz; buyrun işte **Mehrdad R. Izady**'nin kitabı. Onların söyledikleri, cümle cümle bu kitapta yer alıyor. Sayfa numarasına kadar verebilirim. Kimseyi itham etmiyorum, ama bu beni hayal kırıklığına uğrattı. Üzerinde daha fazla konuşmak istemiyorum. Ben üç olgu söylüyorum; **Sudaki İz** romanıyla Ahmet Altan, egemen güçlerin yanında yer almıştır. Birileri **"Ver, kurtul"**, diyor, onlar da demiştir. Washington, herkesin anlayabileceği açıklıkta özelleştirmenin önündeki engel Türk Genelkurmayı'dır, diyor, Türk ordusu AB'ye girmeyi engelliyor, deniliyor. Hepsi Genelkurmay'a odaklanıyor. Böyle bir durumda Türk ordusunu eleştirmek kolaydır. Tıpkı 1930'larda solcu olmanın kolay olduğu gibi.

Televizyonlarda bir Tarkan klibi olduğu zaman bakıyorum, çevremdekiler şaşırıyor, niye bakıyorsun diyorlar? Sesine bakıyorum diyorum, bu adamın sesi yok. Hep belini oynatıyor, bilmem neyini oynatıyor. Türkiye toplumu, Türkiye tekelleri artık sesi olan bir şarkıcıya tahammül edemiyor. Şarkıcı için ses lazım. Türkiye toplumu kekeme olmayan bir konuşmacı, talk-show'cu, stand-up'çıya tahammül edemiyor. Türkiye tekelleri, bir mafya liderinin yatak odasında yakalanmayan hiçbir şarkıcıyı kabul etmiyor.

Küfür Romanları'nda Latife Tekin'i de eleştiriyordunuz...

- **Latife Tekin**'e verdiğim zararlardan dolayı o kadar üzgünüm ki... Onun yazar mayası var. Yanlış bir yere sürüklediler. Benim kulağıma gelen o konuyu veren **Murat Belge**. Türk aydınını ilkelleşmiş, taşla konuşan, kendine güvenemeyen birisi haline getirdi. Anemizm deriz, biz buna. Anemizm insan yaşamında çok geri bir aşamadır. Çok kızıyormuş bana Latife Tekin. Çok üzgünüm. Eğer **Ahmet Altan**'ı da üzüyorsam, onun için de çok üzgünüm. Ama başkasını yapmak elimden gelmiyor. Biz bu toprakların sorumluluğunu duyuyoruz. Diyelim TÜSİAD; siz çıkıp yıllarca Türk ordusunu öveceksiniz, 12 Mart'ta Türk ordusunu getireceksiniz –tarih böyle söylüyor, ben aynı kanıda değilim, onların gücü Türk ordusunu getirmeye yetmez– 12 Eylül'de bunu yapacaksınız; Türk ordusu **"yazık bu ülkeye, bu kadar da hırsızlık olmasın, AB'ye girelim, ama**

Bütün soruların cevabı şu: Nasıl oldu da Fatih Altaylı'ya Türkiye'nin en yüksek tirajlı, en eski gazetelerinden biri fıkra yazarlığı, sütun verdi? Türkiye basın tarihinde asıl yeni olan budur. Türkiye'de fıkra yazarı edebiyattan gelir, mizah dergisinden gelir, gazetecilikten gelir. Hiçbir birikimi yok Altaylı'nın.

kimliğimizi de kaybetmeyelim" dediği sırada, Türk ordusu aleyhine kampanya yaparsanız, biz bunu kabul etmeyiz. Üstelik biz askeri mahkemelerde hapse atıldık. Ben Selimiye Kışlası'nda mahkum oldum. Mazoşist değilim, çok meraklı bir adamım, ne talihliyim ki, orada da yattım. Selimiye'yi de merak ediyordum. Hapishanede yatmak, yattığınız zaman kötüdür. Bittikten sonra yatmış olmak çok hoş bir şeydir. İkinci Mahmut'un ahırıymış yattığımız yer. Nefes alamazsınız. Havanın yetmediği yerlerde yattık. Kuruş, kuruş havayı kullanacaksınız. Doksan kişi yattık, on beş kişilik yerlerde. Kim yatırdı? Türk ordusunun kararıyla yattık biz. Ama bunu böyle düşünmüyoruz. Keşke yatmasaydık. Keşke olmasaydı. Kimseyi üzmek istemiyorum ama Ahmet Altan çıkıp, **"31 Mart'ı ordu yapmıştır. Tarihçiler söylemiyor. Ben söylüyorum. Var mı bir tarihçi?"** dedi. Ben okudum bunu ve çok ayıpladım. Kendi yazdıklarımı bilmem, kendi yazmadıklarımı bilirim.

31 Mart'ın ordu tarafından yapıldığını tezlerinizde söylemiyor muydunuz?

- Evet, tezlerde vardı ama ben unutmuşum. Aydınlık dergisinde Teşkilatı Mahsusa üzerine yapılan bir tartışmada, Haber Türk'te yazan **Uğur İpekçi**'nin bir metnine yer verildi. O metinde Uğur İpekçi **"Ahmet Altan, Yalçın Küçük'ün fikirlerini söylüyor, 31 Mart'ın askeri bir isyan olduğunu Yalçın Küçük tezlerinde yazmıştı."** diyor. Aydınlık dergisine göre Uğur İpekçi, **Soner Yalçın**'dır. Tekrarlıyorum; ben söylediklerimi bilmem, söylemediklerimi bilirim. Ayrıca şimdi şunu da söylüyorum; 31 Mart **Avcı Taburları**'nda başlamıştır. Avcı Taburları da üstelik alaylı subaylardı. Onların parası kesilmiştir. Türkiye'deki bütün gerici ayaklanmaları Yeniçerilik yapmıştır. Bütün ilerici hareketler de Avrupa yakasından getirilen Türk ordu kuvvetleriyle bastırılmıştır. Şimdi Avcı Taburu ordu da, Harekat Ordusu ordu değil mi? Hüseyin Hüsnü Paşa, diyorlar, **Hüseyin Hüsnü Paşa**, **Mehmet Ali Aybar**'ın dedesi. Biz bunları o kadar yazdık ki; Harekat Ordusu'nun Kurmay Başkanı **Mustafa Kemal**, dediler, yanlıştır, dedik; Kemal Bey'in o zaman rütbesi yetmez, çünkü binbaşı. Bunları ilk defa kendilerinin söylediklerini iddia ediyorlar. Bu doğru değil. Bir edebiyatçı, edebiyatıyla ortaya çıkmalı. **"Ben tarihi düzeltiyorum"** diyerek çıkarsa, olmaz! Ayrıca çok uzatmadan söylersek, Ahmet Altan'ın yazdıkları **İdris Küçükömer**'in yazdıklarının aynıdır. Biz onlara, biraz şaka yollu "İdrisî" deriz. **İsmail Cem** de İdrisî veya Tahirî'ydi. **İdris Küçükömer, Doğan Avcıoğlu**'nun **"Türkiye'nin Düzeni"**, **İsmail Beşikçi**'nin **"Anadolu'nun Düzeni"** adlı kitapları ünlenince, **"Düzenin Yabancılaşması"** adlı bir kitap çıkarttı. O da bu kitabında, o zamana kadar Türk tarihinde ilerici denilenleri gerici, gerici denilenleri de ilerici yaptı. Bu da bunun devamıdır.

Tekelistan'da, sanat ve edebiyat dünyasının yetenekli yeteneksiz meşhur pek çok isminin ülke dışında yaratıldığına, dünya Yahudi lobisinin desteklerini aldıklarını iddia ediyorsunuz. Ayrıca Türkiye'deki sabetayistleri rantiye olarak niteliyorsunuz, neden? Bu anlamda "sanat ve edebiyatta estetiği kemiren de Yahudi sabetayist lobisinin desteği"dir derken, yeni ya da sabetayist bir estetik anlayışı mı çıkmış oluyor?

- Estetik eleştiriyi yükseltmediğimiz, geliştirmediğimiz taktirde, güzel sanatlarımızı geliştiremeyiz. Yıllardır ısrar ettiğim bir nokta vardır. **Nazım Hikmet** bizim için yüce bir kişiliktir. Ancak Nazım Hikmet'in yüce bir kişilik olması, onun düzyazılarını beğenmemiz anlamına gelmez. Nazım Hikmet'in düzyazılarının, tiyatro oyunlarının ve tek romanının estetik anlamda çok başarısız olduğunu, netlikle tekrar tekrar, –üstelik de onu kişi olarak çok sevdiğimiz, şiirlerini çok sevdiğimiz için– belli bir kontrastla söylemezsek, Türk estetiğini ileriye götüremeyiz. **"Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim"**i okuyan biri tereddüte düşüyor, hoşlanmıyor ve bunu söyleyemiyor, çünkü karşısındaki Nazım. Kimse de yazmamış. Anlatmak istediğim nokta budur. Estetiği kemiren budur. Türkiye'de bazı yazarların değerli olduğunu kabul edebilmemiz için Paris'te, New York'ta değerli kabul edilmelerini bekler olduk. Bizim estetik değerlerimiz kayboldu, bitti çünkü. Ben de diyorum ki, ey Türkiye insanı, Paris'e, New York'a hakim olan Yahudi lobisidir. Yahudi lobisinin desteklemediği hiçbir çalışma Paris'te, New York'ta destek bulmaz. Paris'te üç kapı vardır. Bu üç kapıdan geçmeyen sürünür. Birincisi Komünist Parti kapısıdır, çok güçlüdür. İkincisi Sosyalist Parti kapısıdır. Üçüncüsü ise Yahudi lobisinin kapısıdır. Aslında bu üç kapı gibi görünse de tek kapıdır. Çünkü Komünist Partisi'ne de, Sosyalist Parti'ye de Yahudi entelijansiyası hakimdir. Öbürü zaten öyledir. Filistinliler, İsrail'e bir darbe indirdiğinde bu iki parti hemen ayin yapar; tersi olduğunda, ayin de olmaz. Bu yüzden Fransızların entelektüel başbakanı Arap ülkelerine gittiğinde taşlandı. Herkes bilir bunu. Paris'in gericileri o bakımdan daha sağlıklıdır. De Gaulleistler, bugünkü Chirac, hem Arapları tutarlar, hem de anti-Amerikan'dırlar. Komünist Partisi ile Sosyalist Parti anti-Amerikan olma yüreğini gösteremezler. Çünkü orada Yahudi lobisi etkilidir. Benim söylediğim budur.

Türkiyeli sabetayistler neyin rantını yiyorlar?

- Rantiye, iktisatçı kavramıdır. Bir toprak, veriminden fazla kâr ediyorsa rantı var dersiniz. Bir yazar, yazarlığının çok fazla üstünde bir üne veya okuyucuya sahipse rantiyedir. Tel Aviv'de kitap basılınca New York'ta, Londra'da da basılır. Bu, bu kadar basittir. Bunu yaptığımızda birilerini üzüyor muyuz? Üzüyoruz tabii. Ama karşılığında ülkemize, estetiğimize hizmet etmeye çalışıyoruz. Bir de Türkiye'yi bağımsızlaştırmaya çalışıyoruz. Böyle olunca "dünya çapında bir yazar, bir orkestra şefi" diye Türkiye'ye ihraç edilirler. Hak etmedikleri bir şey olurlar. Eğer **Kemal Derviş** diye bir adam getiriliyorsa, onun da annesi Alman, karısı Slav asıllı bir Amerikalı ise, düşünmek lazım. Eğer Türkiye'de milliyetçiliği, yerelliği, bu topraklara bağlılığı kimseye bırakmayan bir parti, MHP, hükümetin büyük ortağı ise, o hükümetin Dışişleri Bakanı oğluna Brezilya'dan bir gelin, kızına başka bir yerden damat alırsa yine düşünmek lazım. İsmail Cem İpekçi'nin kızı, İbrahim Şivan Taha diye biriyle evlendi. Türkmen, diyorlar adama. Ama Şivan isimli bir Türkmen olmaz. Şivan Kürt adıdır. Ya Türk Dışişleri Bakanı kızını bir Kürde verdi, söylemek istemiyor ya da çok büyük bir ihtimalle bu bir Kürt Yahudisi'dir. Bunu bilemeyiz. Hep söyleriz sabetayistlerin, Yahudilerin üç adı olur. Bir tanesi Tevratik addır. İsmail, İşmail olacak. Brezilya'dan gelen gelin hanımın soyadı da Sufi. Nerede görülmüş bu? Bir ülkenin dışişleri bakanı iki çocuğunu evlendiriyor, ikisi de bu toprakların dışından oluyor. Bu kadar mı enternasyonalize olunuyor? Nerede kalıyor devletin sırları? Kim bu Kemal Derviş? Niye Türk devleti tüm sırlarını buna tevdi ediyor? İki sene Türkiye'de kalmış. Bu devlet bu kadar ucuz mu? Bu kadar mı kendimizi Washington'a teslim ettik? Böyle bir devlet olur mu? Hiç mi sırrı yok bu devletin? Niye Kemal Derviş her gelen yabancıyla konuşuyor? Ne konuşuyor? Türk devlet sisteminde bir bakan konuşurken, yanında memur olur. Şaron'la baş başa mı konuştu? Hangi dille konuştu? Ötekisi ise iki de bir cirit atacak, ondan sonra ben milliyetçiyim diyecek. Biz bunları sormak zorundayız. Biz bunları insanların dininden, inançlarından dolayı söylemiyoruz. Öyle olsa yeni çıkan kitabım **Sırlar**'da **Angelica Balabanova**'yı övgüyle yazmazdım. Kendisi Yahudi'dir. Yüz bin defa söyledim; sabetayistleri kaldırırsanız Türkiye'deki modernist hareketi zayıflatırsınız, fakirleştirirsiniz. Benim en çok sevdiklerim arasındadır Halide Edip. Biz onu da ibra ettik. Mandacı diyorlardı. Biz iyidir, dedik. Türkiye'nin en büyük şöhretiydi Halide. Onbaşı oldu, Kurtuluş Savaşı'na katıldı. Soru sormak unutuldu. Benim rantiyeden kastım, biz soru soruyoruz. Anlamaya, anlatmaya çalışıyoruz.

Siz yıllarca Cumhuriyet'in ilk çocuğu, ilk aydını Nazım Hikmet'tir dediniz. Ama Nazım, özellikle son yıllarda neredeyse yalnızca mezarıyla gündeme geliyor. Nazım'ın mezarı memlekete getirilirse daha mı iyi anlaşılacak? Neden bu kadar obsesif bir tutum sergileniyor?

- Çocukça bir iş. Hiçbir devrimci yanı olmayan bir iş. Dikkatle takip ediyorum; Nazım'ın ölüm günlerinde Moskova'ya gidiliyor. Götüren **Türkiye-Rusya İşadamları Derneği.** Parayı onlar veriyor, törenleri onlar yapıyor. Bu onlar için iyi oldu. Çünkü Nazım orada konuşma yapmanın anahtarı. Türk aydınlarının bunun etrafına takılması ise yılgınlıktır. Kaldı ki kendisi komünist olmuş bir insanın toprağı, her yerdir. Onlar bugünü görmek istemiyorlar. Sorumluluktan kaçıyorlar. Ben yazdım, biz iktidara gelirsek, Ankara artık başkent olmaz zaten, çok kötü. Ankara başkent olmadığında **TBMM** binasına ihtiyaç yoktur. Başka yere taşınacaktır çünkü. Biz o binayı **Nazım Hikmet Üniversitesi** yaparız. Nazım'ı o kadar seviyorlarsa bir Nazım Hikmet Enstitüsü, bir **Nazımoloji Enstitüsü** kurulsun. Nazım'ı inceleyelim, eleştirelim. Burada çok açıkça şunu söyleyeceğim; 1930'larda solcu olmak kolaydır. Sosyalizmin büyük bir zaferi ve büyük bir devleti vardır. İşin ilginç tarafı, Nazım'ın mezarını getirmek isteyenlerin hiçbirinin örgütlü solla veya solla ilgisi yok. Devamlı da solu kötülüyorlar. Bunlara katılan sadece Sosyalist İktidar Partisi var, onlar ayrı. O yıllarda solcu olmak kolay dedik, iş bugün solcu olmaktadır. Çünkü, 1991 ile 2001 arası en itibarsız iş solcu olmaktı. Şimdi tekrar güçleniyor. Sadece bu son yıkılmayla değil, dünyanın her tarafında Amerikan ideolojisi, kapitalist ideoloji, IMF yıkıldı. Sol tekrar ve başka şekillerde canlanacak. Sovyet partisinin yaptığı hataları yenilememek lazım. Çünkü onlar, kendisinin kontrolünde olmayan her düzene karşı çıktı. Existentialisme'e karşı çıktı. Kuantum fiziğine karşı çıktılar. Neden karşı çıkılır benim anlamam mümkün değil...

Sizin şair tanımlamanızda Nazım'la birlikte bir de Can Yücel yer alır, neden?

- Şiirlerinden daha çok yaşam biçimleriyle şairce yaşamış iki isimdir **Nazım** ve **Can Yücel.** Keşke **Cemal (Süreya)** de öyle yaşasaydı. Bu düzen Cemal'e en büyük cezayı vermiştir.

Neydi o ceza?

- Darphane'dir. Darphane Müdürü'müz, en önemli şairlerimizden biridir. **Akif Kurtuluş**'a sordum, **"Bir hukuk pratiği yapan insan şair olabilir mi?"** O avukattır, düşündü ve **"Olamaz hocam"** dedi. Şair, bunun dışındadır. **Ece (Ayhan)** kaymakamlık yapamadı. Hep aykırı adam oldu. Ama Cemal, hesap uzmanı oldu; ki çok yüksek bir meslektir, ama o da genel müdür olmayarak kendini gösterdi. Şair kendiyle samimi olan adamdır. Can, kendine samimi olarak yaşadı. Büyük şair miydi, değil miydi, bilmiyorum, ama şairce yaşadı. Keşke hepimiz şairce yaşasak! Keşke hepimiz kendimize karşı tutarlı olabilsek. İznizle **Enis Batur**'un bir yerlerde söylediği sözlerini aktarmak istiyorum; **"Cumhuriyet döneminde iki aydın vardır: Biri Aziz Nesin, diğeri Yalçın Küçük."** Enis Batur'un burada söylediklerinden daha çok söylemedikleri önemlidir. Nazım'ı saymıyor burada. Bana göre Cumhuriyet döneminin en önemli aydınlarından biri olduğu ciddi olarak ele alınabilir.

MİT-Medya ilişkisine gelirsek; eskiden gazeteci yazar diye bir sıfat vardı. Şimdi gazeteci-MİT'çi diye bir şey çıktı. Bu yeniler acaba memleket aşkından mı MİT'le çalışıyorlar? Yoksa yalnızca bilgi alışverişi mi yapıyorlar? Sizce devletin medya ile kurduğu ilişki daha çok MİT üzerinden mi gelişiyor? Örneğin Fatih Altaylı; Şam'a Abdullah Öcalan'la röportaj yapmaya giderken gazeteci, Roma uçağına binmeden önce "Öcalan'ı getirmeye gidiyoruz" derken MİT görevlisi mi oluyor?

- Bütün soruların cevabı şu; nasıl oldu da **Fatih Altaylı**'ya Türkiye'nin en yüksek tirajlı, en eski gazetelerinden biri fıkra yazarlığı, sütun verdi? Türkiye basın tarihinde asıl yeni olan budur. Türkiye'de fıkra yazarı edebiyattan gelir, mizah dergisinden gelir, gazetecilikten gelir. Hiçbir birikimi yok Altaylı'nın. Türkiye'de bir toplum felsefi anlamda köylü ise birikimsizlik ilke olur. Bir köyde herkes çivi çakar, süt sağar, buğday biçer. Demek ki tek bir birikim yok. Bırakın Fatih'i, emekli büyükelçi **İlter Türkmen**; dışişleri bakanı olduğu zaman mı daha çok dışişleri bakanıydı, yoksa bugün mü? Eskiden **Necmettin Sadak** dışişleri bakanıyken gizlice başyazı yazardı, ama bu gizlice, şimdi çok açık. İlter Türkmen'in hariciye ile ilişkisinin bittiğini söyleyebilir miyiz? Ya da **Radikal**'de ve **CNN Türk**'te çalışan eski hariciyeciler? Onlar da görüşü olmayan devlet memuru. Artık hiçbir bağımsız gazeteci yok! Tekrar Fatih Altaylı'ya gelirsek; **Mehmet Eymür**, MİT mensubu olduğunu söyledi. Eymür gibi bir insanın bu iddiasını çok ciddiye almak mecburiyetindeyiz. Türkiye basınında öyle kolay kolay alıp insanlara çok para, imkân vermezler. Benim devletin büyümesi dediğim nokta bu. **Tekelistan** kitabımda bunların yasalarını çıkardım ve dedim ki; **kritik anlarda Türkiye'de dışişleri bakanları ancak daha önce Moskova'da büyükelçilik yapmış olanlar olur. Bu bir yasadır. Moskova Büyükelçiliği'nde CIA, büyükelçileri sınamadan geçirir. TRT genel müdürlüğüne kim gelir? Cumhurbaşkanlığı basın danışmanlığına kim gelir? Buralara MİT'le ilişkisi olmayan hiç kimse gelemez!** Bu noktalara gelebilmek için işbirliği şarttır. Mit mensubu olmak gerekmiyor! Aydın Doğan'ın verdiği parayı devlet veremediği gibi, böylece devletin bordrosuna da girilmemiş olunuyor. Bunu basın ahlakına uymaz bir şey olarak görüyorum. Medyanın devletleşmesidir bu.

Recep Tayyip Erdoğan'ın "ben değiştim"ine, Hasan Cemal'in değişimini örnek gösterdiler. O da çıkıp "ben değiştiğimi bir kitapla anlattım, özeleştirimi yaptım" diyerek kendi değişiminin gerekçelerini savundu. Gerek Tayyip Erdoğan, gerekse Doğan Avcıoğlu'nun size emanet ettiğini söylediğiniz Hasan Cemal, değişimlerinin anlaşılmamış olma-

sından korkmuş olabilirler mi?

- Hasan Cemal'in korktuğunu sanmam. Böyle bir durumu yok. Ancak **Tayyip Erdoğan**'ın içine düştüğü durum, Hasan Cemal'i üzmüş olabilir. Değiştim diyerek övünüyordu. Övünülecek bir şey olmadığını gördü. Hasan Cemal, Tayyip Erdoğan'ı değiştiği için perişan ederken, kendi kendini perişan ediyordu. Tayyip'e yönelttiği her soru kendine yönelikti, Tayyip Erdoğan, aynadaki **Hasan Cemal** oldu, bu çok çok acı! Çünkü benim Hasan'la arkadaşlığım var, hâlâ sevgi duyuyorum. Bana **"O benim ağabeyimdi, çok dik gitti."** dedi. Ben dik gitmedim, ne yaptıysam korkarak yaptım; bu topraklar için yaptım. Doğruda inat ettik, ısrar ettik. Şu anda Türkiye doğruya geliyor. Hasan'ın da eski çizgide kalmasını isterdim. Çünkü Hasan bizim için iki açıdan değerliydi. Bir tanesi, İttihat Terraki'nin üç paşasından Cemal Paşa'nın torunuydu. İkincisi ise, Doğan Avcıoğlu'nun asistanıydı. Tayyip'le geldiği noktaya baktıkça ben Hasan Cemal'e üzülüyorum. Ne olur bundan sonra? "Ben de değiştim" dedi. Bundan sonra ne söyleyecek? Ne yapacak? Aydın Doğan'ın yarın kimi atacağı bilinmiyor! Bakın dünya öyle kötü bir dünya oldu ki, Amerika bugün nasıl bir acz içindeyse, Türkiye'nin **"büyük yazarları"** da acz içinde. Bir gün sarı zarfı alırlar.

Şimdi kişileri manyetik kartlar temsil ediyor. Ve manyetik kartların işine son veriliyor artık.

- Evet, onu biliyorum. **Deniz Arman** yapmış bunu. Herkese yapıyormuş Star'da çalışırken. Manyetik kartları değiştiriyormuş. Ne kadar üzücü. Deniz'in annesi de babası da bizim çok yakın bir dostumuzdu. Türkiye'de bir gazeteci morgu var. Bir de gazeteci mezarlığı. Gazeteci morgu **Yeni Şafak.** Gazeteci mezarlığı ise **Cumhuriyet gazetesi.** Şimdi bir de bunlara benzer üçüncü bir yer çıkıyor olabilir. Deneyimli insanları çok ucuz çalıştırabilirler. Bundan daha doğal olan ne olabilir? Hasan Cemal'e dönersek; önce şunu söyleyeyim, biz Doğan Avcıoğlu'yla politikada hiç anlaşamadık. İngiltere'de Sovyetoloji etütleri yapıp döndüğümde 1970 Haziran'ıydı. Buluştuk. Sonradan karısı olan Günseli de hatırlıyor. Çok samimiydi, ama ben "yanlış yapıyorsun Doğan, iktidarı alırsan tutamazsın" dedim.

Kitaplarınızda kadim dostlarınızı hep andığınız görülür. Ama bu dostlarınızdan birini, neredeyse her kitabın önsözünde buluruz: Gülçin Çaylıgil. Nasıl biridir Gülçin Çaylıgil? Nasıl yaşar?

- **Gülçin Çaylıgil**, çok saf birisi. Kızgınlıkları, tepkileri hep öyle. 50'li yılların eksistansiyalist kızlarından biri. Geçenlerde İstanbul'a **Gülçin**'in erkek kardeşi **Muhlis**'in ameliyatı için gitmiştim. Muhlis'in evliliğini söylersem, Gülçin'in çevresini anlatmış olurum. Ben de tanıdım; Muhlis'in ilk eşi Mevhibe, Moda'nın en güzel kızıymış. Tanıdığımda da hâlâ güzel bir hanımdı. Mevhibe üç defa evlenmiş. Biri Muhlis, biri **Öztürk Serengil**, diğeri **İlhan Selçuk.** Bu bir çevre. Gülçin'in kız kardeşinin kocası **Adnan Benk**. Gülçin'in kocası **Şadan** ise, müzikologtu. Başka bir iş yapmazdı. Doğan Avcıoğlu, Şadan için çok güzel şeyler söylerdi. Doğan Avcıoğlu, 12 Mart'ta kaçtığında Gülçin'in evinde saklanırdı. Bir aydın çevresiydi bu. Kızgınlıkları çok serttir Gülçin'in. Şimdi bana çok kızıyor. Ahmet Altan'ı eleştirdiğim için. Çok az eleştirdim. Gülçin'den korkumdan az eleştirdim. Zaten bu konuştuklarımızı yayımlanmadan önce mutlaka görecek. Gülçin'in kızgınlığını çekmek istemiyorum. Gülçin, çok doğallıkla **TİP**'li olan, ilerici bir insan. Zamanında **Mehmet Ali Aybar**'ın hukuk bürosunu yönetmiş. **Aybar-Boran** ayrıldığında, Gülçin de doğallıkla uzaklaşmış TİP'ten. Gülçin'in en hoş tarafı bir tek gün, o günlerde ben şunu yaptım, yazık oldu, dememiştir. Bir tek gün TİP'in aleyhine konuşmamıştır. İkinci TİP'le hiç ilgilenmedi. Doğallıkla girdi, doğallıkla ilgilenmedi. Girdiğinde bütün gücünü verdi. Ondan ötesinde herkesi savundu. Sol ikiye ayrıldığında da "ben herkesi savunurum" diyen oydu. Yaşam onun için budur. Şu anda İstanbul Barosu'nun Stajyer Avukat Eğitim Merkezinin baş hocası. Orada kendisine yöneltilen eleştirel bir soru karşısında, "Abdullah Öcalan'ı savunmanın doğal bir avukatlık görevi olduğunu" söylemiş. O tür bir yanı var. Türkiye'nin en ünlü avukatı, beş kuruş parası yok. Bir ara Cumhuriyet gazetesinin hukuk müşaviri oldu. Ama gazetedeki ayrılmaya kızdı ve Hasan Cemal tarafını tuttu. Bana göre yanlış yaptı. Ama ben hiç onu tartışmam. Tuttuğu için istifa etti. Bir avukat Cumhuriyet gazetesinin hukuk müşaviri olduğunda, yanına başka avukat yaklaştırmazken, Gülçin iki genç avukatı, kendisine eşit düzeyde ortak yaptı. Biri **Öznur Gündoğdu,** diğeri **Fikret İlkiz.** Gülçin budur, birisini sevdiği zaman çok över. Bir gün bana geldi, Fikret İlkiz'i öve öve bitiremedi. Bekledim, o sustuğunda, **"Bizim yetiştirmemizdir, İşçi Partili'dir ve Sosyalist İktidar'dandır"** dedim. Fikret, çok yetenekli bir avukattır. Şu anda Cumhuriyet gazetesinin sorumlu yazıişleri müdürüdür. Gülçin, Gebze'yi bir tek gün ihmal etmedi. Her görüşme gününde geldi. Yalnızca benim için gelmiyordu. Herkes için geliyordu. Oraya gelmek bir ayindi, onun için. Çağdaş Hukukçular, gitmeme kararı aldığında, bu kararı yanlış buldu. "Avukatın birinci görevi müvekkiline gitmektir" dedi. Ölüm oruçlarına gelirdi, bütün tutuklu erkeklere tek tek "ne kadar yakışıklısın" derdi, hepsi için ağlardı. Bir tek gün onlara olumsuz bir şey söylemedi.

Kitaplarınızı yalnızca hukuki anlamda mı değerlendirir? Tartıştığınız olur mu?

- Çok tartıştığımız olur. Kitaplarımda tam yetkilidir. Söylediklerimin bir kısmını atar. Ama çok az olmuştur. Bir de mahkemelere çıkar, çok açık olarak DGM'lerde söyler, **"Yalçın Küçük'ün avukatı olmak çok zordur."** der. Çünkü kafam hukuka çalışır, ama usul bilmem.

Yaşar Kaya, sizi "Yalçın Küçük Kürtlerin içindeki Kemalist ajan" diye suçlamıştı..

- Ben Kürt yükselişine omuz verdim. Ama sıradan Kürtler beni çok sevdiler. Ben de onları çok sevdim. Kürt örgütlerinin yöneticileri beni hiç sevmediler. Bağımlı ilişkiye girmediğiniz takdirde sizi sevmezler. Feodaliteden Kürt örgütlerine yansımıştır; onlara bağımlı olmadığın müddetçe, para almadığın müddetçe, çıkar sağlamadığın müddetçe sana güvenmezler. Çok paradoksal. Tekellerde de böyledir. Kekeme olmadan konuşmacı yapmazlar. Güvenmez, ancak kekeme sana bağlı olur. Bunu şunun için söylüyorum; ben Paris'te de çok sıkıntı çektim. Kimseye söylemedim. Ancak bir ilkem vardı: Kürtlerden kuruş almamak! Bu nedenle Kürtler arasında yalnızdım. Ama o da benim özgürlüğümü veriyordu. Kürtlere, Aziz Nesin'in yanında söyledim. Nedir bu özeleştiri dedikleri? Sovyetleri kemiren de özeleştiri dedikleri şeydi. İnsanları teker teker kişiliksizleştirdi. Kendilerine saygılarını ellerinden aldı. Aynını Kürtlerde de gördük. Dolayısıyla ben onların içinde bağımsızdım. Öyle olduğun müddetçe seni bir defa kendilerinden saymazlar; başkalarını sayarlar. Babıali'den gelip Kürtlerden dünya kadar para alanların adlarını söylemeyeceğim. Asıl önemlisi, özellikle '94 -95 yıllarından itibaren hem Kürt halkına yeni bir kişilik verme konusunda duraklamaya girdiler, hem de öyle bir noktaya gelindi ki, Kürtler alacaklarını almışlardı. Yeni açılımlar da yapamıyorlardı. Ayrıca Türk gericileri bundan yararlanıyordu. O yüzden biz, 95'ten itibaren bu meseleyi çözülmüş olarak gördük, "Barışçıl bir sonuca" ulaştırmak istedik. Birileri çıkıyor, Türk generalleri barış imzalayacak, diyordu. Biz böyle bir şey göremiyorduk. Biz, Türkiye düzeninin bu savaştan memnun olduğunu, söylüyorduk. Bu dar anlamda savaş rantı değildi. Türkiye'nin bazı yeni yönelimleri vardı. Bu yeni yönelimlerinin içinde de, Kuzey Irak Türk Ordusu'nun bir manevra alanı olmuştu. Ordu buna dayanarak, kendisini modernize edebiliyordu, gücü artıyordu. Bu nedenle biz bir çözüm lehinde kaldık. Bu Kürt örgütlerinin, Kürt kariyeristlerinin, Kürt şovenistlerinin işine gelmiyordu. Bize çok ağır laflar söylüyorlardı.

Yaşar Kaya'nın size yönelttiği "Kemalist ajan" suçlamasının benzerini, yıllarca Türk solu birbirine yaptı. Nedir Kemalizm'den bu alınıp verilemeyen?

-**Türkiye Üzerine Tezler**'in ikinci cildinde TKP'nin Kemalist olduğunu yazdığımda yer yerinden oynadı. Bu düşünülemezdi. Zannederim üçüncü ciltte **Mahir Çayan**'ın Kemalist olduğunu söylediğimde, **Dev Yol**'cular bana çok ağır hücum ettiler. Daha sonra da Kemalist Kürtler olduğunu söyledim. Aslında **Yaşar Kaya** bir Kemalist Kürt'tür, uzun müddet. Yaşar, öğrenciliğinde Kürt hareketine katılmış, ondan sonra otuz yıl kadar, unutmuştu. Sonradan böyle bir şey yaptı. Ama benim Yaşar'a hiçbir kızgınlığım yok. İmralı süreci başlayınca Yaşar Kaya, **Ahmet Zeki Okçuoğlu, Serhat Bucak** gibi bir yığın Kürt büyüğü, "Öcalan böyle konuşmaz, bunu Yalçın Küçük böyle konuşturuyor" dedi. Hatta Okçuoğlu yeni yayınladığı kitabında birçok komplo teorisine yer veriyor. **"Öcalan'ı, Şam Büyükelçisi bacanağıyla birlikte Yalçın Küçük getirip İmralı'ya koydu"** diyor. Ben Avrupa'daki "önemli" Türk ve Kürtlerin hepsinin ülkeye dönmesini savundum yıllardır. Avrupa'da iş yoktur, dedim ve döndüm. Yaşar Kaya'yı bırakıyorum, **Kemal Burkay** dönmelidir. Dönmez artık. Keşke dönseler. Yaşar Kaya, İmralı sürecini ilk önce kabul etmedi. Sonra kabul etti. Bu da kendisiyle tutarlı bir tutumdur. Çünkü İmralı süreci onun bütün kariyerini bitiriyordu. O yüzden Yaşar'a hain, dediler. Ben hain olduğuna inanmıyorum. Yaşar, heyecanlı. Yüce Gök'ten dilerim, hiç kimse sürgün olmamalı! Nazım için de bunu diledik. Yaşar kızgın, herkese kızıyor. Bizim gibi insanlar için bunlar söylenir. Söylenmesi hoşuma gitmiyor; söylenmese daha iyi olur diyorum, çok da önemsemiyorum. Biz bağımsız bir politika istedik, Kürtlerin kişilik kazanmasını istedik. Kazanıyorlardı, şimdi kaybediyorlar. Ona da çok üzülüyoruz.

Kişiliklerini İmralı süreciyle mi kaybetmeye başladılar?

- Hayır, hayır. Daha önce kaybetmeye başladılar. Bu bizi çok üzüyor. Ama Türkiye'yi yönetenler de, Kürtlerin de, Türklerin de kişilikli olmasını istemiyorlardı. Kürtleri, tekrar şeyhlerin, ağaların boyunduruğu altına sokmak istiyorlar. Yoksa Kürt meselesinde Kürtlerin isteklerinin hepsi oldu. Ve bugün cezaevlerinde yatan Kürtlerin çoğu masumdur. Kürtlerin en halk olan, en iyi niyetli, en saf, en suçsuz insanlarıdır. Ben bunlara yemin edebilirim. Bunlar suçsuzdur. Bunlar bizim topraklarımızın en saf insanlarıdır. Bunlar için her yerde teknik anlamda yemin edebilirim. Bunlar hak ettiklerinden çok daha fazla ceza alıyorlar. Bunlar arasında üniversite okuyan yoktur; hepsi pazarcıdır, inşaat işçisidir, can insanlardır. Çoğu konuşmasını bilmez. Bunlardan ne suç gelir? Çoğu nasıl hapiste olduğunu bilmiyor, çoğu mahkemeye çıkmamış. Bir gün bu Kürtler bizi çok sevdiklerini söylerlerse, bizim içindir. Çünkü biz onları çok sevdik. Biz Kürtlerle birliği temsil ettik. Ben Kürtler için acı çektim. Acıyı teknik anlamda söylüyorum. Şeyh Sait'in İngiliz ajanı olmadığını ortaya çıkaran da bizdik. Ama onlardan da Kemal Paşa'ya, bayrağa saygı bekledik. Eleştirin Kemal Paşa'yı, ama hakaret etmeyin. Bunları söyleyen adamı iki taraf da sevmez. Bizim de sevgi beklediğimiz yok. Çok şükür ki seviyor iki taraf da. Biz de bir mucize yaratıyoruz ve iki tarafın da sevgisini kazanıyoruz. Birlik buradan gider.

Sabetayistler üzerine yapmış olduğunuz çalışmalar, Yahudi lobisi için söyledikleriniz size dönük bir tehlike oluşturuyor mu? Tehdit alıyor musunuz?

- Benim bir yanım çok korkak. Ama korkmama rağmen yapıyorum bunları. 27 Mayıs öncesinden geliyorum. Bacak kadar bir çocuktum, tahkikat komisyonları beni arıyordu. Kaçtım, dağlara çıktım. Türkiye'yi terk etmek istedim. 12 Mart'ta pasaport getirdiler. 12 Eylül'de Hasan Cemal **"Baba, hapse atacaklar, çık bu memleketten"** dedi, çıkmadım. Ama üniversite profesörüyken çıktım. Çünkü öldüreceklerdi. Avrupa'da buldular adresimi. Tehdit gönderdiler. (Çok garip bir ülkedir Türkiye, paradoksal, romaneks bir ülkedir. MİT müsteşarı Sönmez Köksal, Fikir Kulübü'nde benim yönetimimdeydi.) Büyük bir ihtimalle Çatlılardı, tehdit gönderenler. MİT'e haber verdim. Köksal'a "Bana bir şey olursa sen sorumlusun." dedim. Bundan birkaç ay sonra Susurluk olayı oldu. Ben '93'te Süleyman Demirel Cumhurbaşkanı, Çiller Başbakan, Manukyan vergi rekortmeni olduğu için gittim, ama bir de gitmesem öldürüleceğimi biliyorum. Ne yaptığımı çok iyi biliyorum. Az önce bir telefona tanık oldunuz. Arayan başbakan çocuğuydu. Ve bana **"Yalçın Beyefendiciğim bu memlekette 35 yıldır üstü örtülmüş bir hassasiyeti yeniden canlandırdınız."** diyor. Bazı sabetayistler, "siz bunu ırk ve İslam boyutundan soyutladığınız için daha etkili oluyor" diyor. Ben bir teoriye ulaştırdım, isimbilimiyle. Olur mu, olmaz mı? Son söz budur: **Biz omzumuzda hep tabutumuzu taşıdık.**

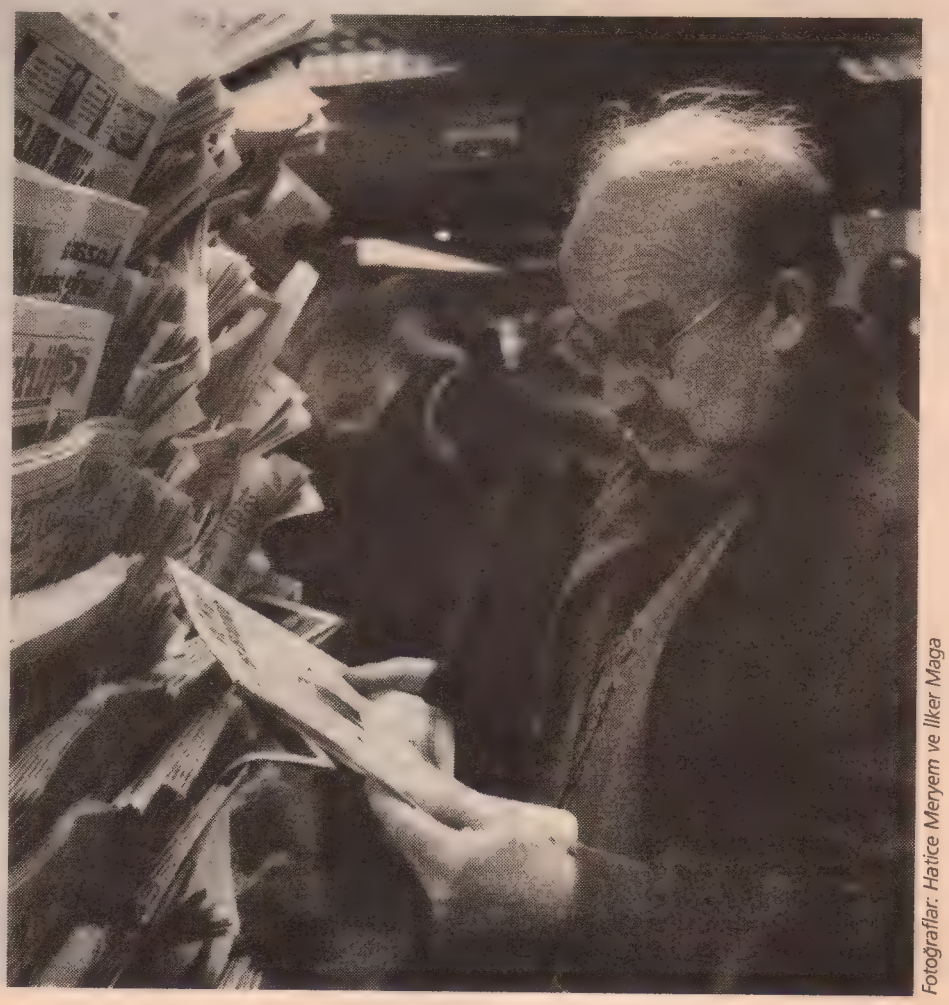

Fotoğraflar: Hatice Meryem ve İlker Maga

Gözümüzün önünde semiren ve etrafına dehşet saçan Taleban'ın yaptığı her şeyi adım adım izledik; ama ona masallardaki kötü kalpli deve baktığımız gözlerle baktık. Sanki tüm bunlar başka bir çağda ve başka bir gezegende olup bitiyordu; oysa çevremizde olan her şey aslında bizim başımıza da geliyordu. Bunu fark etmemiz için domino taşlarından birinin devrilmesi yetti. Zincirleme bir nefretin ucuna tutunuverdik. Devrilmek için sıramızın gelmesini bekliyoruz. Aynı aymazlıkla, aynı fikirsizlikle. Koca bir sürünün, hayatı, yediği ve bundan sonra yiyebileceği yeşil otlardan ibaret zanneden şuursuz bir koyunu gibi.

Savaş Korkusu Üzerine Kişisel Bir Sayıklama

MİNE SÖĞÜT

Annemle babam iyi kalpli birer solcuydular. Annem sosyal demokrat, babam komünistti. Sık sık politik tartışmalara girer, sonunda da mutlaka kavga ederlerdi. Babam silahlı mücadelenin kendince mantıklı savunmasını yapar, ûlvi gerekçelerini sıralar, annem ona şiddetle karşı çıkardı. Teoriler, doktrinler havada uçuşur, *"devrim kanlı mı olacak kansız mı"* bir türlü sonuca varılamazdı.

Babam benim, biraz büyüdüğümde ilerici gençlik örgütlerinin içinde aktif bir devrimci olacağımı, annem sol görüşlü bir partinin gençlik kollarında fink atacağımı zannediyordu. Üstelik ikisi de ben büyüdüğümde ülkede bekledikleri gibi bir devrim olacağını umuyordu. Ben büyüdüm; ülkede devrim mevrim olmadı; sadece ben çiçek çocuk oldum. İkisi de bu duruma çok şaşırdılar. *"Biz nerede hata yaptık da böyle apolitik bir çocuk yetiştirdik acaba"* diye düşünüp durdular.

Kapital'i okuma yaşım geldiğinde ben **Sartre**'le yatıp, **Camus**'yle kalkıyordum. **Boris Vian** adlı bir Tanrıya tapıyordum. Çocukluğumun büyücüleri **Behrengi**'yle **Nazım** hâlâ benim için bir numaraydılar, ama onları okurken annemle babamın beklediği gibi devrim düşleri kurmuyor, insanoğlunun evrensel varoluş acılarına pasif gözyaşları döküyordum. Ve şiddetten ölesiye korkuyordum. Tek kurtuluşun *"savaşmayıp sevişmek"* olduğundan adım gibi emindim (hâlâ da eminim).

Şiddetin ülkeyi esir aldığı yıllara, bir ilkokul öğrencisi olarak tanık oldum. **Çiftehavuzlar**'daki **İlhami Ahmet Örnekal** ilkokuluna giderken, yanımızdaki **Fenerbahçe Lisesi**'nde kovboyculuk oynayan abilerin birbirine attığı kurşunların altından eğilerek geçerdik. **Tatvan İlkokulu**'dan çıkıp otobüs durağına yürürken, camları kırık, duvarları kurşun delikleriyle süslü hayalet bir lisenin önünden ürkerek süzülürdük. Annemle babam radyonun ve televizyonun başında her haber saatinde iç çeker, her gazeteyi açışta gözyaşı dökerlerdi. Tüm basın, hava raporu verir gibi her gün üniversitelerden, liselerden, sokaklardan, meydanlardan ölü sayısı verirdi.

İşte bu yüzden küçüklüğüm devrim kelimesinden şüphe duyarak geçti. Devrim demek, ölüm demekti, savaş, kan, şiddet demekti. O okuduğum **Behrengi** kitaplarından, **Nazım** şiirlerinden insanın değerli bir şey olduğunu öğrenmiştim. Çevremde dönen hayat ise insan için, ama insana rağmen yöntemlerle sürdürülmeye çalışılıyordu. Dolayısıyla toplumsal kurtuluşa inancımı taa küçücükken kaybettim; çareyi bireysel kurtuluşa inanmakta buldum. Biraz daha büyüyünce bireyin de öyle kendi başına kolay kolay kurtulamayacağını gördüm, kötümser bir ruh haliyle kendimi dünya ve insanlık için üzülmeye verdim. Böyle böyle bu yaşa kadar geldim. Ve yeryüzünde başıma gelebilecek her türlü kötü şeye dayanabilmek için kendimi şartladım. Sadece tek şey diledim: O da yaşamım boyunca aktif bir savaşın içinde bulunmamaktı. Çevremdeki savaşlar n'olur benden uzak dursundu.

Kendimi bildim bileli şiddetten ödüm patlar. Daha hayatımda bir kez bile biriyle bağırıp çağırarak kavga etmedim. Çok sıkıştım mı ağlarım. Nefretten çok, üzüntü duyarım. Şiddet çağrıştırdığı için yüksek sesli müzik bile dinleyemem. Hard Rock'tı, teknoydu, yanlarına yaklaşamam. En sevdiğim müziğin sesi bile daima kısıktır. İçinde şiddet sahneleri olan filmlerde iki dakika bile duramam (Yalan; **Paramparça**'da durdum. Hem de sonuna kadar. Çok sarsıldım ama, o kadar güzeldi ki pişman değilim).

Şiddeti seven insanları da aklım almaz, bu denli yıpratıcı bir şeye nasıl dayanırlar? Sevgilileriyle, kocalarıyla kavga etmekten haz duyan arkadaşlarım var. Kavganın ilişkiyi canlı tutuğuna inanıyorlar. Bense her kavga sonrası tarifsiz bir utanç duyar, ettiğime edeceğime pişman olurum.

Son günlerde hortlayan terör ve savaş kelimeleri o yüzden midemi bulandırıyor. Üçüncü dünya savaşının zaten çoktan çıktığına ve yıllardır sinsi sinsi sürdüğüne inanan biri olarak, dünyanın yeni bir savaşa hazırlandığını değil, o süregelen savaşın sonunun yaklaştığını hissediyorum. Epeydir yaşadığım toprakların uzağında olan savaşın iğrenç kokulu rezil nefesi artık alenen yüzüme vuruyor. Sanırım ömrümü, savaşın o en korkunç yüzüyle karşılaşmadan tamamlayıp kaçamayacağım bu dünyadan. Biliyorum, bunca yıldır sığındığım "bireysel kurtuluş" masalı da beş para etmez bu durumda. Barış günlerinin lüksüdür bu tür şeyler.

Oysa savaş neşeli bir magazin gibi girip çörekleniyor hayatımıza. Üstelik artık eskisi kadar korku da vermiyor sanki insanoğluna. Son sıcak savaşı yaşayanların çoğu öldüler, tanıklarıysa o yıllarda çok küçüktüler. Savaş hep yakınımızda, ama yine de hep bizden ırak oldu. Güneydoğu'da ya da Kıbrıs'ta yaşananları bile uzaktan seyrettik. Hele az ötemizde, Balkanlar'ı kasıp kavuran savaş, sanki başka bir gezegendeydi. Kapılarımızı zorlayan mülteci göçünün gücü bile bizi savaşla gerçekten yüzleştirmeye yetmedi. Daha uzak ülkelerde olanlarla ilgili haberleri okumadan geçtik. İran'la Irak'ın yıllar süren savaşı bizi ürkütmedi. Onların başına gelen, bizim başımıza sanki gelemezdi. Amerika'nın Irak'ı bombalaması, ruhumuz için sadece bir savaş filmi gücündeydi. Çekirdek çıtlatarak öğrendik bu savaştan, en son model savaş füzelerinin müthiş gücünü. Gözümüzün önünde semiren ve etrafına dehşet saçan Taleban'ın yaptığı her şeyi adım adım izledik, ama ona da masallardaki kötü kalpli deve baktığımız gözlerle baktık. Sanki tüm bunlar başka bir çağda ve başka bir gezegende olup bitiyordu; oysa çevremizde olan her şey aslında bizim başımıza da geliyordu.

Bunu fark etmemiz için domino taşlarından birinin devrilmesi yetti. Zincirleme bir nefretin ucuna tutunuverdik. Devrilmek için sıramızın gelmesini bekliyoruz. Aynı aymazlıkla, aynı fikirsizlikle. Koca bir sürünün, hayatı yediği ve bundan sonra yiyebileceği yeşil otlardan ibaret zanneden şuursuz bir koyunu gibi.

Terör Eski Yunanca kökenli bir kelime. Treo fiilinden geliyor ve titremek anlamını taşıyor. Latince'ye Terreo olarak geçmiş, bu dilde de anlamı korkutmak, kaçırmak, caydırmak... Bu fiilden türeyen "Terör" ise (latince terror) yılgı, korku, cayma anlamını taşıyor. Korkmak ve caymak... Korkutmak ve caydırmak... Bir insanın karşısındakine istediğini yaptırmasının en kolay yolu. Artık terörle yüzleştik madem, etimolojik dayatmayı kabullenip korkup, kaçalım. Terörün ivmesiyle çıkmak üzere olan bu savaşın nelere mâl olabileceğini biraz düşünelim. Her politik gerilimde borsaya, dolar ve altın fiyatlarına çevrilen gözlerimizi biraz da içimize çevirelim.

Bizzat tanık olmadıksa bile binlerce yıldır insanların yaşadıkları savaşların genetik bilgisi bir ruhumuzun derinlerinde mutlaka olmalı. İnsanın insana başka hiçbir koşulda yapamayacağı, dehşetengiz şeyleri savaş koşullarında gözünü kırpmadan yaptığı hatırlanmalı ve savaştan ölümden korkulduğundan çok korkulmalı.

Şeytanın en büyük silahı varolmadığına insanı inandırmasıdır. Bugün savaş kapımıza dayandıysa, bunun tek nedeni yıllardır sanki çevremizde hiç savaş yokmuş gibi yaşayıp gidiyor olmamızdır. Keşke içimize bir zamanlar savaş korkusu girmiş olsaydı. Korkunun belki ecele faydası yok, ama savaşta üzülerek ölmekle, üzerek ölmek arasında çok büyük bir fark var. ■

eskiseyler@hotmail.com

Pop Öykü 2 Bu Gecenin Hatrına Giriver Koynuma..

Yazan&Çizen: HATİCE MERYEM

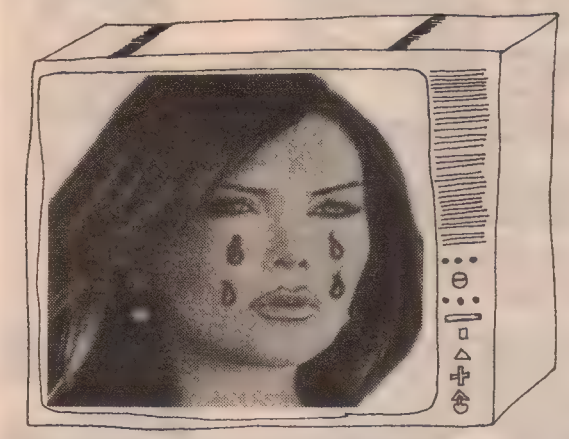

Seren Serengil, bir yıldır evli olduğu eşinden ayrıldığını anlatıyor, kederden ölecek gibi görünüyordu. "Dayak yediğim günler bile oldu, hep sustum, bir yıldır, tek bir gün bile eve ekmek getirmedi, ona ben baktım..."

Ekrandaki görüntü birdenbire değişiyor, Seren'in eski ve mutlu günlerinde çektirdiği ışıl ışıl ve çıplak fotoğraflar, şıkırdak şarkılar eşliğinde gösteriliyordu. Sanki bu Seren, daha birkaç saniye önce keder komasındaki Seren değildi. "Peki Seren, eşinin ailesiyle neden uyum sağlayamadın? diye soran spikere,

"Valla başlangıçta hoşuma gidiyordu.. Aile gezmeleri, çay çörek ikramları, gelin görümce sohbetleri falan.. Tıpkı televizyonda izlediğim yerli dizilerdeki gibiydi her şey... Ama başıma gelince sıkıldım doğrusu..." diye cevap verdi suratını ekşiterek.

İşte o vakit şaşkınlıktan küçük dilini yutuverdi Şükran. Ne yani, Seren ve Seren gibiler de, TV karşısına oturup Şükran ve Şükran gibilerin hayatlarını mı izliyorlardı?

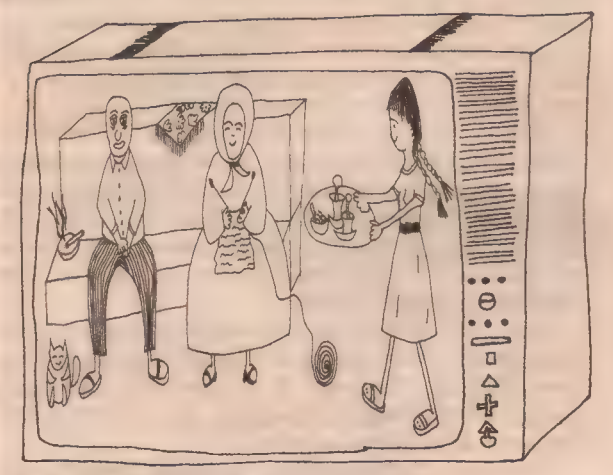

Şükran, akşam yemeğinden sonra, anne ve babasına elcağızıyla demlediği çayı götürdüğünde,

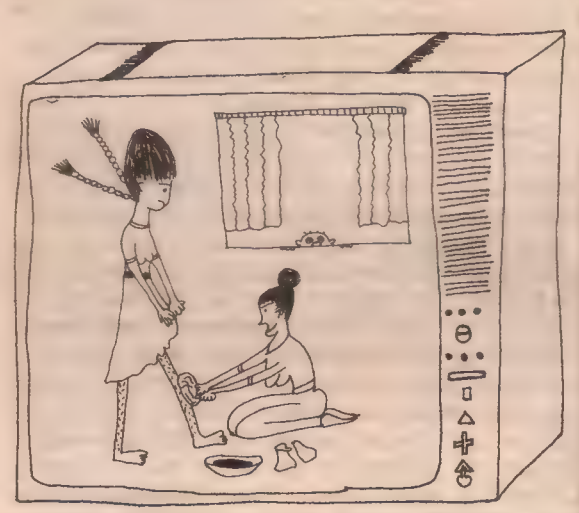

Şükran, komşu kızı Sevil'le ağda yaparken, patates soyarken, pirinç ayıklarken,

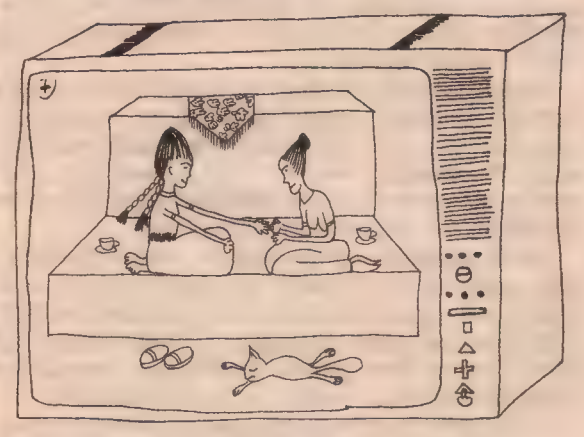

Komşu kızı Sevil, Şükran'ın hali pür melâlini avucundan okuyup, sevdiceği o cılız oğlandan haberler verdiğinde... Hepsini hepsini... Şükran'ın emektar çekyatından çok daha yumuşak olduğuna emin olduğu koltuğunda oturup izliyor muydu yani, Seren ve Seren gibiler...

Vay bee! dedi Şükran, bizim ev de basbayağı bir diziymiş! Birdenbire içi kıpraştı, bir sevinç topağı ferahlattı Şükran'ın kalbini. Kendi hayatının yıldızıydı işte o da ve Seren'in bu dizide işi yoktu. O sadece seyirciydi.

apartman haikuları-iki

XI

duvarların keyfini kir sürüyor
eşyaların keyfini toz
hangi bahsi pas geçelim onu tartışıyoruz

XII

askerlik gibi gelişiyor her şey
okul - iş - sevişmek..
her sabah ilk işimiz mıntıka temizliği

XIII

dertleri birbirlerine sürterek
ancak ateş çıkarabiliyoruz ömrümüzden
prospektüsümüz kayıp - haricen yaşıyoruz

XIV

biz çırpındıkça haberler'e yarıyor hayat
ormanın kokusu : ağaçların nefesi
çakıltaşı topluyoruz kumumuzu örtmek için

XV

kadınlar yatak odalarına
çok uzaklardan geliyor
holler mutfaklar salonlar dolanarak

XVI

suç evlerde çiçek açıyor
yataklarda yusuf'un asıl kuyusu
kırmızı bültenle aranıyor huzur

XVII

holde karşılaşıyoruz daha çok
şu bizim yalnızlıkla
birbirimizi sevmemezlikten geliyoruz

XVIII

elle duyulur - gözle ovulur bir şey
bu yalnızlık
kendi içinde hicret

XIX

arıtıyor şebeke suyunu bir deniz kızı
vakit marcel proust'un
astım krizi gibi geçiyor

XX

nanik yapıyor gri maviye
gökdelenler dil çıkarıyor gecekondulara
dallarını kökleri sanıyor bir ağaç

metin üstündağ

Spicer'a göre şair, ölü şairlerin ruhlarıyla ve doğaüstü güçlerle temas kuran bir medyum, kendi dışındaki kaynaklardan gelen gizli kodları taşıyan bir aracıydı. "Lorca'nın Ardından" başlığı altında topladığı şiirlerin, Federico Garcia Lorca tarafından dikte edildiğini ileri sürüyordu. "Batı Mars"tan gelen sinyalleri ilettiğini de söylüyordu. Ona göre Batı Mars, Borges'in Babil Kitaplığı'na benzeyen, şimdiye değin yazılmış bütün kitapları barındıran bir hazine, bir dünya belleğiydi.

Medyum Bir Şair: Jack Spicer

HALİL TURHANLI

Jack Spicer

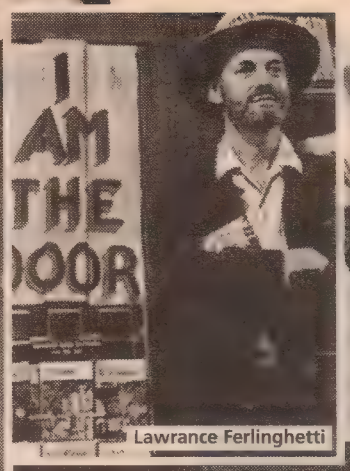

Lawrance Ferlinghetti

Allen Ginsberg

Robert Duncan

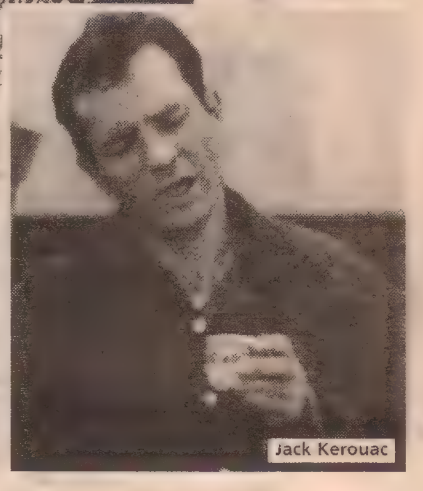
Jack Kerouac

San Francisco rönesansının başlatıcıları arasında yer alan ve 1950'lerin konformizmine kafa tutan bir avuç şairden biri olan **Jack Spicer**, çok özgün şiir anlayışıyla direnişçi postmodernizmin de önemli bir temsilcisiydi.

Adı beatler'le birlikte anılmakla beraber, pek çok konuda onlara karşı çıkıyor, **Ginsberg** ve **Kerouac** gibi beat ikonlarını şiir ve romanlarının ticari yayınevlerince yayımlanmasına izin verdikleri için eleştiriyor, onları sistemin bir parçası haline gelmekle suçluyordu. Ama, asıl itirazı beatler'in şiir anlayışınaydı.

Beatler için şiir, kişisel deneyimleri dile getirmenin bir aracıydı. Oysa Spicer, şairi, ruhların dikte ettiği mesajları açıklayan bir medyum ya da uzak gezegenlerden gönderilen sinyalleri ileten bir verici olarak görüyordu. Spicer'a göre şair, ölü şairlerin ruhlarıyla ve doğaüstü güçlerle temas kuran bir medyum, kendi dışındaki kaynaklardan gelen gizli kodları taşıyan bir aracıydı. **"Lorca'nın Ardından"** başlığı altında topladığı şiirlerin, Federico Garcia Lorca tarafından dikte edildiğini ileri sürüyordu.

"Batı Mars"tan gelen sinyalleri ilettiğini de söylüyordu. Ona göre Batı Mars, Borges'in **Babil Kitaplığı**'na benzeyen, şimdiye değin yazılmış bütün kitapları barındıran bir hazine, bir dünya belleğiydi.

Spicer'in yaklaşımı, **W. B. Yeats**'in **"medyum olarak şair"** ve **Jean Cocteau**'nun **"Orfeus"** oyununda işlediği **"mezardan gelen sese kulak veren şair"** anlayışlarına kuşkusuz yakındır. Ama, onu direnişçi postmodernizmin temsilcisi kılan, modern şair ile giriştiği hesaplaşmadır.

Baudelaire, ondokuzuncu yüzyıl sonunda, şairin kalabalıklar karşısındaki öznelliğini vurgulamıştı. Spicer, yirminci yüzyılın ortalarında, esin perileri olmayan, ama ruhlarla ve başka dünyalılarla iletişim kuran şairden söz ederken bir **"kimlik sonrası"** (post-identity) kuramcısı olarak karşımıza çıkıyor ve şairin öznelliğini kutsayan Baudelaire'in tam aksine, **"şair olarak özne"**nin ölümünü duyuruyordu. Aslında, bu ölüm duyurusuyla yapmak istediği şiirin söylemini ortadan kaldırmak, şiiri söylemsizleştirmekti; çünkü, ona göre şiirin gündelik hayatınkinden farklı bir dili yoktur. Şiir, gündelik hayatın dilinden asalakça beslenir. **Gündelik dili paralize eden bir parazittir şiir.**

Spicer, 1950'lerde Kaliforniya Üniversitesi'nde dersler vermeye başlamıştı; fakat, soğuk savaş yıllarının bir uygulaması olan sadakat yemini etme koşulunu yerine getirmeyince üniversiteden uzaklaştırıldı. Bir süre New York City'de yaşadıktan sonra San Francisco'ya dönerek Berkeley günlerinde tanıştığı **Robert Duncan** ile birlikte şiir atölyeleri açtı. **Büyülü Atölye** adı altında yürütülen bu **"deney ve egzersizler"**de genç şairler küfür yazmaya teşvik ediliyordu. Örneğin, Oz Büyücüsü yetişkinler için pornografik bir dille yazılıyor ve bohemyanın yatağı sayılan North Beach'teki barlarda dramatize ediliyordu.

Hırçın bir kişiliği vardı Spicer'ın. Kitaplarının **City Light Books** gibi alternatif kitabevlerinde dahi satılmasına karşıydı. City Lights'ın sahibi ve San Francisco rönesansının bir diğer ünlü adı **Lawrence Ferlinghetti**, bir defasında onun kitaplarında birini vitrine koymuştu. Bunu duyan Spicer derhal kitabevine gelmiş, orada bulduğu bütün kitaplarını toplayıp yakmıştı (Onun hırçınlığına bir başka örnek: Sevgilisi **Russell Fitzgerald** tarafından terk edildiğinde büyük bir öfkeye kapılmış, manifesto ve tehdit karışımı **'Tanrı Hakkında Asılsız On beş Teklif'**i kaleme alarak Fitzgerald'ın apartman dairesinin kapısına çivilemişti).

1950'lerin konformist Amerika'sında, cadı avcılarının komünistlerin ve eşcinsellerin peşine düştükleri McCarthy yıllarında (eş)cinsel kimliğini yüreklilikle savunmuş olan Jack Spicer'ın şiirini eşcinsel özgürlük hareketine ve (homo)erotik geleneğe değinmeksizin değerlendirmek mümkün değildir.

Spicer, 1951 yılında Los Angeles'ta kurulan ve ABD'de modern eşcinsel özgürlük hareketini başlatan örgüt sayılan Mattachine Cemiyeti'nin çalışmalarına katılmıştı. Adını, ortaçağda yüzlerine maske takarak kendilerini gizleyen müzisyenlerden alan örgütün kurucularının çoğunluğu marksistti. İnsanın heteroseksizmin normlarına aldırmaksızın dilediğini sevme hakkını sosyalist dünya görüşünün temelinde savunuyorlardı.

Mattachine Cemiyeti, Stonewall direnişinin ardından örgütlü mücadelenin önemini vurgulayan bir kampanya yürüttü; fakat, 1970'lerin radikal militanlığına ayak uyduramayınca gücünü ve önemini yitirdi. Spicer'ın Mattachine Cemiyeti ile, örgütün eşcinsel özgürlük mücadelesine ivme kazandırdığı dönemde temas kurması, örgütün faaliyetlerine katılması onu cinsel kimliğini savunmada ne denli kararlı olduğunu gösterir.

Şiire Freudcu bir temelde yaklaşan Harold Bloom, **"Etkinin Tedirginliği"** başlıklı incelemesinde genç ve yaşlı kuşak şairler arasında bir tür ödipal çatışma bulunduğunu, genç şairlerin eskilerin şiirine karşı çıkarken gerçekte babanın yasasını çiğnediklerini, bu yasayı çiğneyerek eski şiiri aştıklarını ileri sürer. Bloom'a göre, babayı katletme arzusu genç şairde babanın (ustanın) şiirini aşan bir şiir yazma amacına dönüşür.

James T. Stevens, Bloom'un psikoanalitik modelinin kökleri Walt Whitman'a dayanan Amerikan homoerotik şiir geleneği açısından geçerli olmadığını ileri sürüyor. Stevens'a göre, Whitman'ı izleyen Hart Crane, Allen Ginsberg gibi şairler babayı öldürmek, onun yasasını çiğnemek bir yana, onu kucaklamış, onun mirasını bütünüyle sahiplenmişlerdir.

Peki, Jack Spicer'ın bu homoerotik gelenekle ilişkisi, bu gelenek içindeki yeri nedir? Spicer bu geleneğin kısmen içindedir. Whitman ile, Ginsberg'in kurduğuna benzer bir baba-oğul (usta-çırak) ilişkisi kurmamıştır. Whitman ile hısımlığı sınırlıdır.

Whitman, **"erkeklerarası yoldaşça sevgi"**yi demokrasi idealinin odağına yerleştiriyor, insanların homoerotik bağlarla birbirlerine bağlandıkları, birbirlerini kucaklayıp kolladıkları bir Amerika düşlüyordu. Ginsberg bu ütopyayı bütün dünyayı kapsayacak bir düş olarak yeniden tanımlamıştır.

Burada, Ginsberg'in düşünü çağrıştıran bir başka evrensel kardeşlik projesi akla geliyor: Homintern. Amerikan şiirin aykırı isimlerinden **Harold Norse** (diğer adıyla, **Piç Melek**), komüntern'den esinlendiği bu projesinde eşcinseller arasında küresel bir yardımlaşma ve dayanışma ağı oluşturulmasını öneriyordu.

Spicer, aksakallı eşcinsel bilgenin, Walt Whitman'ın oğlu olmak yerine, ölü şairler derneğinin kuryesi ya da yalvaçsı sesi olmayı seçmiştir. Onun, Ginsberg ve Norse'ünkilere benzeyen, kapsayıcı, evrensel ütopyası da yoktur. Dar çevrenin guru'su, kültü olmayı evrensel bir kardeşlik projesinin mimarı olmaya tercih etmiştir.

1950'lerde, Spicer'ın şiir atölyelerine katılan bir grup genç şair onun çevresinde kümelenmiş, sımsıkı kenetlenmişti. Alman geç romantizminin ünlü adı **Stefan George**'un etrafındaki gençlerin oluşturduğu **"George Çevresi"**ni (Georgekreis'ı) örnek alan ve Spicer'ı bir kült olarak benimseyen bu topluluk, heteroseksist toplumda bir çatlak açıyor, bu toplumun ortasında özgür bir ada inşa ediyordu.

Halil Turhanlı'nın Çevirisiyle Jack Spicer'den Şiirler...

Üç Marksist Deneme

Eşcinsellik ve Marksizm

Bunun kuralları olmamalı, ama olacaksa eşzamanlı olmalı.
Eşcinsellik özünde yalnızlıktır. Yalnız olmamızı istemeyen kapitalist patronlara karşı mücadeledir.
Yalnız olduğumuzda tehlikeliyiz.
Doyumsuzluğumuz Amerika'yı yerle bir edebilir.
Aşkımız eğer istersek evreni harabeye çevirebilir.
Aşkımızın gerçek bir devrim olarak çiçeklenmesine izin verirsek yatak teklifleri yağar üstümüze.

Kara Kehribarlar ve Marksizm

Kara kehribarlar politikadan nefret ediyorlar.
Bunalım ve savaş dahi tanımayan
tombul kedi toplumunda büyüdü onlar.
Ölüm cezasına da karşılar.
Daha aldırışsız olamazlar. Kurdelalar bağlı sustalı bıçaklar taşıyorlar. Bu ülkeyi yönetenin bir IBM makinesine bağlı bir başka IBM makinesi olduğunu biliyorlar. Alüminyum kaplamasına karşı bıçaklarını kullanmayı hiç düşünmüyorlar.
Partimizce derhal Gençliğe ve Faşizme Karşı Birlik kurulmalı. Onlar bizim konuklarımız. Onlar cahil.

Kara Kehribarlar ve Eşcinsellik

Bir zamanlar eşcinselliğin altın şafağında
yeni toplum formülü sunan bir filozof vardı:
"herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacı kadar"
Yeni Ahit'de de var bu formül
incir ağacı meselesinde - başka yerde de
tartışmayı sürdürmek yararsız.

Berkeley Rönesansı'na Dipnot

Neyi yitirdim ben? Ne zaman başlayacağım
Yüksek sesli, budalaca bir şarkıyı söylemeye
Yüreği korkuyla şiire sıçratan
Tedirgin kuşlar gibi?

Şarkıcıydım bir zamanlar. O şarkıyı söyledim.
Binlerce şaşkın kuş görmüştüm
Şiire kabuk kırıyorlardı
Yürekten kopmuş

Neyi yitirdim ben? Ormanda yaşardık eskiden
Alakargalar gibi çıplak, daima içten
Kızarmış çörek yer, böcek avlardık
Öten dillerimizle, bazen melekler de.

Şarkıcıydım bir zamanlar, uzaktaki ağaçlarda
Yankılandırırdık ormanı kutsal sesleriyle
Tanrıların, ayıların, kuğuların ve sodominin
Sadece bir kuş duyardı sesimizi.

Neyi yitirdim ben? Ağaçlar kuşlarla doluydu.
Orada oturup kekremsi şarabımızı içtik
galonluk şişelerde. Haykırarak, şarkı söyleyerek
Avcılar gelene dek

Şarkıcıydım bir zamanlar, kuş cehaletinde
Zaman, elinde silah, "Kes!" dedi,
"Başka bir orman bul kendine. Masumlara öğret."
Tanrı bir başkasını yakaladı ve üçüncüsü
Güzel sözde örselendi.

Neyi yitirdim ben? Geceleyin öten dilim
tüylerinden soyunmuş, yılların yatıştırıcılığında.

Aynanın içinden şarkı söylüyor bana,
bir çobanaldatan gibi
Uyku tutmuyor beni.
"Şarkıcıydım bir zamanlar" diyor şarkısında
"Tutsak düşmüş her dilin bir zamanlar
özgür olduğunda
söylediği ve yine söylemek isteyeceği şarkıyı söylerdim
Ama, bilmediğim şarkıyı söyleyemem."

Neyi yitirdim ben? Kes sesini hayalet şarkıcı.
Ben daha yeni bir şarkıyı söylüyorum,
hiçbir hayaletkuşun söylemediği

Dilim demirin kenarında keskinleşti.
Kanaryalar ağaçlara ihtiyaç duymazlar.
Kafesleri vardır onların.

Kâğıt Gemi

SUNAY AKIN

Teröristin Kimliğini Açıklıyoruz!..

Uzaydan gelecekler, tüm kentelere saldıracaklardı. Ama korkulacak bir şey yoktu, Amerika bizi kurtaracaktı!.. Hem de; Amerika'nın kurtuluş günü olan 4 Temmuz, sömürgeci uzaylılardan da kurtulduğumuz gün olacaktı!..

Amerikan sinemasının pazarladığı filmlerle uzaylıları **"terörist"** olarak algılamaya başladık. Doğal kaynaklarımızı sömürmek için geleceklerdi, ama görecekleri de vardı!..

O da ne?.. İki uçak New York'taki Dünya Ticaret Merkezi'nin iki gökdelenini bir pastanın üstündeki mumlara çeviriyor. İki mum!.. Amerika evinde Pearl Harbor'dan sonra ikinci kez vuruluyor. Öyleyse 11 Eylül bir doğum günü; Amerika'nın halkının ve dünyanın desteğini alıp, savaş ilan edişinin doğum günü!.. Kore, Vietnam, Irak... Hiçbirinde de, kendi halkının desteğini tam olarak arkasına alamamıştı, Amerika. Üstelik insanları, demokrasi dersleri veriyordu sömürdüğü ülkelere. Yaptığıyla söylediği uymuyordu birbirine. Nihayet sıyrıldı insan hakları savunuculuğundan ve gerçek kimliğine, insan haklamacılığına geri döndü!.. Oh be, dünya varmış!..

O artık, kovboy kıyafeti içinde kol geziyor tüm dünyada. Kimi mi vuracak?.. Hoşuna gitmeyen, gıcık olduğu herkese ateş edebilir. Çünkü, ilk kez **"düşman"**ın adı verilmeden bir savaş ilan edilmiş ve neredeyse tüm dünya bu savaşı onaylamıştı.

Yeryüzünde bir terörist geziniyor. Bundan kimsenin şüphesi yok. ABD vatandaşı olan en zengin üç kişinin servet toplamının, 48 ülkenin gelirinden fazla olduğu dünyada bir terörist geziniyor!..

Dünya ülkelerinin tüm gelirinin yüzde 58'ini Amerika'nın aldığı ve mafyanın elindeki tüm karaparanın yüzde 70'inin Amerika'ya aktığı dünyada bir terörist geziniyor!..

Teröristin eşgali mi?.. Verelim efendim: Her yıl açlıktan 40 milyon insan ölürken, Amerika'da kozmetiğe 32.8 milyar dolar harcama yapılıyor. Birleşmiş Milletler, açlık sorununu çözmek için gerekli paranın 13 milyar dolar olduğunu açıklıyor. Yani, terörist, hedef gösterilen üçüncü dünya ülkelerinin vatandaşları gibi makyajsız gezmiyor!..

Amerika'nın bombalama sinyalleri verdiği, sizler Öküz'ün bu sayısını okurken belki de saldırdığı Afganistan'dan bir şair dizelerine kulak verelim:

Önce Kristof Kolomb buldu Amerika'yı,
Sonra biz.
Umutlar azaldı, günden güne, mutluluklar
Ve ekmeğimiz.

Bir çocuk ağlarsa dağ başında
Gözyaşında Amerika akar.
Vurdularsa birini, kanı şorladıysa
Bilin ki o kurşunlarda Amerika var.

Kişi kişiye köle tutulduysa, asıldıysa
Darağaçlarında Amerika var.
Ama biz yine de direneceğiz
Sonuncumuza kadar.

11 Eylül gününden sonra, dolar tüm dünyada düşerken, Türkiye'de çıkışını sürdürdü. Bu büyümeyi nasıl açıklayacağız?..

Yanıt basit: On sapığın, on insana silah zoruyla oral seks yaptırdığı düşünün. Adamcağızlar ne yapsın, beyinlerine tabanca dayanmış!

Ama birden, tabancaların boş olduğu anlaşılmış. Bunu gören dokuz kurban yalamayı kesmiş ve sapıkların cinsel organları da doğal olarak küçülmeye başlamış.

Ne var ki, biri yalamayı hâlâ sürdürüyormuş. Çünkü o gerçek yalamacıymış. Bir başka tabirle öz yalamacı!..

Yıllardır bu ülkede "Milliyetçi-Muhafazakar" politikalarla Amerika yalamacılığı yapılıyor. Tutucu, bağnaz anlayış yalamacılığı birden kesmeyecek, elbette işini sürdürecekti, ne bekliyordunuz yani!?

Bu arada, yukarıda okuduğunuz teröristin kimliğini açıklayan şiir bir Afgan şairin kaleminden çıkmamıştır...

O şiir **"Cahit Külebi"** imzasını taşımaktadır.

USA'nın memuru Usame bin Laden mi?

Ne olacak, öküz altında buzağı!..

100 Soruda Hayatın Anlamı - VIII

REWHAT

ÇOCUĞA KÜFRETMEYİ KES, AŞAĞILIK ADAM!
NE DİYON LAN SEN, KALTAK KARI?
HEM KOKUYO LAN BU ÇOCUK, YIKAMIYO MUSUN SEN BUNU?
BU ÇOCUK SENDEN DAHA TEMİZ, HER GÜN YIKIYORUM ONU TAMAM MI!
BULAŞIKLARI YIKADIĞIN GİBİ YIKIYORSAN??
NE VARMIŞ BULAŞIKLARDA YA!!
LAN SUS KONUŞTURMA BENİ!!
KONUŞURSAN N'OLUR BE!!
EBENİNA MI OLUR!!
SEN NE ŞEREFSİZ ADAMMIŞSIN YA, İKİ DAKKA HUZUR BIRAKMADIN!
BAK, BAK, DİLLERE BAK!
SANA SADECE İKİ LAF SÖYLİYCEM. DİKKATLİ DİNLE İKİ LAF. OROSPU ÇOCUĞU. TAMAM MI?
LAAAA ANNN!
RUKEN, YANINA YATİİM Mİ?
TAMAM SÖZ, OSURMAM!!
YAAAT... YATAĞA OSURMAK YOK AMA!

KRAS!
DING DONG
KAPI ÇALINIYO, KALKIP Bİ BAKSANA.
NEE!
GECENİN BU VAKTİ, BU YAĞMURDA KİM Kİ?
REWHAT!!!
YANINIZDA YATABİLİR MİYİM?
BU ÇOCUK HALA KOKUYO HANIM, YIKANMIYO MU BU?
KAPA O LANET ÇENENİ!

Kitap geliyor, pek yakındaaa..!!

rewhat@hotmail.com

GazlıBeZ

ALTAY ÖKTEM

altayoktem@yahoo.com

Siz bana bakmayın. Kendi kutsal ıvır zıvırlarınıza sahip çıkın. Kimine göre kitap kutsaldır, sahne kutsaldır, aşk kutsaldır, kimine göre BMW kutsaldır, dolar kutsaldır, kredi kartı kutsaldır. Kimine göre başörtüsü kutsaldır, cami kutsaldır...

Yazmak Bir Boşalma Biçimiyse, Ben İçinize Boşalıyorum

Kuzey ülkelerinin birinde, karakışın ortasında, entelektüel bir vatandaş evinde ölü bulunmuş. Soğuktan donmuş. Evde ne kadar tahta eşya, sandalye, masa, kağıt, kumaş, ne varsa yakmış, ama duvardan duvara uzanan kitaplığındaki kitaplardan birine bile dokunmamış. Yakılacak şeyler bitince de, dondurucu soğukta, kitaplığın karşısındaki koltuğa gömülmüş, ölümünü beklemiş.

Kitabın önemini vurgulayan bu tür söylentileri birçoğumuz duymuşuzdur.

Bu anlayış bilgiye, içinde bilginin yer aldığı, ya da kurgusal olan metine değil, düpedüz nesneye bağımlılıktır. Kitap uğruna ölümü göze almak ise kelimenin en hafif anlamıyla salaklıktır. Soğuktan ölmemek için kitap yakmakla odun yakmak arasındaki tek fark; önceliğin odunda olmasıdır, o kadar.

Biz farkında olmasak da, içimize işleyen değer yargıları tarafından bir yerlere sürükleniyoruz ve bu sürüklenme halini de delice savunuyoruz. Hiçbir nesnel karşılığı olmayan **"kutsallık"** kavramı da bunlardan biri. Tevrat'tan, İncil'den, Kuran'dan başlayan, nasıl olduysa tüm kitaplara yayılan bir sis perdesi bu. Oysa hepsi de matbaada dizilen, basılan, ciltlenen, parayla alınıp satılan nesneler. Okumayı severim de, kitap uğruna niye öleyim? Param olursa tekrar alırım. Alamazsam da alamam, ne var bunda? Ödünç alırım, çalarım... Ölecek halim yok.

Evliliğin tartışıldığı bir televizyon programına göz atma gafletinde bulunduğum bir gece, hayretler içinde kalakalmıştım. Çoğunluk hararetle evliliği savunuyor, bir-iki kişi de evliliğin pek sağlıklı bir kurum olmadığını söylemeye çalışıyordu, dilleri döndüğünce. Bu karşı saftakiler her seferinde **"evet, evlilik kutsaldır, ama..."** diye başlıyorlardı söze. Karşı olsan bile, kutsal olduğunu kabul etmek zorundasın yani.

Kitap kutsal, evlilik kutsal, vergilendirilmiş kazanç kutsal... Biri çıkıp da kutsallığın ne olduğunu açıklayamıyor ama. İlle de uğruna ölünecek kutsal bir şeyler bulmak zorundayız, ama uğruna yaşanılacak şeyleri ıskalasak da olur!

Bu satırları yazacak kıvama gelmeden önce, ben de zaman zaman kutsal şeylerden söz ederdim. Amatör tiyatroyla uğraştığım yıllarda durmadan **"sahne kutsaldır"**, der dururdum mesela. Yaptığım işi ne kadar ciddiye aldığımı gösteriyordu bu söz. Asıl sorunun, her şeyi fazlasıyla ciddiye almak olduğunu bilmiyordum o yıllarda. Bu fazla ciddiyet hali; **Dans Eden Eşek** adlı oyunun ortasında, eşeklerin aslında dans edemeyeceğini, bu oyunun bir kandırmaca olduğunu çocuklara açıklamamla altüst oldu. Giyinip süslenmiş, kuaförde saçını yaptırmış birtakım protokol eşleri de en ön sıralara kurulmuştu ve arkadaki çocukların çoğunun boyu yetişmiyordu oyunu izlemeye. Sahneden indim, kaymakamın karısından bir yanak aldım ve sahnenin kutsal falan olmadığını anladım o anda. Gerçi o günden sonra sahneye çıkamadım ama, uzun yıllar sokak tiyatrosu yaptım. Ne yani, sokak kutsaldır mı diyeceğim şimdi?

Fotoğrafla ilgilendiğim dönemlerde de fotoğraf makinesini kutsal bir şey gibi taşırdım yanımda. Açtığım son sergi yine benzer bir final sahnesiyle noktalandı. Küçük kentlerin kaderi bu; ille de kurdele kesmeye kalkan bir protokol tortusu oluşur kapıda. Sonra da bizim **Grup Artı Sonsuzluk**'un elemanlarıyla protokolü gezdirir, her fotoğrafın önünde birkaç dakika dururduk. Onlar da **"bu fotoğrafı nerde çektiniz"**, **"ay ne şeker inek"** gibi sanatsal yorumlar yapar, stüdyoda çekilmiş fotoğraflara bile **"ay ne güzel yer, kimin evi burası"** gibi yaklaşımlarda bulunurlardı.

Açtığım son sergiyle, fotoğrafın da kutsal falan olmadığını anladım. Kurdele kesme merasiminden sonra, grubun diğer elemanları protokolü gezdirirken, ben de oraya kadar zar zor getirdiğim bir eşeği salona sokup teker teker fotoğrafları nerde, hangi ışıkta falan çektiğimi açıkladım.

Bu da son sergim oldu. Bakalım son yazımı ne zaman yazacağım? Son kitabım ne zaman yayınlanacak?

Siz bana bakmayın. Kendi kutsal ıvır zıvırlarınıza sahip çıkın. Kimine göre kitap kutsaldır, sahne kutsaldır, aşk kutsaldır, kimine göre BMW kutsaldır, dolar kutsaldır, kredi kartı kutsaldır. Kimine göre başörtüsü kutsaldır, cami kutsaldır... Önemli olan bu oyun bozulmasın. Aman bozulmasın.

Ama bir tek şeyden emin olun; öyle soğuktan falan donmaya kalkarsanız kitaplığınıza bir göz atın. Eğer benim bir kitabım varsa orada, hiç çekinmeden önce onu yakın. Siz donmaktan kurtulun yeter, ben aynı kitabı bulur veririm size. Olmadı, sizin için bir kitap daha yazarım. Ne var bunda?

Unutmayın, yazmak bir boşalma biçimiyse, ben içinize boşalıyorum. O kutsal canlarınız cehenneme!

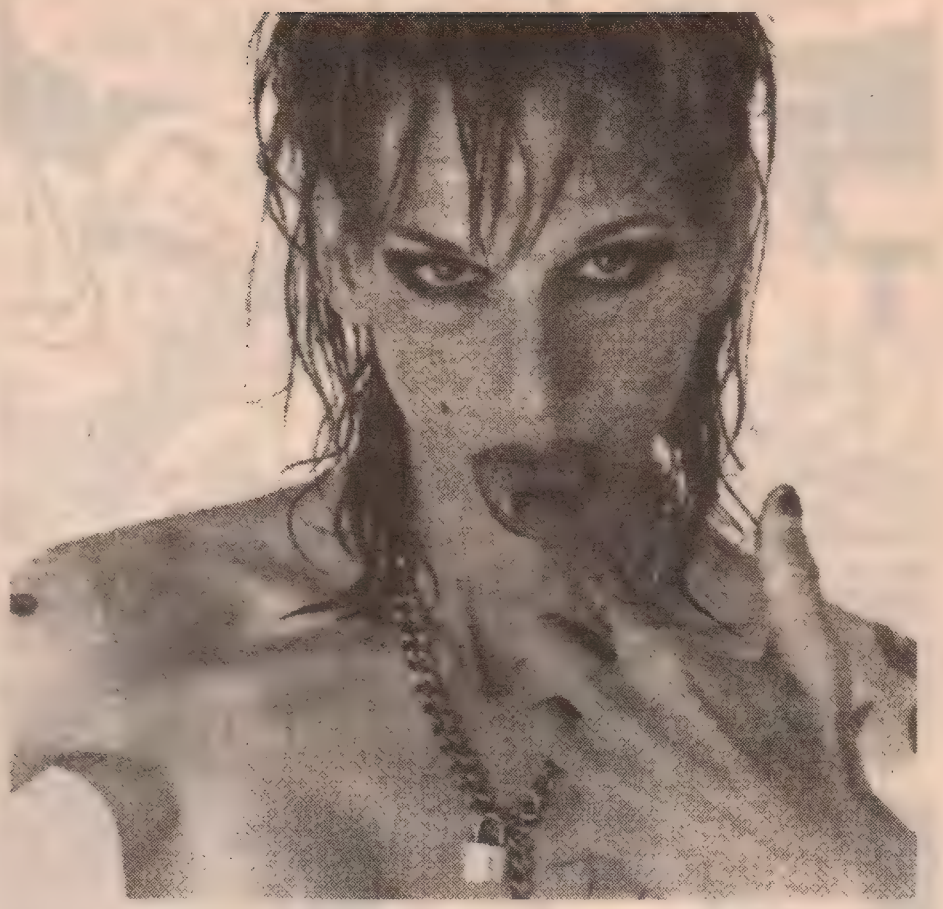

Giderken Diş Fırçanı da Götür Yanında

Björk'ten niye bu kadar etkilendiğimi bilmiyorum. Aslında bilmek de istemiyorum. Her şeyden önce güzel değil. Şarkılarını da sevmem. Oyunculuğu da beni sarsmadı. Ama kendimi onunla aynı evde yaşıyormuş gibi hissediyorum kimi zaman. İşgal evi gibi bir yer değil; ama bir yanıyla da benziyor işgal evine. Ruhu işgal edilmiş insanların yaşadığı eve ne ad verilir? Henüz resmi bir açıklama yapılmadı bu konuda.

Dağınık ve kirli köşelerden oluşan, kitapların, kasetlerin ortalığı kasıp kavurduğu, alkole ve mümkün olduğunca sert bir dumana bulanmış bir ev mesela. Ona sevdiğim albümleri dinletirdim. Objektif'i çalardım üst üste. **İhanet Cinayet**'i dinlerken bir kadeh **Güzel Marmara** doldururdum kadehe. Vecdi, "Ruhsuz Köpekler Kalın Post Giyerler" derken Björk ne düşünürdü acaba? Beğenir miydi? Sormazdım bile.

Zamanı geldiğinde Björk de diğer kadınlar gibi çekip giderdi. Çünkü her kadının kendine özgü **"gitme zamanı"** vardır. Bazı kadınların gitme saati, hatta gitme dakikası vardır. Onlar daha hassas kadınlardır.

Björk gittiğinde uzun süre giremezdim banyoya. Çünkü diş fırçasını mutlaka unutmuş olurdu. Porselen kapta, yan yana duran iki diş fırçası... Onun dişlerindeki sarı tortuların izini taşıyan, ruhunda onun ağız florasını, yani ona ait bir sürü bakteriyi barındıran o diş fırçası, benim diş fırçama bir ucunu dayar, dururdu öylece... Diş fırçasının ruhu olur mu diye düşünmezdim bile. Onunkinin olur.

Bir insan terk edilince fazladan bir diş fırçası kalır hayatında. Hayatına giren her şey çıkar gider, diş fırçası çıkmaz. Çıkmak bilmez bir türlü. Sahnedeki acemi oyuncunun elleri gibidir diş fırçası. Ne yapacağını, nereye koyacağını şaşırır insan. Rolünü çok güzel yapar, sesiyle, bedeniyle harikalar yaratır belki, ama elleri fazlalıktır işte. Cebine soksa olmaz, yana sallandırsa olmaz, kollarını kavuştursa hiç olmaz... Atsan atılmaz! Banyoya nasıl girersin o diş fırçası oradayken. Kaldırıp başka bir odaya, diyelim çekmecenin içine koysan, bir daha o çekmeceyi nasıl çekersin? Dahası, nasıl girersin o odaya...

En iyisi hiç dokunmamak. O zaman da biten bir ilişkinin bitmeden önceki halini simgeler diş fırçaları. Aynı kabın içinde, yan yana, temas halinde...

Björk de diğer bütün kadınlar gibi gider zamanı geldiğinde. Gitsin. Ama diş fırçasını da götürsün giderken.

Björk'ü falan değil, diş fırçasını unutmak için mi kendime bir bardak Güzel Marmara ikram ediyorum şimdi? Kendime bir bardak Güzel Marmara ikram ediyorum yıllardır; bunu hep yapıyorum. Yaşanacak şeyler yıllar önce tükendi. Kimbilir kaçıncı kez aynı şeyleri tekrar tekrar yaşıyorum. Björk de böyle mi yaşıyor? Bilmiyorum. Ama **Sid Vicious** zamanı kovalayan bir derviş gibi çabuk tuttu elini. Sevgilisini karnından bıçaklamayı, hapishaneye girmeyi, tımarhanede yatmayı, hücredeki ampulü kırıp bileklerini kesmeyi, birilerine tecavüz etmeyi, sıkı bir gitarist olmayı, adına verilen bir partide çırılçıplak ve sırtından bıçaklanmış bir ölüye dönüşmeyi sığdırdı 21 yıla. Zamanı kovalayan bir derviştı ve 21. yaşında zamanı sollayıp gitti.

Bizim ağırlığı altında ezildiğimiz, adım atamadığımız, ruhumuza bir sürü diş fırçası görüntüsünü tıka basa doldurduğumuz zamanla, onun zamanı aynıydı aslında. Onun için üzüldüysek, kendimiz için yanıldığımız anlamına geliyordu bu; pek anlamadık.

Ne yani! Bu kez ben Björk'ü terk etsem, o solgun evde tek başına bıraksam ve kapıyı çekip gitsem... Ya da o gitse, ama diş fırçasını değil de, ucunda komik bir miki farenin sallandığı kolyesini unutsa, ruhundaki kumları üstüme silkelese... Ya da kırmızı değil, beyaz şarap ikram etsem bu gece kendime... Birdenbire değişmiş mi olur her şey?

Çekip gitmeden önce çırılçıplak soyunsa ve aynanın karşısına geçip ruhundaki jilet izlerini saysa bir kadın; diş fırçası yeni bir anlam mı kazanır?

Kazanmaz. Çünkü herkesin diş fırçası kendine aittir. Kolyesi de.

Bize kalan porselen kabın içindeki bir diş fırçası görüntüsüdür sadece. Ya da bir kolyenin takılmadan önceki hali...

Çare yok; durduğumuz ya da düştüğümüz yerden başlayacağız tekrar kanamaya. Çünkü yıldızlar kayarken tutmayı unuttuğumuz bir dilek vardır mutlaka.

Mutlaka vardır.

www.altayoktem.com

Türkiye'nin en sıkı rock kültürü mecmuası Delikasap tayfasına ben de kan ve sokak kokulu bir şiirimle katıldım. www.delikasap.com.'u tıklayın, gerisi gelir...

Hürriyet gazetesindeki köşesi, "Ayşe'nin Gözlüğü" ve gazetenin hafta sonu eklerinde yer alan söyleşileriyle "farklı" bir gazeteci portresi çiziyor Ayşe Arman. Okurla ilişkileri, yazılarının içeriği ve söyleşi biçimiyle kimilerinin kızdığı, kimilerinin sevdiği bir realite Arman. Söyleşi yaptığı kişileri, "günah çıkartanlar" olarak tanımlıyor, bu durumda kendisi de papaz oluyor tabii ki. Arman'ın, "Ayşe'nin Gözlüğü" köşesi, aslında başlagıçta Hıncal Uluç'a "rakip" olarak düşünülmüş, ama Arman'ın isteği kabul etmemesi üzerine bugünkü halini almış. İşte, "sarı saçlarıyla güzel resim veren" Arman'ın sorularımıza verdiği yanıtlar.

Sormayı Sevdiğim İçin Gazeteciyim

FERZENDE KAYA

Ayşe Arman'ın medya içindeki konumu, mevcutlarından farklı, bu ortada. Ama bunun adını koymak zor. Siz kendi konumunuz üzerine hiç düşündünüz mü? Kendinizi nerede görüyorsunuz?

- Ben de röportaj yapıyorum ama kimseye böyle zor sorular sormuyorum! Ne acayip soru bu. "Hayır kendi konumum üzerine hiç düşünmedim" desem salak olacağım. Elimi çeneme dayayıp, "Elbette, kendi konumum üzerine çok düşündüm" desem kendini bir şey sanıyor gibi algılanacağım. Ben insanlara böyle sorular sormam hiç. Çünkü cevaplar soyut gelir, bir boka yaramaz. Ama sizi kırmayayım; işimi yaparken, nerede duruyorum, konumum nedir, elalem beni nasıl algılıyor diye hiç düşünmüyorum. Sadece işimi yapıyorum. Ve elimden geldiğince iyi yapmaya çalışıyorum. Çok zeki olduğum söylenemez ama çalışkanım. Keyif aldığım bir işi yaptığım için de şanslıyım.

O zaman sizin sorduğunuz sorular gibi sorulara geçelim. Meslek serüveninizden söz edelim biraz...

- Adanalı'yım. 18 yaşında gazeteci olmak için kapağı İstanbul'a attım. Yaşasın! Ben Basın Yayın Yüksek Okulu'nu kazanmıştım! Gazeteci olacaktım! Ama ne yazık ki, birkaç ay sonra şöyle diyordum: Tanrım neydi günahım, bana neden engel olmadın, hangi akla hizmet böyle boktan bir okula kaydoldum! Belki şimdi daha iyidir, o dönemler felaketti. Okulun beni kesmeyeceğini anladım. 1. sınıftan itibaren çalışmaya başladım. Her yere, her şeye saldırdım. İstanbullu olmamak bir avantaj aslında, varolmak için daha fazla gayret sarfediyorsunuz. Üniversite 1'de stajer yamağı olarak **Nokta Dergisi**'nde çalışıyordum. Üniversiteyi bitirmedim tabii. Ama kim takar? Türkçesi, 13 senedir bu işi yapıyorum.

Bulunduğunuz noktaya nasıl vardınız? Kimseden bir destek gördünüz mü?

- Kimin ne düşündüğü beni bağlamıyor ama hiçbir şey küt diye olmadı, tepsilerde sunulmadı. **Nokta, Aktüel, Tempo, Hürriyet,** derken bugünlere geldik. Birlikte çalıştığım bazı insanları taa Nokta'dan beri tanıyorum. Gelişim Yayınları sıkı bir yerdir, şu basında önemli yerlerde olan pek çok insan oradan çıkmıştır. Benim şansım, gazeteciliğe küçük başlamam ve kendimi geliştirmeme sebep olan insanları erken tanımam. Birçoğuyla halen beraber çalışıyorum.

Gazeteci Ayşe Arman (Ayşe'nin gözlüğü-söyleşi tarzı) fikri nasıl doğdu? Meslekiçi imaj yapıcıların desteğiyle varılan bir nokta mı bu, değilse nedir?

- Aslında Hıncal Uluç gibi yazmam istendi. Parçalı. Ama ben beceremedim. Kafama göre takıldım. İçimdem geldiği gibi yazdım. Ve bugünkü yazılar çıktı ortaya. Yani bana kimse şunu yaz, bunu yaz demedi. Olmuyor böyle. Birileri sizi olduramıyor. Gazetecilikte imaj yapıcılar yok, birtakım insanlar sadece size fikir verebilir. Eeee? Sonra? Siz de iş yoksa, onlar ne yapsın. Bir şekilde benim yazdıklarımı okuyanlar oldu. Yoksa gözümün yaşına bakarlar mıydı zanediyorsunuz? Gözlük meselesine gelince, gazete askılı bir elbiseyle fotoğraf çektirmemi tercih ederdi sanırım, bana da gözlük fikri nedense daha yaratıcı, daha fırlama geldi. Şimdi değiştir diye tutturanlar var. Neden? Niye oraya, olduğumdan daha iyi görünen bir fotoğraf koyayım ki? Pek çok insan en şahane halini koyuyor logo fotoğrafı olarak. Adamı ya da kadını görüyorsun. "Bu muymuş!" diyorsun. Oysa Kızılmaske fotoğrafımda ben olduğumdan daha çirkin, daha şişman ve ve daha yaşlı duruyorum. İyi işte. Gerçeğini gören, "Ee sen de hiç fena değilmişsin!" diyor. Mutlu oluyorum.

Söyleşilerinizde hem güncel boyut var, hem de ayrıntılar. Bir söyleşiye gitmeden önce neler yapıyorsunuz?

- Eskiden ben zannederdim ki, **"polis röportajları"** iyidir. Demek istiyorum ki, karşındaki tedirgin olacak, sen onun açıklarını yakalamak için sorular soracaksın, aradan çıkacaksın filan. Gazetecisin ya, buna hakkın var. Kendimiz için bir şey istiyorsak namerdiz, her şey kamuoyunu aydınlatmak için! Gün geldi sıkıldım bundan. Hatta ayıp geldi. Artık, **"papaz röportajları"**nı tercih ediyorum. Her zaman beceremiyorum. Ama benim için önemli olan, karşımdakini tedirgin etmek değil, tamamen yatıştırmak, onu, kendisine kazık atmayacağıma inandırmak ve bana bir tür günah çıkarmasını sağlamak. Tüm bunlar aslında bir hazırlık gerektiriyor. Öyle beş saat Allah verdiyse konuşmuyoruz. Gitmeden sorular çıkarıyorum. Ama önce bir arşiv taraması yapıyorum. Soruları hazırlarken bile heyecanlanıyorum. Çok çok seviyorum röportaj yapmayı, birilerine sorular sormayı. Ben gazeteci olduğum için soru sormuyorum, soru sormayı sevdiğim için gazetecilik yapıyorum.

Söyleşilere giderken ne gibi kaygılar taşıyorsunuz? Veya çok okunsun diye yaptığınız bir şeyler oluyor mu?

- Bu söyleşiler edebiyat eseri değil. 18 satırlık cümleleri bir gazetede kim neden okusun ki? Dolayısıyla anlaşılır hale getirmeye özen gösteriyorum. Tamam, milletin merak edeceği şeyleri de soruyorum ama daha çok kendi merakımı tatmin ediyorum. Ben her röportajdan bir şey öğreniyorum. Kafamdaki bitmez tükenmez soruları makinalı tüfek gibi soruyorum. Utanmıyorum, sansür uygulamıyorum, böyle salakça sorulmaz, aman şöyle ifade edeyim kendimi, demiyorum. Ben değilim ki oradaki özne, ben salak dursam kaç yazar?

Peki akıl danıştığınız, bilgisine, birikime saygı duyduğunuz kimse veya kimseler var mı?

- Olmaz mı? Çok. Bir kere pek çok kişiye, röportaja gitmeden, bilmemkim hakkında ne merak ediyorsun diye sorarım. Hiç kompleksim yoktur o konuda. Evde o sırada ütü yapmakta olan yardımcım Leman'ın fikrini alırım, **"Baksana Nefise Karatay'a gidiyorum, sence ne sorayım?"** derim. Hatta **Mehmet Ağar**'a giderken de danışmıştım ona. Kocama sorarım. **Neyyire**'ye **(Özkan)** sorarım, **Muhittin**'e sorarım, **Simten**'e sorarım. Bu saydığım insanlar benim en yakın arkadaşlarım. Güveniyorum onlara. Sadece yazılar ve röportajlarla ilgili değil, kafamın karıştığı her meselede onlara danışırım. Ama tabii sonuçta bildiğimi okurum.

Babıali'den İkitelli'ye geçişte yaşanan bir sürü değişikliğe ek olarak, yeni bir gazetecilik prototipi de oluştu. İletişim uzmanları bu durumu, "Haberin magazinleşme serüveni" olarak açıklıyorlar. "Gazeteci Ayşe Arman" bu gelişmenin neresinde duruyor?

- Ne bileyim. Siz beni nerede görmek istiyorsanız ben oradayım! Ben güncel haber yapmıyorum ki. Ben bir gazete ekine söyleşiler ve yazılar yazıyorum. GQ da magazin yapıyor, Time da yeri gelince magazin yapıyor. Bir kere magazin tanımı üzerinde anlaşmak gerekiyor. Şamdan ya da Gala mı magazin? İletişimcilerin ne düşündüğü de açıkçası beni çok ilgilendirmiyor ama Hürriyet Cumartesi ve Pazar'da iyi magazin yaptığımızı düşünüyorum.

Okur ile ilişkilerde de, sizin özel hayatınıza ilişkin aktarımlardan doğan özel bir durum var. Okur da buradan yola çıkarak, özel hayatına ilişkin aktarımlarda bulunabiliyor. Bu bir etkileşim mi yoksa benzeşme mi?

- Etkileşim ne demek? Benzeşme ne demek? Ben bilmiyorum ki bu kelimeleri. Beni okuyan insanlarla resmen bir ilişki var aramızda, interaktif bir ilişki! Ben paltomu çıkarıyorum, onlar da çıkarıyor. Kazağımı çıkarıyorum, onlar da çıkarıyor. İyi bir şey bu. Samimi bir şey. Duygusal olarak karşılıklı soyunuyoruz yani. Bir öykü anlat, bin öykü dinle! Böyle bir lüks var mı? Çok çok çok hoşuma gidiyor bu durum.

Tanımadığımız, kamuoyunun gözü önünde olmayan Ayşe Arman nasıl biri? Ayşecik mi, Ayşe hanım mı?

- Hayatta başıma gelebilecek en büyük felaketlerden biri, bir şekilde yazılarımı okumuş birinin beni tanıdıktan sonra, "Allah Allah sizi böyle hayal etmemiştim!" demesi. Ölürüm galiba. Yani o yazılardaki kadınım ben. Ne Ayşecik'im ne de Ayşe hanım, Ayşe Arman'ım ben...

Edebiyatla aranız nasıl? Kimleri, okuyor, beğeniyor, kimleri seviyorsunuz?

- Edebiyatla aramın iyi olmasını istiyorum. Ama neyin edebiyat olup neyin olmadığı da ayrı bir tartışma konusu! Haftada üç kitap yalayıp yuttuğumu söyleyemem. Şöyle her şeye ara verip, kitaplara gömülmeyi hayal ediyorum ama... **Paul Auster**'i çok severim, onun her şeyini okudum. Hatta gittim buldum onu New York'ta. **Nick Homby** hoşuma gidiyor. Şu sıralar gecikmeli olarak **İskenderiye Dörtlüsü**'nü okuyorum, ayıp tabii 32 yaşına kadar okumamış olmak ama olsun. **Kürk Mantolu Madonna**, beni en çok çarpmış Türk romanlarından biridir. Yurt dışına çıktığımda en sevdiğim şey, Barnes-Nobel gibi kitapevlerine gidip, dizlerimin üzerinde dolu dolu, adını bilmediğimiz yazarların kitaplarını toplamak. Sonra kocama yalvarmam gerekiyor tabii, ne olur bunların parasını öde diye...

Şiir yazıyorsunuzdur kesin. Bize bir dörtlüğünüzü okur musunuz?

- Maalesef şiir yazmıyorum. Ama isterseniz bir şarkı söyleyebilirim!

Kalsın o zaman...

- Peki, siz bilirsiniz...

Aşk hayatınızda nasıl bir insansınız? Çapkın mı, kıskanç mı, mütevazi mi?

- Çekilmez daha uygun bir sıfat. Ama ben ne bileyim aşk hayatında nasılım? Buna nasıl cevap verebilirim! İyi bir aşık olmayı hayal edebilirim o okadar...

Formunuzu nasıl koruyorsunuz? Herhangi bir rejim programınız var mı?

- Bu soru ciddi mi?

Değil...

- İyi o zaman...

Feridun Düzağaç
24 Ekim Çarşamba Saat: 18:00'de
Söyleşi - Dinleti
Tarık Zafer Tunaya Kültür Merk.

Long Play

Vedat Sakman
16 Ekim Salı Saat: 18:00'de
Söyleşi - Dinleti
Tarık Zafer Tunaya Kültür Merk.

DENİZ DURUKAN • dendur66@hotmail.com
SAYI:24
GÜVEN ERKİN ERKAL • kertenkele@hotmail.com

Bir Laz İmgesi: VİYA!

Zuğaşi Berepe'den tanıdığımız Kazım Koyuncu, ilk solo çalışması Viya'yı çıkardı. Çoğunluğu Lazca şarkılardan oluşan Viya'da rock, ikinci kez Lazca söylendi. İşte size bir Laz olan Koyuncu'yla, Karadenizli olan Durukan'ın muhabbetleri:

Lazcadan başlayalım sohbete. Kürtçe söyleyen bazı grupların dışında, kendi dilinde şarkı söyleyen, etnik müzik yapan nadir gruplardan biriydi Zuğaşi Berepe. Sonra siz solo albümünüz Viya'yı çıkardınız. Üstelik rock sounduyla. Uzun yıllardır bu konuda uygulanan politikalarla azınlıkların kendilerini kendi dilleriyle ifade etmesi sorun oldu. Ama şu anda bu aşılmış gibi görünüyor.

- Çok geniş bir alan sözünü edeceğimiz şey. Kürtlerin hayatın diğer alanlarındaki varlıklarıyla da öncelikli hareket etmeleri söz konusu. Bu da müziklerinin sürekli gündemde olmasını sağladı. Aslında bu hiç yeni bir şey değildi. Bandrollü albümler olmadan önce de Kürt müziği hem Kürtler tarafından, hem başka insanlar tarafından çokça dinleniyordu. Müzik piyasası iyice gelişmeye başladığında da Kürt müziği, hem Türk müziğiyle beslenen unsur oldu, hem kendisini sürekli yukarıya götüren aşama kat etti. Bu durumda hem kaliteli, hem de oldukça kalitesiz, arabesk şeylere denk düşecek müzik tarzlarına olumlu ya da olumsuz şekilde katkısı oldu. Bu süreç sadece Kürtlerin müziklerini ortaya çıkaran bir süreciyle ilgili bir şey değil, kendilerinin varlıklarıyla ilgili bir durumdu. Lazlar, Ermeniler ve diğer etnik gruplar için daha geç başlayan bir süreçti bu.. Lazların Türkiye dışında da kendi faaliyetlerinin sonuçlarını görmedik açıkçası. Xasan Helimişi diye büyük bir Laz ozanı var. Onun Laz kültürü ve müziği açısından ciddiye alınması gereken biri olduğunu düşünüyorum. Zaten bu solo çalışmamda ve daha önceki Zuğaşi Berepe'yle yaptığımız albümlerde Xasan Helimişi'nin şarkıları da yer almıştı. Yaşar Turna diye bir kemençeci var. O da çok önemli bir Laz müzisyeni. Yaşar Turna yasal bandrollü bir albümde Lazca şarkısı bulunan Türkiye'deki ilk insan. Lazların ilk ciddi ve bilinçli çıkışı Zuğaşi Berepe'yle olmuştur. Aslında müzik faaliyetine başlarken bu tür amaçlarım yoktu, halen de yok. Siyasi bir insanım ama, yaptığım müziğin siyasal çıkışlar sağlaması için özel çaba sarf edecek biri değilim. Zuğaşi Berepe döneminde genel olarak böyle bir şeyden bahsetmek mümkün. Biz Laz'ların kendilerine gelmesinde psikolojik etken olduk, bir anlamda kompleksin kırılmasına yardımcı olduk. Aslında amacımız müzik yapmaktı ve bu konuda hiç ödün vermedik. Zuğaşi Berepe'nın devrimci bir duruşu vardı. Bitiş sebeplerinden biri de devrimci duruşun bir şekilde devam etmesiydi.

Lazca şarkı söyleyerek, müziğinizle bir kültürü ortaya çıkarmaya başladınız. Peki bunun arkasından bir şeyler gelecek midir. Ya da sizin yazılı kültürünüz ne durumda?

- İskender Staşi, yanılmıyorsam 1920'lerde, ilk Laz yazılı metni olan bir dergi çıkardı. Türkçe'si "Kızıl Yıldız". Kaç sayı çıktı bilmiyorum. O hem Laz, hem de komünistti. Daha sonra resmi olmayan, fanzin ayarında küçük küçük metinler çıktı. İlk ciddi çıkış 1993'te Zuğaşi Berepe'nın arkasından çıkan Ogni dergisidir. Geçtiğimiz yıl, Lazca - Türkçe sözlük çıktı. Yine bazı arkadaşlar Lazca kitap yazıyor, Lazların tarihleriyle ilgili birçok kitap çıktı, kaç tane var bilmiyorum. Yine yurt dışında yaşayan, Laz olmayan, hatta Türk olmayan Alman, Fransız, Çın, Japon halklarına mensup bilimadamlarının yayınladıkları dokümanlar olduğunu biliyoruz. Biz başladığımız dönemler çok ufak şeyler vardı, zamanla bunlar ortaya çıkmaya başladı. Bizden sonra Lazca müzik yapmaya niyetlenen insanlar ortaya çıktı. Bunlar küçük küçük denemelerdi, albüm yapmadılar ama en azından Lazca söylediler. Birol Topaloğlu belki bizden daha önce vardı ama, Lazca müzik yaptığı bizden çok sonra ortaya çıktı. Zuğaşi Berepe'nin çok ciddi etkisi olduğunu düşünüyorum.

Peki şarkıların Lazların hoşuna gitti mi?

- Sanırım Türkçe müzik yapsam çok daha mutlu olurlardı. Hatta popüler, saçma sapan bir şeyler yapsaydım, belki çoşkuyla karşılarlardı. Şimdi ise "A, iyi, bizim Hopalı sanatçımız" diyorlar. Lazlar enteresandır.

Belki popüler olacağını düşünüyorlardır...

- Lazlık çok coşku yaratan bir şeydir. Ama her zaman değil. Gurbetteysen lahana ve mısır ekmeği yemen korkunç bir Laz etkinliğidir. Tulum dinlemek de Lazlar için keyifli olabilir. Dediğim gibi popüler şeylere daha fazla ilgi duyuyorlar.

Karadeniz yeşili bol olan, doğasının güzelliğiyle ünlü bir bölge. Dik yamaçları, keskin virajları ve o güzelliklerin de vahşi tarafları var. Karadeniz insanı yaşadığı yere benziyor mu?

-Lazlar benziyor. Benim köyümde deli sayısı çoktur. Bu deliliği tırnak içinde kullanıyorum. Üst düzeyde bir delirme oranının olduğunu biliyorum. Aslında araştırılması gereken bir durum. Doğanın bunda çok ciddi etkileri olduğunu düşünüyorum. On yedi yaşına kadar orada yaşadım. Doğanın üzerimdeki etkisini gördüm. Çok ani değişen hava şartları, bazen insanı deliye çeviren lacivertle yeşilin egemenliği, bazen suların deliye çeviren sesleri, toprağın kaymaları... Bunlar insanların psikolojisini çok derinden etkileyen unsurlar. Coşku, şüphesiz olmak zorunda. Benim yaşadığım köye komşu olan bir başka köyde heyelan olmuştu. Yaklaşık 7-8 km dağla denizin arasındaki vadinin boşluğunu dolduran bir heyelandı. 11 kişi ölmüştü. Ama eğer orada on bin kişi yaşasaydı, on bin kişi de ölürdü. Çünkü dağ kopmuştu. Sonra aradan iki sene geçti, kopan, çamurla dolan yerlerde en az 2-3 metre boyunda ağaçlar çıktı. Köyümde eskisi kadar çok insan yaşamıyor. Birkaç sene sonra gittiğimde, dağ köye inmişti. Yani köyün bir kısmı dağ olmuştu. Çocukluğumda apaçık olan alanlar ormana, dağa çevrilmişti. Böyle doğal ortamlarda insanların duygularında da gelgitler olması kaçınılmazdır. Bunun yarattığı davranış biçimleri, algılama biçimleri diğer insanlara çok ters gelebiliyor. Lazların olduğu bölgede bir Türk'ün Lazları anlayabileceğini sanmıyorum. Benim bile anlamamın mümkün olmadığı anlar çoktur. Bunlar abartılı gelebilir, ama doğa ister istemez davranış biçimiyle psikolojiyi oluşturuyor.

Yalnızca Lazlar için değil, Karadeniz'de yaşayan bütün insanlar için bu geçerli sanırım.

- Zaten ciddi bir doğal birlik var. Doğa her iki tarafa da aynı etkiyi gösteriyor. Giresun'a kadar böyle bir etki devam edebiliyor. Tarihsel, kültürsel miraslar eklenince birtakım ayrımlar çıkıyor. Lazların ayrımı, Kafkasya kökenli bir kültüre sahip olmaları ve şunun şurasında 500 yıllık bir Müslümanlaşma sürecinde olması. Trabzon ve civarında yaşayan Rumlar da Müslümanlaşan bir toplum. Ama etkileri farklı. Lazlar daha içine kapalı bir toplumdu. 20 sene öncesine kadar kapalıydı.

Doğanın, aşkın üzerinde de kuşkusuz etkisi olmuştur. Şarkılarınızda doğayı aşkla birleştirmişsiniz.

- Laz kültüründe aşka ve doğaya yakılan şarkılar var. Yapılan değil, dikkat edin yakılan şarkılar. Karadeniz türkülerinden Laz şarkılarını ayrıştıran noktalarından biridir bu. Mesela sığırlar için, inekler için yapılan şarkılar... Dinlediğinizde şarkıyı anlamıyorsanız, paramparça olmuş bir aşk öyküsü olduğunu sanırsınız. Halbuki "inekleri böyle getir, güzel ineğim" gibi sözleri vardır. Aşkla ilgili böyle şeyler var. Hani Türkçe şarkılarda bildiğimiz aşk sözleri vardır. Otantik Laz şarkılarının bunlara benzediğini sanmıyorum...

Mesela albümünüzdeki "Kız Sen Yaşamayasın" adlı şarkıda "kız sen yaşayamayasın/ yaşayıp ta gülmeyesin/ sen evlendiğinde/ ışık ve çiçek olmayasın/" diye nerdeyse sevdiğine beddua ediyor ozan.

- Kız sen yaşamayasın diyor zaten, başka bir eserde de bensiz yaşayasın diyor...

Orada da agresifliğini, hırçınlığını ya da Lazlığını gösteriyor...

- Ama hiç kimsenin, Lazlar da dahil sevdiğinin ölümünü isteyecek bilince sahip olmadığını düşünüyorum. O başka bir şey, imge diyelim... Laz imgesi.

Son arzun...

- Çocukken hayat nasıl bir şeydir diye merak ederdim. Avrupa'yı Amerika'yı görebilecek miyim diye merak ederdim. Şimdi hiçbir şeyi merak etmiyorum. Sadece korkuyorum. Tek arzum korkunun yok olması.

D.D

not: söyleşinin bir bölümü studyoimge.com (kontrol kulesi)

Üniversite Rock Kulüpleri

Üniversitelerimiz arasında ilk rock kulübü 1992 yılında İstanbul Üniversitesi'nde kuruldu. İlk dönemlerin başarılı etkinlikleri hala unutulmadı. Hemen ardından **İTÜ Rock Kulübü, Yıldız Üni. Rock Kulübü** ve **Adana Çukurova Üni. Müzik Kulübü** gibi kulüpler ard arda geldi. Yakın zamanda **Eskişehir Anadolu Üni. Rock Kulübü** ve **Marmara Üni. Rock kulübü** de kuruldu. İlk kulüplerin kurulduğu günlerde, yasal ve underground birçok yayın vardı. Günümüzde kulüplerin ne yazık ki etkinliklerini duyurabileceği fazla yayın organı yok. Organizatör/öğrenciler eldeki yayın organlarını da sağlıklı bir biçimde kullanmalı.

Sıkı bir laf vardır; "Tarihi iyi bilirsek geleceği iyi kurarız"... Tam 10 yıl önce "Körfez Krizi" patlamış "Gelecek Yok!" diye bağırıyorduk. O gri günlerin içinde Jethro Tull, Tankart ve Pungent Stench gibi isimler ülkemize gelmiş; birçok yerli topluluğun başarılı konserleri, tüm olanaksızlıklara karşın gerçekleşmişti. O zamanlar konser duyuruları "Şurada yayınlanır, burada yayınlanmaz" demeden tüm medyaya ulaştırılıyordu. Üniversite rock kulüplerinin tabandaki dinamiği harekete geçirmesi ve bunu yaygın bir biçimde duyurması, birçok rock dergisi ve radyo-tv programlarının oluşmasına da katkı sağladı. Ardından malum, 1993'te Metallica ve Guns & Roses İnönü Stadı'ndaydı... Ne yazık ki siyasi ve doğal afetler, geçen 10 yılın kötü bir finalle kapanmasını sağladı. 2000'lerin başındayız ve hiçbir şey eskisinden daha iyi değil. Üstelik bu kez Nato'nun 5. maddesinin işlerlik kazanmasıyla dünyanın en büyük "Dövüş Kulübü" kuruldu. "Dibe vurmanın acılı hazzı"nı bu ülkede çok yakından yaşıyoruz. İşte tam bu toz duman arasında 3 ayrı üniversite bugünlerde her şeye rağmen faaliyette.

6 Ekim Cumartesi günü, İstanbul Üniversitesi Rock Kulübü **Dark Tranquillitiy**'i death metal severlerin karşısına çıkarıyor. Saat 16.00'da Sold Out Konser Salonu'nda gerçekleşecek konserde iki yerli topluluk konuk oluyor. İzmirli **Affliction** ve İstanbul'lu **Dishearten**.

Yine 6 Ekim Cumartesi sabah saat 11.00'de, Boğaziçi Üniversitesi'nde **Battle Of The Bands Müzik Yarışması'**nın 3.üncüsü başlıyor... Sahne alacak olan isimler şöyle; **Aura, Daniska, Derin Mavi, Dorian, Evren Uysal Performans, Fairuz Derin Bulut, Haz** ve **IQ.** Derecelerin belirleyeceği sırada ise yarışmanın iki konuk topluluğu sahne alacak **Direc-t** ve **Rashit.** Bu etkinlik ücretsiz olarak izlenebilecek.

Bu yılın başında kurulan **Marmara Üniversitesi Rock Kulübü**, kuruluşunun ilk etkinliğini olarak; 30 Eylül tarihinde ABD'den **Dying Fetus** ve Polonya'dan **Vader**'ın bir konserini organize etmişti. ABD'deki gelişmeler üzerine konser iptal edildi. M. Ü. Rock Kulübü'nün yeni etkinliklerini duyuracağız.

Bu sayfalarımızla birlikteliğimizin ikinci yılını da doldurduk. Her ay, sayfalarımızın röportaj ve konularını seçerken "diğer dergi ve gazete müzik sayfalarında yer alıyor mu?" diye bir sorunumuz olmadı "gündemi izleyen"den çok "gündemi belirleyen" olduk. Bu farkı koruduğumuz sürece birlikte olacağız. **G.E.E.**

Bu Kalp Seni Unutur mu?

Uzun süredir rahatsız olan Fikret Kızılok'un, 22 Eylül Cumartesi sabahı kalbine yenik düştüğünü baskıya girerken öğrendik. Birçok şarkısıyla duygularımıza tercüman olan Kızılok, gidişiyle, zamansız gelen bir ölümün hüznünü yaşattı bize. 1946'da İstanbul'da doğan Kızılok, Galatasaray Lisesi'nde ilk topluluğu olan "Fikret Kızılok ve Veliahtları"nı kurdu. 1963-65 yılları arası Cahit Oben dörtlüsü içinde yer aldı. İlk kırkbeşliği "Ay Osman Sevgilim / Colors Baby" 1966'da çıktı. 70'li yıllarda Aşık Veysel'i örnek alan ve müziğini bu yönde geliştiren Kızılok, 1981'de Bülent Ortaçgil ile Çekirdek Sanat Evi'ni kurdu. Bugüne kadar 13 adet kırkbeşlik, 5 Longplay çıkardı. Ayrıca, Bülent Ortaçgil ile Çekirdek Sanatevi kayıtlarından oluşan iki kaset yaptı. Ayrıca Kızılok'un 3 tane kitap-albümü çıktı.

Dilimize Takılanlar

"Dağların arkasında deniz", Objektif'in arkasında da Vecdi Yücalan var. Vecdi Yücalan Objektif'i Samsun'da, 1998 yılında Turgay Aşan, İbrahim Çantay ve Tuncay Zigaloğlu'yla beraber kurdu. O günden beri değişen kadrosuna karşın Vecdi, grubu yaşatmış, dinleyenlere dört güzel albüm hediye etmiş. En son albümleri "Künye"de vokale geçen Vecdi, ayrıca albümün lirik ve müziklerini de yapıyor. Vecdi'nin dışında gitarlarda Faruk Kavi, Cankut Bayhan, basta Umut Arabacı ve davulda Alişan Topaloğlu'nun yer aldığı Objektif'in son albümü Künye (2000-TMC)'deki şarkılar günlerdir dilimde. Bir albüm yayınlandıktan uzunca bir süre sonra tekrar dinlediğinizde, ilk dinlediğiniz tadı, hatta daha fazlasını alıyorsanız; o albüm klasik olma özelliğini taşıyor demektir. Her yere sıçramış popülizm kaygısının rock müzikteki bazı müzisyenlere de sıçramış olması, ya da böyle bir kaygıyı gütmeleri onların ileride bir Erkin baba, Cem Karaca, Fikret Kızılok olmalarını engelleyecektir elbette. İşte tam bu günlerde işini doğru yapan, popülizmi yerinde kullanan, bir grup Objektif. Aynı zamanda Türkiye'nin ilk çevreci grubu olan, doğaya uygulanan şiddeti, aynı sertlikle şarkılarına yansıtan Objektif'in çokça dilime takılan şarkısı:

Sen Benden Uzak
Sattığın gün
Çaldığın gün
Verdiğin gün
Sen benden uzak

Yıktığın gün
Söktüğün gün
Çöktüğün gün
Sen benden uzak

Ruhsuz köpekler
Kalın post giyerler
Yemlerinden önce
Başkasını yerler

Vurduğun gün
Sövdüğün gün
Dövdüğün gün
Kestiğin gün
Sen benden uzak

Sana sana sana
Benden fayda yok

Söz: Vecdi Yücalan
Müzik: Faruk Kavi-Vecdi Yücalan **D.D.**

Türkiye'nin heavy metal piyasasında, tartışmasız en ayrıcalıklı yere sahip olan Pentagram'ın 2000 kışından beri beklediğimiz albümü sonunda geliyor. Hem de bir değil iki ayrı albümle birlikte geliyor. "Unspoken" adını taşıyan ilk albüm, 24 Eylül'de dünya müzik marketlerindeki yerini aldı. Bilindiği gibi yurdışında "Pentagram adını taşıyan bir başka topluluğun olması. Bizim Pentagram'in yurtdışında "Mezarkabul" adını kullanmasına neden oldu. Kayıt ve mix işlemleri Çağlar Türkmen tarafından yapılan albümde, "Lions In A Cage" adlı çalışmanın sözleri Turgut Berkes'e ait. Geri vokallerde ise Kurban topluluğunun elemanları konuk olarak yer alıyor. Kısa bir süre içinde ülkemizde de yayınlanacak bu albümün dışında, topluluğun öteki albümü "Bir" geliyor. Bu yapımların bir başka dikkat çeken yanı, Yönetmen olarak tanınan Ömer Faruk Sorak'ın artık müzik yapımcılığına da başlaması. Evet; Pentagram albümleri ülkemizde "Böcek Yapım" etiketiyle çıkıyor. **G.E.E.**

En Öteki Medya

Yeraltı medyasında okulların açılmasıyla birlikte tekrar bir hareket başladı. Matbu baskılı ve fokotopi fanzinlerin yanında bir de VCD fanzin "malum pasajlar"daki yerlerini aldı. İnternet ortamındaki webzinler de güncelleniyor. Rock Station 6. sayısıyla birinci yılını doldururken, Extreme Legon Magazine ve Hatred ilk sayılarıyla piyasada. Rock Art VCD fanzinin 6. sayısı televizyonlarda aradığını bulamayanların her şeyi bulduğu bir fanzin olmaya devam ediyor. Bu sayıda Pentagram'ın yeni albümü Unspoken'dan bir parça, topluluk elemanlarıyla yapılmış bir söyleşi var. Yabancı klipler Dark Tranquillitiy, Spineshank ve Slipnot'tan geliyor. Ayrıca Cenk Taner'in Rock Art özel klibi ve Kutsal'ın klibini televizyonlardan önce Rock Art'ın bu sayısında bulabilirsiniz. VCD'de geçtiğimiz ay kaybettiğimiz Yavuz Çetin'in Kent Ozanları programından bir bölümü ve canlı bir kaydıdı da yine Rock Art'ın bu sayısında. İsteme adresi: kertenkele@hotmail.com.

İnternette yer alan webzinlere ulaşmak için
www.studyoimge.com
Kontrol Kulesi'ne tıklayınız

Raflarda Bu Ay

Bulutsuzluk Özlemi- Numara
Universal

Yeni kadrosu ve sounduyla karşınızda bambaşka bir Bulutsuzluk Özlemi var. Yıllardır grupla özdeşmiş bir isim olan Akın Eldes'in ayrılması, soundun direk olmasa da dolaylı bir şekilde değişmesine neden olmuş. Her zaman protest bir söyleme sahip olan B. Ö. son albümüyle aynı adı taşıyan "Numara" dışındaki diğer şarkılarıyla, protest tavrından uzaklaşmış gibi duruyor. Caz, rap, alaturka motiflerinin de kullanıldığı bu albümde "Kaybolan Şehir", "Pamfilya", "Numara" ve "Ankara" en dikkat çekici şarkıları oluşturuyor. **D.D.**

Kutsal / Susuzluğun Geçti Mi?
TMC Müzik

Bir zamanlar istanbul'da Volvox dışında kalıcı olabilen kızlardan kurulu bir topluluk daha vardı; Ain't Blonde. İşte o topluluğun kurucusu Kutsal'ın ilk albümü. Bu albüm projesi Yavuz Çetin'in Kutsal'ı TMC Müzikle tanıştırmasıyla hayata geçti. Bir zamanlar Şebnem Ferah'la "rekabet" şeklinde başlayan ilişki sonraları sıkı bir dostluğa dönüşmüştü. Bu albümün dört şarkısında Şebnem geri vokallerde yer alıyor. Pop rock'ta seviyesi yüksek bir albüm. Benim hitim "Aşk Bitince". **G.E.E.**

Geçtiğimiz ay **Yavuz Çetin**'in bir şarkı sözü, dizgi hatası sonucu **Altay Öktem**'in bir dizesi olarak belirtilmiştir. Düzeltir, özür dileriz... **D.D**

Lilith

MERAL ONAT

Ve Tanrı Kadını Yarattı... Evet ama bunu derken Brigitte Bardot'tan bahsetmiyorum. Bu kadının adı Lilith!. Bazı kaynaklarda Adem'in hayatına giren ilk kadın olduğu yazıyor... Lilith pek öyle 90-60-90 değil... Hatta biraz farklı bir canlı örneği... Kimilerine göre Adem'e elmayı sunan, yılanın ta kendisi..

"Rönesans dönemi resim sanatından bir örnekte, Lilith cennette dolaşırken tasvir edilmiş."

Yine Asur kökenli bir rölyefte Lilith ve yanında çöl hayvanları var. İki elinde de Mısır'ın ölümsüzlük simgesi olan Ankh'ın Sümer versiyonları bulunuyor...

"Tanrı Adem'i yarattıktan sonra onun yalnız olduğunu gördü ve yalnız olmasının iyi olmadığına karar verdi..." (Tevrat / Genesis 2:18)

Biri olsaydı şimdi ne güzel olurdu... Ooof of! ..nasıl topluycam ortalığı... her yer rezil gibi, hiç halim yok... birisi olsaydı şimdi, şu elmayı soyup bi tabağa koysaydı, ben de yeseydim..

"Ve Tanrı Adem için topraktan, ondan artan malzeme ile bir kadın yarattı.. Ve ona Lilith adını verdi.."

Uhhşş!!..

"Ve akabinde şiddetli geçimsizlik başladı.. Adem ile Lilith sabahtan akşama kadar birbirlerini yiyorlardı.."

Sen bana seceren belli değil diyemezsin oğlum, tamam mı!! Ben de senin gibi topraktan bir canım... Otur da kendi işini kendin yap artık!! Senin hizmetçin yok burda... Ben de aynı demokratik haklara sahibim!!

Ne hakkı be! Ben olmasaydım sen bir hiçtin.. Beceriksiz, pasaklı, feminist kadın! Ama dilin na böyle pabuç gibi... vır vır vır vır!!

"Sonunda Lilith Adem'i terk eder ve şehvet cinlerinin toplandığı yere, Kızıldeniz'in kıyılarına gider..."

Kocası batsın be!. Ohh!.. Devamlı aşağılama, devamlı aşağılama.. ne işi biter ne gücü biter!. Sabahtan akşama kadar yan gelip yatıyor! Yok Tanrı önce onu yaratmış da, yok o üstünmüş de... Al bakalım şimdi tek başına üstün üstün otur oralarda!!..

YİNGEEE!. YİNGEEE!.

PIR PIR

PIR PIR

YİNGE!! sana yahoo ganalıynan bi e-mail gettüm, Adem ağbimden.. Çok özledim, durmayıp gelsin deyyo.. Ona çok ihtiyacım var deyyo.. Hem artık istediğini yapacakmış; sevişirken üste çıkmana da izin vercekmiş annarsın ya!! Sen de üstte olabilecekmişin yingee!!..

Ne diyon sen, ne diyon?!

Git söyle o beyefendiye, Gel-mi-yoo-rum!!. Oohh.. Dertsiz aşım, ağrısız başım... Beni bi daha rahatsız etmeyin tamam mı! Yürrüüü!!..

Aaa taş atıyor!! Ne yılan kadınmış be! Edepsiz!!..

Durum böyle böyle güzel abim... Söyle ona, "Tanrı'ya yalvarsın, ona kul köle olacak ve her dediğini yapacak cinsten bir kadın yaratsın." dedi... "Gel-mi-yoo-rum" dedi..

Aah ah!. Ümidimi kirpiklerine bağlaaadıı görnlüüüm!!

Aah ki ah! Hangi erkek Adem babamızın yerinde olmak ister.. Ortada henüz 5000 kadın yok, sadece bir tek kadın var ve o da vermiyor... Vah benim kadersizim vaah!..

Tanrım!. Duy sesimi Tanrım!!. Benim karı kaçtı... Yalnızım, börtü böcekle olmuyor... Bana şöyle 90-60-90, etine dolgun, mütenasip vücutlu bir kadın yarat Tanrım... Sarışınlardan hoşlanırım, niyetim ciddidir, dolgun maaşım var... öyle bir kadın yarat ki bana; kocası için hem rahibe olsun hem fahişe... Hem melek hem şeytan... Hem yin hem yang... Hem ay hem güneş... Hem evinin hanımı hem de dışarıda iş kadını... Hem çok seksi, yeri geldi mi de frijit... Hem a hem b... Hem c hem d... Hem tanrıça olsun hem de ayaklarımı yıkasın... Hem yeşil gözlü hem siyah gözlü... Hem...

...Tanrım!! Aslında sen bana 5000 tane kadın yarat... Hiçbirinin eline erkek eli değmemiş olsun... Hepsinin ilk erkeği ben olayım!! Ben olayım!! Böhhöööüü...

Birdenbire!!..

PLOP

PLOP!

Ulan ne bu!! Yoksa... Yoksa, üçüncü cins mi oluyom!.

Al Adem'im yi... Sana elma soydum, çok hoş bi elma... Sen ye, ben yemesem de olur... Sen yeyince böyle vitaminli besinleri, ben de yimiş kadar oluyom beey... Afiyet olsun goççum benim, kralım!!..

İyi.. Aferim...

Al kocacığım yi... Senin için uçurumlardan topladım.. Beni seviyo musun?!

Üff seviyom, seviyom...

Selam beeey!!. Ben Hawa... Senin kaburga kemiğinden yaratıldım, sensiz ben bir hiçim... Erkeğimsin, döversing de, seversing de... Benden önceki ilişkilerinin benim için hiçbir önemi yoktur.. Getir pohlu donlarını, şu nehirde ellerimlen çitileyim... Evimin direği, goççum benim...

WAOOW!!

PLOP

PLOP

PLOP

Taam taam... Uzaklaş biraz, uzaklaş.. öff ter içindeyim, çok sıcak.. Yavrum, senin yok mu anan filan, git biraz dolaş, hava al...

Hayatım sensin...Senden başka hiç bi şeyim yok... Sen ölürsen ben de ölürüm... böbreğim, dalağım, her şeyimi veririm sana...

Doğru söyle Adem, hayatındaki ilk kadın ben miyim... Benden saklamıyosun diil mi?!..

...e ... evet.. sensin hayatım...

Aah Lilith ah... Bi türlü aklımdan çıkmıyo ki koçero... gidinin namıssızı... Bi karşılaşsam.. Bi kerecik şeytsem bari...

"Ademoğulları eve bir Hawa koyup sonra da Lilith'i aramaya çıkmıyorlar mı hala.."

Böyle durma robot gibi, kıpraş biraz be güzelim...

a.. a.. olur mu bey... kadın dediğin altta olur, ben bilmem öyle, yok 69'du, yok misyonerdi, ayıp şeyler...

Öyle veya böyle Adem ile Hawa'nın bir sürü çocuğu oldu... Çocukları birbirleriyle evlendiler, ürediler.. Daha ilk başta yapılan bu akraba evlilikleri nedeniyle geri zekalı ve hastalıklı bir insanlık yapısı doğdu... Geri zekalı ve beynini tam kapasite kullanamayan nesiller bugüne kadar geldiler...

Aklımdan ne çok Lilith portresi geçiyor şu anda... İşte tanıdığım ilk Lilith örneği; Gülizar!. Ama aslında adı asla Gülizar değil.. Daha çok Emmanuelle... İnanamadınız mı..

Gelecek sayıda "Gülizar'ın hikayesi"...

meralonat@yahoo.com

Savaş, sistemin sağlığı olarak bilinir. Savaşta sistemin yanaklarından kan fışkırır. (Bu yeni dünya imparatorluğunun yanaklarındaki kanlar değişik şekillerde sağlanıyor. Suçlanma tehdidi altındaki Arap liderlerinin böyle bir çağrı olmamasına rağmen kan verme kampanyasına başlamalarının üzerinde durulabilir. Filistin lideri Arafat bizzat kan verdi ve Libya lideri Kaddafi de bütün ülkesini ABD'li kurbanlar için kan vermeye davet etti. Şuna benziyor: ABD gelip zorla kan almadan, biz kanı kendimiz verelim! Acı ve acıklı ve hüzün verici bir kan fedakârlığı.)

Savaşın A Be De Hâli

SÜREYYYA EVREN - RAHMİ G. ÖĞDÜL

Çeşitli akademik kaynaklarda modern dönemin sona erdiğini simgelediği belirtilen bir olay anılır: ABD'nin St. Louis kentindeki dev Pruitt-Igoe toplu konutlarının dinamitlenerek çökertilmesi... Hatta Charles Jencks gibi kuramcılar bu olayın tam gününü ve saatini verirler: 15 Temmuz 1974 günü, saat 15:32.

Bugünlerde de pek çok yerde bir dönemin Dünya Ticaret Merkezi binalarının 'terörlenerek' çökertilmesiyle sona erdiğine dair yorumlar okuyoruz...

İlginç olan bir nokta da hem Pruitt-Igoe konutlarının, hem de Dünya Ticaret Merkezi binalarının mimarının aynı kişi olması: **Minoru Yamasaki.**

1974 yılında yıkılmasından önce, Pruitt-Igoe en berbat yerleşim yerine örnek gösteriliyordu. Bu **"modern yaşam makinası"** biçimi 57 dönüm üzerine kurulmuştu ve 33 binadan oluşuyordu; her bina 11 katlıydı ve 2762 daire içeriyordu. İlk önceleri on bin kişiyi barındıracak şekilde tasarlanmıştı, projeye göre beyazlar Igoe kısmında, Afrika kökenli Amerikalılar ise Pruitt kısmında yaşayacaklardı. Ancak anayasa mahkemesi, bu ırk ayrımına engel oldu ve proje daha sonra ırksal olarak bütünleştirildi.

Pruitt-Igoe, 1954 yılında açıldığında, düşük-gelirlilerin konut sahibi olmalarında heyecan verici bir ilerleme olarak övgüyle karşılandı. On yıl sonra, toplumsal felaket alanı olarak kaygılı komisyon raporlarının konusu olmaya başladı. Tümüyle yoksul siyahlar tarafından doldurulmuştu.

1970'lerin başında, federal memurlar, Pruitt-Igoe'den ümitlerini kestiler. 1974 yılında, tüm kompleks, içinde yaşayan düşük gelirli insanlar için oturulamaz bir çevre olduğu gerekçesiyle dinamitle havaya uçuruldu.

Modern sanayi toplumuna hakim olan Fordist üretim, kitlesel tüketim için standartlaşmış ürünleri seri halde üretmekle ün kazanmıştır. Mimarlıktan baleye, fabrikadan siyasal partiye kadar bu kitlesel üretim ve tüketim izleği hakim olur modern dönemde. Sanayi sonrası dönemde ise enformasyon teknolojisine dayalı bir ekonomi kendini göstermeye başlar. Bu dönemin sembolünü Dünya Ticaret Merkezi'nin ikiz kulelerinin oluşturduğuna dair saptamalar var. Bilişim teknolojisiyle paralel olarak sanal bir ekonomi tesis ediliyor dünyaya. Fakat birden 11 Eylül 2001 tarihinde, yerel saatle saat 08.45'de ikiz kulelerin saldırıya uğramaya başladığına ve bir saat kadar sonra her iki kulenin de yıkıldığına tanık olduk. (ikinci kulenin çöküş saati 10:27). Hiçbir şeyin eskisi olmayacağı söylenmeye başlandı.

Slavoj Zizek, kulelerin çöküşü herhangi bir şeyi simgeliyorsa bunun eski moda **"finansal kapitalizmin merkezi"** nosyonu olmadığını, Dünya Ticaret Merkezi kulelerinin SANAL kapitalizmi simgelediklerini, maddi üretim alanıyla bağlantılı olmayan finansal spekülasyonların merkezi olduklarını söylüyor. Elektronik para çağının yalıtılmış, dijitalleşmiş ABD'li insanı **'gerçek dünya'**ya geri dönmüştü. Gerçekle aralarına koydukları **'ekran mesafesi'** ortadan kalkmıştı. Bu tür şiddetlerden kendilerini ayrı tutabileceklerine inandıkları sanal adadan dönmüşlerdi. Üçüncü dünyanın gerçek çölüne karışmışlardı. Yeni bir dönem başlıyordu. Bilişim teknolojisine dayalı kapitalist sistemin ikonları yerle bir olmuştu. Postmodern sonrası bir döneme giriyorduk.

Yamasaki, bir anlamda çağları sona erdiren yapıtları ile yer alıyor mimarlık tarihinde. Çığır kapatıcı bir mimar...

Woody Allen'ın **'Kahire'nin Mor Gülü'** filminde de kahramanımız sinemada bir film seyrederken filmin baş aktörü beyazperdeden atlar ve 'yaşama karışır'... Ancak yaşama karışan bu aktör Afrika'da safari yapan bir Batılıdır...

ABD halkının **'gerçekle randevu'**su başka bir sonucu da içinde taşıdığını hemen gösterdi: ABD'nin diğer ülkelere yaşattığı 'gerçek' cehennemi kendi ülkesinde de belirginleştirmesi... Ve tabii genişleyerek, tüm Batının cehennem üretimlerini iç pazara kaydırmaya öncelik vermesi...

Kabaca şöyle listelenebilir bu cehennem işaretleri: Denetim toplumunun abartılması, bireysel özgürlüklerin son derece daraltılması, terör şemsiyesinin her türlü protesto eylemini kapsayabilecek derecede genişletilmesi, bunlara uygun yasalar çıkartılarak hukuk alanının işgali, ırkçılık, miliyetçilik ve radikal dindarlığın siyasi rollerinin arttırılması, çokkültürlü kozmopolit melez toplum idealllerinin arınmış, yabancı öğelerden temizlenmiş, homojen toplum idealleriyle yer değiştirmesi, sosyal hizmetlerden çok silahlanmanın ve savaş harcamalarının önemsenmesi. Yani, üçüncü dünyanın yaygın gerçeğinin iç pazara transferi.

Savaş, sistemin sağlığı olarak bilinir. Savaşta sistemin yanaklarından kan fışkırır. (Bu yeni dünya imparatorluğunun yanaklarındaki kanlar değişik şekillerde sağlanıyor. Suçlanma tehdidi altındaki Arap liderlerinin böyle bir çağrı olmamasına rağmen kan verme kampanyasına başlamalarının üzerinde durulabilir. Filistin lideri Arafat bizzat kan verdi ve Libya lideri Kaddafi de bütün ülkesini ABD'li kurbanlar için kan vermeye davet etti. Şuna benziyor: ABD gelip zorla kan almadan, biz kanı kendimiz verelim! Acı ve acıklı ve hüzün verici bir kan fedakârlığı. Kan bedeli olarak kana kan gibi. Acaba dişlerimizi söküp göndermek zorunda da kalacak mıyız?)

ABD'nin bu eylemde bir payı olduğunu öne süren sayısız 'komplo teorisi' var. Bu teorilerin dolaşımda kalabilmesinin temel nedenlerinden biri de ABD'nin savaş sayesinde yakaladığı fırsatların ve edeceği kârların hesaplanmasından doğuyor. İlk akla gelen çıkarlar şöyle sıralanabilir: ABD ekonomisinin içinde bulunduğu durgunluktan çıkması, Bush'un kendi partisi ve gücü için bu savaşın yaratacağı büyük etki, Bush'un bilişim şirketlerinden destek gören Clinton'ın aksine petrol ve altın piyasasının devlerince finanse edildiği gözönüne alınırsa bir borç ödeme, ülke içindeki militarizmin ve dindarlığın ve milliyetçiliğin azdırılması, füze kalkanı projesi önündeki engellerin ortadan kalkması, dünya liderliği rolünün somutlaşması, artan göçlere karşı set çekilmesi, dünya ve özellikle batı dünyası ve ABD için büyüyen bir tehdit olan küreselleşme karşıtı hareketlerin engellenmesi..vs.vs.vs.

Üçüncü dünyadan birinci dünyaya kaçak göç akımı günümüzde çok büyük boyutlara ulaştı. Batı bu dalgaları durdurmakta zorlanıyor, çareler arıyor, ama kendi hukuk sistemi ve kamuoyu ve hümanizma örtüsü işini zorlaştırıyor(du). 11 Eylül'ün hemen ardından rahat bir soluk aldılar. Çok geçmeden muhafazakar politikalar uygulanmaya başlandı, yasalar durduruldu, yeni yasalar harekete geçirildi. Sokaklar yabancılar için daha zorlu bir hale getirildi. Batı dünyasının kendini bu kapatması artarak devam edeceğe benzer.

Küreselleşme karşıtı hareketler; Batı için hiçbir yerde olmadığı kadar belirleyici olmuşlardı. Bu hareketler küresel kapitalizmi doğrudan hedef alan eylemlilikler geliştirdiler. Küreselleşme karşıtı hareketler dünya kapitalizminin zaaflarını sergilemede başarılı olmuş, mevcut sistemin istenmeyen kötü bir sistem olduğu konusunda epey meşruiyet kazanmış ve ayrıca sistem için hayati olan acımasız üçüncü dünya politikalarını da geriletmeye yönelmişlerdi.

İkiz kulelerde meydana gelen sistem içi hatanın devasa faturasından, küresel karşıtı hareketlerin de kendilerine düşen payı alacakları görülüyor. Ortalama, sıradan dünya vatandaşının manipüle edilen görme duyusunda iktidarın kurduğu kurgu işlerlik kazanacaktır. İktidarın terörist damgasını vurduğu her kişi ya da örgüt, ikonlara saplanan uçakla, yıkılan kulelerle birlikte yanyana duracaktır. Terorist etiketi giderek genişleyecek ve sistemi eleştiren, değiştirmeye çalışan herkesi içine alan bir toz bulutuna dönüşecektir. İkiz kulelerin çöküntüsünün yarattığı toz duman bulutu sistem-karşıtı herkesi içine alan bir terorist deliğine doğru anaforlaşacaktır.

Son büyük küreselleşme karşıtı gösterinin İtalya'nın Cenova kentinde yaşandığını hatırlayalım; bu konuda bir tür gelinen son noktaydı Cenova –hem seferberliğin genişliği ve kapitalizm karşıtı organizasyonun gücünün gelişimi açısından, hem de Carlo Giuliani'nin öldürülmesiyle Batılı kolluk kuvvetlerinin sokakta cinayet işlediği sürecin başlaması açısından.–

18 Eylül Salı günü İtalyan polisi küreselleşme karşıtı hareketlerin örgütlenmesinde aktif rol almış anarşistlere yönelik 100 kadar baskın yaptı, çok sayıda aktivisti tutuk-

ladı.. İspanya ve Yunanistan'daki politik tutukluları da destekleyen *"Solidarieta Internazionale" (Uluslararası Dayanışma)* hareketine karşı soruşturma başlatıldı. Milan'daki *Villa Occupata* adlı squat (squatlar; daha önce andığımız gençler tarafından işgal edilip kültür merkezine ve yerleşim birimlerine dönüştürülen kullanılmayan boş evler) özel timler tarafından basıldı. İlk kat tamamen harabeye, enkaza çevrildi, dosyalara ve bilgisayarlara el kondu. Pisa'da bir apartman dairesi ve bir ekolojik grubun ofisi basıldı; özellikle İspanya'daki tutukluların desteklenmesiyle ilgili dosyalara el konuldu (uluslararası dayanışma nasıl özenle öcüleştiriliyor!) Modena'daki La Scintilla ve La Rivalsa squatları basıldı, bütün squat sakinleri tutuklandı. Diğer baskın yapılan kentlerin adlarını da nasıl bir harekata girişildiğini göstermek için verelim: Torino, Padova, Trieste, Aosta, Nuoro, Cagliari, Grosseto, Cuneo, Firenze, Catania, Orvieto, Venezia, Mestre, Vittorio Veneto, Sacile and Mondovi!

Ülke çapında devasa bir operasyon!

Cenova'daki Pinelli Sosyal Merkezi ve Cenova gösterileri sırasında öldürülen eylemci **Carlo Giuliani**'nin öldürüldüğü meydana dikilen anıtı da bombalandı. Anarşistlerin toplandığı Pinelli Sosyal Merkezi'nin alt katı tamamen zarar gördü, bilgisayarları tahrip oldu..Bombalamaları gizli servisin ya da onlara bağlı bölge faşistlerinin yaptığı sanılıyor (ne kadar tanıdık değil mi?) Ve aynı gece Cenova'da çoğu Kuzey Afrikalılardan oluşan 74 kişi **'topluma tehdit'** oluşturdukları gerekçesiyle sınırdışı edilmişler. (Arındırma bölgeleri –melezleşmelerin kaldırılıp steril bölgelerin yaratılması...) Baskınlarda tek bir silah, ya da patlayıcı madde bulunamadı.

Üçüncü dünyanın borçlarının silinmesini isteyen gençler ve üçüncü dünya fabrikalarındaki işçileri aşırı sömüren Nike gibi işletmeleri protesto eden gençlerin yerine dövecek, mümkünse öldürecek müslüman-arap-yabancı arayan gençlerin yerleştirilmesi operasyonu işbaşında...

Küreselleşme karşıtı hareketler hiç kuşkusuz sistemi değiştirmek arzusundan doğan, sistemdışı düşünüşleri içinde barındıran, tabandan gelişen, sistem karşıtı hareketler tarihinin yeni bir sayfasıydı.

Usame bin Ladin ve Taliban ise, ABD'nin yakın bir zamana kadar SSCB Afganistan'ına karşı savaşan **"özgürlük savaşçıları"** olarak adlandırdığı, bütün güçlerine ABD yardımlarıyla kavuşmuş, sistemiçi yapılardır. Onların yapacağı hiçbir saldırı, sisteme dışarıdan yapılmış bir saldırı değildir. ABD İslam dünyasındaki terör oto-**banı** Tali-**ban**'da hız yapıyor nicedir...

Küreselleşme karşıtı hareketlerin ABD'nin savaş çığlıklarını bastırırken yeni bir siyasal döneme girildiğini de gözetecekleri anlaşılıyor. Aslında kendi halkına böyle bir felaketin faillerini yarattığı için açıklama yapması gereken ABD yönetimi, tüm dünyadan hesap sorma densizliğini gösteriyor...

Dünya kapitalist imparatorluğunda dengeler yeniden kuruluyor ve alternatif dünya tasavvurları için 10 Eylül'e göre daha zorlu bir çerçeve çiziliyor.

Ama, biliyoruz ki, sık sık, en kötünün içinden en iyi doğar.

Aşırı şişirilen düşmanlıklar ve milliyetçilikler patladığında yeni politik akışlar da kendilerine bir nehir yatağı bulmak zorunluluğunu hissediyorlar...

Wallerstein dediği gibi: "Dünya sisteminin bu kaotik bocalamalarının temelinde yatan siyasal mesele medeniyet ile barbarlık arasındaki karşıtlık değil. Ya da en azından herkesin kendi tarafını medeni, "ötekini" ise barbar olarak gördüğünü, idrak etmeliyiz. Olup bitenlerin altında yatan asıl konu dünya sistemimizin krizi ve alternatif bir dünya sisteminin nasıl kurulabileceği mücadelesidir. Bu Amerikalılarla Afganlar ya da Müslümanlarla karşılarındakiler arasında bir çekişme değil, nasıl bir dünya inşa etmek istediğimize ilişkin farklı yaklaşımlar arasındaki bir mücadeledir."

Kötü Şair Şerafettin 'Ev-lenmek'

KAMERA : ÇİÇEK
OYNAYANLAR : ŞERAFETTİN KAYA

Önce simit, sonra sokaklarda ışıyan yalnızlık
Dişleri dökülmüş bir iskelede

Ay şarkısı sıkışmış dudaklarına
Yüzüne çarpan bir damla yağmur uyandırması

Üstü açık kalmış bir gecenin düşünen gölgeleri
Kopartmış iplerini deniz

Berfin, hiç görmediğim soğuk bir ülke
Hep üşüyor kalbinde aşkın

Ev-lenirsen kalır sokaklar yalnız

Ne kadar İstanbul varsa hepsi girer penceremden

Buradan da geç ey aşk, yorgunum

Penceremden ne güzel görünür Haliç

Burası benim evim..,

Ev alırken büyük katkılarda bulunan dergimiz Öküz'e çok teşekkür ederim...

kotusair@hotmail.com *PİRANHA*

Toplumun tamamında ağlama, aynı evlenme vaadiyle kandırılıp düzülmüş köylü kızı hâli var. Öyle dediler de yapmadılar. Böyle dediler oy verdim. Kandırıp bizi, düdüklediler gibi. Peki güzellerim tamam ama toplum olarak kendinizi niye yalattınız ona buna?

Türk Olmak Üzerine...

YAKUP KARAHAN

Mutsuz ülkenin mutsuz bireyleri ve yaşadıkları yerleri birbirlerine dar edenler! Şunca zamandır Hollanda-Amsterdam'da yaşıyorum, insan içinde yaşayınca eleştirecek çok şey buluyor. Ama bazı şeyler var ki, artık ne diyeceğimi bilemiyorum. Mesela bahar başlangıcında Hollanda'nın bütün kanalları ördekler ve bunların küçücük yavrularıyla dolu oluyor ve bu kuşlara insanlar ekmek atıyorlar; zarar vermeleri, akıllarının ucundan bile geçmiyor. Sadece bugüne kadar birkaç tane Türk ve Faslı yakalandı. Ördekleri kesip yiyen biri vardı ki, bu Kayserili veya Karamanlı hemşerimin evinde birkaç derin dondurucuya doldurulmuş onlarca ördek bulundu. Peki behey kardeşim aç mısın, yoksa vahşi mi? Hollanda marketlerinde bir bütün tavuk dört veya beş gulden. Paran mı yok? Yoksa avcı ruhlu musun? Hollanda'da işsizler bile en az bin beş yüz gulden civarı para alıyor.

İşte aha sizin Avrupa Topluluğu'na girmiş bireyiniz. Türkiye'deyken ben insanların bazı konularda çaresizlikten, yoksulluktan geri kaldıklarını düşünürdüm. Hollanda'da üç yüz bin Türk yaşıyor. Tüm Avrupa'da üç milyonun üzerinde; peki kaç tane üniversite okuyan var? Çok az ikinci jenerasyon üniversiteye gidiyor. Mesela adam su gibi Hollandaca ve İngilizce konuşuyor. Ama temizlikçilik yapıyor. Biz dışardan gelenler bu adamlar kadar Hollandaca konuşabilmek için kıçımızı yırtıyoruz; öğrenebilmek, üniversiteyi veya yüksek ne haltsa onu okumak için. Gerekçe ne, temizlikçi de, profesör de yaklaşık aynı kazanıyor.

Peki buraların üniversitelerinde Türk olarak Türkiye'den gelen milletvekili, zengin çocukları okuyor. Aynı olanaklar buralardaki işçi çocuklarımız için de geçerli. Hatta devlet burs veriyor, ev veriyor..

Haa peki çocuğunu burada okula göndermeyip camiye gönderen Avrupam halkı (Bir araştırmaya göre Hollanda'daki Türkler'in %80'i camiye gidiyor, geri kalanlar da aleviler herhalde) Türkiye'deki yurdum halkıyla aynı değil mi? Satelit antenim var. Türkiye'deki haber programlarını açıkoturumları kaçırmıyorum.

Hep bir şikayet, hep bunalım, depresif insanlar ve de hep mideye endeksli zırıltılar.

Türkiye gerçeği üzerine oradaki yazar çizer dostlarım daha iyi şeyler yazıp, çizebilirler. Ama ben de buradan daha rahat gözetleyebiliyorum.

Toplumun tamamında ağlama, aynı evlenme vaadiyle kandırılıp düzülmüş köylü kızı hâli var.

Öyle dediler de yapmadılar. Böyle dediler oy verdim. Kandırıp bizi, düdüklediler gibi.

Peki güzellerim tamam ama, toplum olarak kendinizi niye yalattınız ona buna?

'AB'ye girmeye çalışıyorsunuz. Ee 'AB' toplumunun bireyleri her şeyi sorgulayabiliyorlar, sorguladıklarından yanıt alabiliyorlar, sorguya çekilen cevap veriyor. İnsanlar birbirlerinin haklarına saygılı, incitmemeye çalışıyorlar; peki sen niye komşunu bıçaklıyorsun benim güzel ayıcığım. AB'de insanlar bahçelerinde çiçek yetiştiriyorlar; sen niye ormanları yakıp, yeşile zarar veriyorsun ha bir tane sığırcığım. AB'dekiler sizden daha fakir, herkesin bir tane evi var. Çok çok fazlası da kirada oturuyor; peki dört tane daha daire alacaam saldırganlığı ve görgüsüzlüğüyle niye benim güzel ülkemin ağzına ediyorsunuz a benim oburiks mandalarım.

AB'li yılda bir senin yanına tatile geliyor, onunla da bu kapalı, puslu havada bir yıl idare ediyor.

Peki sen hep orada, dünyanın en güzel doğasındasın. Bak ne diyorum, beni dinle, bu senin vahşice sömürdüğün yerlere eloğlu bir yıl boğazından artırdığı paralarla ancak tatile geliyo be!

Sen niye gidemiyorsun, fakir olduğun için mi, yok hayır. Kültüründe yok güzel şeyler yapmak. Zevkin değil, ne peki senin zevkin? Daha fazla para, daha fazla yemek, daha fazla ne zikersem yanıma kârdır mantığı.

Senin tatile gidenin de, içine sindirmiş olduğu için değil de, göstermelik gitmiyor mu? Hadi denizi geçtim. Niye Erzincan'daki, Malatya'daki, Çemişgezek'teki köyüne gitmiyorsun, sahip çıkmıyorsun? Sana bir şey diyeyim, sendeki bu olanaklar girmeye çalıştığın 'AB' vatandaşlarında olsa, hepsi o beğenmediğin köylere yerleşir, oraları da cennet yapar. Demek "AB"ye girmeye çalışıyorsun, iyi de canım zaten senin bir kısmın 3-4 milyonun "AB"de n'ooldu yani bi şey mi oldu, görgün mü arttı.

Haa! İşçi geldik, işveren olduk. Nasıl yani, o da bakkal, manav, konfeksiyon atölyesi, yani adam mı oldun? Görgün mü artti, ne öğrendin? Niye bu kadar paraya endekslisin? Bu kadar, valizinde, torbanda kültürün adına ne var? Niye sana ait türküleri dinlemiyorsun? Niye ikinci generasyon kızlar çarşafları birbirine bağlayıp evden kaçıyor, ya da ana babasının çayına uyku ilacı atıyor diskoya gitmek için. Amsterdam'ın diskoteklerinin önünde yaşlı başlı ana babalar niye kızlarını arıyor?

Demek sen Avrupa topluluğuna gireceksin. Niye? Refahından yararlanacaksın. Peki sen ne koyacaksın?

Böyle mi gireceksin, adam sana gel neyim varsa ye hepsi senin olsun mu diyecek?

Ben burada **Celal Güzelses, Kazancı Bedih, Ali Ekber Çiçek** dinliyorum. Karaman Rumlarının Türkçe türkülerini burada bulup dinlemeye başladım. Amsterdam'ın en büyük kütüphanelerinde **Aşık Mahzuni Şerif, Bektaşi** nefesleri bulup dinledim; yeri geldi bunları Hollandalı dostlarımla paylaştım. Bunlar sana ait şeyler, ama sen görmezden geliyorsun.

Peki gir bakalım "AB"ye, herkeste bir bu merak politikacısında, basınında.

Acep 'AB' içerisinde senin bu politikacılarının bir tanesi seçilebilir miydi ya da senin bu Avrupalı gibi davranan Ali Kırca, Ertuğrul Özkök gibi gazetecilerin Avrupa gazetelerinde ofisboy olabilirler mi?

Son diyeceğim, al sana örnek:

Bazen bir Hollandalı ve bir Türk evlendiğinde, düğün töreni sırasında, niye Hollandalılar eğlenmeyi, kadeh kaldırmayı, kutlamayı tercih ederken, sen kavga etmeyi, birbirlerinizin kafalarını kırmayı tercih ediyorsun?

Nedir bu ya; niye yaşadığın yeri daraltıyorsun, kendini ve başkalarını mutsuz ediyorsun. Koskoca dünya şehirlerini senin o küçük köyünün dar, mutsuz, gerici havasına sokuyorsun ha... Niye?

Avrupam İnsanından Detay Dumurları

✔ İki Hollandalı Türkiye'ye giderler, kedilere düşkün bu Hollandalılar, Türkiye'de Van kedisi görürler. Aaa ne güzel renkli gözlü hesabı, o güzelim Van kedilerine hayran kalırlar; bizim girişimci ruhlu Türk arkadaşlar, hemen devreye girer ve Hollandalılara kaç tane istiyorlarsa ayarlayabileceklerini söylerler. Neyse lafı uzatmayalım. Hollandalı arkadaşlar birdenbire dört tane yavru Van kedisi bulurlar bu kişiler aracılığıyla. Kediler veteriner kontrolünden geçirilir bütün evrakları hazırlanır, Hollanda'ya getirilir.

Aradan bir iki hafta geçer kedilerin gözlerinde kızarma, sulanma, infeksi gibi durumlar sözkonusu olur... Eeee, alıp hemen Hollanda veterinerine götürürler. Veteriner iyi bir bakar, inceler, sonra **'anlamadığım bir şey var, siz bu kedilere niye LENS takıyosunuz'** der!

EEE Hollanda uçuk bir ülke, ama bu kadar uçuk da hiçbir zaman olamamıştır. Tabii ki veteriner de şaşırmıştır, bu olay da aynen gerçektir.

✔ Adana asıllı göçmen işçi bir yurttaşımız kanser olur, yaklaşık olarak bir iki ay ömrü kalmıştır. Hollandalı doktorlar hayatının son günlerini geçirmesi için memleketine gönderirler. Bu arada maaşı Türkiye'ye gelmektedir, maaşla ilgili dökümanlar da tabii, amca aylık olarak parmak basıp geri göndermektedir evrakları. Gel zaman, git zaman, altı ay geçer, bir sene geçer hatta iki sene geçer amca ölmez; eeee bir ay ömrün vardı sen niye ölmedin denmez. Hoş maaş bu arada gönderilir imza atamayan amca parmak basar, geri gönderir. Ama işveren düşünür, ya bu adamın ömrü birkaç aydı, hâlâ ölmedi sağlığı iyi galiba, eee düzelme var ise gelsin geri tekrar başlasın der ve Türkiye'ye bir heyet gönderirler...

Adana'ya giden heyet amcanın çook uzun bir süre önce vefat ettiğini öğrenir. Peki ama parmağı kim basıyordur?

Neyse rahmetlinin parmağı buzluktan çıkar. Yorum yok gerisini siz düşününüz...

✔ Alman bir aile Türkiye'ye arabalarıyla tatile giderler. Herif öğrenmiş tabii kuralları, kırmızı ışıkta beklerken arkadan bir Türk gelir, bunların arabaya vurur ve bizimkilerden hiç beklenmeyecek bir kibarlıkla özür diler. Hatanın kendisinde olduğunu söyler ve hatta bir tamircisi olduğunu, hemen oraya arabayı götürerek ücretsiz tamir ettirebileceğini söyler, ne güzel değil mi? Aile de memnun olur, giderler tamirciye, tamirci çok yoğun olduğunu ve ancak arabayı üç gün sonra verebileceğini söyler ama onlara başka bir araba verir, siz bu arada bununla dolaşın, der. Buraya kadar hiçbir sorun yok değil mi, her şey o kadar hoş ve uygarcadır ki. Neyse Alman aile üç gün arabalarını alırlar ve pırıl pırıl arabayla Almanya'ya dönerler. Ama bir talihsizlik olur, birkaç gün sonra Almanya'da evlerinin önünden bu araba çalınır. Aradan gene biraz zaman geçer, araba bulunur. Polisin dikkatini çeken bir şey vardır. Arabanın kapısı hiç zorlanmadan açılmıştır. Çalan adamda muhtemelen kontak anahtarı vardır. Ve de arabanın bütün döşemeleri sökülmüştür... Uzun araştırmalardan sonra arabaya Türkiye'de EROİN yerleştirildiği anlaşılır... Almanlar kuzu kuzu eroini Almanya'ya sokmuştur yani... Aynen yaşanmıştır. Daha neler neler, bizi izlemeye devam edin...

Doğrucu Davut

FERZENDE KAYA

Eylül ayının son Pazar günü can sıkıntısından çözmeye çalıştığım bulmacanın bir sorusu şöyleydi: CIA'nın açılımı? Karşımda uzanmış çekirdek çitleten sevgilime dönerek soruyu tekrarladığımda, ikimizden de aynı ses çıktı: Doğu Perinçek. "*Ne âlâka*" diyebilirsiniz gönül rahatlığıyla, çünkü ben de pek bir âlâka kuramadım. Ama memlekette, Doğu Perinçek deyince CIA *(Si-Ay-Ey diye değil, CIA diye okuyun lütfen)*, deyince Doğu Perinçek geliyor akla. Biz de, hazır aklımıza gelmişken, üstelik ABD'nin bombalanması yüzünden CIA lafını çokça duymaya başladığımız bir anda çaldık İP Lideri Perinçek'in kapısını. Doğu Perinçek, son saldırılarla beraber ABD'nin zayıfladığını, dolayısıyla bunun süper güç ABD ve CIA'nın sonu olduğunu savunuyor. Doğrucu Davut testinden 18 üzerinden 12 "geçer" notu alan Perinçek, iddialı konuşuyor: "Göreceksiniz, 3 - 5 yıl içinde iktidardayız. Çünkü her krizden bir devrim çıkmıştır. Yeni devrimden sonra iktidardayız. Yakında Cumhuriyet Devrimi Hükümeti kurulacak." Hadi bakalım, göreceğiz!

Fotoğraf: Oylum Gölbaşı

Memleketi Düşünmekle Geçiyor Ömrüm

1 - Türkiye'de Doğu Perinçek denilince akla ilk olarak aşağıdakilerden hangisi gelir?
- **a)** CIA
- **b)** İşçi Partisi Lideri
- **c)** Şeriat düşmanı
- **d)** Yakın gelecekteki başbakan

B) İşçi Partisi Lideri

Neden?
- Çünkü İP Lideriyim. Ama artık yavaş yavaş d şıkkı da tartışılıyor. Yaptığım köy toplantılarında d şıkkı da gündeme geliyor.

2 - Aşağıdakilerden hangisi size yapılan bir eşek şakası olur?
- **a)** Adınıza CIA ajanı kimliğinin hazırlanıp medyaya dağıtılması
- **b)** Talibanla el sıkışırken görüldüğünüz bir foto - montaj
- **c)** MİT muhabesinden maaş alırken çekilmiş video görüntüsü
- **d)** Evinizde ABD bayrağının asılı olduğu dedikodusu

A) Adınıza CIA ajanı kimliğinin hazırlanıp medyaya dağıtılması

Neden?
- En nefret ettiğim şey çünkü. Taliban bunların arasında en hafifi. Şu an aynı cephedeyiz.

3 - Hayattaki en büyük korkunuz nedir?
- **a)** Kendinizi anlatamadan ölmeniz
- **b)** En yakınınız tarafından ihanete uğramak
- **c)** Yoldaşlarınızın davadan dönmesi
- **d)** Sabancı'ya muhtaç olmak

C) Yoldaşlarımın davadan dönmesi

Neden?
- Çünkü davamıza zarar verir. Benim için önemli olan dava. Gelişmelerin davaya zarar vermesine bakarım. Kendim önemli değilim.

4 - Ölüyorsunuz ve bir de bakıyorsunuz ki; Allah, cennet, cehennem hepsi gerçek. İlk tepkiniz ne olur?
- **a)** Ben bilimsel dindarım
- **b)** Yaşasın şeriat
- **c)** Bari ABD'lilerin cehennemine koymayın
- **d)** Bir şans daha lütfen

C) Bari ABD'lilerin cehennemine koymayın

Neden?
- Çünkü şu gün ABD önemli suikastlere hazırlanıyor. Artık bir suikast politikasına giriyor. ABD cehennemi bugün daha duyarlı olduğum bir konu.

5 - 12 Eylül size neyi çağrıştırıyor?
- **a)** Eşcinselliği
- **b)** Güzel günleri
- **c)** Sanat ve sanatçının yanında yer almanız gerektiğini
- **d)** Türkiye'de her an her şeyin olabileceğini

C) Sanat ve sanatçının yanında yer almam gerektiğini

Neden?
- Çünkü 12 Eylül düşünce, sanat, yeni bir Türkiye yaratmayla ilgili her şeye karşı şiddet saldırısı uygulamasıydı. Onun için onları sorgulamak lazım.

6- Bundan önceki hayatınızda kim olabilirdiniz?
- **a)** Sezar
- **b)** Şeyh Galip
- **c)** Deli İbrahim
- **d)** Marks

D) Maks

Neden?
- Marks olmak isterdim. Çünkü öbürleri benim olamayacağım kişiler. Marks takipçisi olmam açısından bana en yakışanı.

7 - Zamanında beraber dava arkadaşlığı yaptığınız birisinden duymak isteyeceğiniz son söz ne olur?
- **a)** Perinçek yukarıdaki örgütün şefidir (Hadi Uluengin)
- **b)** Bırak artık bu işleri!
- **c)** Ne zaman değişeceksin?
- **d)** Hiç değişmeyecek misin?

B) Bırak artık bu işleri!

Neden?
- Çünkü dönekler, devrimciliği sigara içmek gibi bırakılacak bir şey zannediyorlar.

8 - Doğu Perinçek'le Tansu Çiller'i bir çatı altında aşağıdakilerden hangisi buluşturabilir?
- **a)** Emperyalizm karşıtlığı
- **b)** Aşk
- **c)** Milliyetçilik
- **d)** Kader

D) Kader

Neden?
- Çünkü başka bir şeyin buluşturmasına imkân yok. Kader olursa mecburen katlanacağız. Kaderin bir cilvesi olarak olabilir.

9 - Bu dünyadaki tek lüksünüz aşağıdakilerden hangisidir?
- **a)** Sigaranız
- **b)** Makam otunuz
- **c)** Ödediğiniz tazminatlar
- **d)** İçkiniz

C) Ödediğim tazminatlar

Neden?
- Çünkü, sistemle cebelleşiyoruz. Tazminat davalarına da sistemin yargıcı bakıyor.

10 - Doğu Perinçek'i diğer insanlardan ayıran özelliği hangisidir?
- **a)** Çalışkan olması
- **b)** Kuşku yetisi
- **c)** Önceden bilgi almak
- **d)** İP Liderliği

D) İP Liderliği

Neden?
- Ben nesnelim. Yorumlara değil olgulara bakarım. İP Lideri olmam benim en temel özelliğim.

11 - Bağırarak uykudan uyanıyorsunuz. Gördüğünüz kabus ne olabilir?
- **a)** 28 Şubat karşıtı darbe olmuş
- **b)** Dolar Türkiye Cumhuriyeti parası olmuş
- **c)** CIA sizi arıyor
- **d)** Şeriatçılar iktidara gelmiş

B) Dolar Türkiye Cumhuriyeti parası olmuş

Neden?
- Çünkü bu ulusal devletin tamamen bittiğini ve büyük bir yıkımı ifade eder.

12 - Bu dünyada başınıza gelebilecek en kötü şey ne olur?
- **a)** Taraftarlarınızın sizi terk etmesi
- **b)** İhanet
- **c)** En güvendiğiniz kişinin ajan çıkması
- **d)** Bir şeriat ülkesine sürgün

C) En güvendiğim kişinin ajan çıkması

Neden?
- Benim en güvendiğim insanı tanımadığımı gösteriyor. Öbürleri olabilir şeyler.

13 - Aşağıdakilerden hangisi günlük hayatınızın vazgeçilmezleri arasındadır?
- **a)** Komplo teorisi kurmak
- **b)** Memleketi düşünmek
- **c)** Belge bilgi aramak
- **d)** Dosya açıklamak

B) Memleketi düşünmek

Neden?
- Başka bir düşüncem yok. Temel düşüncem bu, beni yönlendiren bütün hedeflerime yön veren düşüncem bu.

14 - ..... şeref duyarım?
- **a)** Türk ordusunun uşağı olmaktan
- **b)** Genelkurmay sözcüsü olmaktan
- **c)** İşçi Partili olmak
- **d)** Maocu olmaktan

C) İşçi Partili olmak

Neden?
- Görevim sorumluluğum o. En büyük mutluluğum. Ama Türk ordusuyla beraber olmak da benim için bir şereftir. Ayrıca Maocu değilim ama Mao büyük bir devrimciydi. O bakımdan o şık da büyük bir şereftir.

15 - Türkiye'deki birçok olayın altında kimin parmağı var?
- **a)** Süper NATO'nun
- **b)** Kaddafi'nin
- **c)** Çin devletinin
- **d)** Uzaylıların

A) Süper NATO'nun

Neden?
- Çünkü Süper NATO Türkiye'nin gizli hükümeti. Ve esas şimdi sahneye çıkacak, önümüzdeki günlerde daha fazla faal olmayı planladığı bir döneme giriyoruz. Aynı zamanda, faaliyet alanı da çok kısıtlanmış durumda. Çünkü Türk ordusu ABD'ye cephe aldı.

16 - Aşağıdakilerden hangisi yakın zamanda olacak?
- **a)** Cumhuriyet Devrimi Hükümeti kurulacak
- **b)** Türkiye'nin para birimi dolar olacak
- **c)** MİT, CIA'ya bağlanacak
- **d)** ABD diye bir güç kalmayacak

A) Cumhuriyet Devrimi Hükümeti kurulacak

Neden?
- Çünkü Türk milleti, bütün krizlerini devrimle çözer. 1876 devrimi, 1908 devrimi, 1920, 1960 devrimi var. Dikkat ederseniz, bunlar arasında 30 ile 40 yıllık aralar var. Türk milleti zora geldiğinde devrim yapar. Şu an içinde bulunduğu krizi de, bir milli hükümet kurarak çözecek. 3 ile 5 yıl içinde bu milli hükümet kurulacak.

17- Aşağıdaki kavramlar size neyi çağrıştırıyor?
- **a)** Ajan: **CIA**
- **b)** İhanet: **Brütüs**
- **c)** Dönek: **Mutsuzluk**
- **d)** Şeriatçı: **Küflenme**

Neden?
- Çünkü en faal istihbarat örgütü CIA. "Sen de mi Brütüs" diyor ya Sezar, en büyük hain olarak tarihe geçmiş, aslında iyi bir adam. Döneklik benim için olabilecek en kötü şey, en büyük mutsuzluk kaynağı. Şeriat ise eski, arkada kalan bir şey.

18- Doğrucu Davut hakkında ne düşünüyorsunuz?
- **a)** CIA ile bağlantılı olabilir
- **b)** En iyi ihtimalle MİT elemanıdır
- **c)** Öncü Gençliğe başkan bile olur
- **d)** Kimseye bir faydası dokunmaz

C) Öncü Gençliğe başkan bile olur

Neden?
- Çünkü c şıkkının dışındakiler ona en uzak olanlar. C şıkkının dışındakiler olmaz. Beni mecburen sizi Öncü Gençlik'e başkan yapmaya zorluyorsunuz. Ben de seçtim.

Tanrı Amerika'yı Amerikalılardan Korusun!

EFLATUN NURİ

l'ascension de Blériot à Taxim. طيار مشهور بلەريونك تقسيم ميدانندن صعودى

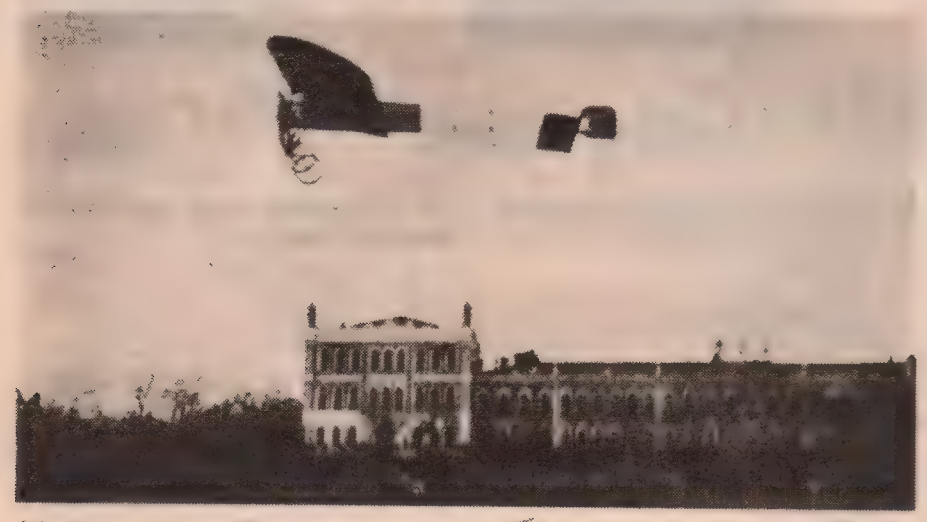

Blériot volant à Taxim. بلەريو آلت طيارەسيله تقسيمده اوچوركن

Yıl: 1909, Sultan Reşâd Han'ın tahta çıkışı nedeniyle halk, kutlamalara katılmak için Taksim kışlasının önündeki meydana toplanmıştı. Bleriot adında bir Fransız gencinin, kendi yaptığı teyyareyle bir gösteri uçuşu yapacağı da duyulmuştu. Osmanlı'da ilk kez bir teyyare, Taksim üzerinde uçacaktı. Başta Sultan Reşad Han olmak üzere hemen bütün erkanıyla yerlerini almıştı. Binlerce insanın "Alâtı teyyayi seytaniyeyi" korkulu gözlerle seyrediyordu. Teyyare bir köpek gibi hırlaya hırlaya havaya çıktı. Zümrüd-ü Ankâ kuşu gibi havada süzülüyordu. Uçtu, uçtu, Taksim'deki bir binanın ikinci katına Photo Mıgırdiç'in dükkanına çarptı. Bir büyücek pencerenin çerçevesi kırıldı, camlar tuz buz oldu. Binanın önünde tezgah açmış, çörekçi, turşucu, kestaneci ve macuncu esnafı zarar gördü. Teyyare, bir çöp tenekesi gibi, etrafa çeri çöpü dağıtıverdi. Teyyareyi uçuran makinist bütün aramalara karşın bulunamadı. O tarihte bir Fransız genci, kendi elleriyle bir teyyare yapıp uçuruyor, hayatını hiçe sayarak... Ama bu öncüler sayesinde uzaya roketler atıldı; aya ayak basıldı. Dünya bu güzel insanları alkışlarken 1959-60 yıllarında Türkiye'de de bir avuç genç, hem de daha ortaokulda, lisede okuyan bir avuç genç de roket yapıp uçurmuşlar; ama bizim ülkede bu işler kolay olmuyor. Bu gençlerin çoğu karakollarda sopa yemiş, çoğu okullarından sepetlenmiş. Ama biri var ki, onun adı Zühtü Bayar. O hiç yılmamış, evinin kömürlüğünde denemelerine, araştırmalarına devam etmiş. Ama bir gün, roket yakıtı yapımında kullandığı cam tüpün avucunda patlaması yüzünden az daha ev yanıyormuş.

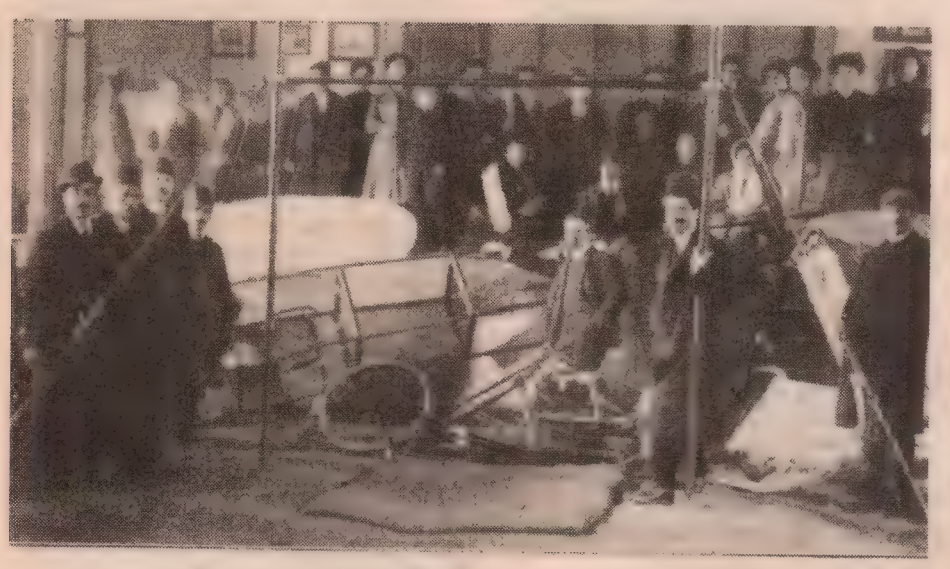

بلەريونك آلت طيارەسى قضادن صكره سوقاق آرەلرنده شاركن

Blériot, après l'accident.

... Beyazıt'ta Sahaflar Çarşısı'nı dolaşıyordum. Bir sahaf dükkanından içeri girerken on altı on yedi yaşlarında bir gencin, "Çocuk Sesi" adında bir dergi aradığını duydum. "Çocuk Sesi" 1923 yıllarında çıkmaya başlamıştı. 1937 yıllarında da, aynı dergide, o günlerde "Baytekin" adında çıkan resimli roman, Alex Raymond adındaki dünyanın en büyük illüstrasyon ressamının "Flash Gordon" adıyla on beş yıl kesintisiz devam eden, müthiş bir bilimkurgu romanıydı.

... Genç dükkandan üzgün ayrıldı. Arkasından yürüdüm, elimi omzuna koydum. Birden irkildi, güldüm...

... Ona aradığı derginin bende bütün ciltleri olduğunu söyleyince az daha sevincinden havaya uçacaktı!

Roket Kulübü'nün Zeytinburnu'ndaki merkezi olan bakkal dükkanı ve Necmi Onur... (Milliyet ve Hafta dergisi için röportaj yaparken)

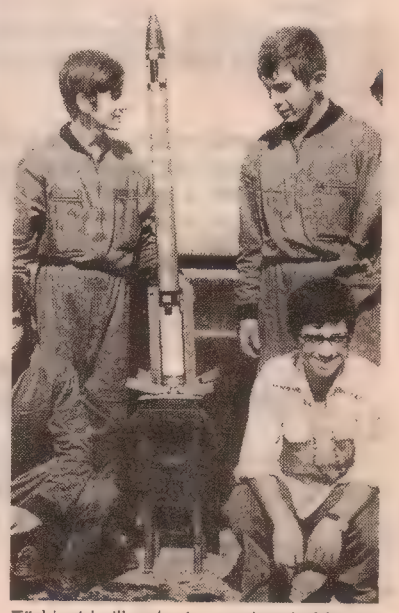

Türkiye'de ilk roketi yapıp karakolda dayak yiyen liseli gençler...

Yalnız Değiliz

inanıyorum
uzak ışık yıllarının ötesinde
bize benzeyen
ya da bizim onlara
adamakıllı benzediğimiz
bilinçlerin varlığına
belki oralarda da yapılıyordur
sonsuz savaşı sermayeyle emeğin

belki de
geçmiş
gelecek
ve şimdiki zaman
halkalarının içinde
çoktan çözümledi uzaylı kardeşlerim
madde ile bilincin zalim çelişkisini
sömürüsünü insanın insanı
....

Zühtü Bayar'in şiirinden bir kısım alıntı

Zühtü Bayar, Roket Kulubü'nden arkadaşı Savaşkan Oral ile...

Amerikan bilimkurgu edebiyatı ve sinemasının en parlak dönemi olarak kabul ettiğimiz 1950-1960 arası, bu sanat türünün incelikli bir alegori ile soğuk savaş gerginliğine ve McCarthysm'e kendi estetik silahlarıyla karşı koyuşunun örneklerini de sunar. Kendisi de bilimkurgu öykü ve romanlan yazarak bu türün Türk edebiyatında öncülüğünü üstlenen şair ve yazar Zühtü Bayar'ın seçtiği ve Türkçe'ye aktardığı elinizdeki öykülerin ortak paydası, tümünün de sanat tarihiyle ilgili olması ve sosyo-politik bir karakter göstermesidir. Bu seçki Amerikan bilim-kurgu edebiyatının klasik dev isimleri: Poul Anderson, William Tenn, Murray Leinster ve Jack London'ın yapıtlanyla hazırlandı. William Tenn'in bu alanda bir uzman olarak tanıdığımız Dr.Sönmez Güven tarafından dilimize aktanlan "Gözetici" adlı öyküsü bilimkurgunun sanat tarihinden yararlanarak ne tür alternatif kurgular yaratabileceğini örneklemesi bakımından önemli. Stanislaw Lem'in "Solaris"ine öncü sayılan Leinster'in "Yalnız Gezegen"i ile London'ın "Kıyametten Sonra"sı, bilimkurgu sanatı çerçevesinde, çağdaş insancıl sorunların anlamlı bir sorgulamasını içermektedir. "Kıyametten0 Sonra"sı, bilimkurgu sanatı çerçevesinde, çağdaş insancıl sorunların anlamlı bir sorgulamasını içermektedir. "Kıyametten Sonra" ayrıca 2002 yılına girmek üzere olduğumuz şu sıralarda biyolojik, mikrobik, nükleer kirlenmenin tüm insanlık için ölümcül bir tehdit oluşturduğunu anıştırması yönünden kehanet ölçüsünde çarpıcı bir yapıt. "Yalnız Gezegen" ise, bir yandan insanın modern hümanist değerlerini eleştirel bir tavırla gözden geçirirken, öte yandan da ABD'nin günümüzde tüm dünyayı pervasızca ateşe atan emperyalist tutumuna alegorik ve alaylı göndermelerde bulunuyor. Bu seçkideki öyküler, yaygın kanının tersine, bilimkurgunun popülist ve postmodern hafifliklerle bir ilişkisi bulunmadığını, sosyo-estetik sorumluluklarla yüklü, ciddi ve önemli bir edebi tür olduğunu ortaya koymaları bakımından da ilginçtir. Çağdaş Türk bilimkurgu edebiyatının usta kalemi Zühtü Bayar'ın romanı "Sahte uygarlık", İnkılap Kitabevi'nden çıktı. Bayar'ın, titiz ve akıcı bir üslûpla ördüğü romanında kurduğu dünya; şu üstünde yaşadığımız dünyayla 'önemli' benzerlikler içeriyor.

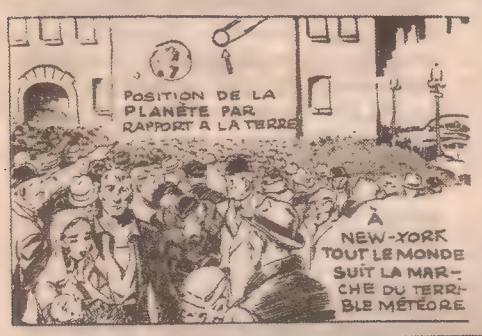

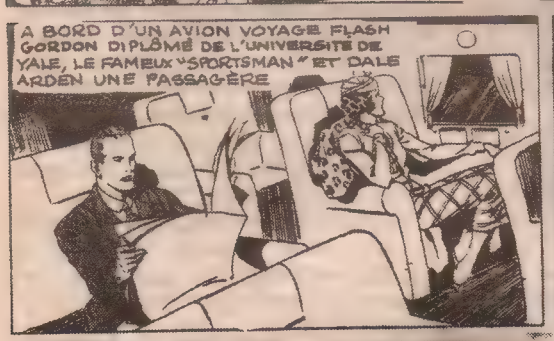

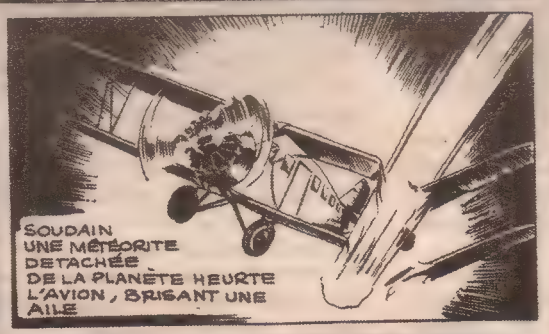

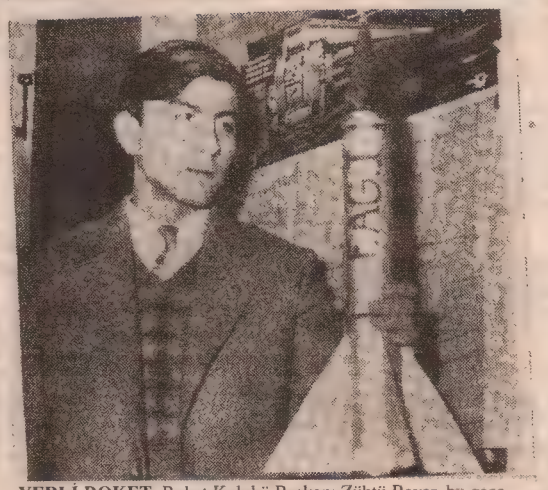

YERLİ ROKET: Roket Kulubü Başkanı Zühtü Bayar, bu gece çırpıcı çayırında atılacak olan roketle beraber.

Çırpıcı çayırında bugün yerli bir roket atılıyor

60 santimlik yerli roket 800 gram ağırlığında

Hürriyet / 3 Mayıs 1960

... Ona ne zaman istersen evime gelip, bakabileceğini ancak benim evimde okuyabileceğini söyledim....

. Ona adresimi verdim. Ne zaman isterse gelebileceğini, istediği gibi yararlanabileceğini söyledim

... Yandaki resimli roman Zühtü Bayar'ın aradığı romanın ilk sayfası. Öykü kısaca şöyle gelişiyor; çok büyük bir göktaşı dünyaya doğru hızla gelmektedir. Bütün gazeteler, "Dünyamızın Sonu" diye manşet atar. Her kıtadaki insanlar korku içindir. Bu ara bir uçağın kanadına bir küçük göktaşı çarpar. Uçak düşer. İki kişi kurtulur. Erkeğin adı Baytekin, kızın adı da Yıldız'dır, fakat bu ara Çetinel adındaki bir bilgin bir roket yapar. Bu roketle göktaşına çarpıp yörüngesini değiştirip dünyayı kurtarmayı planlar fakat ona yardımcı lazımdır. Bilgin Çetinel Baytekin'le, bayan Yıldız'ı tabanca zoru ile rokete sokar ve uzaya doğru gazlarlar.

... Buluşmak üzere ayrıldık!

*** Umutla yıldızlara**

Nusret ve Aslı habersiz şehre doğru yola çıkarlar. Yolda polis görünümlü sivil kişilerin yolu kestiğini ve kimlik kontrolü yaptıklarını görürler. Konvoyda dururlar. Sıra onlara geldiğinde sivil giyimli kişilerden biri kimliklerini alır ve ileride bekleyen beyaz Renault marka arabaya gider. Birazdan Nusret'in bir trafik borcu nedeni ile burada kalacağını, ama arkadaşlarının Aslı'yı şehre bırakacaklarını söyler. Son derece kibardır.

Çekilmesin Diye Bir Film Hikayesi

CÜNEYT ÖZDEMİR

"Sabah Uçağı"

Sabah uçağı Diyarbakır'a indiğinde içinden çıkanlar arasında 40 yaşlarındaki Abdullah'ı görürüz. Perondan taksiye biner ve Şırnak'a gideceklerini söyler.

Şoför Nusret, taksisi ile Diyarbakır Havaalanı'ndan Güneydoğu'nun çeşitli illerine yolcu taşımaktadır.

Şehrin çıkışında kırmızı ışıkta durduklarında bir at arabası yaklaşır ve Nusret ile yarışmayı teklif eder. Nusret yeşil ışığın yanmasıyla küfrederek yoluna devam eder. Yol boyunca tek tük birkaç kelime ederler. Abdullah cep telefonu ile "Geliyorum, yollayacağım" gibi birkaç kısa konuşma yapar. Şırnak'ta gecekondu mahallelerinin arasında sıradan bir evin önünde dururlar. Abdullah Nusret'e beklemesini söyler.

Evin içinde iki adam karşılarlar. Sandalyeye çırılçıplak oturttukları bir başka adamı sorguladıkları anlaşılmaktadır. Ayhan ve Oğuz, Abdullah'ı karşıladıktan sonra sandalyede oturan Mehmet Ali'ye söylediklerini bir kez de öğrettikleri gibi anlatmasını söylerler. Abdullah çantasından bir kamera çıkarır ve Mehmet Ali'nin söylediklerini çeker. Mehmet Ali **"Altı milyon doları Ankara'da bizzat kendisinin bakana teslim ettiğini, bu paranın kaynağının da captogon olduğu"** anlatır. Kamera kapanınca, bunun yanlarına kalmayacağını söyler. Ayhan kameradan çıkan kaseti bir zarfa koyar. Abdullah da çalan telefonunu açar ve kaseti yolladıklarını, her şeyin açıklığa kavuşacağını karşı tarafa sert bir şekilde söyler. Kasetin bulunduğu zarfı Nusret'e verir ve zarfı akşam uçağında hostes Arzu'ya vermesini tembih eder.

Nusret yola çıkar, ama şehrin içinden çıkmak üzere iken daha önceden tanıdığı anlaşılan iki kişinin işareti ile durur. Şehmuz ve Reşat bölgenin iki insanıdır. Otele gitmek istediklerini söylerler. Nusret de daha zamanı olduğu için götürmeye karar verir. Yolda aralarında konuşurlar (Kürtçe de olabilir). Şehmuz ve Reşat'ın biraz önce sorgulanan Mehmet Ali'nin adamı olduklarını ve onu aradıklarını anlarız. Nusret, Mehmet Ali'nin bölgenin ne kadar güçlü ağalarından biri olduğunu bildiğini, ama yerini bilmediğini söyler. Gerçekten de bilmemektedir.

Otele gelirler. Nusret, resepsiyoncu Ahmet'i tanımaktadır. İçeri girip hal hatır sorar, Diyarbakır'a doğru yola çıkar..

Akşam uçağı indiğinde **Bulutsuzluk Özlemi** adlı rock grubunu ve beraberinde onlarca gazetecinin aprondan çıkışını görürüz. Yanlarında Aslı ve Muştu da vardır.

Muştu, kamerası ile Aslı'nın acemice birkaç anonsunu çeker. Hepsi yanlış olur, ama aceleleri vardır.

Apron çıkışında Nusret ile karşılaşırlar.

Nusret ile Muştu önceden tanışıyorlardır. Muştu hemen Nusret'in arabasını kiralamak istediklerini söyler. Ama Nusret'in elindeki, içinde kaset bulunan zarfı hostes Arzu'ya vermesi gerekmektedir. Bunun için de beklemeleri gerektiğini söyler. Muştu aceleleri olduğunda ısrar eder ve zarfı ister. Kendisinin apron serbest giriş kartı vardır ve kaseti Arzu'ya kendisinin vermesini teklif eder. Nusret istemese de kabul eder.

Muştu zarfın içinde kaset olduğunu anlayınca tuvalette merakla kaseti çıkartıp kamerasında izler ve kasetin içindeki itirafın ne kadar önemli olduğunu görür. Kasetleri değiştirir ve içine Aslı'nın yanlış anonslarının bulunduğu kaseti koyarak zarfı hostese verir.

Bu arada İstanbul'da haber merkezinden arkadaşı Arif'i arar ve kasetten bahseder, bir yere satmaya karar verirler. Arif müşteri arayacak, Muştu dönene kadar kaseti saklayacaktır..

Dışarı çıktığında Muştu, Nusret'e kaseti teslim ettiğini söyler. Bu arada rock grubu çoktan yola çıkmıştır.

Nusret, Muştu ve Aslı da yola çıkar. Şehir çıkışında kırmızı ışıkta durduklarında aynı at arabası yanında belirir. Bir kez daha yarışmayı teklif eder, Nusret küfür ederek yine yola koyulur.

Yolda Aslı'nın (24-26) Amerika'da iletişim eğitimi gördüğünü, bunun ikinci işi olduğunu, Güneydoğu'ya da ilk kez geldiğini anlarız. Muştu (30 küsur) ise bölgeyi bilen deneyimli ve kurnaz bir kameramandır.

Bu sırada takım elbiseli bir elin kaseti videoya taktığı görülür. Arka plandan resmi bir devlet dairesinin makam koltuğunda oturan bir kişinin silueti görülür.

Ekranda Aslı'nın stand-up hataları vardır. Kızgınlıkla telefonu çevirir. Telefonu Abdullah açar. Adam kızgınlıkla kasetin kendilerine gelmediğini söyler. Abdullah yeni bir kaset yollayacaklarını söyler.

Telefonu kapattığında Abdullah'ın, Oğuz ile beraber elleri bağlı biraz önce sorguladıkları Mehmet Ali'nin yerinde oturdukları görülür. Ayaklarının dibinde Ayhan'ın kanlı ceseti vardır.

Mehmet Ali , Şehmuz ve Reşat ise ellerinde silahlarla tepelerinde durmaktadırlar. Bir baskın olduğunu, çatışma çıktığını ve Mehmet Ali'nin adamları tarafından kurtarıldığını anlarız. Mehmet Ali kamerayı alır ve Abdullah'a kendi söylediklerini anlatmasını emreder.

Abdullah anlatır: "Altı milyon doları biz aldık, captogonların satışından geldi bu paralar. Para bakanda değil, bizdeydi. Bakanla da ilişkisi yoktu." der.

Çekim bitince adamlardan biri masanın üzerindeki zarflardan birine kaseti koyar ve otelde resepsiyonu arar. O sırada Nusret, Aslı ve Muştu da resepsiyonda otele giriş yapmaktadırlar. Resepsiyondaki adam Nusret'e bir iş çıktığını ve Şehmuz ve Reşat'ın onu bir adreste beklediğini söyler.

Nusret sabah zarfı aldığı adrese gider. Kapıyı çalar, kapıyı bu sefer Abdullah değil, Şehmuz açar. Nusret şaşırır, evde ne olduğunu anlamaya çalışır, ama Şehmuz geçiştirir. Zarfı verir ve hostes Arzu'ya teslim etmesi gerektiğini anlatır.

Soru sormaz çıkar. Otele gider Muştu'yu resepsiyondan arar ve kendisinin Diyarbakır'a gittiğini, yarın öğlen geleceğini söyler. Muştu bir şeyler döndüğünü anlar ve onun da Diyarbakır'a gelip bugün Aslı ile yaptıkları çekim kasetini vermesi gerektiğini söyler. Israrlar sonucunda ikili yola çıkar. Muştu, Nusret'in ağzını arar. Zarfta ne olduğunu sorar, ama cevap alamaz.

Havaalanında yine kasetleri kendisinin vermesinin daha kolay olacağı yolunda ikna eder. Nusret kuşkulanmadan kaseti Muştu'ya verir. Muştu yine zarfı vermeden önce tuvalette açar ve kasete bakar. Hemen Aslı'nınki ile değiştirip zarfı hostes Arzu'ya teslim eder.

İstanbul'daki Arif'i arar ve elinde yeni bir kaset olduğunu, kasetlerin satış fiyatını iki katına çıkartmasını söyler. Dışarı çıkar, Nusret şüphelenmez. Şehrin çıkışında ışıklar kırmızıdır. Her şey yolunda gözükmektedir. Nusret durmaz at arabacının yanından hızla geçer gider...

Şırnak otelinde Aslı sabırsızlıkla beklemektedir. Bulutsuzluk Özlemi'nin konseri bu akşamdır ve hâlâ gruba ulaşamamıştır. Muştu ise Nusret'in bu kasetleri nereden aldığını anlamaya çalışmaktadır. Nusret yorgunluktan perişan bir haldedir. Muştu resepsiyonda, defterin yanına not edilmiş adresi görür hemen alır. Kamerasını alıp başka bir taksi ile adrese doğru yola çıkar.

Resmi devlet dairesinde ikinci kasetin seyredilmesi de birincisinden farksızdır. Bir elin kaseti videoya yerleştirdiğini görürüz. Sonrasında yine Aslı'nın beceriksiz stand-up denemeleri ekrana gelir. Makam koltuğundaki kişi daha hırsla tuşlara basar. Telefonu yine Abdullah'ın kulağında görürüz. Kasetin gitmediğini duyunca gülümser. Ama Ankaralılar oraya gelip işi kendilerinin halledeceğini söyleyince gülümseme bir anda yerini korku ifadesine bırakır. Telefon kapanınca Abdullah, Mehmet Ali'ye korkuyla hepsinin kaybedeceğini, Ankara'dan buraya geldiklerini söyler. Hiçbirinin bu işten kurtulamayacağını tedirginlikle anlatır.

Muştu, evin biraz ilerisinde durmuştur. Tam adresi sorarken uzakta iki kişinin eve girmek üzere olduğunu görür. Saklanarak çekmeye başlar.

Evin içine giren iki adamı içeridekiler şaşkınlık ve tedirginlikle karşılar. Herkesin herkesi tanıdığı anlaşılır. Muştu, camdan, içeride olanları çekmektedir. 1. adam sert bir şekilde Abdullah'ın ve Oğuz'un çözülmesini ister. Bu arada Mehmet Ali'ye, Ayhan'ı öldürdüğü için kızar. Silahını çekip Mehmet Ali'nin adamı Reşat'ı vurur. "Kana kan alındı, şimdi ödeştiniz." der. İki adam köktendinci bir örgütün mensubudurlar ve silah almak için Mehmet Ali'ye verdikleri captogonların parasını aramaktadırlar. Üçlü arasında sert bir tartışma çıkar. Herkes paranın birbirlerinde olduğunu iddia eder. Bu sırada 2. adam pencereden tüm bu konuşmaları çeken Muştu'yu fark eder. Silahını ateşlerken Muştu kaçar.

1. adam diğerlerine kasetleri bulmalarını söyler, hep beraber son çekilen kaset dahil arayacaklardır. Kasetleri bulmadıkları taktirde hepsinin kaybedeceği belli olmuştur.

Muştu, otele nefes nefese ulaşır. Telaşla odasına çıkar. Yanındaki iki kaseti ve son çektiği kaseti bir torbanın içine koyar ve odada en kuytu köşeye saklar. Telefon eder ve Arif'e elinde üç kaset olduğunu ve fiyatın üçe katlandığını, bir daha da Güneydoğu'ya hiç gelmeyip emekli olacağını söyler... Telaşla dışarı çıkar.

Şehmuz otele gelir ve resepsiyoncuya Nusret'i sorar. Resepsiyoncu da bir şeylerin ters gittiğini anlamıştır. Nusret'in otelde olmadığını söyler. Adamlar çıktıktan birkaç dakika sonra Abdullah otelin resepsiyoncusuna kameramanın otelde kalıp kalmadığını sormaya gelir.

Resepsiyoncu onun burada kaldığını, ama şu anda otelde olmadığını söyler. Ardından Nusret'i görüp görmediğini sorar, resepsiyoncu bu sefer biraz ürkmüştür. Ve Nusret'i de görmediğini söyler.

Daha resmi görünümlü bir adam gelir ve Aslı'yı sorar. Otele geldiğinde Aslı'nın merkeze gelmesi gerektiğini söyler. Çıkarken bu civarda Diyarbakırlı bir taksiciyi görüp görmediğini sorar. Ankara'da kasetleri seyreden kişiler kasetlerin peşine düşmüşlerdir.

Resepsiyoncu adamların gitmesiyle beraber Nusret'i telaşla uyandırır ve olanları anlatıp kaçmasını söyler. Resepsiyoncu neler olup bittiğini tam olarak anlamış değildir, ama Nusret uyanıktır; Muştu'dan ve kasetleri vermediğinden şüphelenir. Resepsiyoncu Ahmet ile birlikte Muştu'nun odasına giderler.

Ahmet tüm müşterilerin bir şey saklamak istedikleri zaman kullandıkları köşeyi gösterir. Kasetleri bulurlar. Nusret alır telaşla arabasına gider, ama arabada Aslı oturmaktadır ve rock grubunu takip edeceğini ve bu sefer kendisini öldürse bile arabadan inmeyeceğini söyler.

Nusret çaresiz hızla gaza basar. Şehirden çıkıp bir dağ başına gelirler. Aslı hala kendi havasındadır. Nusret dağın başında arabayı durdurur. Aslı ne olduğunu sorar. Nusret ikisinin de kurtulamayacaklarını anlatmaya başlar. Şehre girdiklerinde muhtemelen ilk kontrol noktasında alıkonulacaklardır. Sonrasında Abdullah'ın Oğuz ile birlikte ikisini bir köprü altında öldüreceğini söyler. O bulamazsa Mehmet Ali ve Şehmuz şehir içinde bulacaklar ve ikisini önce ağanın evinde yemekte ağırlayacak, sonrasında öldüreceklerdir. Onlar bulamazsa muhtemelen iki köktendinci adam bulacak ve sokak ortasında satırla öldürülecekler ya da bir evde boğacaklardır. Ya da

belki de bir resmi binanın kapısından içeri girecekler ve hiç çıkamayacaklardır. Aslı bunları dinler, ardından anlatılanların bir filme benzediğini söyler ve "Is this a movie?" der. Nusret ise umutsuzdur. Geceyi yıldızların altında dağ başındaki Renault marka takside geçirirler. Nusret taksinin tepesine bir battaniye serer Aslı orada yatar, Nusret ise kaportanın üzerinde. Hava çok sıcaktır. Sohbet ederek uyurlar. Aslı durumun ciddiyetinin farkına varır.

Nusret sabah Aslı'yı uyandırır.

Aslı sabah bir çözüm bulduğunu ve kasetleri uygun bir şekilde sahiplerine teslim ederlerse hiçbir sorun kalmayacağını söyler.

Nusret'in kafası yatmaz, ama çaresiz kabul eder. Aslı yanından gider. Nusret, dağın başında çaresizce bekler. Bekler, bekler...

Aslı akşamüstü gelir. Nusret kaportanın üzerinde uyuyakalmıştır. Uyandırır. Ve olan biteni anlatmaya başlar. Bir kamyonun arkasında şehre girmeyi başarmıştır. Sonrasında resepsiyoncu Ahmet ile konuşmuş ve onun yardımı sayesinde kendilerini arayan kişilerin nerede olduğunu öğrenmiştir. İlk kaseti Abdullah ve adamlarının bulunduğu bir arabaya bir çocukla göndermiştir. Sonrasında Mehmet Ali'nin adamı Şehmuz'un karısını bulmuş ve 2. kaseti karısına teslim ettirmiştir.

İki adamın gittiği caminin imamına da 3. kaseti teslim etmiş ve 1. adama ulaştırmıştır. Üç kaset de sahiplerine teslim edildiğine göre bir sorun kalmamıştır. Üç grup da ne Nusret'i ne de Aslı'yı aramayacaktır.

Aslı bunları anlatırken üç grubun da ayrı ayrı yerlerde öldürüldüğü paralel kurgu ile görülür.

Abdullah ve Oğuz'un cesetleri arabaların bagajında bulunmuştur.

Mehmet Ali ve Şehmuz kahvede otururken öldürülmüşlerdir.

1. ve 2. adamın cesetleri caminin avlusunda yatmaktadır.

Kameraman Muştu, bir telefon kulübesinin içinde öldürülmüştür.

Resepsiyoncu Ahmet odaların birinde...

Nusret ve Aslı ise bunlardan habersiz şehre doğru yola çıkarlar. Yolda polis görünümlü sivil kişilerin yolu kestiğini ve kimlik kontrolü yaptıklarını görürler. Konvoyda dururlar. Sıra onlara geldiğinde sivil giyimli kişilerden biri kimliklerini alır ve ileride bekleyen beyaz Renault marka arabaya gider. Birazdan Nusret'in bir trafik borcu nedeni ile burada kalacağını, ama arkadaşlarının Aslı'yı şehre bırakacaklarını söyler. Son derece kibardır.

Aslı ve Nusret, korku ile birbirlerinden ayrılırlar. Aslı ilk molada refakatçilerinden kaçıp geldikleri yöne Nusret'i aramaya doğru yola çıkar. Bir kamyonda giderken birkaç saat önce kontrol yapılan yerde kimsenin olmadığını görür. Biraz ileride ise Nusret'in arabası sağda durmaktadır. Telaşla kamyondan iner. Koşarak taksinin yanına gelir. Nusret'in cansız bedeni şoför koltuğundadır. Aslı ağlamaya başlar.

Aslı Nusret'in arabasını zorlukla kullanır. Düz vitese ve böyle sert bir arabaya alışık olmadığı belli olur. Arkada Nusret'in cesedi Reno'nun arka koltuğu yatırıldıktan sonra konulmuş tabutta bulunmaktadır. Diyarbakır'a girdiklerinde kırmızı ışıkta dururken yanlarına at arabacısı yaklaşır. At arabacı "Abla ne oldu abiye?" der, "Abin öldü" cevabını alır. "Canın sağ olsun" deyip yeşil yanınca yola devam eder. Aslı yeşil yansa da geçemeyecek kadar kötüdür...

Havalanına ulaştığında apronda Bulutsuzluk Özlemi'nin elemanları ile karşılaşırlar. Grup elemanları Aslı'ya neden konsere gelmediğini sorarlar. Aslı "Bir dahaki sefere" der.

Son uçak kalkmak üzeredir.

Aslı, tuvalete girer, yüzünü yıkar ve kabine girer. "Her şey bitmiştir, bitmek üzeredir, kurtuluyorum" diye düşünürken bir el tuvaletin kapısını sert bir şekilde vurmaya başlar. Kapıyı vuran el , Aslının video kasetlerini Ankara'da videoya koyan eldir.

Tak tak tak....

Tak tak tak.....

MM Hareketi

PERİ ÖZTÜRK

Sen Hiç Gördün mü Yumurta G.tlü Bir Adam

Sonra donunu çıkardı. Ta ta tatata!.. İşte karşınızda bamyaların bamyası ve de en mânâlısı. Fakat işlevi mi yoksa boyu mu, hangi açıdan faydalı demeye kalmadı, gözden kayboldu. Kemal yatağın içine girivermişti.

- Bir sakıncası var mı?

- Neyin?

- Çıplak yatmamın. Ben hep çıplak uyurum. Donun, atletin temasını sevmem.

Yok ya, dedim içimden. Demek hep çıplak uyursun. Peki şu dolaptaki bir seri çizgili picama seti kimin düdük? Yan komşun Feyyaz beylerin dolabında yer yoktu da, sana mı verdiler. Ya öyle kışın açıkta uyurken bir deprem olsa, ne bok yiyeceksin! Dışarı fırladığın esnada, Feyyaz bey, kızının, karısının önünde, malzemeler ortada seni öyle gördüğünde, 'gir lan içeri' deyip artçı cinsinden ikinci bir şok yaşatmaz mı? Türk'üz ulan biz. Öyle Micky Rourke misali hallere girme de, giy şu picamanı; kışın donacak, t.şaklarını üşüteceksin. Değil m[illegible] bamya en değerli varlığın, artistlik yapacağım derken, bir de ondan olacaksın.

- Masaj yapmamı ister misin?

- Yoo, hayır.

- Sırtını kaşıyayım o zaman.

- Peki, kaşı.

Anlaşıldı, düdük, atlet don temasını sevmiyor, ancak bana temas etme konusunda kararlı.

- Eee, sen sırtımı kaşımıyorsun ki?

- N'apıyorum peki?

- Okşuyorsun yahu!

- Tenin çok yumuşak, kıyamıyorum.

- İyi de, çizik at, demiyorum ki! Sen hiç çocukken annene kaşıttırmadın mı kendini. Kaşı işte şöyle sert sert. Tamam şimdi sağa, az yukarı... Ohh!

***

Aradan yarım saat geçmişti. Cihanım, aslanım, yiğidim Kemalim bir tek amuda kalkmamıştı yatakta. Evin içinde en az on tur atmış, sigara üstüne sigara içmişti. Aslında epey komikti halimiz. Ben yalnızca bir bira daha içip, gece haberlerine göz atmak istiyordum. Yoksa adamın yanında işim ne, gider paşa paşa evimde uyurum. O ise hemen yanımda anadan üryan kıvranıp duruyor, üstüme çıkacağı anı bekliyordu. Sevişcektik sevişmesine de, insan bu kadar da aptalca davranmaz ki yahu! Yok kaşıyayım mı, yok masaj yapayım mı...

- Sevişeceğiz, merak etme!

- Ne! Ne dedin sen?

- Bak, Kemal.

- Kemal değil, Cihan Kemal.

- Peki Cihan Kemal. Yine söylüyorum: niyetim bu, tabii salakça davranmaya devam etmezsen.

Kemal birden taş kesildi, sus pus oldu. Hatta biraz da rahatlamıştı galiba. Ne sigarasının dumanını sertçe üflüyor, ne de yatakta sağa sola dönüp duruyordu.

Güldüm içimden. Ulan ne tuhaf oluyor bunlar! "Hayır, istemiyorum" desem, sanki dünyanın sonu gelecek. Bu kadar da kış, meme düşkünü olur mu insan?

Sonra yorganı ittim. Feyyaz beyin karısından, kızından sakındığı malzemeye baktım. Düzenli seks hayatıma getireceği faydalar olacağı kanaatine varıp televizyonu kapattım.

***

Son lokmayı da ağzıma atıp daha çiğnemeden bir sigara yaktım. Bir çay daha içsem, gecikir miyim acaba diye düşünürken Kemal girdi salona. Mânâlı bakışlarını önce kahvaltı masasına fırlattı, sonra da bana. Elindeki sigarayı yaktı, derin bir nefes çekti. Ardından bir artistik bakış daha... Bu kez pencereden dışarıya. Sonra sigaradan derin bir nefes daha...

Ben gülmemek için kendimi tutarken, bir yandan da bu artistik halin sebebini bulmaya çalışıyor ve söyleyeceği ilk kelimenin ne olacağı konusunda masanın çevresinde vıyaklayan uyuz kediyle bahse giriyordum.

-Yaşandı ve bitti, farkındasın değil mi? Yani kahvaltı hazırlamışsın. Yani ikimiz de istedik, ama o kadar. Eğer bir kadın, bir adama kahvaltı hazırlıyorsa...

"Ne diyorsun aslanım, açık söyle" diyeceğim ama dana izin vermiyor. Konuşuyor da konuşuyor. Yok hayatta kendisinden başka kimsesi yokmuş da, ilişki beklentisiyle yaşamıyormuş da, buna ilişkin ağzından en ufak bir söz dahi çıkmamış da...

Ulan ne ilişkisi, ne beklentisi diyeceğim, hâlâ konuşuyor. Zaten tepem atmış, nasıl yani, diyorum kendi kendime. Şimdi, çük bu danada diye, o mu s.kmiş oluyordu beni? Ben ne yapıyordum o sırada, intihar saldırısı planı mı çiziyordum. Kaldı ki, bu overlok g.tlü bamya dün akşam şu uyuz kediden beter vaziyette değil miydi? Kediler bile düzüştükten sonra kedi olarak kalmazlar mıydı? Yani bir erkek bir kadını kış ve memeden ibaret sayardı da, bir kadın bir erkeğe elleri kolları olan bir vibratör muamelesi yapamaz mıydı? Kim uydurmuştu ulan "kadınlar duygusal olur; bununla da kalmaz pek çabuk bağlanırlar" palavrasını. Ulan Kemal, dedim kendi kendime, ulan dana! Şimdi şu masaya iyi bak, bu hayatta göreceğin son kahvaltı masası olacak, çünkü bir daha asla kahvaltı masalarına bakamayacaksın. Bakmaya çalıştığında yüreğin ağzına gelecek, bu diyarda bir yerde bir Peri'nin yaşadığını bileceksin.

***

- Şu Kemal'i biliyorsun, Cihan Kemal. Sana bahsetmiştim daha önce.

- Filiz telefonda kıkırdadı.

- 'Hangi Kemal ayol! Yoksa Mustafa Kemal mi!

- Ağır ol kadın, o kalbimizde yaşıyor.

- Pardon tatlım, ne Kemal demiştin sen?

- Cihan Kemal.

- Peki mevzu ne?

- Mevzu çok önemli, üstelik acil. Çabuk birkaç kişi buraya gelin!

- Sen neredesin şimdi; niye fısıldıyorsun?

- Tuvalette. Kemal'in evinde.

***

Kızlar gelene kadar içerdeki düdüğü yarım saat daha oyalamak gerekiyordu.

***

Kemal'in evinden çıktığımızda, kahvaltı masasının üzerinde inliyordu. Ne dediği pek anlaşılmıyordu zaten. Vücudundaki ses verebilecek her delik, tarafımızdan bir süreliğine delik olmaktan çıkartılmıştı. Hayal etmesi güç değil; akan musluğu, muslukçu gelene kadar idareten bir nesneyle tıkamak gibi.

***

Mahallenin manavı, kolkola girmiş beş kadının sabahın o saatinde söylediği şarkıya pek anlam verememiştim; ama, sokağı dönünceye kadar gözlerini kıvrak kalçalardan ayırmamıştı...

***

"Sen hiç gördün mü yumurta g.tlü bir adam?
Sen hiç gördün mü 5 sosisli bir adam?
Lala lala lala lala lalalala"

Magazin dergilerinde, gazetelerde, hayat kadınlarının olduğu gibi, hayat erkeklerinin de verdiği ilanlar vardır. Marifetlerini sayıp döktükleri ilânın sonuna telefon numaralarını yazmaktan çekinmezler. Bu onların seçtikleri yaşamdır. Devlet, kaypak ahlak anlayışlarının değil, bireyin, malın, tüketimin korumasını üstlenmiştir.

Pembe Terhis Kağıdı

NİHAT ZİYALAN

Eşcinsel ilişki bazı ülkelerde cinsel fantezi olarak karşılanır. Oralarda kadın kadına, erkek erkeğe evlenenler bile vardır.

İlkokul son sınıftayken, sıra arkadaşımın, kız yüzünden başından geçenleri ne zaman hatırlasam içim cız eder.

Kendisini tam görmediği, salt bakıştığı bir kıza vurulmuştu arkadaşım. Sık sık kızın evinin önünden geçen yoldan yürürdük. Her geçişimizde, alt kattaki berber sokağa fırlar, bir daha oradan geçerse arkadaşımı fena yapacağını söylerdi.

Korkunç olayı öğrendiğimde evdeydim. Onbeş yaşındaki arkadaşım, bir kez bile konuşmadığı kız yüzünden katil olmuştu. Yoldan geçerken, herzamanki gibi berber fırlamış, fakat bu kez sövmekle kalmayıp, dövmeye kalkmış. Arkadaşım altta kalmayınca, dükkana dalan berber, dedesinden kalma kılıcı çekip gelmiş. Kendini savunan arkadaşım...

Çok değil, bir yıl sonra özgürlüğüne kavuşan arkadaşım, sübyan koğuşunda yatmasına karşın, ağır hapishane koşullarından ötürü aklen zedelenmiş olarak çıktı. Ondan sonraki yaşamını, **"Deli Arkadaşım"** olarak sürdürdü.

Yıllardır bu olayı kurmacaya döküp, ortaya edebi bir yapıt çıkarabilir miyim diye düşünüyorum. Fakat neresinden başlayacağımı bilemiyorum. Kızın, berberin, arkadaşımın, toplumun cinsel sorunlarını özgürce düşünemiyorum. Zihnimi tutan bir şeyler var.

İlkgençliğimde, bir ara içinde sürüklendiğim genelev serüvenimi düşündükçe, orayı yazmak istiyordum, bu yüzden o hayatı tanımalıydım diyerek kendimi avutuyorum şimdi.

Adanalılar oraya Daşçıkan adını takmıştı. İçeri girmek, o alemin raconunu öğrenmek için, etrafında sürtmem gerekti bir süre. Bir şey kaçırmamak için gözümü dört açmıştım.

Prova yapa yapa bir gün sahici işe kalkışır insan. İlk iş, günlerdir biriktirdiğim bozuk parayı tümlettirmek olmuştu. Beşlik yeterliydi ama, bir de yeşil onluk olmalıydı yedekte.

Sonraları gündüzleri de yapılacağını öğrendim o işin, o zamanlar salt geceleri yapıldığını sanırdım. Karanlık bastığında, Yağcami'nin önündeki seyyar tatlıcının önünde neredeyse bir kuyruk oluşurdu. Tulumba tatlısı yemeden içeriye gidenin orası kalkmaz gibisinden bir söylenti vardı. Karpit lambasının osuruklu kokusunu içime çeke çeke az yumulmadım tatlıya. İlk gün, acemilikten tatlıyı fazla kaçırıp eve dönmüştüm.

Daşçıkan Sokağı'nın başına dikilip, geçip gidenleri dikizlemiştim bir süre. Sokağa girildikten kısa bir süre sonra, yürüyüşlerin değişmesi ölgün ışıkta bile belli oluyordu. Önce tulumba tatlısı! Sokağa girince dayı dayı yürümek ardından! Nedense adamlar, resmi giyimlilerin tuttuğu nizamiye kapısı gibi yerden girmeden önce, karşıdaki terzi dükkanına uğruyordu. Ağzıma gelip duran tulumba tatlısını bastırarak girdim dükkana. Benden öncekinin, bir havayla belinden çıkardığı bıçağı, zula yapması için karşısındakine teslim etmesini seyrettim. Ardından bıçak sahibinin elinde gümüş bir elli kuruşluk parlamıştı. Öğreneceğimi öğrenmiştim. Çıkıverdim oradan.

Kapıdaki resmi görevlilere, önce rüştünü ispat etmen gerekiyordu. Yaşımdan büyük gösterdiğim halde az dönmedim o kapıdan. Terütaze yaşımda yüzümün jiletle tanışması bu yüzdendir. Jileti vurur vurmaz sakal mı çıkarmış? Nüfus kağıdımı gösteremem, izin kağıdını kullanacağım asker arkadaşım da yok. Kalemle bıyık, sakal yapmaktan başka çare var mı? Aşılmayacak kapı yokmuş hayatta. Onu da öğrendim. İçeri girdiğimde, bugünmüş gibi hatırlıyorum duygularımı. *Şimdi ben ne yapacağım?*

Yeşilçam'da iş kovaladığım sıralarda, yazıhanelerde çay içerken yaptığımız sohbetleri unutamam. **Sinemanın uçan adamı İrfan Atasoy**, aylar öncesinden sansür kuruluna gönderdiği senaryonun tasdikini bekliyordu. Sık sık bunu konuşuyorduk. **Genelev**'di senaryonun ismi. Oyuncu kadrosu yapılmış, mekân seçilmişti. Nihayet bir gün, reddedilmiş olarak geldi senaryo. Şöyle bir gerekçe gösterilmişti: ***Ülkemizde gelenev yoktur.***

Yaşadığım kanguru ülkesi, beni çok şaşırtmıştı ilk sıralar. Kırkından sonra içine balıklamaya atladığım kültür, kemikleşmiş kültürümle çatışmaz mı? Kardeşimin tanıdığı, ayıptır söylemesi bir hayat kadını vardı. Kimse aşağılamazdı. Bir tehlike olarak görmez, ona benzeriz diye korkmazdı. Cam fabrikasındaki işine yetişmek için sabahın köründe kalkan kapı komşusu kadın, onun için şöyle demişti: *Hayatını kazanmak için onun da bir işi var.* Biri bedenini satıyor, diğeri emeğini.

Oxford Street'den King's Cross'a dönünce, yüksek, upuzun bir duvarın önünden yürürsünüz bir süre. Adı da The Wall zaten. Karanlık bastıktan sonra eşcinseller dolaşır orada. Siz tasvip etmeseniz bile, bir film gibi seyredebilirsiniz olup bitenleri. Polisler kovalamaz. Hor görülmez, şiddete uğramazlar.

Magazin dergilerinde, gazetelerde, hayat kadınlarının olduğu gibi, hayat erkeklerinin de verdiği ilanlar vardır. Marifetlerini sayıp döktükleri ilânın sonuna telefon numaralarını yazmaktan çekinmezler. Bu onların seçtikleri yaşamdır. Devlet, kaypak ahlak anlayışlarının değil, bireyin, malın, tüketimin korumasını üstlenmiştir.

Hakkında söylentiler çıkan **Nadire Mater**'in **Mehmet'in Kitabı**'nda okumuştum Pembe Terhis Kağıdını. Güneydoğu'da savaşan erlerden biri eşcinsel olduğu için, pembe terhis kağıdıyla çürüğe çıkarılmış hemen.

Her diyarın insanı, yetiştiği kültür içinde bir yaşam biçimi edinirdi kendine eskiden. O kültürün beklentileri, sınırları içinde kimi uyumlu, kimi bocalayarak, kimi mücadele ederek yaşardı. Ya şimdi?.. İnsanların cinsel seçimleri, içinde yaşadıkları kültürle belirlenmiyor artık. Ekonomisi güçlü ülkenin insanı, ekonomisi güçsüz ülkenin insanı. Bir de şu var: ***İyi bir tüketiciyi, yasalar korur Allahına kadar.***

Pembe terhis kağıdını, hayatı, alıp satabilecekleri bir malmış gibi pazara dönüştürenlere vermeli bence.

Çorbası Tasta

I
Gizlesem, beceremem.
Sevgilimsin, sevgilim!

II
Elini tutsam... Elin,
bir tutam gençlik.

III
Alnına değsem.

Ten
ve ateş
diye yazsam.

Şöyle mi sussam:

Sırtın bana dönük.
Alnın bana dargın.

IV
(Ama bir gün
yaşlanınca dünya,
eskiyen alnımı
tazecik öpsen!)

(ŞİMDİLİK ÇARE)
Kızımın nazenin
kıçına lütfen,
incecik iğne
hemşiranım.

SİNA AKYOL

sokaklardan

yalpa teker bir araba
gamiti çıkmış atının
nerde durursa orda
alır geçer hiç bakmaz
çanak çömlek çöp hurda

şoparın elinde sandık
kendi boyasını satar
rıhtım uzak çarşı kalabalık
sokaklar uzun sokaklar dar
atsana bir beşlik babalık

saçında gül donunda gül
fala bakar fatmagül
konuşur bakla boncuk:
"a be seni çekemeyen çok"
ister üzül ister gül

sacayağı maşa kalay
çeyizlik dolu bohçalar
yürür gider bir alay
"asıl abam, alsana bi şey
kapıdan kovması kolay"

HÜSEYİN YURTTAŞ

Dergimizin eski sayılarında birkaç yazısını okuduğunuz Ankaralı Börekçi Şaban abimiz, oturup akşamlar boyu yazdığı o güzel öykülerinden 80 sayfalık uzun bir öyküsünü gönderdi... Tamamını yayınlamamız teknik açıdan imkansız olduğundan, bu sayılık bu uzun öykünün giriş bölümünü kendi diliyle, noktasına, virgülüne dokunmadan aktarıyoruz...

Sakallılar!

ŞABAN ALTAY

Tanrı, gezegeninde bunalır, şöyle dünyaya doğru bir bakayım hele, der. Bakar ya, baktığına da pişman olur, sanki konvoy halinde meftalar geliyor çoğunluğu gençlerden... Tanrı birine sorar, neden genç yaşında öldün de geliyon?. Mefta, savaş vardı tanrım, bir ben değilim, bak arkama önüme, bunların çoğu savaşta öldü.. Tanrı, neden savaştınız, yetmedi mi dünya size, verdiğim nimetler mi az geldi? Mefta, yeter tanrım yeter, senin verdiğin nimetler dünyada tüm canlılara yeter.. Tanrı, yeter de neden neyçin birbirinizi öldürdünüz, savaşı niye çıkardınız.. Mefta, savaşların hiçbiri bu sorunuza cevap veremez, neyçin savaştığımızı biz de bilmiyoruz, ancak en başımızın dünya nimetlerine daha çok sahiplenme hırsından olsa gerek... Tanrı, ben size akıl vermedim mi, düşünce vermedim mi, verdiğim aklı iyi düşünüp iyi kullanmıyonuz içinizden bir deli çıkıyor milyonlarca akıllıyı öldürttürüyor, aç bırakıyor, zulüm yapıyor, akıllılar delinin peşine gittiğine göre ben size akılı az mı verdim, siz mi kullanmayı bilmiyonuz, sizleri koskoca dünyaya yolluyorum, yiyeceğinizden çok çok fazla rızık veriyorum, siz çalışıp önünüze getirip kardaşça yiyemiyorsunuz, ancak birbirinizi yiyorsunuz geç geç hadi.. Sıradaki sen gel bakalım, sen de daha gençsin, bu göksüne aşağı uzanan kıllar ne ki? Mefta, sakal tanrım. Tanrı, ben de biliyorum sakal olduğunu da, niye böyle uzattın? Mefta, sana yakın olmak için.. Tanrı, bana sakal bırakarak mı yakın olunuyor? Mefta şaşkın şaşkın, tanrım bir ben değilim, dünyada çoğunluk sana yakın olduğunu sanarak sakal bırakıyor.. Tanrı, ben sizleri yaratırken sevgi, duygu, öfke koymadım mı içinize, bunları düşünmek için akıl fikir vermedim mi sizlere, bana yakın olmanızı sevginizle ispatlayamaz mısınız, siz canlıların faydalanması için yarattığım nimetleri, yeşilleri korusanız bana daha yakın olmaz mısınız, hıh, sakal bırakarak bana yakın olacaklar, acıyorum sizlere verdiğim akıllara, boşuna hibe edip harcıyorsunuz, ben sizlere o akılları iyiyi güzeli bulun diye verdim, neyse sen de daha gençsin, ben sana daha uzun ömür vermemiş miydim, niye erken öldün? Mefta, mezhep çatışmasında öldürüldüm. Tanrı, o da ne ki! Tanrım, sen de bilirsin ya, biz senden sonra bir kitaba bir peygambere yani bir dine inanan bir milletiz, peygamberimiz öldükten sonra birçok imam çıkmış, esas dindarlık şöyle olur böyle olur diye taraftar toplayıp gitmiş ama onlarınki hep uydurma, en doğruyu bizim imamımız bulmuş, bizi de peşine çağırmış.. Şaşkın şaşkın, yani aynı kitabı okuyonuz sonra uygulayonuz aynı peygambere inanıyonuz sonra da birbirinizi yakıp yıkıp öldürüyonuz öyle mi... Mefta, öyle tanrım.. Tanrı, peki o inandığınız kitaptaki peygamberler de sizleri ayrıcalığa çağırıyor mu? Mefta, yok çağırmıyor tanrım.. Tanrı, sizleri ben mi yarattım bir başka tanrı mı var ben de şaşıyorum şaşkın kullarım, git git hadi... Sakallı sen, sen gel, sen de mi bana yakın olmak için sakal bıraktın.. Mefta, bu sakalım yüzünden hep kullarını kandırdım, artık kandıramayacağım aşikâr, tanrım onun için beni affet.. Tanrı alaylı alaylı gülerek, sen emret ben seni affederim, zaten sizler yaşarken de bana emirler yağdırıyorunuz... Affet tanrım, bağışla, kazadan beladan koru tanrım, bana güç ver allahım, bana daha çok mal ver, bizi muzaffer kıl allahım... Başka kullarımdan çok gücü size verecem, eee sen siz hiç çocuğunun birinin eline silah bıçak kalın sopalar, öbürünü çıplak elle tutup dövdürdün mü hiç, gerçi siz insanlar yaparsınız yapar, tanrınız olduğum halde ben bile sizlerden korkar oldum.

yerli bir feminizme doğru

Yayına hazırlayanlar: Aynur İlyasoğlu-Necla Akgökçe, SEL YAYINCILIK *KADIN KİTAPLIĞI, 496 s.*

Kitapta sosyoloji, iktisat, çalışma ekonomisi, siyaset bilimi, tıp tarihi, kadın sağlığı uzmanı feminist araştırmacıların makalelerine ve etik, modernleşme gibi kavramların feminizm ve yerlilik teması etrafında yeniden ele alındığına tanık oluyoruz. **Feminizmin** kendi iç problemleri de oluşum sürecindeki kapsayıcı ve müdahaleci tavrının avantaj ve dezavantajlarıyla günümüze kadar geldi. Kitap, işte bu problemler içerisinde çok belirleyici bir tanesini '**yerlilik**' kavramını çoğulcu bir anlayışla tartışma düzlemine taşıyor. Bu kitapta yirmi yazarın onaltı makalesi yer alıyor:

• Kadınların yaşam tarihi anlatılarına kadın çalışmaları alanından bir bakış, **AYNUR İLYASOĞLU** • Bu iş bu memlekette nasıl olacak, **AYŞE DÜZKAN** • Kültürel prizmanın ışığında farklılıklar, **NECLA AKGÖKÇE** • Türk modernleşme sürecinde annelik kimliğinin dönüşümü, **AKSU BORA** • Modern kadınlar çatışan talepler farklı çözümler, **SEVİL SÜMER** • Osmanlı'da sağlık alanında tedavi gören ve tedavi eden olarak kadınlar, **FERYAL SAYGILIGİL** • Türkiye'de doğum kontrolü alanına bir bakış, **TOLUNAY KOLANKAYA** • Ev eksenli çalışma stratejileri kadının özgürleşmesi açısından bir tartışma, **DİLEK HATTATOĞLU** • Tarladan turizm sektörüne, **NURGÜN OKTİK** • Yerel yönetimler ve kadın örgütleri ilişkisine eleştirel bir yaklaşım, **YILDIZ ECEVİT** • Kentsel alan ve yerel yönetimlerde toplumsal cinsiyet, **BELKIS KÜMBETOĞLU** • Ortak eylem ve feminist etik, **ÜLFET TAYLI** • Kadın gruplarında yapı ve katılım sorunları, **BELKIS KÜMBETOĞLU** • Toplumsal cinsiyet konulu lisans dersi üzerine gözlemler, **MİNE TAN - ÖZLEM ŞAHİN - GÜZİN YAMANER** • Kadın iktisatçıların toplumsal cinsiyetçi kimliğinin yapı bozumu, **UFUK SERDAROĞLU - NURCAN ÖZKAPLAN** • Bir'in nostaljisinden kurtulmak: siyaset teorisine ve pratiğine cinsiyet açısından bakış, **SERPİL ÇAKIR** • Erkek parlamentonun kadın siyasetçileri, **ÇAĞLAYAN KOVANLIKAYA,** • Aykırı bir örnek: İKD, **EMEL AKAL ASLAN.**

SEL YAYINCILIK Tel.212-511 1005 http://www.selyayincilik.com Email:posta@selyayincilik.com

Dokunuşlar

Toz
Herkes kirlidir biraz
Kimi çiçek tozuyla
Kimi insan tozuyla

Güneş
Ne denli parlak olsa da güneş
Yıldızın aktığı gök karasıdır

Dalga
Bir gün daha yaşamak
Dalga geçmektir ölümle
Açgözlü obur doyumsuz
Azıcık sabretmeyi
Belki öğrenir diye

Gece
Üstüne çöken gece dağılır tek bir kibritle
Alıkoyduğun gece birikir göz dibinde

Umut
Okyanusta bir sandal
Küçük bahçe

GÜNGÖR TEKÇE

İşçisin Sen İşçi Kal, İşini Kaybetme Sakın!

GÜLAY BATUR

KARŞILAŞABİLECEKLERİ TEK YERDİ ORASI. HAZIR GELMİŞKEN MİDYE KABUĞU TOPLUYORDU KIZ. ÇOCUK SA BOŞ YERE YÜZÜYORDU.

ÇOCUK GÜNEŞLENMEYE DEVAM EDERKEN, KIZ SAHİLİ TEMİZLEDİ.

GECE KIZ ÇALIŞMAYA DEVAM ETTİ. VE ÇOCUK HAYATINDA İLK KEZ BİR YAVRU KAPLUMBAĞAYI ELİNE ALIP DENİZE BIRAKTI.

"MEHTABIN ALTERNATİFİDİR YAKAMOZ" DEDİ ÇOCUĞA KIZ. VE DENİZE IŞIKTAN ÇOCUĞUN ADINI YAZDI.

SONRA, İLK KEZ UNUTLARINI, KAYAN BİR YILDIZIN PEŞİNE TAKTI. SINIFSIZ TOPLUM İSTEDİ.

"GİTME! BİRLİKTE TATİL YAPALIM" DİYEN ÇOCUĞA, "TAMAM" DEDİ KIZ. O ZAMAN "Ö" SEMTE RİCA EDELİM, ÖLMEYE BİRAZ ARA VERSİNLER.

CANI SIKILDI ÇOCUĞUN BOŞ YERE GEZDİ BİRAZ.

GÜLTEPE'DE YAŞIYORDU KIZ. ANNESİ, BABASI BİR DE DEDESİ KARL MARKS...

ASLINDA ÇOK YAKINDILAR BİRBİRLERİNE. ÇOCUĞUN EVİ ETİLERDE. AMA ÇOCUĞUN DÜNYASI KIZI TAŞIYAMIYACAK KADAR RÜYA...

KIZIN Kİ İSE PAZLA GERÇEKTİ...

"BAKTI Kİ DÜNYALAR AYRI" DİYE AÇIKLADI MFÖ, ÇOCUĞA BİRAZ OLAYI,

ALİİİİ..!!!.. ALİ DESİDEROO.

KIZ, ZATEN ÇOKTAN KOYMUŞ PİKABA "TAMİRCİ ÇIRAĞINI"...

İSTEMEYEREK VERDİ MÜJDEYİ KIZ.., "NUR TOPU GİBİ BİR KÜRTAJIMIZ OLACAK"... ÇOCUK ANLADI. BİŞEY DEMEDİ. BOŞUNA KONUŞMAK İSTEMEDİ

HERGÜN BOŞ YERE ARADI ÇOCUĞUN GÖZLERİ KIZI, AKMERKEZ'DE. AMA KIZIN ÇOK İŞİ VARDI. BÜTÜN BİR KIŞ ÜŞÜMEMEYE ÇALIŞACAKTI.

Hayfa'da yaşayan birkaç Türk seyircisinin dışında, sinema salonunu tümüyle dolduranlar İsrailli izleyicilerdi. Aslında bir Türk filmini, nerede olursa olsun, gişeye para ödeyerek sinemaya giren seyirciyle birlikte, onların arasında izlemek en doğrusuydu. Biletle sinemaya giren seyircinin, izlediği film karşısında aldığı tavrı daha tarafsız ve daha net biçimde görebiliyordunuz. Seyircinin gözüyle filmin üzerindeki etkisini de, sevmemişse tepkisini de...

İsrail'den "Vizontele" İzlenimleri...

AGÂH ÖZGÜÇ

Yeşilköy Havaalanı'ndan hareket ettiğimizde ilk durağımız Tel Aviv oldu. Ankara Sinema Derneği'nin, Kültür Bakanlığı ve Tel Aviv Büyükelçiliği ile birlikte İsrail'de düzenlediği **"Türk Filmleri Haftası"** 9 Eylül'de başlayacak ve gösterimler 30 Eylül'de sona erecekti. 8 Türk filminin (Sürü, Züğürt Ağa, Vizontele, Kasaba, Gizli Yüz, Mayıs Sıkıntısı, Usta Beni Öldürsene ve Anayurt Oteli) gösterimleri için üç kent seçilmişti. Tel Aviv, Hayfa ve Kudüs. Her üç kentin sinemateklerindeki ilk gösterimler için seçilen Türk filmi de "Vizontele"ydi.

Ülkemiz sinemalarında **"Eşkiya"**dan sonra üç milyonu aşan seyircisiyle büyük bir "gişe patlaması" oluşturan "Vizontele"yi İsrail izleyicisi nasıl karşılayacaktı? Bu sorununun doğru yanıtını almak için elbette ki filmi, İsrailli seyirciyle birlikte izlemek gerekiyordu. Ne var ki, Tel Aviv Sinemateki'ndeki gösteri, böyle bir yanıt için uygun değildi. Büyükelçi **Ahmet Üzümcü**'nün de gösterimden önce katıldığı kokteyllli galada İsrailli seyircilerden çok elçiliğin Türk davetlileri ağırlıktaydı. Ve davetlilerin ayakta kalmaması için gişede yalnızca 80 bilet kesildi. İsrailli seyircilerin büyük bir bölümü ise, bilet satışının sınırlı tutulması nedeniyle geri dönmek zorunda kaldılar.

İkinci durağımız Hayfa'da ise durum oldukça farklıydı. Hayfa'da yaşayan birkaç Türk seyircisinin dışında, sinema salonunu tümüyle dolduranlar İsrailli izleyicilerdi. Aslında bir Türk filmini, nerede olursa olsun, gişeye para ödeyerek sinemaya giren seyirciyle birlikte, onların arasında izlemek en doğrusuydu. Biletle sinemaya giren seyircinin, izlediği film karşısında aldığı tavrı daha tarafsız ve daha net biçimde görebiliyordunuz. Seyircinin gözüyle filmin üzerindeki etkisini de, sevmemişse tepkisini de...

Özellikle de İstanbul'daki yerli film galalarında bu böyle mi? Davetlilerin oluşturduğu bu ilk gösterimlerde beğeni konusunda kimin samimi ve içtenlikli olup olmadığı belli değil ki. Hele davetlilerin içlerinde yağcılar, yalakalar varsa? Hele bir de hiçbir şeyi beğenmeyen önyargılı entel muhalifler varsa? Ciddi film gösterilerinden çok, TV şovlarına dönüşen bu yerli film galalarında herkes birbirini tanıyor çünkü...

Ama biz, Hayfa Sinamateki'nde bilet karşılığı **"Vizontele"**yi izleyen İsrailli seyircileri tanımıyoruz. Ve dikkatle bir Türk filmini izliyorlar. Kimi yerde gülmeye çalışıp, kimi yerde şaşırıyorlar, kimi yerde hüzünlenir gibi oluyorlar...

Çıkışta genel bir beğeninin izlerini görüyoruz yüzlerinde. Aralarındaki bir iki Türk seyircisi de teşekkür etme inceliğini gösteriyor. Ancak bir Türk seyirci de filmin İngilizce altyazılarından, çevirinin yetersizliğinden şikayet ediyor.

Ve son durağımız Kudüs.

"Vizontele"yi bir kez daha izleyeceğiz Kudüs Sinemateki'nin salonunda. Yine İsrailli sinemaseverlerle birlikte. "Kudüs Sinemateki" deyince biraz durun. **"Sürü"** ve **"Yol"** gibi Türk filmlerinin dahi, dünya sinemasından 21 bin film var arşivinde. Hem de 35 mm'lik kopyalarıyla... Video kasetleri, binlerce sinema kitabı, afişler ve oyuncu kartpostalları. İnanılır gibi değil. Gezdik ve gördük...

"11 Eylül 2001", insanlık adına acı bir gün... Konakladığımız Mount Zion Hotel'de ABD'deki terörist saldırıyı öğreniyoruz, Star Televizyonu'ndan. Herkes şaşkın. Ve o günün akşamı "Vizontele"nin Kudüs'teki gösterimi erteleniyor. Olay nedeniyle Tel Aviv Havaalanı uçuşlara kapanınca, bir gece daha kalıyoruz Kudüs'te. Ertesi gün İstanbul'a dönüş...

Yılmaz Erdoğan'ın filmini seyirci arasında seyretmek bu kez kısmet olmuyor. Ama "Vizontele", diğer Türk filmleriyle birlikte "bizsiz" de olsa İsrailli seyirciyle buluşmaya devam ediyor...

Ölmeden Öldürdüğümüz Sinemacı: İzzet Akay

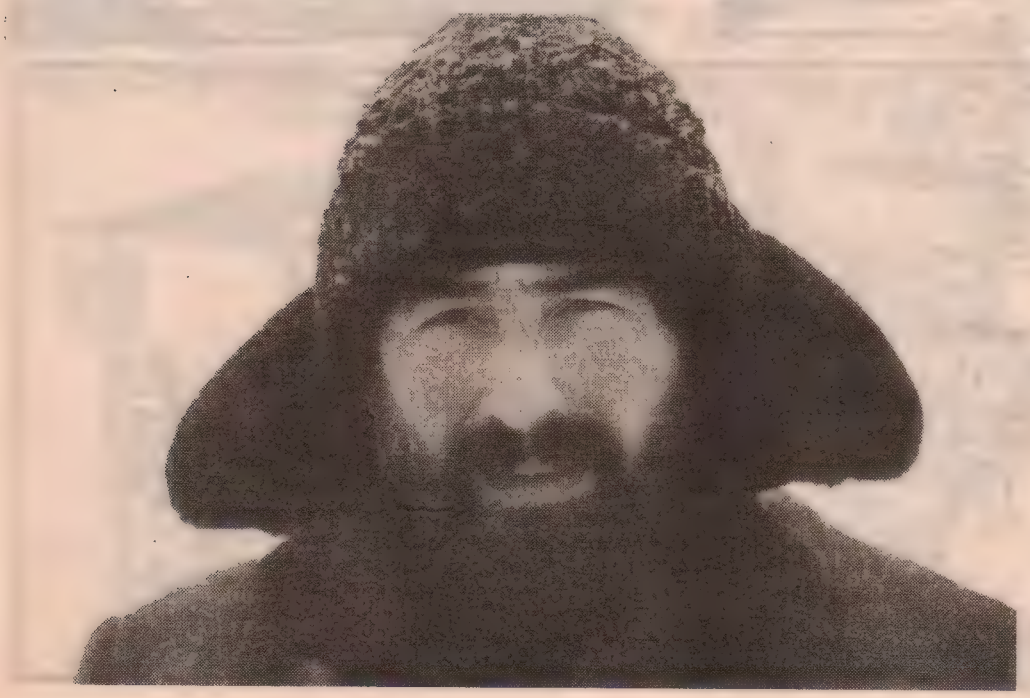

1999 Sinema Yıllığı'na bakıyorum. Görüntü yönetmeni İzzet Akay, 1999'da yitirdiğimiz Türk sinemacıları arasında. Demek ki 2 yıl önce yaşama veda etmiş İzzet Akay. İnsanoğlu iki kere yaşar mı?

Gerçekten Akay, iki kez yaşıyanlardan..

12 Eylül'den sonra yurtdışına kaçan İzzet Akay, yıllardır Almanya'da yaşıyor. Yılmaz Güney'in yönettiği ve geçtiğimiz yıl izlediğimiz **"Duvar"**, son filmlerinden biri.

Oysa İzzet Akay ölmedi ki. Onu yaşarken biz öldürmüşüz de haberimiz yok. Gerçeği, yıllar önce ayrıldığı eşi **Gülnur Akay** doğruluyor. Gülnur Akay da bir sinemacı. Kocasına uzun süre asistanlık yapmış. **Ömer Kavur**'un **"Kırık Bir Aşk Hikayesi"**nde, **Orhan Aksoy**'un **"Sokaktan Gelen Kadın"**ında oyunculuk yapmış. Bir olay nedeniyle de beş buçuk yıl hapis yatmış Almanya'da Gülnur Akay. Onun bu konuda ilginç bir macerası var.

Yıllar önce boşandığı eşi İzzet Akay, 1967 yılından beri Almanya'da tedavi görüyor. Beynindeki ur nedeniyle hastanelerle huzurevi arasında yarı felçli bir durumda yaşamını sürdürüyor. Yalnız ve dostsuz olarak. Tek dostu, yatağının arkasındaki duvarda asılı olan **Yılmaz Güney**'in posteri...

"Maden", **"Sürü"**, **"40 Metrekare Almanya"** ve **"Adak"** gibi seçkin filmlere görüntü yönetmeni olarak imzasını atan İzzet Akay'ın Sinema Yazarları Derneği'nden aldığı ödülü ise eski eşi Gülnur Akay'da. Onu, birlikte geçirdikleri yılların bir anısı olarak saklıyor.

Yerden göğe kadar haklı Bülent Oran. Artık o bir "telefon kumbarası"... Ve çalışması için atılacak jetonu bekliyor. Karar sizin, keyif sizin...

Bülent Oran ve Jetonlu Telefon Kumbarası...

Türk sinema tarihinin en renkli kişiliklerinden biridir Bülent Oran. 77 yıllık yaşamında bir sanatçı olarak çeşitli kimliklerle anılır. Örneğin Bülent Oran, yazardır, oyuncudur ve her şeyden önce de senaryocudur. Ve hayatı da bir filme, bir romana konu olabilecek kadar hareketlidir. Evlilikleriyle, çok özel tutkularıyla...

Elbette, bir gün anıları ve hayatının romanı yazılacaksa, bu yaşam biçimini kendi yazacaktır. Bugüne dek, dünyada bir ikinci benzeri bulunmayan bir rekora imzasını atmıştır Bülent Oran. Gerçekten de yaklaşık bine yakın senaryo üretmiştir. Yazdığı senaryoların içeriği zaman zaman tartışılsa da üretkenliği tartışılmaz Bülent Oran'ın.

1950'li yıllarda Amerikalı aktör **Gregory Peck**'e benzerliğiyle ün yapan Oran'ın bugünlerde ilginç bir kişilik tanımlaması var. Ne diyor Bülent Oran?

"Ben jetonlu bir telefon kumbarasıyım. Jetonu atarsanız çalışmaya başlarım..."

Yıllar sonra böyle söylüyor Bülent Oran.

"Falan filmi çekeceğiz. O filme göre uygun bir senaryo yaz. İstedikleri senaryoyu yazıp teslim ediyorum. Önceden avans almış değilim. İşi teslim ettiğim halde yine paramı alamıyorum. Soruyorum, ne zaman diye? Aldığım yanıt, filmde oynayacak artistleri toparlamaya çalışıyoruz, biraz bekle... Peki, artistler toparlanmazsa, film çekilmezse ne olacak? Sonuçta tüm emeklerim boşa gidiyor. Harcanan, kazığı yiyen ben oluyorum. Bundan sonra böyle. Önce avans, sonra senaryo." diyor.

Yerden göğe kadar haklı Bülent Oran. Artık o bir "telefon kumbarası"... Ve çalışması için atılacak jetonu bekliyor. Karar sizin, keyif sizin...

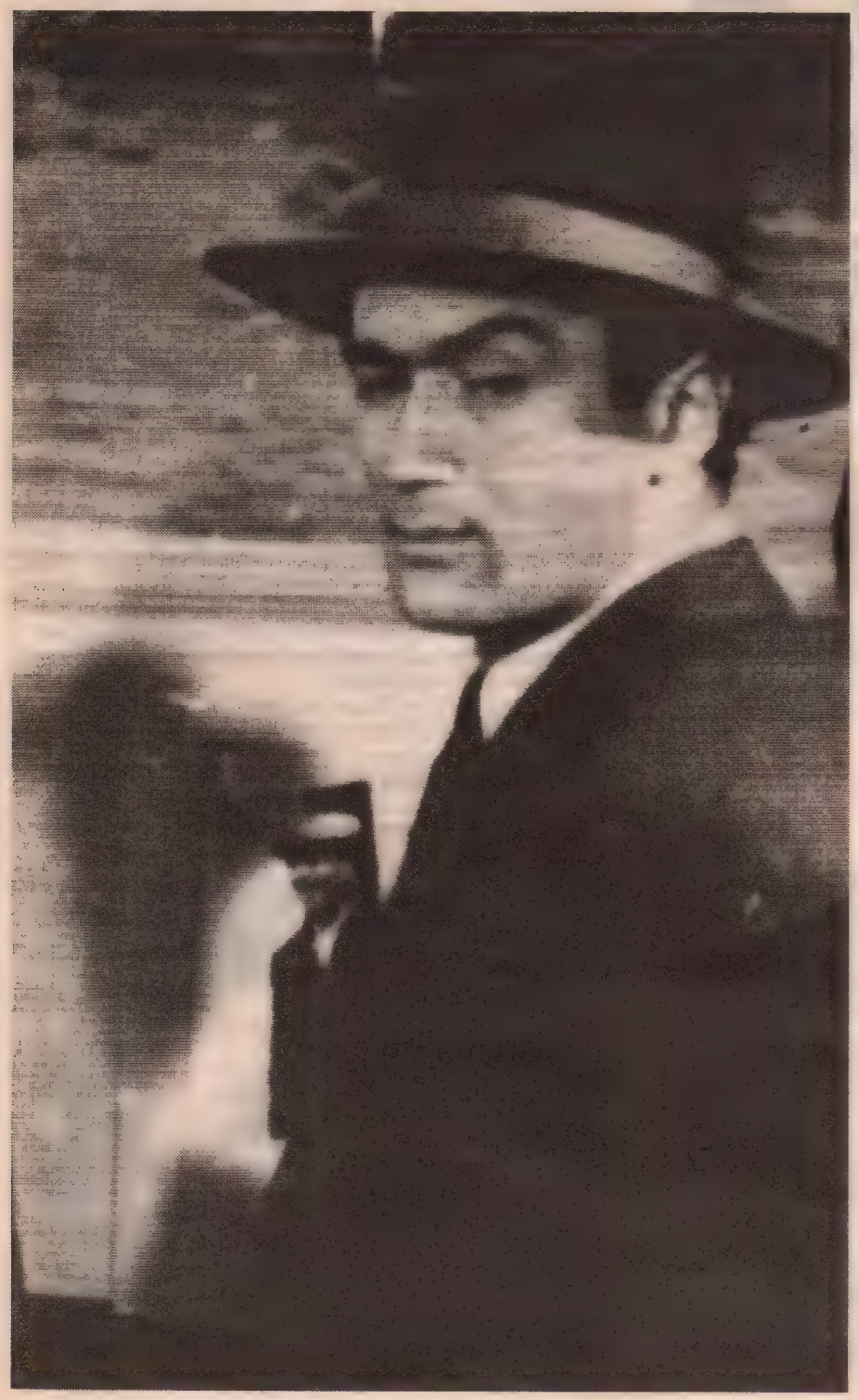

okuyanus
www.okuyanus.com.tr
telefon: 0212 232 53 73
okuyan us

Bir Sevda Yorumu Kitabı
Gülden ile Hoca

"Kıyamet günü bu kitaptan soracaklar"

Küçümsediğimiz küçük ilişkilerin, önemsenen nice büyük ilişkilerin dayanağı olduğunu, beynini ve gönlünü türlü bahanelerle sığ yaşamlara gömenlere fısıldamak için söylenmiş sözler var burada.

Yazan: Ahmet İnam
135 mm x 195 mm, **72 sayfa**

İç Bahçe
Toptaşı'ndan Bakırköy'e Akıl Hastanesi

**"Aşkımın şiddetinden koptu gönlün freni
Doktor beni sanıyor hâlâ şizofreni
Üsküdar taburculuk hasretiyle derinden
Kalbimi hoplatıyor hastanenin treni"**

Yazanlar: Betül Yalçıner, Lütfü Hanoğlu
160 mm x 230 mm, **80 sayfa**

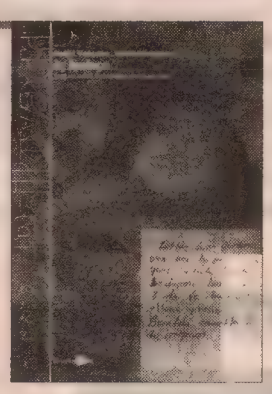

New York New York

Ne güzel de bir ad uydurmuşlar
şu hamamböceğine
O sıcağa, o betona, o havasızlığa rağmen
Yaşamakta ben de bir hamamböceğiyim
New York'ta
Bir dudağı yere bi dudağı göğe uzanan
binalar arasında

Bir çocuk yuvası oturtmuşlar
otuzuncu katın damına
Yeşili, kırmızıyı florasandan
Sarıyı ise helojen lambalarından algılamakta
Bilgisayarın ekranında bu çocuklar
Tropik ormanda yaşayan Tarzan'ı
Sanal boşluğa düşmesin diye
tıklamayı öğreniyorlar zamanında
Yoksa
İlerde kendileri düşecekler bu girdaba
Hamamböceği bile değilsin sen
New York'ta

GÜLER YÜCEL

Panter Emel Köşesi

EMEL YILDIZ

Deney Tüplerine Sığmayan Yaşam

Hızla gelişen teknoloji sayesinde her geçen gün yaşamlarımıza daha fazla giren genetik ve biyoteknolojik gelişmeler dünyamız için büyük bir tehdit olmaya devam ediyor. Dünyadaki birçok gelişmeyi geriden takip etmeye alışık olan Türkiye bu sefer hızlı davranmaya çalışıyor.

Biyoteknoloji ve genetik müdahalelerdeki büyük kârı ve iktidarı gören bilim adamları ve kapitalistler fırsatı kaçırmak istemiyorlar. Fırsat kaçabilir; çünkü dünyadaki her mikroorganizma, bitki, hayvan ve insan her hücresine kadar patentleniyor. Bu yarışta geride kalmak istemeyen bilim adamları ve kapitalistler bugünlerde dünyanın talanı için toplanmaya başlıyor. Ayvalık-Sarmısaklı'da başlayıp beş gün sürecek olan 12. Biyoteknoloji Kongresi'nde pek çok bilimadamı dünyayı nasıl bir laboratuvara dönüştüreceklerini, yaşamı nasıl bir deney tüpüne hapsedebileceklerini planlayacaklar. Kapitalistlere, yaşayan her canlıdan nasıl kâr edebileceklerini anlatacaklar. Bir inekten aldıkları sütü, sığırdan aldıkları eti kaç kat arttırabileceklerini, sivrisineklerden ve diğer haşerelerden sonsuza kadar nasıl kurtulacaklarını; karpuz, pamuk gibi bitkileri tohumsuz üretip; üreticiyi kendilerine nasıl bağımlı hâle getireceklerini; çölde havuç, kutuplarda patates yetiştirmekten ve daha birçok farklı alanda dünyanın her canlısına nasıl sahip olunacağını ve bu sayede kârlarına kâr katmanın olanaklarını anlatacaklar.

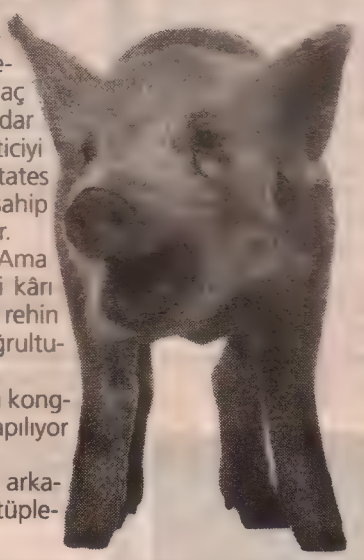

Bütün bunlar 12. Biyoteknoloji Kongresi ismiyle bilim adına yapılıyor. Ama bu sorgulanmayan kurumun, AIDS ve KANSER ilaçlarından elde ettikleri kârı korumak için her türlü pisliği yaptıklarını, parası olmayanları hastanelerde rehin tuttuklarını ve üzerlerinde deneyler yaptıklarını, bitkilere ideolojileri doğrultusunda isimler verdiklerini biliyoruz.

Bu örnekler bilim ile kapitalizmin ilişkisini gözler önüne seriyor. Bir bilim kongresini özellikle biyoteknoloji alanındaki bir kongreyi, sadece bilim adına yapılıyor diye görmezden gelemeyiz.

Basın açıklaması için Ayvalık'a giden "Sosyal Ekolojist Dönüşüm"den arkadaşlarımız jandarma tarafından gözaltına alındılar. Suçları, yaşam, deney tüplerine sığdırmaya çalışanlara seyirci kalmamaktı. Kalmadılar.

Domuzların döllenmiş yumurtalarına geçirilen genlerle, domuzlar birer ilaç fabrikası gibi insülin üretiyor.

Değinmeler

Yine o komik gün geldi: **4 Ekim Dünya Hayvanları Koruma Günü**. Aslına bakarsanız günün komikliği Türkiye'deki kutlanış biçiminden kaynaklanıyor. Zira bu yıl da mebzul miktardaki hayvan koruma derneklerinin, mebzul miktardaki boya sarısı pasta saçlı kokonaları, kollarının altına kıstırdıkları finoları, kanişleriyle günün anlam ve önemine ilişkin demeçler verip, hayvanlar için düzenledikleri yemekli gecelerde bonfileleri mideye indirecekler.

***

Geçenlerde Amerika sahillerinde birkaç köpekbalığı, denizde yüzenlere saldırmıştı ya, televizyon haberleri ve gazeteler bu olayı "Katil Köpekbalığı" başlığıyla duyurdu. Aman da sevsinler, senede bir veya iki defa bir balık çıkıp da insan ısırınca "katil" oluyor, insanlar her gün tonlarca balığı yakalayıp yediğinde mesele yok.

***

Kapitalizmin çöken kulelerinin enkazında, yaralı, ölü insanları aramak için köpekler işe koşuldu. Üstelik ayaklarına batan beton, çelik, cam parçalarına aldırmadan, yorgunluktan bayılıncaya kadar insan arıyorlar. Teknolojinin zirveye ulaştığı yerde, köpeklerin doğal yetenekleri alternatifsiz kalıyor.

O Yaz

Uzun yıllar önceydi, sanıyorum Kıbrıs Barış Harekatı'nın olduğu yaz. Çanakkale'ye tatile gitmiştik. Bahçeli, üç katlı bir evde kalıyorduk. Çevrede, yine tatile gelenlerin evleri vardı. Elektrik yoktu, otomobil aküsüyle çalışan televizyondan sadece Yunanistan'ı izleyebiliyorduk. Bir gece komşu evlerde çığlıklar duyuldu, bahçede yılan görmüşler. Tüfeğini, sopasını kapan yılanı öldürmeye koştu. Neyse ki bulamadılar. Birkaç gece sonra başka bir evden çığlıklar yükseldi, yine yılan görülmüş. Sabah olduğunda bizim evin bahçesinde iki yılan bulduk. Kimseyi işkillendirmeden, bir bez çuvalın içine zar zor yakalayıp soktum ikisini de. Sonra minibüsle yola çıktık, insanların zarar veremeyeceği uygun bir yer arıyordum. Yerleşim yerlerine kilometrelerce uzakta, araziye bıraktım onları.

O yaz, her gece yılan bekleyen tüfekli av tutkunlarının heyecanlı, işgüzar telaşlarını izleyerek geçti.

Sonraki yıl yine aynı yere tatile gittik. Önceki yazın yılan hikayeleri unutulmuştu. Bir sabah bahçede üç yılan gördüm, biri diğerlerinden epey küçüktü. Bunlar geçen yaz, çuvala sokup götürdüğüm ikisiydi, öbürü de yavruları olmalıydı. Bahçenin duvarının dibinde bir süre bakıştık. Yılanlar yavrularıyla dolaşırlar mı diye düşünüyordum. Bir aile durumu, sürüngen türlerde var mıdır, bilmiyordum. O kadar şaşkındım ki. Renkleri, uzunlukları, desenleriyle geçen yaz kurtardığım yılanları elbette tanımıştım. Ama gelip beni bulmalarına inanamıyordum. Böyle bir durumda insan ne yapacağını şaşırıyor. Üç kişilik yılan ailesi gözlerini dikmiş size bakıyorsa, üstelik geçmişe dayanan bir hukukunuz da varsa, ikram, ağırlama, gizli bir telepatik anlaşma, bunların hepsi aynı anda aklına geliyor; bir şey yapmak istiyor insan. İçeri girip geniş bir kaba süt doldurdum, çıkıp duvarın kenarına bıraktım, üçü de gelip içti. Gözüm etrafta kimse görmesin diye dikkat kesildim. Bir süre sonra yavaş yavaş duvarın dibinden kayıp gittiler. Bir daha hiç görmedim onları. Kimse de görmedi.

Takıntılı Tavşan Bütünüyle Acelede

NİL PINAR ARIN

Tavşan benim bomba patlaması sonucu parçalanan elim. Bütün çocukların tavşanıydım cezaevinde. Bu adlandırma ameliyat sonrası hastahanede gördüğüm bir çocuktan sonra duyduğum kaygılardan çıkmıştı. Benim gibi eli parçalanmış olan küçük sevimli kız muayene sırasında kopan parmaklarını gördüğünde kıyameti koparmıştı. Elinden kaçmaya çalışıyordu çaresizlikle... Onun ardından hastahanede günlerce bundan sonra çok sevdiğim çocukların benden kaçıp duracağını düşündüm. Ve cezaevinde oluştu tavşan fikri. Çocukların kaçtığı değil, müthiş bir içtenlikle sarıldıkları, hatta dışarı çıkarken de alıp götürmek istedikleri bir nesneye dönüştü iki yarım parmaklı tombiş elim. Hatta büyüklerin de tavşanı oldum sonrasında, Yeşim'in tavşanı örneğin...

Hâlâ her şey oturmadı yerli yerine... Sadece öncesinde yaşananlar değil, günlük yaşam da. Bugüne ve geleceğe ilişkin kaygılar da. Bir uçtan öbür uca savrulup duruyor her şey... Travma sonrası stress bozukluğu; günlük yaşamın stresine alışmamızın bir yılı alacağını söylüyor doktorlar. Kardeşim dalga geçiyor; "niye sıkılıp duruyorsun, keşke bana bir yıl tatil verseler!" Oysa sanki bütün dünyanın yükü omuzlarımda. Bütün sorunların anahtarı benmişim duygusuyla oradan oraya koşturup duruyorum, kafamda bir yığın takıntı ile... Ve hep aynı şey sonunda; **"ne zaman iyileşeceğim tam olarak!"**

Ve sonunda hastahanede yaşadıklarımı kitaplaştırmaya karar veriyorum. Kaygıların merkezinde bu var çünkü... Bunu yazdığımda biraz daha rahatlayacağım, kendi kendimden duyduğum korku biraz hafifleyecek en azından... Yeşim'le birlikte yapacağız bunu. Ve beni en fazla rahatlatacak olan benimle benzer bir süreci yaşayan herkesin yaşadıklarını okuduğunda kendisine ilişkin bir şeyler bulacak olması. Hemen başlığını koyuyorum; **"Ve Umutlar Sonsuzdur.." Cansever**'in bir dizesi.. Kolay olmuyor kitabı yazmak, şimdilik sadece hastahanede tuttuğum günlüğü geçirmekle uğraşıyorum, yazacak öyle çok şey var ki... Hâlâ dışarıda olmaya hiç alışamayacakmışım gibi geliyor. Ve hâlâ sabrın S'si yok bende... Günlük yaşam bile sorun, en küçük şeyde bile; **"beklemek benim için bir işkence!"** Sabırsızlıkla oradan oraya koşturup duruyorum, düşüncelerimi toparlamakta zorlanıyorum; okumakta da... Annem dinlenmeye ihtiyacım olduğunu söylüyor; yaşlı bedeni ve yorgun ruhuyla bunun en elverişli ortamını hazırlamaya çalışıyor bütün gün... O denize gittiğinde yerleri siliyorum hemen. Bir iş yapmış olmak sadece! Kardeşim tüm kaprislerimi kaldırıyor müthiş bir içtenlikle. **"Bu halini eski halinden daha çok seviyorum"** diyor...

Öncesinde hep hayalimizdi Yeşim'le; birgün beraber tahliye olursak bir altı ay tatil yapmak... Ama şimdi dinlenmeyi beceremiyorum. Travma sonrası stress bozukluğu... **Ve SABİR; böylesi dönemlerin ilacı...** Ama sabrın s'si yok hâlâ. Hâlâ tüm yaşadıklarım, hatta yaşıyor olmam bir rüya gibi... Bir de hatırlamadıklarım var, tonlarca... Biliyorum bir gün her şey yerli yerine oturacak. Biliyorum bir gün aklımı başıma toplayacağım ve saçmalamaktan kurtulacağım ama zaman biraz daha çabuk geçebilse!

Neler olup bittiğine bir akıl erdirebilsem! Dışarıyı, dışarıdaki yaşamı bir oturtabilsem kafamda! Ve yeniden doğru dürüst birşeyler üretebilsem!

"Şimdi ne yapmak zorundayım?" "Bu takıntıdan kurtulmak bir devrim olacak senin için" diyor Yeşim... Bu takıntıdan kurtulmayı başarırım umarım ve umarım her şey yerli yerine oturur.

TİMUR DANIŞ

Liren

Afganistan'da 7 bin metrelik Hindukuş dağları, biraz daha ilerde 8 binlik Himalayalar. Rambolar şerpalara karşı. Çocukları taş üstünde uyuyan Asya'nın şerpa insanı mı kazanacak, iki sokak öteye PET'siz gidemeyen hormonlu Rambolar'ın hayat tarzı mı?

Hormonlu Rambo Asyalı Çocuğa Karşı

Missing-Kayıp filminde **Jack Lemmon**, Şili'de kaybolan oğlunu aramak için Santiago havaalanına iner. Bu sırada, bir şekilde Amerika'ya dönmek için alanda bekleyen bir Amerikan ajanı ile karşılaşır. Lemmon ile, raslantı olarak sohbet eden ajan, Amerikan şirketlerinin Şili'de düzenlediği kanlı darbeyi uygulayan ekibin içinde yer alan askeri görevlilerden biridir. Görevini bitiren ajan huzur içinde evine dönmektedir. Jack ile ajan arasında geçen tartışmanın vurucu cümlesi şudur; ajan, "Amerikada siz sıcak su ile banyo yapabilesiniz diye biz Şili'de komünistleri temizledik" der.

Amerikan hayat tarzı sürsün, günde birkaç kez sıcak banyo yapsın diye darbeler düzenleyen Amerikalı'nın suyunun akıp, akmayacağı...

"Amerikan hayat tarzı"nın simgelerinden Dünya Ticaret Merkezi'nin iki kulesi, üç uçak tarafından yıkıldığından beri tartışmalı bir hale geldi.

Tartışmanın bir yanında **Prof.Dr. Mahir Kaynak** vardı. Mahir Kaynak, ikiz kuleleri ve **Pentagon**'u yıkanın Amerikan Derin Devlet'i olduğunu söylüyordu. Sıcak suyu akıtmayı amaçlayan Amerika'nın amacı, dünyaya yeni bir düzen vermek için operasyon yapmaya halkını ikna etmekti.

Saldırıyı düzenleyenlerin kimliği ile ilgili bir başka "net" iddia da **Doğu Perinçek**'ten geldi. Perinçek'e göre ikiz kuleleri yıkan, Yeni Dünya Düzeni'ne karşı çıkan devletlerdi ve bu devletler Amerika'yı hizaya getirmek için onun simgelerine saldırıp, vurmuşlardı. Perinçek bu devletlerin isimlerini de veriyordu; Rusya ve Çin.

Kulelerin ve Pentagon'un yıkılmasından sonra Amerika, Başkanları George W. Bush'un yaşam tarzlarına saldıran teröristleri affetmeyeceklerini ve onları bulup yok edeceklerini söyledi. Peşisıra gelen günlerde de yıkımın sorumlusu olarak **Usame Bin Ladin** gösterildi, Ladin'i yakalamak için Amerika NATO'yu da arkasına alarak, topu, tüfeği, askeri, nükleer silahı, uçağı, uçak gemisi, tankı, Rambolarıı ile Asya'ya doğru yola çıktı. Ilk konaklama yerinin Pakistan olacağı hemen hemen kesinleşmişti.

18 Eylül tarihli **Radikal Gazetesi**'de yayınlanan bir fotoğraf Amerika'nın **"Haçlı Seferi"**ne çıkarken, halkını ikna ettiğini gösteriyordu. Fotoğrafta, Amerikan hayat tarzının ürünü **"hormonlu bir hıyar"** çok anlamlı bir döviz taşıyor. Amerikalı, Ikinci Dünya Savaşı'nın simgesi bir heykeli yeni duruma uydurmuştu. Mesajı ise korkunç; ikiz kuleleri yeniden kuracağız ve bunu yaparken de gerekirse askerimiz binlerce insanı öldürecek. Fotoğraftaki adam, sabah kalkmış, sıcak banyosunu almış ve pankartını hazırlayıp, protestosunu yapmış. Amerikan hormonlu hıyarı Rambo, şimdi de Afganistan'dan başlayarak Asya'ya çıkartmaya hazırlanıyor. Asya'nın kumu, taşı, toprağı, insanı, ağacı, dağına karşı sefere çıkan Rambo Hıyarı, bakalım Asya'nın dağlarında ne yapacak. Afganistan'da 7 bin metrelik Hindukuş dağları, biraz daha ilerde 8 binlik Himalayalar. Rambolar şerpalara karşı. Çocukları taş üstünde uyuyan Asya'nın şerpa insanı mı kazanacak, iki sokak öteye PET'siz gidemeyen hormonlu Rambolar'ın hayat tarzı mı?

Ben dağlardan, barıştan, Afgan halkından, Asya'dan, şerpalardan yanayım. Öncelikle barış istiyorum. Savaş çıkarsa barışın Himalayalar'dan gelmesini bekleyeceğim.

Mont Blanc Zirvesi ve Dağcılık Kitabı

Doğan Palut, bu yaz sezonunda Alpler'e gitti ve arkadaşı Tunç Fındık ile bir dizi tırmanış gerçekleştirdiler. Palut Türkiye'ye döndüğü günlerde Bozkurt Ergör'ün "Dağcılık" kitabı da yayınlandı. Doğan Palut Alplerdeki tırmanışlarını ve Ergör'ün kitabı hakkındaki iyi dileklerini yazdı.

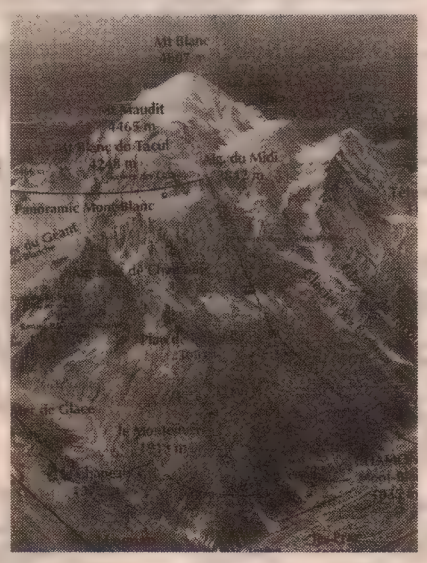

Doğan Palut ve Tunç Fındık Mont Blanc'ın zirvesinde.

Doğan Palut ve Tunç Fındık Fransa-Batı Alpler'de bir ay süre ile bir dizi tırmanış yaptılar. Bu tırmanışlar, Mount Isabella zirvesi 53760m., Mont Blanc du Tacul (4248m) Gervassutti Kulvarı (600m. yükseklikte buz rotası), Mont Mavdit Küffner sırtı (4465m.) ve Mont Blanc zirve traversi (4807m.), Rocchefort sırtı ve zirvesi (4000m.) ve Aguille de la Flora güney yüzü tırmanışı.

Bütün rotalarda izlenen rotalar ilk Türk çıkışı özelliğinde ve Gervasutti kulvarı ile Küffner Sırt rotaları zor sayılan nitelikte tırmanışlar.

Dağcılığın merkezi sayılan Chamonix ve Fransız Alplerinde geçirilen zaman, Türkiye'de olmayan hacimde ve nitelikteki buzullar ve buz kulvarları iki kişilik ekibin gelecekteki dağcılıkları için de iyi bir tecrübe sağladı.

Bir Kitap-Bir İnsan; "Dağcılık-(Anılar, Belgeler) Bozkurt Ergör

Türk dağcılığının içten temsilcilerinden Bozkurt Ergör, zengin içerikli, deneyimleriyle süslü, tarihi belge ve dökümanlarla desteklenmiş kitabından dolayı kutlar, bunca yaşanmış tecrübeyi oldukça sıcak bir dille ve anlatımla sunduğu için teşekkür ederim.

Doksanlı yıllarda kitleselleşmeye başlayan dağcılık umarım bu kitap yoluyla geçmişle bir köprü kurabilir. O dönemlerde yaşanan zorluklardan, saf, naif bakış açılarından bir ders alır. Son yıllarda renkli basında bol bol gördüğümüz ölümlü, abartılı kahramanlık hikayeleriyle süslü, piyasa değerlerine tapan, onunla bütünleşmeye çalışan dağcı kuşağı da bundan nasibini alır.

Dağcılık yapan birçok arkadaşım gibi, ben de birçok öykü ve tecrübeyi söylence olarak dinlemiştik. Bu anlatımların kitapta belgelenmiş olarak görmek, eminim bir çoğumuz için sevindirici olacaktır.

Ergör, kitabında anlattığı çıkışlarla, öyküleriyle bir insanın, bir dağcının emeğini, gayretini, dağcılığa, dağlara olan bağlılığını yansıtmayı oldukça özgün, içten bir üslupla yansıtmayı başarmış. Sadece dağcıların değil, bütün insanların bu değerli çıkışların anlatımlarından, yaşananlardan öğreneceği pek çok şey olduğunu düşünüyorum. Bu kitapta Türkiye'nin yakın geçmişiyle ilgili birçok bilgiyi, çok elit bir konumla, aktif bir dağcının yaşadıklarıyla görmek son derece ilginç ve öğretici. Ergör'ün yaşadığı coğrafyaya, diğer ülke dağlarına duyduğu ilgi, sevgi ve bağlılık onu günümüzde ve geçmişte dağcılık yapan birçok insandan kalın bir çizgiyle ayırıyor. Bunu, yoğun olarak onlarca sene sürdürdüğü dağcılık uğraşısından ve daha çarpıcısı yazdıklarından anlamak mümkün.

Bir insanın doğayla, dağlarla ve oradaki doğal yaşamla nasıl bir sevgi ilişkisi kurabileceğini de Ergör'ün hoş anılarından okumak mümkün.

Bu kitabın, en büyük eksikliklerimizden, yazılı kaynak konusunda bütün Türk dağcılığına örnek olmasını diler, dağcılığımızın yaşayan tarihini, "Hocamızı" sevgiyle selamlarım.

Bozkurt Ergör Mont Blanc'ta

su

TUNCER ERDEM

dağ eteklerinden gelir / ırmağı besleyen sular.

kuru topraklar altından geçip
kendini pirinç tarlalarına atar

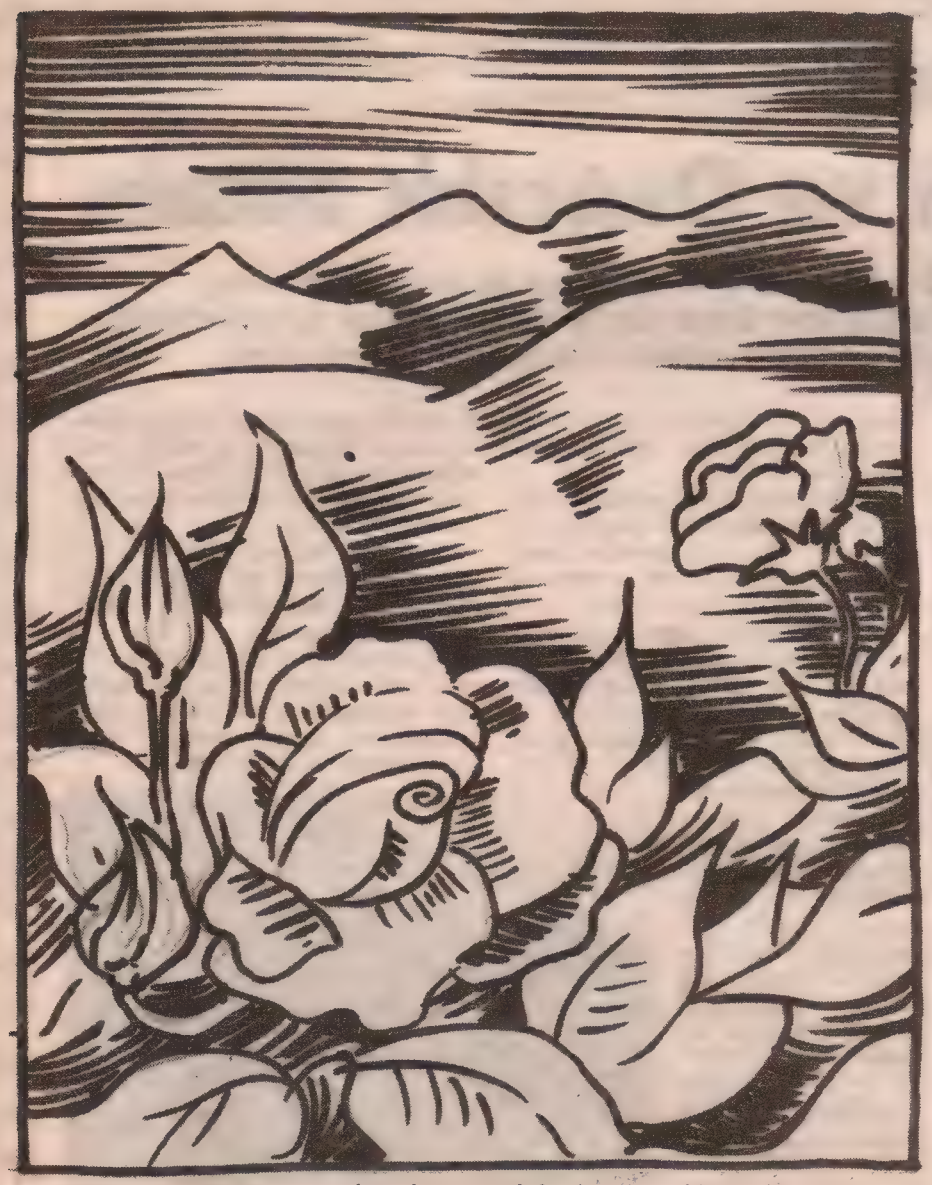

korkar, ışıldar,

arkların geçtiği serin bahçelerde.

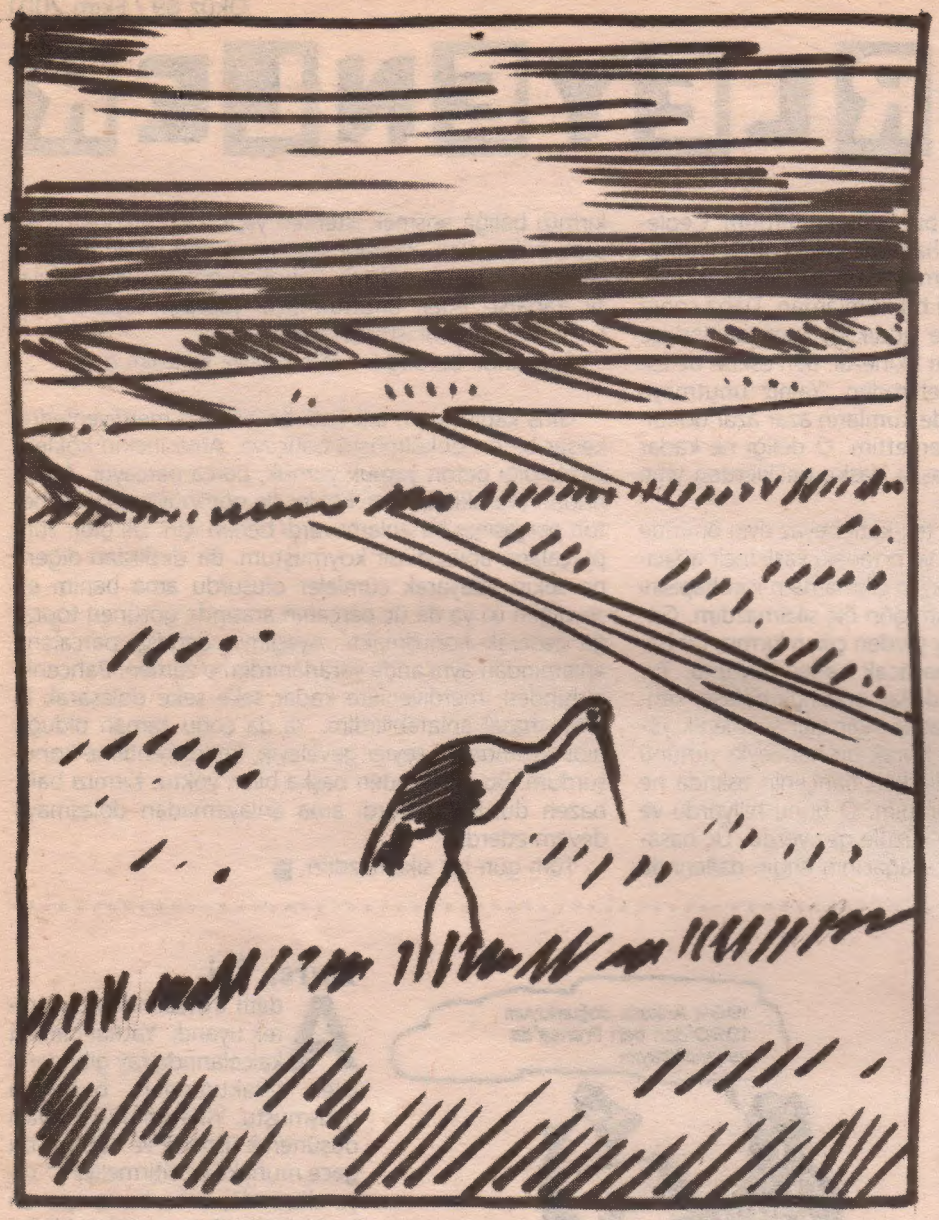

sonra doğru pancar köklerine.

cüce yıldızları görür gece

korkar, ışıldar,

ve ırmağın elinden tutar...

Akşamsefası

ÖYKÜSÜ TERLEYENLER

mrbaran / Mersin

Şairlerin söylemediklerine yazarlarınsa söylediklerinin pek azına inanırım. Yazmak farklılaşmak için.

Tüm Gün Hiç Sıkılmazdım

Evet hatırlıyorum. Hayal kurmanın kolaylığını o bahçede. Hayal kurmak istediğimde duvarlarla çevrili bahçenin ortasında incir ağacının üstünde havada iki kadın belirirdi; iri, güçlü, bakışları yüzleri sert olan, oturur halde kapkara giysiler, tüller, örtüler, danteller içinde kadınlar. Oturuşları sağlam, havada değiller sanki. Aralarında derinden fısıldaşarak ama hararetli konuşurlar, tartıştıkları konunun fikirleri ağızlarından incirin geniş yapraklarına saçılırdı. Geniş yapraklardan ise yağmur yağıyor gibi iri su damlalarıyla ince ince kum taneleri olarak ağacın dibine dökülürlerdi. Aceleyle damlayan hiçbir kum tanesini kaçırmak istemeyerek ceplerimi bunlarla doldurdum. Ceplerimin dolmasıyla aklımda hayaller şekillenirdi. Yetişemediğim oluyordu çoğu zaman kum tanelerine. Küçük sarı karıncalar da biriktirirdi bu kumlardan. Daha sonra yuvalarından çıkarıp, önüne yığdıkları kum taneleri ise eskimiş veya kullanmadıkları fikirlerdi. Ben eskise de eskimese de çıkarmazdım cebimden. Yalnız unutmaya başlayınca bazılarını cebimde kumların azar azar döküldüğü bir delik olduğunu farkettim. O deliği ne kadar onarsam da daha sonra başka başka deliklerden yitip giden çok kum tanesi oldu.

Sabah erkenden uyanıp, tek katlı beyaz evin önünde sıra sıra dizilmiş turunçların ve ortadaki yaşlı incir ağacının bulunduğu bahçeden dışarı çıkmamam için kapısını kilitleyip işe gittiklerinde, tüm gün hiç sıkılmazdım. Gitmelerinden sonra saklandığı yerden çıkan kırmızı bir balığım vardı. Avucuma sığmayacak kadar büyüktü. Turunçların, incirin yaprakları dalları arasında dolaşır, kendini sevdirmekten hoşlanmazdı. Ağır ağır süzülerek yüzer ancak döneceği zaman kıvrak bir hamleyle yönünü değiştirirdi. Kırmızı balığı izlerken bahçenin aslında ne kadar büyük olduğunu kavradım. O bunu biliyordu ve her karışını tüm gün süzüle süzüle geziyordu. Üç basamaklı küçük merdivenle incir ağacının engin dallarında kırmızı balığa erişmek isterken yapraklarını kopardığım oldu birkaç kez. Yaprağı koparınca hem ağaç hem de yaprak süt beyaz ağlardı. Yapışkan gözyaşı elime bulaşır, rahatsız eder, unutturmazdı yaprağı koparttığımı. Suçlu hissetmemi isterdi kendimi.

Sayesinde bulduğum dille karşılık verirdim ona:

Giriş kapısından, tek katlı beyaz evin merdivenlerine kadar beton dökülmüştü bahçeye. Ama incirin köklerinin kırdığı beton yamuk yumuk, parça parçaydı. Aralarından toprakla birlikte kökler de görünüyordu. Her beton parçasının bir anlamı vardı benim için. Dil gibi. Tüm parçaların adını dırdır koymuştum. Bir dırdırdan diğerine sekip atlayarak cümleler oluşurdu ama benim en sevdiğim iki ya da üç parçanın arasında görünen toprağa basarak konuşmaktı. Ayağımın değdiği parçaların anlamından aynı anda yararlanırdım o zaman. Bahçenin girişinden, merdivenlere kadar seke seke dolaşarak bi yığın masal anlatabilirdim. Ya da çoğu zaman olduğu gibi ağzımda bir şeyler geveleyip, kendi kendime konuşurdum. Bu dili benden başka bilen yoktu. Kırmızı balık bazen durup bakınırdı ama anlayamadan dolaşmaya devam ederdi.

Tüm gün hiç sıkılmazdım.

Nilay Çalapçıkay / İst.

Hey Ordakiler! Yine ben. Köşelerde yer almak, dönüş almaktan zor, biliyorum ama yine de istiyorum, istiyorum, istiyorum!!! D.Ü. Siirt Eğt. Fak. Bölümündeyim. Son sınıf sendromu yaşayan bir öğretmen adayıyım. Sevgiyle kalın...

Sakin Bir Gece...

Evde uzanmış, ağırlaşan gözkapaklarımla boş duvarlara bakıyorum. Radyodan gelen belli belirsiz müziği hüzünle dinlerken, sonsuz yolculuğa doğru bir hayat aktı.

Ne hayatlar yaşandı, sonsuzluğa uzanan bu yolculuklarda. Neredeydim? Henüz bilmiyordum. Yönümü şaşırmış, zaman kavramını yitirmiş sadece güzellikleri görmek uğruna yolculuğa devam ediyordum. Çocukken düşlediklerimizden ve okuduğumuz kitaplardan çok farklıydı. Üşüdüğümü hissettim. Isınmak için sıcak çöl rüzgarlarına doğru süzüldüm. Kuzeyin soğukluğu, bir anda kendini güneyin sıcaklığına terk etmişti. Bir an için soğuğa karşı mücadele edenlerle, sıcağın dayanılmaz yakıcılığıyla savaşa çöl insanını karşılaştırdım. Amaç aynıydı... "yaşamak".

Yalnızlığın doruklarında gezinirken derin düşüncelerde ölümün sessizliğini hissediyorum. Hayat anlamsız geliyor bir yerde... O anda duruyor, ve aynı yalnızlığa sonu olmayan bu boşluğa dalıyorum!..

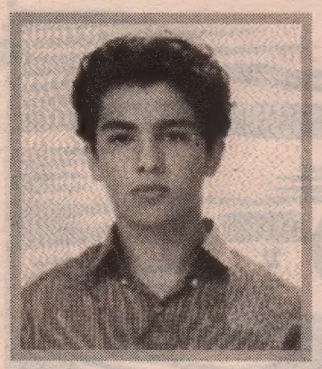

Deniz Küçüközdemir / İst.

1983 Kayseri doğumluyum. Bir ay önce Bursa'dan İstanbul'a taşındım. Üniversite sınavına hazırlanıyorum.

Sonrasız ve Yalnız

"Yalnız kalmak istemek, ne kadar da aldatıcı bir yalan. Ve insan ne kadar da kolay aldanıyor, sıkılınca kendinden.

Hâlâ insanların kokusunu duyabiliyorken ve çocukluğumuzu tam olarak kaybetmemişken, anlık mutluluklara kapılıyoruz. Hayalini kurduğumuz ve bize sonsuz bir mutluluk getirecek olan çocukluğumuzdan, aşkımızdan, yani kendimizi yakalama çabamızdan bir anda vazgeçebiliyoruz.

Mutluyken, mutluluktan uzaklaştırıyorlar bizi. Ve mutluluk da mutsuzluğun en büyük adımı oluyor, yine insan sıkılınca kendinden.

Onlar ki zaten kendilerini kaybetmişken, bilemiyorlar mutluluk nedir. Biz süslü yalanların içinde kaybedince benliğimizi, onlardan olup, yine haklıymışız gibi onlara kızıyoruz. Amaç, amaçsızlık. Kazanmak, kaybetmekken Sonsuz ölüyor. Ölüm sonsuz oluyor!.."

Ürperdi, ölmek neydi, dedi, yavaşça ve buyurur bir ses tonuyla.

"Yalnız kalmak istiyorum efendimiz" dedi beriki.

"Nasıl?" dedi (Yenilmiş bir 'nasıl'dı bu) "Peki" dedi. "İlk sonrasızlık saat kaçta?" Sessizce sıvıştı beriki. Ayakları ağrımıştı. Geriye baktı. Trenin düdüğü çalmaktaydı; sonrasız ve yalnızca. Son düdüktü bu; son trenin, son düdüğüydü. "Ölüm" dedi. "Neydi?"

Cevap alamadı. Kendisi de uğraşmadı cevap bulmak için. Trene bindi. Fakat camdan dışarıya bakamadı. Gözlerini kapadı; ama gerçek bir göz kapayıştı bu. Sahtelik mağlup olmuştu sonunda.

Küçük çocuk, mezarında mahzun; büyük adam, treninde yorgun, sonrasız ve yalnız ağıt yaktılar ölüm üzerine.

Arthur Malçok / Fransa

Bursa İşi

Adam uykusundan öksürerek uyandı. Yattığı banket kalçalarında ray gibi derin izler bıraktığından bacakları uyuşmuştu. Yine gördüğü rüyayı düşünerek ürperdi ve "Bu işi, bu gece muhakkak bitirmeliyim" diye düşündü, ama bu iş için en keskininden Bursa imalatı bir bıçak lazımdı. O halde bu iş yarına kalır diye düşündü, çünkü saat gecenin 3.33'üydü ve bu saatte bütün işportacılar derin uykularındaydı ve dötlerinde sinekler uçuşuyordu. Böyle düşünürken yırtık ayakkabısının ucundan çıkan başparmağını bir sinek ısırınca, kendini tutamayıp bastı küfürü gecenin o karanlığı gümüş ışığıyla aydınlatan esrarengiz ayışığının altında. Ah şu anda ayda olaydım ne güzel olurdu diye geçirdi içinden, ama bunun, imkansız olduğunu eşek gibi biliyordu. Çünkü önce bir roket bulmak lazımdı, daha bitmedi; ondan sonra efendime söyleyeyim oksijen tüpü, bilmem daha ne lazım. Hadi diyelim tüm takım-taklavatı, malzemeyi biraraya getirdik, roketi neyle alacağız, anasının nikâhını isterler. Şimdi nikâh derken aklıma geldi, geç orayı, unuttum... Asıl mesele bıçak bulmakta dedi, ve uyudu horul horul.

Sabahleyin, yine aynı rüyayı görürken, gece bekçisinin kıçına vurduğu 44 numara iskarpin ayakkabının tekmesiyle uyanırken kendi ayakkabısının numarasını unuttuğu aklına geldi, çünkü 27 yıldır kendisine hiç ayakkabı alamamıştı.

Ama Bursa işi bıçağı ille de ele geçirmeliydi, yoksa bu iş olmayacaktı. Çok sıkışmıştı (paraya değil) - hemen bir ağacın altına gidip işini gördü ama aklından da şöyle geçiriverdi "Acaba şu anda, saat gecenin dördü olsaydı ve bu ağaç da incir ağacı olsaydı, ben de işeseydim; Teksas kitaplarındaki İngiliz askerleri gibi ağzım eğilir miydi, olsun canım dedi, öyle bile olmuş olsa gidip hemen bir estetik ameliyat yaptırırdım, ama ille de Bursa işi bıçak. İşportacıların önünden geçerken içi içini yiyordu. O güzelim bıçaklar, satırlar, baltalar güneş ışığının altında parlak ışıklar yansıtıyorlardı. İçinden "şunlardan birini araklayabilsem, işimi hemen halledердim." diye mırıldandı.

Bir köşeye oturup; o gün, bütün gün hep aynı işportacıyı takip etti. Akşam ezanı okunuyordu ve ağzına çürük bir armuttan başka hiçbir şey sokmamıştı. Niye çürük armut, diye düşündü üzgün üzgün... Bu dünyada armutun iyisini hep kıllı ayılar mı yiyecekti?

İşportacı evinin kapısını yedi kere çaldı. Karısı olacak herhalde, cadoloz bir karı kapıyı açtı, arkasında yedi çocuk eteğine yapışaraktan. Çocuklar "bab, bize ne aldın?" diye bağrıştılar karga yavruları gibi. "Sus be kapçık ağızlı şoparlar, bugün heç bıçak satamadık zarati" diye gevelendi işportacı, ağzındaki Marlboro sigarasının izmaritini yere atarken. Sokağın kenarından geçen bir köpek uzun uzun uludu, daha sonra bir kedi miyavladı, derken adam, yani işportacı evine girip kapıyı kapadı.

İçeride şu anda neler olduğunu bilemeyeceğimizden, biz yine asıl başroldeki adamımıza dönelim; "Ama o da ne, yoksa bu bir mucize mi?" diye düşündü, çünkü işportacı arabasını kapının önüne bırakmıştı ve şu anda olacaktı, ve de akabinde öyle yaptı.

İşte sonunda emeline kavuşmuştu. Soluğu hemen bir tavuk kümesinde aldı. Oradan semiz bir tavuk yakalayıp bastı bıçağın keskin ucuna hayvanın gırtlağına ve kopardı kellesini, tavuk gagasını son bir defa can havliyle titretirken. Tavuğun gırtlağından oluk gibi kanlar boşanırken onunda gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Artık istediği kadar tavuk yiyebilecekti. O güzelim bursa işi bıçağını kullandıktan sonra.

Kısa özgeçmişinizi, bir fotoğrafınızı ve kısacık öykülerinizi bekliyoruz... Adres künyede... Künye 47. sayfada. 47. sayfa karşı sayfada...

Akşamsefası

BUZAĞI

İstiklal Caddesi İmam Adnan Sokak No: 20 80800 Beyoğlu / İstanbul

Palyaço

gözyaşı yol yaptı boyalı yüzüne palyaçonun
ben onun jiletle yüzünü kestim yol yaptım
öptüm kanayan yanaklarından
birer sigara yaktık içemeden öldü o
ben çok üzüldüm çok ağladım şarap içtim gündüz vakti
aklımın şarabı beynimin çatlaklarından sızdı

Necati Eker / Trabzon

Selam Olsun...

Merhaba hey, Öküz dergimin tüm okurlarına. Ben Sadettin Erenoğlu, 1983 yılında askerlik yoklamasına giderken talihsiz bir tren kazasında iki bacağımı kaybettim. 1987'de çift protez yaptırıp yaşama merhaba dedim. Devlet bana 3 aydan 3 aya 45 milyon bir maaş veriyor. Düşünüyorum han mı alsam, apartman mı alsam. Yoksa yat, kotra, mersedes, limuzin, ya da Laila'yı mı satın mı alsam yok yok. Şimdi bu yazım aslında tüm Öküz okurlarına ve ODG/Ege ve tüm üniversiteli hocalara, öğrencilere ve tüm aydınlara yazarlara çizerlere...

Ben Anadolu'dan sesleniyorum. Sesime lütfen ses verin. Evde hükümsüz bir mahkum gibi oturuyorum. Bunaldığımda çebimde param olduğunda çarşıya çıkıyorum. Gazete promosyonundan almış olduğum cep telefonum kapanacak. Lütfen bu yazımı bir ajitasyon, duygu sömürüsü olarak algılamayın. Bu yazım sesimin ulaştığı herkesedir. Sivil toplum örgütlerinedir. İnsanı insan olarak görenlere, insana insan gibi kırmadan inciltmeden hor görmeden yükseklik kompleksine girmeden, okuyup kendinizce özgür düşüncenizde düşünmenizi istiyorum. Bana lütfen bir konuda yardım etmenizi rica ediyorum. Benim bir büyük hayalim var (Bilgisayar). Bana Bilgisayar konusunda yardımcı olabilecek büyüklerime, aydınlara, yazarlara, Öküz okurlarına genç yaşlı herkese... Lütfen yardımcı olunuz. Evde hükümsüz bir mahkum gibi oturmaktan bunaldım. Kimselerin, acımasına ihtiyacım yok. İhtiyacım bilgisayar, bilgisayarı çok arzuluyorum. Chatleşmek yeni yeni dostlarla, sanalda da olsa chatleşmek. Ama en büyük yapmak istediğim özgün kişisel yazılarımı yazmak ve bir kitap yazmak. Sevgili Öküz okurları, imkanı olandan bilgisayar konusunda lütfen yardımlarınızı desteğinizi bekliyorum. Lütfen beni GSM'den arayın ya da vereceğim adrese yazın; mektup dostuluğuna önem veririm. Mektup yazanlardan ricam zarfın içine pul koyun ki cevap acele gelsin.

Bana ulaşacağınız cep: 0543 530 20 13
Adres: Seyitali Mh. No:6 24600 Erzincan

Sadettin Erenoğlu/Erzincan

Uzak

Uzaklara bakıyorum uzaklar içinde
Oysa bilmez miydim asıl
uzak asıl benim içimde
Keşfediyorum kendimi durmadan
kadehimdeki aksimin içinde.

Cansu Arslan / Osmaniye

Kafkayla Bir Gece

Benim gibi kuşlar gönüllü giriyorlar kafese ve kitliyorlar kapıyı, kafes kurtulmak istiyor kuştan kuşsa çırpınıp duruyor, tavana, duvarlara çarparak kendini, iyice duyuyor kafesin varlığını ve mazoşist bir zevk alıyor bu durumdan. Bazı kuşlar özgürlüğüne kavuşmak için kanat çırparken, benim gibi kuşlarsa olur ya, kafes açılır da uçup gitmem gerekirse diye kanatlarını yolup duruyorlar.

Kuşunu aramaya çıkan kafesler gibi ben de avcısını aramaya çıkan avlardanım. Avlunun kıyısına gelip av köpeklerini kızdırıyorum, hayatlarının en kolay avı olacağım. Avludan kafalarını uzatıp yakalayacaklar beni. İyi avcı olduklarını sanacaklar, oysa sadece kötü bir avla karşı karşıyalar.

O kadar acı çekiyorum ki şu anda kocaman bir kahkaha atıyorum, acıyı hafifletmek için. Kemik suyuna çorba yapacağım alın kemiğimden, kanımı emip kurutacağım iliğimi, kemiğimi. Alnımdan akan kan, kalbimden akan kana karışıyor, kanım gövdemi önüme katarak götürüyor. Cinayet aleti de, faili de, kurbanı da benim. Evet memur bey herşey alnımda gerçekleşti.

Nezaket Kartal / İstanbul

Camı Silmek İstemiyorum

Sarmaşık, sırnaşacak ahşap arayadursun
Beton-arme kafa tutuyor göğe,
çelik konstrüksiyon joker...

Tanrı günah çıkarıyor: Belki de,
"Ben "OL" derken
bunu kastetmemiştim!" diyor

Gemiler feryat figan:
"Bu liman suni liman,
suni liman bu liman!"

7 Ekim 2001 Pazar günü saat 14-17 arasında Öküz yazar ve çizerleri LeMan standında okurlarıyla buluşacak...

Dışarısı soğuk, içerisi sıcaksa
cam içerden buğulanır
Dışarıdakilerin içeridekini görebilmesi için
İçeridekinin camı silmesi gerekir
Camı silmek istemiyorum

Göksel Saday / Fındıkzade

Sevgili Öküz Okurları

"İşsizlik edebiyatı yapmak istemezdim. Ama beni anlayacak tek sizleri görüyorum, sevgili Öküz okurları. Yanlış eğitim kurbanlarından biriyim. Üniversiteye başlayıp, bitirene kadar sürekli hayatın gerçeklerini bizlere hatırlatan birileri olur. Fakat bu eğitim sisteminin içine de dışına da!.. Deseniz boş sözler bunlar. Ne ml oldu bitirdik ve bütün olmuyor.

Umutlarımızı, hayallerimizi okyanusun dibinde çürümeye bıraktık. Türkiye'nin İstanbul boğazı yetmiyormuş gibi bir de başımızdan bir türlü savamadığımız dar boğamızım var. Ama boğazdan gemiler yerine sürekli dolarlar geçiyor.

Amerika'nın ikizleri yok olmuş. Dünya sözde büyük yasta mı acaba? Türkiye bile bayrağını yarıya indirdi. Üzülmezsek eğer ABD bize para vermez. Sonra devlet yöneticileri ağlar yazık değil mi? Terörü bir türlü anlamayan Dünya'ya Türkiye gerçeğini vurma zamanı. Biz de paylaşıyoruz bu acıyı içinde gizli beklentiler beklesek de.

Vaktimin çoğunluğunu filozofiye olmaya harcıyorum.

"Uyarı: Oyunuzu çelik kasalarda saklayınız. Her an çalınabilir.

Meral Yıldırım / Isparta

Telekomünikasyon

Ben
bir yüze okumalıyım dualarımı.
Dokunmalıyım bir de.

Adem Şener / İstanbul

BOĞAZİÇİ KİTAP GÜNLERİ
II. BOĞAZİÇİ KİTAP ve SESLİ YAYIN GÜNLERİ

BASIN SPONSORLARI
Radikal
AKSİYON
Kanal 7
SPONSORLAR
ABBATE
İDO
İSTON

ONUR KONUĞU
AHMET ALTAN

ANA TEMA
TARİH ve EDEBİYAT

DİKKAT!
KİTAPLA BULUŞMA VAKTİ YAKLAŞIYOR

www.kitapgunleri.com

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞININ TAVSİYESİ İLE....
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 15 Mart 2001 tarihli Resmi Gazete'deki izni ile
ORGANİZE: akademi Tel: 0212 519 43 73 (Pbx) Fax: 0212 512 32 78

12-21 EKİM 2001 FESHANE / HALİÇ

Sayı: 89 / Ekim 2001 • Ayda Bir Yayımlanır • **İmtiyaz Sahibi:** Mehmet ÇAĞÇAĞ • **Yayıncı:** LM Basın Yayın Ltd. Şti. • **Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Metin ÜSTÜNDAĞ • **Yayın Koordinatörü:** Hatice MERYEM • **Haber Merkezi:** Oylum GÖLBAŞI • **Grafik Uygulama:** Cebrail OKÇU • **Düzeltmen:** Ahmet ERHAN • **Dizgi:** Zuhal • **Haberleşme:** Ali Ekber Uslu • **Satış:** Cüneyt AYDIN • **İşletme:** Orhan AÇAR • **Müessese:** Ali YAVUZ • **Bina Görevlisi:** Tamer KAAN • **Halkla İlişkiler:** Suzan ERBAŞ • **Tel:** 292 95 65 (4 HAT) Dahili 117 / 118 **Fax:** 251 57 54 • **Adres:** İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu - İst. • **Baskı:** Ilıcak Matbaası • **Dağıtım:** Bir-Yay • **Reklam Rezervasyon:** Dilek Güneşer - 292 44 90 (3 Hat)

Akşamsefası

geceniin taam üçüüündee...
üçüüündee... üçüüündeeee..
tam bildiiğiin içiimde..
içiimdee... içiimdeeee...
bir gül biteeer içiimdee
ooooooooooffffffffffff
geceeniin tam üçüündeee...

Fikret Kızılok

Yalnızın Ölümü

O, çoksesli kemanların
Parmakları kırık virtiözüydü
Göğe doğru burulmuş yağmurların altında öldü
Yüzünde yaşanmamış hülyâların
De ki, minesi soldu

O, upuzun gecelerin
Saçakaltlarında ıssız bir yarasa
Bir şeyleri bekliyordu ama neyi, kimi
Düdüklerini evde unutan bekçilerin
Sokaklara karşı özrü gibiydi.

O, derin yalnızlıkların
Kalabalıkla çarpıştığı bir köşebaşıydı
Utangaç, sıkıntılı, mağrur
Yaşamak bir özürse kabahatinden büyük
Ölümü kendinden menkûl

Bir tek kendini ağlattı mendebur...

Cihangir, 20.9.2001

AHMET ERHAN

ÇaLIŞıRkEn

- Fikret Kızılok ölmüş yaa! Başımız sağolsun!
- **New York'taki terörü ama'sız kınıyoruz, ancak, fakat, amma velakin...**
- Kışı çok severim ama şu hareketi çok kötü!
- **Ben yoruldum, artık eve gideyim ya!**
- Olm burası ana okulu diil, dergi, müessese, iş!
- **Sen sus yarım bakire!**
- Herkes bu kadar duygusalsa hayat niye bu kadar kaba yaa!
- **UEFA Kupası g.tüne girsin!**
- Zaaflı insanlara karşı zaafım var!
- **Çizgi film kafalısın olm sen!**
- Hep başarı, hep başarı sıkıldık yaa!
- **Kestane geri döndü!**
- Allah hepimizi düzkontak kafalardan uzak tutsun!
- **Komşusu üç gol yiyen bizden değildir!**
- Usame Bin Ladin, Küçük Hüsamettin'in kardeşi mi?!
- **Her şey dahil mi?**
- Anamı babamı sitsinler değiştim ya!
- **Mahkumuz güzelliğe!**
- "Şu" dediğin kuman olacak haberin yok!
- **Faksımıza sıkışanlar diye bir köşe yapalım mı?**
- Öküzcülerin hepsi ev almış ya!
- **Kuş sütü sperm demek mi abi?**
- Sırf senin yüzünnden jübile yapıcam, gelirini de eğitim gönüllüleri vakfına vericem!
- **Trabzonspor'un Yalçın Küçük gibi bir santroforu olsa hiç yenilmez!**
- 40 sene sonra hepimiz petrolüz olm petrol!
- **Olm olm siz taraftar diil Taliban'sınız!**
- Hani bana alkış kurban olduğum!
- **Ya 90 dakika insan olma, taraftar ol!**
- Galatasaray'ın da bir Ömer Çavuşoğlu'su oldu artık, o da Fatih Altaylı, hayırlı uğurlu olsun!
- **Çeyrek finale kaldım!**
- Yaşananlar değil, yaşayanlar önemli benim için!
- **Şuraya bir hoh de bakiim!**
- Yeteneksizim, yeteneksizim diye bağırıyorsun, iknadan yorulduk be!
- **160 karakter hakkım var, sonuna kadar kullanacağım!**
- Bir kız arkadaşıma siktir çekti, çok bozuldum, bana çekse o kadar bozulmazdım!
- **Öküz'de yayınlanması mühim değil, inat ettim ondan!**
- Ayakkabına uyku hapı atmıştır belki!
- **Ne güzel insandım ben ya!**
- Allahım, beyaz atlı Öküz arıyor, benim adresi soruyo!
- **Graffiti sanat değildir, bir yaşam tarzıdır!**
- Yılan oynamak çok zevkli bir şey ya!
- **Hafıza daha zevkli!**
- Orda birkaç mürekkep hatası oldu!
- **Sen, ben, Ömer ve Hasan çok iyi bir ikili olabilirdik!**
- Bugünlerde hiç dini bayram yok mu ya!
- **Hassittir, kendi kuyruğumu yedim ya!**
- Klima çok şerefli bir şeydir!
- **Amerika'da üç penisli adamlar varmış ya!**
- Beyler son biraları için, kapatıyoruz!
- **Burda niye küpe takmıyorsun, muhafazakar yer mi burası!**
- Rahipler, imamlardan daha mı iyi acaba!
- **Bugünlerde kendimi bıraktım, dalgalı kurdayım!**
- Laz'ım ve ayaktayım!
- **Onuncu golü yemeden bi gol atsaydık her şey değişebilirdi!**
- Kitabımın adı döşekaltı mektupları olsun mu!
- **Yok, yalanmış mektuplar olsun!**
- Bu ay şahsına hakaret edicem!
- **Abi seni Usame bin Laden arıyo ne diyim?**
- Kıçının sütyeni görünüyor!
- **Bir türlü "gitmeyenler, bırakmayanlar, ayrılmayanlar, alanı boşaltmayanlar" ülkesinde gitmek, bırakmak, ayrılmak, alan boşaltmak bir erdemdir olm!**
- Bir an önce gidelim ki yokluğumuz anlaşılsın!
- **Başlamak önemli diil kızm, insan gibi bitirmek önemli!**
- İçimde 48 sayfalık bir boşluk olacak!
- **Bu ülkede ilk defa bir dergi on binlerce tirajı olduğu halde kendini feshediyor!**
- İşteee geldik, gidiiiyooruz, hoşçaakal kardeşiiim Öküz

Ekim 2001 - 112210 Sayı: 2001/09 Fiyatı: 1.250.000 TL. *(KDV Dahil)*

Akşamsefası